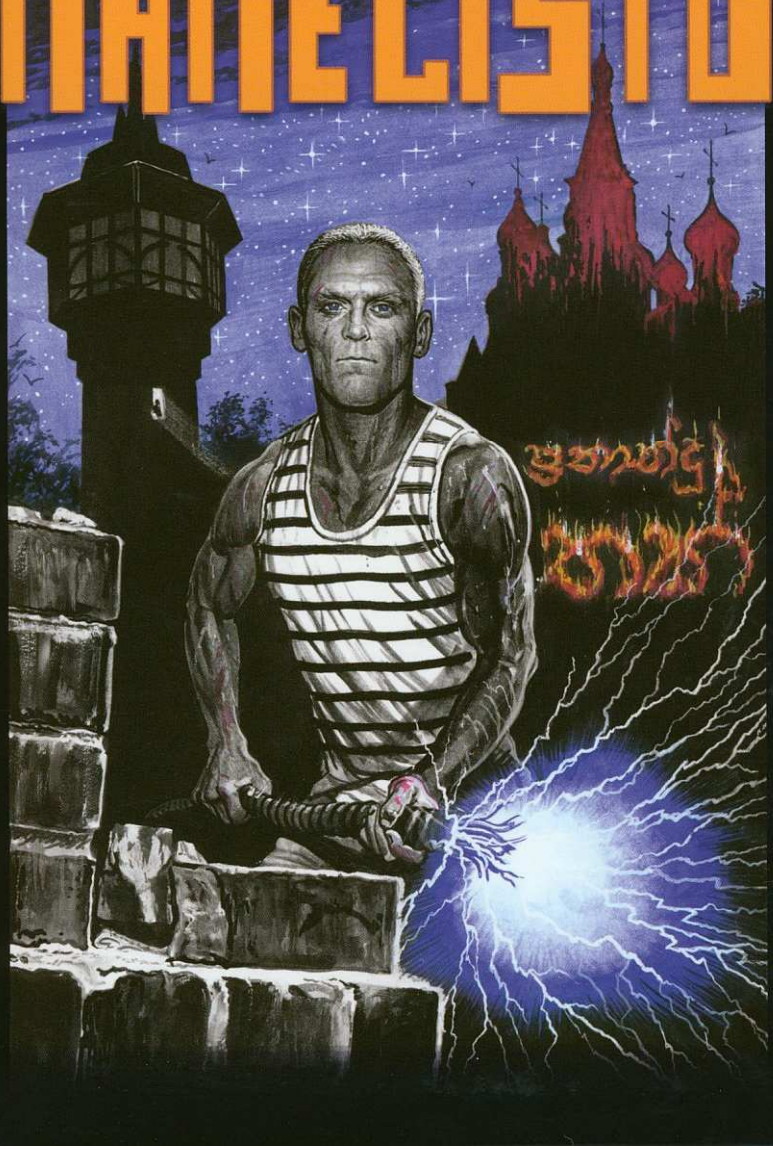
SERGEJ LUKJANĚNKO

NANEČISTO

SERGEJ LUKJANĚNKO

NANEČISTO

TRIFID
ARGO

Sergej Lukjaněnko
Nanečisto

© S. V. Lukjaněnko, 2005
Translation © Libor Dvořák, 2008
Cover © Milan Fibiger, 2008
© Argo/Triton, 2008

ISBN 978-80-7387-154-3 (Triton)
ISBN 978-80-257-0045-7 (Argo)

Nakladatelství Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10,
www.triton-books.cz
Nakladatelství Argo, Milíčova 13, 130 00 Praha 3,
www.argo.cz

1

Jsou dny, kdy se nevede nic. Noha se z postele netrefí do pantofle, ale přímo na záda milovaného pejska, který vás leknutím kousne do lýtka, káva neteče z konvice do šálku, nýbrž přímo na čistou košili, a když dojdete k metru, zjistíte, že doklady jste nechali doma, jenže sotva se vrátíte, pochopíte, že jste je nezapomněli, ale ztratili. I s klíči.

Někdy je to ale přesně naopak. Člověk vstane svěží a s příjemnými vzpomínkami na sen, co se mu právě zdál, včerejší rýma přes noc beze stopy zmizela, vajíčka uvaříte přesně nahniličko, přítelkyně, s níž jste se předtím pohádali, volá sama a prosí o odpuštění, trolejbusy a autobusy přijíždějí, sotva dojdete na stanici, a nakonec si vás v práci zavolá šéf, aby vám řekl, že vám zvedne plat a ještě přidá mimořádnou prémii.

Takových dní se bojím nejvíc. Staří Řekové zkrátka měli pravdu – není dobré dráždit osud přílišným zdarem. Král Polykratés věděl, co dělá, když hodil prsten do moře, ale když moře takovou oběť odmítne, možná stojí za to uříznout si prst – třeba přiroste. Pokud ovšem nejste rozené dítě Štěstěny, které si životem vykračuje lehkými kročeji povaleče, měli byste se šťastných dnů bát. Není divu, že život se tak nápadně podobá pruhovanému vězeňskému oblečení. Když vás ale zrovna teď stíhá smůla, znamená to, že zítra budete mít štěstí.

Tahle představa mě obvykle uklidní, ale tentokrát to jaksi nezabíralo.

Stál jsem za dveřmi svého bytu. Docela normální dveře. S ohledem na dnešní časy, plné zločinnosti, řádně oplechované, ale na druhé straně levné, protože bohatého

strýčka v Americe nemám. Jenže ty dveře byly pootevřené. Co to znamená, snad ani není nutné vysvětlovat. Sklerózou zatím netrpím a Aňa mi své klíče opovržlivě hodila pod nohy už před týdnem. Jedny rezervní měli, pravda, rodiče, ovšem ne na to, aby ke mně chodili na inspekci, spíš pro případ, že ztratím ty svoje. A rodiče jsou navíc už týden na dovolené v Turecku, takže jejich případná návštěva je vyloučena.

Stál jsem a přemýšlel o Kešu. Proč se můj sky teriér jmenuje zrovna takhle, bych se asi měl zeptat chovatelky, co jsem si ho od ní koupil. Třeba má ty ořechy ráda. Anebo jednoduše neví, co to znamená. A ptát jsem se styděl.

Co asi udělá zloděj, když v bytě narazí na malého, ale srdnatého teriéra? Přinejmenším ho kopne, což by ještě bylo to nejmenší.

Pár cenných věcí jsem v bytě samozřejmě měl. Třeba notebook. Nebo hudební věž. Či slušnou televizi a úplně nový přehrávač. A takový zloděj koneckonců obvykle snadno přijde i na papírovou obálku s tisíci eury, již jsem izolepou připevnil na zadní stěnu skříně.

Jenže já myslel jen na Kešu. A nejspíš bych za dveřmi prostál ještě několik minut a nebyl s to se odhodlat jít dovnitř, jenže vtom se z bytu ozvalo lehké kovové cinknutí.

Zloděj byl ještě uvnitř!

Bohatýrskou postavou ani náturou hrdiny jsem nikdy nevynikal. Veškeré mé zkušenosti ze soubojů muže proti muži spočívaly v nepříliš nadšeném půlročním docházení do kurzů sebeobrany za časů dosti útlého chlapectví a konkrétní praktické zkušenosti pak v několika klukovských pranicích zhruba ze stejné doby. Do bytu jsem ovšem vrazil s vervou Bruce Lee, jemuž kdosi neopatrně šlápl na milované kimono.

Už jste někdy měli příležitost připadat si jako naprostý blbec?

Stál jsem v těsné tmavé předsíňce svého jednopokojového bytu. Jen ten byt vypadal nějak cize.

Místo háčků, pečlivě přivrtaných do zdi, na jednom z nichž splihle visela od jara stále ještě neuklízena bunda, se tyčil rozsochatý dřevěný věšák s béžovým kabátkem a dámským deštníkem. Na podlaze ležel vesele zbarvený kobereček. A v kuchyni, jak jsem zjistil, bylo taky všechno jinak… Kupříkladu někam zmizela lednice a na jejím místě stála nehezká mladá dáma v županu a s kastrůlkem v ruce. Jakmile mě zahlédla, kastrol upustila a začala divoce vřeštět.

„A mám tě, ty špindíro!“ zařval jsem. Proboha, co je to za výraz? Kde se ve mně to slovo najednou vzalo? To tedy nevím.

„Co si to dovolujete?“ zakvičela místo odpovědi ta dívka. „Vypadněte! Nebo zavolám policii!“

S ohledem na to, že telefon visel na zdi vedle dveří, byla tahle její pohrůžka nejen drzá, ale taky neopatrná. Nahlédl jsem do pokoje a zjistil, že tam žádné další komplice nemá. Zato na pohovce stál Kešu – a ta pohovka nebyla moje! Kešu – živý, zdravý a naprosto v pořádku – zuřivě štěkal.

Panebože, tak oni mi odnesli všechen nábytek! Jak dlouho jsem to nebyl doma? Sotva pět šest hodin, víc ne. No dobře, můj odnesli, ale proč sem nastěhovali jiný?

„Jo tak policii?“ zeptal jsem se. „Hned vám ji zavolám.“

Zvedl jsem sluchátko a vytočil nula jedna. Dívka přestala vřeštět a mlčky mě sledovala. Kešu štěkal.

„Prosím, tady hasiči,“ ozvalo se v telefonu.

Zavěsil jsem a vytočil nula dvojku. To nic, to se může stát každému. Člověka přece nevykradou každý den, a ještě ke všemu takhle bizarně!

„To je policie? Byl jsem vykraden,“ vyhrkl jsem překotně. „Přijeďte co nejrychleji. Studená ulice…“

„Nejste nemocnej?“ zeptala se mě ta škaredá slečna. Vypadalo to, že se uklidnila. „Nebo že byste pil?“

„No jasně, jsem ožralej, zhulenej a ještě si šlehám,“ potvrdil jsem zlomyslně a zavěsil. „Jak jinak.“

„Kirille!“ ozvalo se za mými zády.

Otočil jsem se a s úlevou zjistil, že za dveřmi na chodbě vidím sousedku. Byla to vzteklá hádavá bába jménem Galina, která milovala drby a nenáviděla ostatní nájemníky. Ovšem teď, během této předehry k novému tématu pro domovní klepy, se v její tváři zračila nefalšovaná zvědavost a málem přízeň.

„Jen se podívejte, co se tu odehrává, Galino," ukázal jsem za sebe. „Přijdu domů, a tady zlodějka!"

Do sousedčiny tváře se vkradlo nadšení smíšené s lehkým nepokojem.

„A nemám teda zavolat policajty, Kirilluško?"

„Ty už jsem zavolal," ujistil jsem ji. „Budu vás ale potřebovat jako svědkyni."

Sousedka přikývla a vrhla po vetřelkyni bojechtivý pohled.

„Zatracená špindíra! (Zase to slovo!) Loni mi přesně takováhle ukradla na trhu z tašky šrajtofli!"

„Vy jste se snad zbláznili," řekla naprosto klidně mladá žena, vytáhla krabičku cigaret a zapálila si. V pokoji dál štěkal statečný Kešu. „Nech toho, Kešu!" okřikla ho a pes okamžitě zmlkl.

Zkoprněl jsem. Sousedka zbystřila pozornost a loupla očima po dívce. Mého psa stejně jako každou jinou živou bytost v tomhle domě nenáviděla. Jenže…

„To je tvoje přítelkyně?"

„Cože?! Tahle?!" málem jsem se zalkl rozhořčením. V jejích očích je každý mladý muž samozřejmě samec, a pokud není ženatý, znamená to, že navíc bude cosi mezi Casanovou a Caligulou. Podezírat mě ale z toho, že jsem si domů přivedl tuhle bezbarvou myš s ryšavými vlásky a pihami po celém obličeji… „Vidím ji prvně v životě!"

„To já vás vidím prvně v životě!" namítla zbytečně důrazně ta dívka. „A naprosto nechápu, oč vám jde. Rozhodně uděláte nejlíp, když se z mého bytu laskavě odklidíte…"

„Kirill tady bydlí už čtvrtej rok," postavila se okamžitě na mou stranu sousedka. V té chvíli jsem byl ochoten přísahat, že ta stará rašple si vlastně zasluhuje mou úctu. „Rodiče má bohatý, a tak mu tenhle byt koupili a zrekonstruovali. Jiný v tomhle věku se tlučou od čerta k ďáblu, kdežto von už má svůj byt, a přitom takhle mladej…"

Aha, tak s tou sousedkou jsem to přece jen přehnal. Co je jí krucinál do toho, kdo mi koupil byt? Jí samotné kdysi dávno přidělil sovětský stát celý třípokoják, a to za jakési nepochopitelné zásluhy na půdě Státního plánovacího úřadu…

„Vy jste se opravdu zbláznili," opakovala ošklivá slečna. „Anebo jste všichni jedna banda."

Galina spráskla ruce a vrhla se ke zvonku u sousedního bytu. Já a mladá žena jsme si jeden druhého dál měřili vzteklými podezíravými pohledy. A přitom, jako bychom se dohodli, jsme se ani jeden nehnuli ze svého místa. Jen slečna kouřila už druhou cigaretu a já točil klíči na ukazováku.

„Maminka není doma," odpovídala Galině holčička pootevřenými dveřmi, zajištěnými řetízkem. „A tatínek přišel z práce a spí…"

„Tak ho vzbuď!" nařídila jí potěšeně babice. „A řekni mu, že u sousedů jsou zloději!"

Holčička se ještě jednou podívala ven, vypískla na mě „…brýden!" a zmizela – dveře ovšem neopomněla přibouchnout. Galina to okamžitě komentovala:

„To známe, tu jeho práci. Vožral se jako prase a teď to vyspává…"

Dveře se otevřely znovu. Vyšel z nich soused, v trenýrkách, tričku a bos. Tak čtyřicátník, ale chlap je to jako hrom a vypadalo to, že by i teď někoho praštil pěstí do ksichtu docela s potěšením.

„Brejden, Petře Alexejeviči!“ vyhrkla sousedka. „Jen se podívejte, co se to tu děje. Tady chudáka kluka vykrádaj za bílýho dne!“

„Už je večír,“ broukl Petr a sousedku opatrně odstrčil stranou. Došel až ke mně, pohlédl mi přes rameno dovnitř a zeptal se. „Potřebujete nějak pomoct?“

„Za chvilku tu bude policie.“

Soused přikývl a lítostivě poznamenal:

„Škoda, že je to holka. Chlapovi bysme hned jednu natáhli. Pro začátek.“

Slečna zbledla.

„Nebo že bysme jednu pro jistotu natáhli i týhle?“ přemítal Petr nahlas dál.

Mezitím ale na schodišti zahučel výtah a soused zmlkl. Za několik okamžiků se v našem patře vyrojili tři milicionáři. Z toho dva samopalníci. Když zjistili, že střílet zatím není po kom, strnuli oba jako čestná stráž. Třetí, zřejmě velitel, se mě zeptal:

„Kdo nás volal?“

„Já.“

„To je váš byt?“ kývl velitel hlídky na dveře.

„Ano.“

Slečna uvnitř se hystericky rozesmála.

„Ale jo, ten bejvák je jeho,“ potvrdila Galina. „My jsme sousedi. A můžeme to dosvědčit!“

„Starší seržant Davydov. Předložte doklady,“ zavelel policista, který se ovšem zatím vniknout dál do bytu nepokoušel. „To se týká všech!“

Sousedi hupsli do svých domovů. Dokonce i jindy rozšafný Petr Alexejevič tak učinil docela čiperně. Já vytáhl svou občanku, podal ji milicionáři a zmateně k tomu vysvětloval:

„Přijdu z práce a koukám, dveře otevřený… Největší strach jsem samozřejmě měl o psa, taková pakáž ho klidně dokáže umlátit k smrti…“

„Psa máte mít takovýho, aby jen zaštěkal, a pachatel to pustil do kalhot,“ poučil mě policista, zkoumající mé doklady. Pak očima loupl po slečně a dodal: „Nebo do sukně… Takže. Kirill Danilovič Maximov. Trvale hlášen v Moskvě, Studená ulice třicet sedm, byt číslo osmnáct… Jasně. To bysme měli.“

Mezitím se s občankami dostavili i sousedi.

„Beru si vás jako úřední svědky,“ oznámil jim starší seržant Davydov. „Jdeme dovnitř?“

„Jdeme,“ vybafl jsem zlomyslně. „Jen si to představte – můj nábytek někam vystěhovali a nanosili sem jinej…“

„Což by bylo rušení domovní svobody,“ ozval se jeden ze samopalníků.

„To nech na soudu,“ přerušil ho velitel hlídky.

Vstoupili jsme do bytu. Kešu se znovu rozštěkal. Davydov na něj pohlédl a zakroutil hlavou. Načež se obrátil na slečnu a velmi zdvořile se jí zeptal:

„Můžu vidět vaše doklady?“

„Jsou v kabelce. Na věšáku,“ kývla příslušným směrem.

„Tak je vyndejte.“

Slečna vylovila z kabelky doklady. Mě si teď prohlížela tak nějak hodně podivně.

Seržant její legitimaci zkoumal možná minutu. Poté přistoupil k oknu a další minutu si doklad prohlížel ve zbytcích denního světla. Nakonec tiše hvízdl a se záhadným úsměvem na mě pohlédl:

„A pak se řekne Třetí Stavitelská, občane Maximove…“

To jeho „občane Maximove“ se mi ani trochu nelíbilo. A věděl jsem proč.

*

Slečna se jmenovala Natálie, Natálie Ivanovová. Bylo jí jedenadvacet, o pět míň než mně. Policejně hlášená byla v

mém bytě. Seděli jsme v kuchyni kolem stolu – já, Natálie a seržant.

Davydov ještě chvíli zkoumal naše občanky a nato se zeptal:

„Znáte se spolu?“

Já na to neřekl nic. Slečna taky ne.

„Kdo tady bydlí?“ zeptal se seržant obou sousedů.

„No von!“ vykřikla Galina. „Von tady bydlí! Už tři roky!“

Vida, cosi lidského v ní asi přece jen zbylo.

„Jasně, bydlí tady Kirill,“ potvrdil i Petr Alexejevič. „To je samolitr. Kdežto tuhle vidím prvně v životě.“

Seržant pohlédl na Natálii a vyčítavě řekl:

„Máte to zapotřebí, občanko? Krádež, padělání dokladů…“

„To nechte na soudu,“ odsekla slečna. „Tady žiju já! Ten byt jsem koupila před třemi lety. A tyhle lidi,“ kývla neurčitě směrem ke mně a k sousedům, „jsem v životě neviděla! Copak vy nechápete, co je to za bandu?“

Poslouchal jsem ji a nepřítomně hleděl na obklad. Úplně obyčejný pás kachlíků nad sporákem a dřezem a vedle něj kapsář na drobnosti. Jenže já měl ten obklad moc pěkný, tmavočervený a v zásadě luxusní, i když jsem ho levně pořídil ze zbytků. Co to taky je, dva čtvereční metry obkladu…

Natálie měla kachlíky méně přepychové. Bleděmodré.

Jistě, za den se nábytek z takového bytečku vystěhovat dá. A kdyby na to přišlo, dá se vše i znovu vytapetovat. Ale otlouct obklad a obložit zeď znovu? A ještě ke všemu tak precizně?

Nebo že by to přecejen šlo?

Pohlédl jsem na podlahu. Bylo na ní linoleum. Taky jiné než to moje.

„Tak je to váš byt?“ otočil se na mě Davydov. „Bydlíte tady?“

„Já nevím…“

„Jak to, že nevíte?“ Najednou až zrozpačitěl. „Vždyť jste přece…“

„Ale jo, to víte, že tu bydlím. Tohle jsou mí sousedi,“ kývl jsem na oba úřední svědky. „Jenže, jenže se tu všechno úplně změnilo. Je tu jinej nábytek. A jiný linoleum… Já měl světlejší, a měkčí, s podkladem…“

Natálie popuzeně vyprskla.

„A obklad nad sporákem je taky jinej,“ uzavřel jsem a zároveň cítil, že o podporu ze strany strážců zákona rychle přicházím.

„Tak obklad, říkáte?“ zeptal se seržant. „Jinej obklad?“

Přistoupil ke zdi a rýpl nehtem do spáry. Pokrčil rameny a zeptal se dalšího milicionáře:

„Hele, tys dělal na stavbách, žejo… Je možný vyměnit za den obkládačky?“

Samopalník zaváhal.

„Teoreticky je možný všechno. Kdyby člověk měl kvalitní lepidlo a rychleschnoucí spárovací hmotu… Ale prakticky to možný není.“

„Pojďme do koupelny,“ rozhodl se Davydov.

Nad vanou se sušilo prádlo. Dámské. Natálie zmateně přiskočila pod šňůry a strhla z nich kalhotky a podprsenky.

„Je to vaše koupelna?“ zeptal se Davydov. „Co ty kachlíky?“

Nějak sis na ty kachlíky zased, pomyslel jsem si… Jenže už jsem dobře chápal, kam asi míří. Vyměnit dva metry obkladaček opravdu nic není. Zato otlouct a znovu vykachlíkovat celou koupelnu…

„Řek bych, že jsou moje,“ poznamenal jsem smutně. „Nechal jsem tu ty, co tu byly.“

„A co nějaký poznávací znamení? Třeba odprýsknutej smalt na vaně, nebo prasklá dlažka?“

Poctivě jsem zkoušel si vzpomenout. Strašně rád bych býval v tomhle bytě objevil něco, co by bylo prokazatelně moje.

„Baterie byla poškrábaná, koupil jsem ji v bazaru," přiznal jsem. „Jenže tady je jiná baterie, stará."

„Jaká stará?" rozhořčila se Natálie. „Já ji neměnila, co tu bylo, to tu je!"

Seržantova vysílačka pípla. Cosi broukl do mikrofonu, pak se zádumčivě dotkl baterie a pokračoval:

„Tak dobře. A na koho zněj doklady na byt?"

„No na mě!" vyjekla Natálie. „Hned to bude…"

A odběhla do pokoje.

„Já je taky měl," řekl jsem skoro zoufale. „V psacím stole. Jenže ten v pokoji není, už jsem se na to díval. Myslím ten stůl."

„Takový doklady máte mít uložený v bankovní schránce," poučil mě vážně seržant.

To už jsem nevydržel a vybuchl jsem:

„Co to meleš, ty rameno spravedlnosti! V jaký bance? Jsem snad novej Rus, abych si v bance najímal bezpečnostní schránku? A kde asi máš doklady ty sám?"

Ani se ho to nijak zvlášť nedotklo, což mě znovu vylekalo.

„Pod matrací… A radil bych chladnou hlavu, Kirille Daniloviči, protože jestli chcete takhle pokračovat, tak vás budeme muset předvést."

Vrátila se Natálie. Se všemi doklady od bytu – s kupní smlouvou, stvrzenkami o placení činže i s účty za elektriku…

Mlčel jsem. Starší seržant si doklady prohlédl, vrátil je a řekl:

„Nojo, dámy a pánové, tak nevím, co bych pro vás ještě moh udělat. Vy se budete muset obrátit na soud, Kirille Daniloviči. Pokud je byt skutečně váš…"

„Jak – skutečně?!" zvolal jsem rozhořčeně.

Davydov se trpitelsky zašklebil a pokračoval:

„…tak jsou kopie všech dokladů u notáře, v realitní kanceláři a koneckonců i v bytovém podniku. Podvrhnout všechny tyhle doklady by samozřejmě možný bylo,"

zaváhal na okamžik, „ale je to tak složitý a drahý, že by to za to nestálo. Přece někdo nebude takhle riskovat kvůli jednopokojovýmu panelákovýmu bytečku…“

Nataša vyprskla, a to tak vítězoslavně, že přinejmenším pro ni o pravosti jejích dokumentů a lejster nemohlo být pochyb. A to i u notáře a v realitní kanceláři…

„A pokud tady opravdu bydlíte, občanko Ivanovová, tak bych vám radil, abyste se sousedama alespoň jakž takž vycházela. Kdo vám potvrdí, že tady skutečně žijete? Máte nějaký přítelkyně, nebo příbuzný?“

„Příbuzný mám v Pskově a ještě tady nebyli,“ reagovala pohotově Natálie. „A s kamarádkama chodím do kavárny nebo do kina, na mejdany domů, jako to dělaj chlapi, si je nevodím. No a na sousedy, který nevěděj, co je to stud,“ pohlédla hněvivě na Petra Alexejeviče i na babici Galinu, „na ty já kašlu.“

„Hlavně klid,“ přibrzdil seržant Davydov rukou Petra Alexejeviče, který užuž chtěl vykročit směrem ke slečně. „Situace je to složitá, ale pravda vždycky zvítězí. A tady občanem byt bych pro jistotu vyklidil…“

Pochopil jsem, že jsem prohrál. Už jsem k tomu neměl co dodat.

Ačkoli…

„Ale Kešu ti tu nenechám, ty mrcho!“ sáhl jsem po teriérovi, který se Natálii motal pod nohama. „Aúúú!“

Kešu mě rafl do prstu, škubl sebou, upadl na podlahu a začal štěkat. Na mě.

„Okamžitě toho psa nech na pokoji, ty hajzle!“ zavřeštěla znovu Natálie. „Kešu, pod sem, miláčku…“

„Ať okamžitě předloží papíry na toho psa!“ nevzdával jsem se. „To je můj pes!“

Kešu se choulil ve slečnině náruči a rozhořčeně na mě ňafal. Prst mě bolel, ale to kousnutí naštěstí nebylo do krve.

„Pojďte, Kirille,“ poplácal mě po rameni seržant Davydov. „Ten pes to zřejmě vidí jinak.“

„Hned vám ty papíry ukážu!“ ječela Natálie. „To je ale ksindl! Tak proto si to všechno vymyslel! Chce mě připravit o psa!“

Sotva jsme vyšli z bytu ven (seržant mě snad podpíral, ale možná taky vystrkoval), dveře za námi hlučně práskly. Zacvakaly zámky a na závěr skřípla i závora.

„To jsou mi věci,“ ozval se procítěně seržant.

Podíval jsem se na sousedy. Galina (až teď jsem si vzpomněl, že po otci se jmenuje Romanovna) se na mě dívala s nefalšovaným nadšením. Aby taky ne! Takové téma pro klepy!

„Zubit se můžete, až se jednou vrátíte z pekařství a doma se vám zatím usadí nějakej cizí chlap,“ poučil jsem ji.

Užasle vytřeštila oči.

„Týýýý…!“ zaúpěla a zmateně začala ustupovat ke dveřím svého bytu. „Dyť já tě vůbec neznám, a nechci znát! A nikdys tu nebydlel, abys věděl!“

Davydov si povzdechl:

„To jste teda neměl. Vypadá to, že vás čekaj velký komplikace, a vy si svědky poštvete proti sobě…“

„Copak vy mi nevěříte?!“

Policii jsem nikdy v lásce neměl. Fízlové člověku často nadělají spíš starosti, než že by pomohli. Jenže tenhle seržant se mi líbil, protože… protože vypadal na chlapa na svém místě. Na normálního policajta. Na policajta, jak má být. A nedotklo se mě ani to, jak ucouvl před slečninými lejstry.

„Ale věřím. Na to, že byste lhal, nevypadáte, a proč byste to taky dělal. A těm vašim sousedům taky věřím.“ Davydov z kapsy vytáhl krabičku jáv a nabídl mi. Odmítl jsem. On si zapálil a pokračoval: „Kdybych to měl pískat já, tak mi jediný slovo tý ničemný babizny bude nad všechny lejstra.“

„To jo, protože když se člověka zastane i takováhle,“ broukl Petr Alexejevič. „Neměl byste eště cígo?“

Davydov pohlédl do krabičky a řekl:

„Poslední ani fízlák nebere, ale zato nabídne. Jen si vem, v autě mám další.“

Vypadalo to, jako by se ani rozejít nechtěli – natolik je tahle událost omráčila.

„A co mám dělat já?“ zeptal jsem se.

„Vy nemáte jiný doklady než občanku?“

Zakroutil jsem hlavou.

„Tak běžte po všech úřadech, kde by se dalo splašit něco, co by vaše vlastnictví bytu potvrzovalo. Protože znáte to – co je člověk bez papíru?“

„Prd,“ zamumlal jsem.

„No vidíte. To můžete přivést klidně sto svědků, který s váma doma pili vodku, tapetovali tam s váma a pak novej byt zapili eště jednou. Jakmile nemáte papír, tak vám ani soud nepomůže. Kdybyste měl nějaký známý novináře, tak se obraťte na ně. Buď o tom napíšou, nebo aspoň poraděj…“

„Noviny pomohly dřív,“ usoudil podmračeně Petr Alexejevič. „Kdežto dneska? Dneska si s nima můžete akorát vytřít to…“

„Divný je to s tím psem,“ vyhrkl najednou Davydov. „Já jsem ochotnej připustit cokoli. Že všude podvrhli doklady, že nalepili nový tapety, a dokonce i znovu vykachlíkovali. Ale aby pes nepoznal svýho pána? Vy jste ho koupil už dospělýho?“

„Ale kdež! Dvouměsíční byl!“

„To nechápu,“ zakroutil Davydov hlavou. „Tak to musí bejt jinej.“

„Nesmysl, je můj! Přece poznám vlastního psa! To jen pro cizího jsou psi jedný rasy všichni stejný…“

Davydovova vysílačka znovu pípla.

„Tak hodně štěstí,“ broukl suše, jako by si najednou řekl, že se k celé záležitosti nebude stavět tak osobně, a stiskl knoflík výtahu. „Pravda si nakonec nějakou tu skulinku vždycky najde…“

„Na shledanou,“ rozloučil se se mnou jaksi nevhod policajt, co se živíval jako zedník.

Nastoupili do kabiny, a i když jeden do druhého naráželi hlavněmi svých zbraní, jako by to vůbec nezaznamenali. Přesně takhle se asi dějí ty věčné nešťastné náhody…

„Hele, Kirille, nechceš se stavit na trochu vodky?“ vybídl mě Petr Alexejevič. „Vypadáš jako svoje vlastní mrtvola…“

Zakroutil jsem hlavou:

„Dneska se naleju docela určitě, ale ne hned…“

„A máš kde spát?“

„Snad jo. Pokud v bytě rodičů nebudou najednou hlášený nějaký tádžický běženci…“

Ani se neusmál.

Mě taky napadlo, že na těch slovech nic k smíchu není. Podal jsem mu ruku a přivolal výtah.

„Kdyby něco, tak každýmu řeknu, žes tady bydlel ty!“ slíbil mi soused. „A dcerka s manželkou ti to potvrděj taky…“

To „bydlel“ mě doslova šlehlo do vědomí, i když takhle to rozhodně nemyslel.

2

U rodičů doma jsem naštěstí na žádné tádžické uprchlíky nenarazil. A na neurvalé ošklivé slečny taky ne. Z lednice jsem vytáhl balíček promrzlých párků. Zatímco se vařily, zalil jsem kytky. Ty kytky měly docela štěstí – samozřejmě jsem slíbil, že zalévat je budu pravidelně, ale zatím jsem se k tomu jaksi nedostal…

Že by za to za všechno mohly ty květiny? Ty přece v sobě mají kolektivní rostlinný intelekt a schopnost starobylé magie…

Uchichtl jsem se a vyrazil na ty párky. Bylo to s podivem, ale nálada k bodu mrazu neklesala a já se naopak cítil stále lépe.

Že mi někdo sebral byt? Nesmysl! O ten mě nikdo připravit nemůže. Najdou se jak papíry, tak další svědci, a taky užiteční lidé na prokuratuře, kteří se nad celou záležitostí „ujmou kontroly“. Otec koneckonců celý život působil jako gynekolog, a to velmi zdatný, takže jeho rukama za tu dobu prošlo plno soudkyň i soudcovských manželek… Ti všichni rozhodně pomohou. Protože v naší zemi není v právu ten, kdo má pravdu, ale ten, kdo má víc přátel a známých. A já mám pravdu – a nakonec i ty styky…

Člověk aspoň bude mít nač vzpomínat!

Tyhle myšlenky mě uklidnily natolik, že jsem z lednice vytáhl taky láhev vodky, decák si dopřál k párkům a pak láhev uložil zpátky. Osamělou opici jsem rozhodně v plánu neměl, ale poradit se u flašky s rozumným člověkem a zbavit se stresu bylo to nejlepší, nač jsem v dané situaci mohl přijít.

Chopil jsem se telefonu a svalil se s ním na gauč. Ke komu se tak vetřít, anebo – což by bylo ještě lepší – koho si pozvat sem k rodičům? Musel by to ale být někdo, s kým by se debata nezvrhla v opilecké žvástání o ničem…

Jenže vtom telefon zazvonil sám.

„Haló!“ ohlásil jsem se s napětím v hlase. Nedejbože, aby se rodiče rozhodli zavolat mi domů a tam narazili na tu… špindíru…

„Seš to ty, Kirille?!“ ozval se ve sluchátku optimistický hlas. „Konečně jsem tě našel. Mobil máš vypnutej a u tebe doma na mě štěkala akorát naštvaná Aňka, že prej tam už nebydlíš… To ses dočista zbláznil, nechal jí byt a sám šel do háje?“

„Aňka?“ zeptal jsem se a chopil se mobilu. A kruci. Byl vybitý. A nabíječka přitom zůstala v bytě…

„No a kdo jinej? Prostě ženská…“

Můj kamarád Koťa dělil všechny ženy na světě na „ženský“ čili „baby“ a na „dámy“. „Ženský“ jsou v tomto dělení všechny osoby příslušného pohlaví. Dáma je pak ta z nich, do níž je Koťa právě zamilován.

„Nech toho brebentění, Koťo,“ požádal jsem ho. „Já mám takový starosti, že nutně potřebuju tvou radu…“

„A já zase tvou!“ zajásal Koťa. Vůči kočkám a koťatům byl naprosto lhostejný, ale své oficiální jméno Konstantin neznámo proč neměl v lásce a od dětství s radostí reagoval na oslovení Koťa nebo Koťátko. Takováto přízviska se obvykle lepí na uvážlivé hromotluky, a ti je pak s potěšenou ironií akceptují. Koťa byl naopak malý, vyzáblý a střečkovitě neposedný. Žádný Quasimodo, ale ani Apollo, a přesto v sobě měl jakési mimořádné kouzlo. Mnozí vyhlášení krasavci, kteří se rozhodli utkat se s ním o pár ženských, najednou s překvapením zjišťovali, že ta nejhezčí a nejsympatičtější se vždy rozhodne pro Koťu. „Říkejte mi třeba Koťátko,“ prohlašoval už při seznámení prostě a ono to neznámo proč nepůsobilo ani falešně, ani strojeně.

„Tak přijeď," řekl jsem. „Pamatuješ si, kde bydlí rodiče?"

„Jasně," odpověděl Koťa a jeho hlas pohasl. „Hele, já nestíhám a potřebuju eště tak dvě hodinky makat na článku. Přijeď radši ty sem…"

„A co tvoje dáma, nebude mít něco proti?"

„Všechny ženský jsou mrchy," odtušil smutně.

A bylo to jasné. Také poslední dáma se přesunula do kategorie ženských, aniž by dokázala mého příliš čiperného přítele okroužkovat. A nová zatím není na obzoru.

„Tak já jedu," povzdechl jsem si. „I když vstávat z gauče se mi zrovna moc nechce…"

„Mám tu výtečnej koňáček," zadrmolil živě Koťa. „To je dost dobrej důvod, nebo ne?"

„Na ten ti kašlu," povzdechl jsem si. „Ale dobře, tak já jedu. Co mám vzít s sebou?"

„To ti snad vykládat nemusím, ty chytrolíne!" odpověděl Koťa. „Kromě bab přivez, co chceš."

A tak se stalo, že když jsem přišel o byt, jel jsem se ožrat s kamarádem. Což je běžná ruská varianta vývoje událostí a bylo by zvláštní očekávat něco jiného.

*

Koťa žil v prostorném dvoupokojovém bytě starého stalinského domu na severozápadě Moskvy. Občas tu bývalo čisto a uklizeno, ale teď, bez dámy, se původně lidské obydlí postupně měnilo v bezuzdný binec, Koťovi bytostně vlastní. Soudě podle prachu na okenních parapetech a nemytého sporáku se Koťa s poslední osudovou bytostí rozžehnal nejméně před týdnem.

Jakmile jsem se zjevil, Koťa se okamžitě odpoutal od počítače, na stůl postavil láhev koňaku (což byl velice obstojný pětiletý Ararat), spokojeně si zamnul ruce a řekl:

„Teď mi to konečně půjde. Bez decáku bych to nedopsal, a sám přece nepiju.“

Bylo to jeho běžné úsloví. Bez decáku nezvládal ani odchod další dámy, ani finále povídky, ani moudrou radu příteli. Sám ostatně opravdu nikdy nepil.

Nalili jsme si. Koťa se na mě zamyšleně zadíval. Hlavou mi táhly desítky otázek, ale položil jsem tu nejnesmyslnější:

„Koťo, co je to vlastně špindíra?“

„A na tohle ses mě potřeboval zeptat?“ Koťa si narovnal brýle. Jeho krátkozrakost byla více méně zanedbatelná, ale kdosi mu řekl, že brýle mu sluší. V zásadě mu skutečně slušely, a navíc v nich vypadal jako typický chytrý židovský chlapec, který pracuje „někde v kultuře“. Vypadal tedy tak, jak vypadat měl. „Špindíra, můj naivní příteli, je nejčastěji prostitutka nejnižší kategorie. Nádražní, případně výložková…“

„Výložková?“

„No to je ta, co to dělá s tirákama v kabině, s nožkama na výložkách…“ zaškaredil se Koťa. „Ale přísně vzato ti musím říct, že taková špindíra vlastně vězí v každý babě…“

„Na tohle pít nehodlám,“ upozornil jsem ho.

„No tak normálně na ženský.“

Napili jsme se.

„Pokud ses najednou z hoře rozhod, že si zavoláš kurvu,“ začal opatrně Koťa.

„To ne. Ale chtěl ses na něco zeptat…“

„Hele, není ten tvůj tatík náhodou gynekolog?“

„No je.“

„Jaký znáš pohlavní choroby? Myslím hodně exotický…“

„Nemůžeš si poradit s diagnózou?“ neudržel jsem se. „AIDS, syfilis…“

„To je všechno hrozně starý,“ povzdechl si Koťa. „Zrovna tady píšu takovej materiálek do jedněch novin – zpověď chlápka, kterej ved nezřízenej pohlavní život a

nakazil se… Přece tam nedám syfla! Nebo aidu! To je dneska naprosto staromódní nuda…“

„Tak tam vraž něco z vlastní zkušenosti,“ rýpl jsem si znovu. „To teda nevím, kamaráde. Doma jsem se moh podívat do knížek, ale takhle zpaměti… Já nejsem doktor.“

Koťa si na živobytí vydělával dosti originálním způsobem – psal črty a povídky pro bulvár. Údajně dokumentární. Všelijaké příběhy matek, co se spustily s vlastními syny, útrapy homosexuálů, kteří se zamilovali do partnera s normální orientací, zápisky zoofilů, planoucích vášní k dikobrazovi, či vyznání nezletilých školaček, svedených sousedem nebo třídním učitelem. Veškeré tyto sračky vyráběl na metry zejména ve chvílích, kdy ho jeho prozatím poslední milovaná bytost opustila. Jakmile se jeho pohlavní život normalizoval, přecházel k senzačním zprávám o létajících talířích a přízracích, k příběhům z osobního života celebrit, k zednářským spiknutím, židovským piklům a tajným komunistickým plánům. Co přesně to bude, mu v zásadě bylo jedno a vyznával jen dvě základní varianty – jen o sexu, nebo zcela bez sexu.

„Ale no tak jo,“ zašklebil se nešťastně. „Tak tam dáme AIDS… Vono je to nakonec putna…“

Přistoupil jsem k počítači a podíval se na monitor. Zakroutil jsem hlavou:

„Uvědomuješ si aspoň, co píšeš, Koťo?“

„Jak to myslíš?“ poplašil se.

„Třeba tahle věta: Bylo jí teprve šestnáct, ale vyspělá byla jako sedmnáctiletá.“

„A co je na tom špatně?“ nasupil se Koťa.

„Chceš snad říct, že šestnáctiletá holka se dá od sedmnáctiletý rozeznat? Podle toho, jak je vyvinutá?“

Cosi nesrozumitelně zamručel a pak řekl:

„Tak tam napiš dvacetiletá.“

„To si napiš sám.“ Vrátil jsem se ke stolu. „Jak dlouho chceš eště psát tyhle nesmysly? Tak se pusť do erotickýho románu. Do něčeho velkýho a seriózního. Prostě aby to byla

literatura. Za to bys mohl dostat třeba Nobelovku, nebo alespoň Bookera.“

Koťa upřel oči do země a já s úžasem pochopil, že jsem to trefil. A že on už něco… něco seriózního opravdu píše. Nebo se přinejmenším chystá.

Koťovi vzásadě stačilo čtivým a relativně spořádaným jazykem popsat svůj vlastní život, a rovnou by z toho bylo docela zajímavé čtení o zvycích moskevské bohémy a zlaté mládeže, která se kolem ní motá. Tohle už jsem ale nahlas nevyslovil, protože jsem měl zato, že pro dnešek je limit přátelských štulců vyčerpán.

„Já mám velkej problém, Koťo.“ Až jsem se sám podivil, jak lehkomyslně to zaznělo. A jak pravdivě. „Zamotal jsem se do takovýho blázince…“

Slova ze mě plynula sama od sebe. U toho povídání jsme koňak skoro dopili. Koťa si několikrát sejmul a přetřel brýle a nakonec je nadobro odložil na televizor. Párkrát za tu dobu si něco upřesnil, ale jednou už to nevydržel a zeptal se přímo: „Hele, a nekecáš náhodou?“

Když jsem skončil, táhlo už na půlnoc.

„Tys teda dopad,“ prohlásil Koťa tónem lékaře, který oznamuje sice předběžnou, ale velmi neradostnou diagnózu. „A papíry nemáš teda žádný?“

„Žádný.“

„Nestalo se ti třeba, že bys někde ztratil občanku? Že by někdo ten byt pokoutně prodal a nastěhoval ti tam tu bestii…“

„Ale Koťo! Ona tvrdí, že tam bydlí už tři roky. A podle všech jejích lejster to tak je!“

Přikývl a pokračoval:

„Na první pohled to vypadá na normální bytovej podraz. Jenže… vyměnit za jedinej den všechny tapety, obklady… Cos to eště říkal?“

„Linoleum…“

„No vidíš – linoleum… A k tomu přehodit baterie, vytahat nábytek, natahat tam jinej… A vytvořit dojem

zabydlenosti, poházet tam pantofle a rozvěsit podprsenky… Podle mě je jediná rozumná verze ta, že kecáš, Kirille.“

„Díky.“

„Počkej. Já přece mluvím o rozumný verzi! Takže jsou tu eště nerozumný. Ta první praví, že ses pomát. Nebo máš kvartál. Ten byt jsi před tejdnem prodal, protože tě opustila Aňa, a zapomněls na to.“

„Jasně – a během toho týdne jsem padělal všechny doklady, aby se zdálo, že byt je prodanej tři roky!“

„Klid. Pro začátek se zkusíme přesvědčit, že eště včera bylo všechno v pořádku. Byl u tebe někdo na návštěvě?“

„Ne,“ zakroutil jsem hlavou. „Ačkoli byl, jeden člověk tam byl. Stavil se u mě Igorek. Chtěl vidět jedno dývídýčko.“

„A jaký?“

„Neboj, erotický nebylo,“ neodpustil jsem si ještě jednou. „Byly to japonský animovaný filmy.“

„Kdo je to, ten Igorek?“

„Příjmení si nepamatuju, prostě Igorek… Takovej čiperka, dělal u nás ve firmě, ale pak přeběh ke konkurenci… Určitě ho znáš! Dával ti dohromady počítač a pak ti ho sám nainstaloval!“

„Myslíš toho, jak chce furt vypadat jako tvrdej vojcl?“ ušklíbl se Koťa. „Toho si pamatuju. Máš jeho číslo?“

„Vybil se mi mobil.“

„Máš přece nokii. Tak si vem mou nabíječku, ta je pro všechny nokie stejná. A účet za proud ti pošlu,“ uchichtl se Koťa.

Vytáhl jsem mobil, připojil k němu nabíječku – stejně je to pohodlné, že všechny mobily mají stejnou zdířku – a začal jsem se hrabat v telefonním seznamu.

„Tady to je. A co s tím?“

„Vytoč to.“

Pak mi přístroj sebral, nebezpečně se zaklonil na štokrli a opřel se o zeď. Vzápětí už nadšeně hulákal:

„To je Igorek? No ahoj, kámo! Tady Koťa. Jak jsi mu někdy před rokem montoval ten počítač. Kirillův kamarád.“

Mrkl na mě a já začal otevírat láhev, kterou jsem přinesl.

„No jasně, já vím, že je pozdě. Promiň. Ale mám hrozně důležitou otázku, která nesnese odkladu. Byl jsi včera u Kirilla…? Jaká Kiki až do vaší domácnosti? Nene, takový věci mě nezajímaj. Já se tě ptám na jinou věc: Bydlí pořád ještě v Medvedkovu…? Jo? A že předtím tam nebydlel? Má jednu cimerku, žejo…? No jednopokoják, myslím…! Jo. A co v bytě, neviděls tam stopy nějakýho stěhování? Nebo malování a tak? Prostě to moc potřebuju vědět… Jo… A má psa? Bezvadnej čokl, říkáš? A nekous náhodou včera Kirilla? Ale ne, jsem skoro střízlivěj. Hele, Igorku, řekni tý svý babě, že když se bavěj chlapi, tak se do toho nemá prsit. Dokonce i kdyby na tebe měla čekat v posteli… Cože?!“

Mlčky mi mobil podal a zakroutil nesouhlasně hlavou:

„Člověk to tý mládeži hučí do hlavy od rána do večera… Myslím tu sexuální osvětu… Jenže voni ty svý ženský stejně nepřevychovaj! No dobře. Ale jak jsem pochopil, jednoho svědka už máš. Včeras tam eště bydlel. A tvůj pes tě bral jako páníčka, a ne jako nějakýho vetřelce…“

„Koťo, takovejch svědků ti najdu klidně deset. Třeba Romka Litvinov u mě byl před třema dny, dali jsme si spolu nějaký to pivo. Ten ke mně vlastně chodí často. A pak přišel ještě někdo… Věř mi, že jsem se nezbláznil. Jenže teď v mým bytě bydlí cizí ženská. A přitom to vypadá tak, jako by tam skutečně žila už léta.“

„Hele, a ta baba je vošklivá?“ zeptal se jen tak mimochodem Koťa.

„Na dámu teda rozhodně nevypadá.“

„No dobře, co by člověk pro kamaráda neudělal,“ povzdechl si. „Kde dělá?“

„Tomu fízlákovi říkala, že na Čerkizovským trhu… Prodává tam boty…“

„No to je běs,“ vydechl Koťa zničeně. „Děs a běs. Prodavačky jsem teda nebalil už hodně dlouho. Ale dejme tomu nový lakýrky by se vlastně docela hodily.“

„Ty jsi teda éro!“ Na víc jsem se nezmohl. „Jenže k čemu nám to bude?“

„Aspoň budeme vědět, co je zač.“

O Koťově schopnosti obloudit tu bledou jepici Natálii Ivanovovou jsem nezapochyboval ani na okamžik. A taky jsem tu skandalistku ani na okamžik nepolitoval. Jenže to mi nestačilo.

„Jasně. Tak dík. Ale teď mi poraď, co mám dělat dál? Mám to dát do novin?“

Koťa přezíravě vyprskl. O médiích si myslel jen to nejhorší.

„Zejtra ráno nechoď do práce. Zavolej šéfovi, že si bereš volno… A pak vyrazíš po trase byťák, notář…“

„Dneska už nejsou byťáky, ale správní firmy…“

„To je to samý. Zkrátka oběhneš všechny úřady, kde by se daly dohledat doklady o tom, že jsi ve svým bejvalým bytě skutečně bydlel.“

„Eště jednou řekneš v bejvalým, a držíš ji přes celou tlamu,“ varoval jsem ho temně.

„Promiň. Tak v příštím.“ Koťa se obratně vyhnul teatrálně pomalé ráně. „Nojo, tak v současným, samozřejmě v současným… Zkrátka to všechno oběhneš a nezapomeneš ani na telefonní ústřednu.“

„Jasně!“ ožil jsem ihned.

„No a pak, až ty svoje lejstra nikde nedohledáš…“

„Jakto – nikde?“ Rázem jsem vystřízlivěl.

„Podívej se, Kirille… Soudě podle velkorysosti toho manévru se do tebe někdo obul opravdu fest. Zatím teda nechápu, kdo a proč to udělal, ale přebudovat za půl dne celej byt a vytvořit k tomu falešný dokumenty, aniž by se zmocnil pravejch, mi připadá blbý. Jenže ty tvoji neznámý nepřátelé blbové určitě nejsou. Takže ty dokumenty neseženeš. Načež se vypravíš k právníkovi. A to k

nějakýmu opravdu výbornýmu. Dokonce k vynikajícímu, jestli na to máš, ale rozhodně bych nechodil do nějaký tuctový právní poradny. No a pokud jsi švorc, tak pro tebe někde půjčím, takovejch pět set doláčů bysme pro začátek dohromady dali.“

„Díky,“ pípl jsem jen. „Ale ne, prachy vcelku nějaký mám. Na úctě bude tak tisícovka, no a rodiče… Prostě vím, kde maj nějaký rezervy.“

„Výborně. Ten právník ti dá pár dobrejch rad. No a já se zatím pokusím seznámit s tou žens…“ Pak to v sobě násilím zlomil a statečně dodal: „…dámou. Něco takovýho asi nečekaj.“

„Kdo jako?“

„Vypadala snad na boha Šivu? Že by jedním párem rukou obkládala kuchyň a koupelnu, druhým tapetovala a třetím kladla linoleum? Ale tu ženskou stejně musím poznat…! A taky musím vědět, jak to bylo s tou zázračnou rekonstrukcí! Pročež ty vyrazíš taky do nějaký stavební firmy. Ale do solidní a vyhlášený. Tam se pokusíš vypadat jako prachatej cvok. A budeš se tam vyptávat, jestli se dá takovejhle byt přebudovat v tomhle rozsahu za osm hodin. Vysyp na ně přesně to, co je ve tvým bytě předělaný. Můžeš se vymluvit třeba na to, že to má bejt překvapení pro ženu… Ačkoli ne, ty nemáš snubák… Takže pro přítelkyni. Nebo jim namluv něco jinýho. Ačkoli – ta přítelkyně bude vypadat nejdůvěryhodnějc. Co ti řeknou, bude náramně důležitý…“

Koťa mi ožíval před očima. Přitom bylo znát, že důvodem nebyl koňak, ale šlamastyka, do níž jsem se zrovna nořil. Takhle je to v životě vždycky – když máte problémy, tak je i nejlepší kamarádi vnímají jako zábavičku!

„Já si třeba loni nechával nasadit novou záchodovou mísu,“ pokračoval dál. „Protože tu svou jsem jen tak z rozvernosti roztřískal… Tak jsem si našel dobrýho

instalatéra, už staršího, kterej navíc nechlastal. Což je v týhle branži dost nezvyklý.“

Pro každý případ jsem neurčitě přikývl.

„Člověk musí mít zkušenosti! Zkušenosti jsou to nejdůležitější,“ prohlásil Koťa. „No a ten starej instalatér se s tím páral celej den. Od osmi ráno do deseti večer. Už jsem toho měl dost, a on koneckonců taky… A dobrej instalatér uznává takovou pověru: dokud mísa není osazená, tak se na záchod nesmí. Zato pak je jeho plný právo ho všestranně vyzkoušet… Čtrnáct hodin! Na jednu mísu! Kdežto u tebe rekonstrukce celýho bytu údajně proběhla za osum hodin…“

Koťa vytáhl z kredence cigarety a popelník. Když mi nabídl, přikývl jsem, přestože jinak kouřím stejně málo jako on. Sirky nenašel, a tak jsme si připálili od plynového sporáku s piezoelektrickým zapalovačem.

„A co jsi vlastně proved s tou starou mísou?“ zeptal jsem se.

„Dyť ti říkám, že to bylo z blbosti. Znáš ty malý čínský rachejtle, co vypadaj jako sirky. Normálně škrtneš, hodíš to a vono to bouchne. Na Silvestra si s tím po ulicích hrajou děti…“

„No a?“

„Když jsem se v létě byl s klukama koupat, tak jsem tam náhodou krabičku těch rachejtlí našel a začal je zapálený házet do vody. Ta je neuhasila a voni vybuchovaly i pod hladinou… Fakt ohromný! Kamarádi z toho měli náramnou prču. Nu a když jsem se vrátil domů, tak jsem se rozhod, že to předvedu… jedný takový madam…, prostě že ty rachejtle hořej i ve vodě. Jenže jsem si řek: Přece nebudeš napouštět vanu! A jednu jsem hodil do záchoda – ještě že jsem zavřel dveře. Protože přišla strašná pecka a mísa byla na kousky! Zůstala jen roura a v ní věneček porcelánovejch střepů…“

„To byl hydrodynamickej efekt,“ poučil jsem ho. „Výbuch v kapalném prostředí, násobený stísněným prostorem. Takový věci je dobrý si rozmyslet.“

Koťa se nehádal, jen si povzdechl a zatáhl z cigarety. A pak najednou vyhrkl:

„Jo, ještě něco… Velký starosti mi dělá ten tvůj pes. Opravdu velký.“

„To mi řek i ten policajt…“

„Tak měl pravdu. Tapety se vyměnit daj. A lidi můžou kecat. Ale pes ti zůstane vždycky věrnej…“

Chvilku mlčky kouřil a pak s uspokojením jinými slovy zopakoval:

„Lidi tě oblafnout můžou, ale pes tě nezradí nikdy… To musím někdy strčit do povídky o zoofilovi…“

„Ty jsi hnusnej mizera,“ odtušil jsem zdrceně. „A ten spisovatel z tebe nakonec bude. Protože smolíš příběhy z lidskýho neštěstí!“

„To není z lidskýho neštěstí, ale z mý vlastní trefný věty,“ namítl Koťa. „Zatím všechno. Budu o tom přemejšlet, ale nic víc ti v tuhle chvíli neumím poradit. Radši mi řekni, jak jsi na tom s Aňkou!“

„Ale nijak. Žádá si jistotu a stabilitu. Zkrátka snubní prsten na ruce.“

„No a ty snad máš něco proti? Už by ses moh usadit. Na světě jsi už přes čtvrt století a pořád akorát obchoduješ s náhradníma součástkama k počítačům… Copak to je nějaká práce? To je stejný, jako když někomu řekneš: Já dělám v oddělení technický kontroly. Nafukuju tam prezervativy! Ty potřebuješ pořádnou práci, věrnou ženu a nějaký roztomilý dítě…“

Vytřeštil jsem na něj oči.

„Ale no tak jo, dělám si srandu,“ zamumlal Koťa. „Já jsem ten právej, kdo by tě v tomhle ohledu měl školit… Ale stejně je to škoda, že ses s Aňkou rozešel, ta se mi líbila.“

Vypadalo to, že poslední slova míní vážně. Zamyslel jsem se a chrstl do sklenek další koňak.

„Mně je to taky líto, Koťo. Jenže to tak dopadlo.“

„Hele, a bude ti svědčit Aňka, kdyby něco?“

„Určitě," prohlásil jsem s jistotou. „My jsme se vlastně nepohádali a jako lidi inteligentní jsme se rozešli v klidu a míru."

„Když se rozcházej inteligenti, tak se pak rafou ze všech nejvíc… Na takový věci by se nějakej instalatér určitě nezmoh."

„Ty z těch instalatérů nevyjdeš," broukl jsem. „Radši nám ještě nalej…"

Seděli jsme pak dobré další dvě hodiny. Na třetí láhev už zaplaťpánbu nedošlo. Však jsme se pěkně rozdováděli už ke konci té druhé. Případ s mým bytem se definitivně proměnil v zajímavé dobrodružství. Koťa mi vylíčil příhody svého vzdáleného příbuzného, který za pomoci obratných výměn, rozvodů a sňatků proměnil dva panelové jednopokojáky na protilehlých krajích Moskvy ve čtyřpokojový byt „málem v centru". Ta historka nám neznámo proč připadala velmi legrační, chechtali jsme se, až jsme se za břicha popadali a dokonce i když to celé Koťa uzavřel sdělením, že příbuzný v důsledku extrémního plýtvání silami dostal infarkt, žena ho opustila a on teď jako churavý a nepotřebný trulant sedí v tom velkém bytě úplně sám, nijak nás to nerozhodilo.

Koťa v této souvislosti naopak poznamenal, že nejdůležitější v životě člověka je, aby naplnil své předurčení, což ostatně prohlásil i velký myslitel Coelho. Předurčení Koťova příbuzného tedy zřejmě spočívalo v tom, aby uskutečnil tuto grandiózní mnohosměnu. A ve srovnání s naplněnou predestinací je nějaká ztráta zdraví a milované ženy naprostý detail.

Pak mi Koťa ustlal na pohovce sedací soupravy a vrátil se k nedopsanému opusu. Já položil hlavu na polštář, prohlásil, že na spánek nemám ani pomyšlení a za monotónního klapotu počítačových kláves okamžitě usnul.

3

Vstal jsem brzy, kupodivu čerstvý a odpočinutý. Vzpomněl jsem si na starou anekdotu, že ve dvaceti letech může člověk celou noc pít a flámovat a ráno vstane svěží; když udělá totéž ve třiceti, tak ráno cítí, že pil a flámoval, kdežto ve čtyřiceti celou noc prospí a ráno si připadá, jako by od večera pil a flámoval. Mně osobně bylo mezi dvacítkou a třicítkou, a tak to končilo pokaždé jinak.

Tahle noc ale byla dobrá.

Koťa ještě chrápal. Já se osprchoval, zuby si vyčistil kouskem pasty namazaným na ukazovák, prohrabal jsem lednici a dal si pár chlebů s měkkým salámem. Čekat, až vstane intelektuální dělník ve svobodném povolání, se mi rozhodně nechtělo. Protože mně se chtělo jednat. Chtělo se mi bojovat a hledat, nalézat a nevzdávat se. Nahlédl jsem do ložnice.

Koťa spal na širokém letišti, osiřele přimáčknutý ke zdi. Chytil jsem ho za rameno a zatřásl jím.

„Vstávat, pane hrabě!“

Koťa zaúpěl a otevřel oči. Zaraženě je na mě vytřeštil.

„Já jdu. Hledat pravdu. Po správních firmách, notářích, jakož i po advokátech. Zamkni za mnou.“

„A jo… Kirja,“ promnul si Koťa kořen nosu. „Včera jsme to oslavili věru řádně…“

Podobné šoufky nenávidím! Dokonce i když za ně může kocovina.

„Zajedeš na ten Čerkizovskej trh?“

„Jako podívat se na tu dámu? Neboj, to si pamatuju…“ Koťa hekl a posadil se. „No nic, tak padej… Já už taky budu vstávat.“

„Co ten článek, dodělals ho?“

„No jeje… ‚Holčička a její pes‘ se to jmenuje,“ Koťa se opravdu zvedl a capkal za mnou do předsíně. „Náhodou se mi to sklenulo do úžasnýho příběhu, jedno oko nezůstane suchý… V dětství tu holčičku sved vlastní strejda, pak jí popořadě znásilnili všichni spolužáci, pak pracovala v bordelu na Maltě, načež se vrátila do Ruska a začala chovat maltézský ovčáky… No a přitom konečně kápla na tu opravdovou lásku…“

„Ty idiote!“ nevydržel jsem to. „Žádný maltézský ovčáci se v přírodě nevyskytujou! Leda tak maltézský špicové!“

„Z nás dvou jsi kynolog ty, tak je v pořádku, že to víš,“ nehnul brvou Koťa. „Kdežto řadovýmu čtenáři je to putýnka, jestli je tam maltézskej ovčák nebo yorkshirskej teriér… Zato ta závěrečná věta – na tu jsem teda hrdej: Lidi zklamat můžou, ale pes nezradí nikdy!“

„Nojo. Toho Bookera máš jistýho,“ řekl jsem už ve dveřích. Vzpomněl jsem si na Kešu a měl jsem rázem po náladě.

*

Další čtyři hodiny jsem po Moskvě brousil sem a tam. Chytil jsem si černého taxíka s Kavkazanem u volantu, což je v posledních letech věc naprosto běžná. Ta kára vypadala solidněji, než bývá v podobných případech zvykem, a řidič sám se mi taky zamlouval, tak jsme si domluvili hodinovou taxu a jezdili po městě sem a tam. Do správní firmy, k notáři, do úřadu registrace bytového fondu – zkrátka a dobře hlavně na místa, kam se člověk jen tak sám od sebe obvykle nevypraví. Jenže já měl tentokrát docela štěstí. Skoro všude jsem pořídil bez fronty a skoro všichni úředníci „chápali mou situaci“.

Koťa měl pravdu.

Všechny listiny, týkající se mého bytu, zněly na jméno Natálie Stěpanovny Ivanovové.

Skandál jsem nikde neztropil. Ať si znějí, na koho chtějí. Poštvat si proti sobě drobné ouřady by sotva mělo smysl. Nejdřív je třeba učinit si úplný obrázek o tom, co se vlastně děje.

Poslední štací byla ostankinská telefonní ústředna. Můj telefon také patřil občance Ivanovové.

A najednou mě osvítil nepříjemný dohad. Požádal jsem řidiče, aby zastavil u kasy mobilního operátora MTS, přistoupil jsem k okénku a řekl své číslo.

„Jméno," vypálila po mně slečna uvnitř.

„To ne," opáčila chladně slečna, když jsem se představil. „Zopakujte mi ještě jednou to číslo."

„Aha, asi Ivanovová," uvědomil jsem si jakoby. „Úplně jsem zapomněl, že mobil mi zařizovala žena…"

„Jaký chcete kredit?"

„Sto rublů," odtušil jsem zasmušile.

No prosím, takže už nemám ani mobil. Člověk by řekl, že to zase taková tragédie není. Není přece problém koupit si u nejbližšího stánku SIM kartu Bee Line nebo Jeans – a je to. Nebo si prostě vyřídit novou smlouvu. Kolik já tam toho kreditu měl? Tak pětistovku, víc určitě ne…

Děsilo mě na tom něco jiného. Oni mysleli na všechno! Nevynechali dokonce ani takový detail jako smlouva na mobilní telefon.

Že by mě vymazali úplně všude?

„Zajeď na středisko," nařídil jsem řidiči. „Je to tady hned vedle…"

Zdravotní středisko bylo docela obyčejné, klasicky sovětské. Stará budova, na které se pořád něco opravovalo, a všude čekaly obrovské fronty kašlajících dětí a vzdychajících babiček. Děti sem šly kvůli omluvenkám, babičky zase do společnosti. Léčit se tu mělo smysl jedině v případě, že vám na výsledku nezáleželo. Já sám jsem tu měl

jen velmi stručný chorobopis s několika málo záznamy typu „chřipka“ či „akutní zánět horních cest dýchacích“.

Jenže ani ten hubený chorobopis se tu nenašel. Zato byl k mání jiný, velmi tlustý a v ohmataných deskách, znějící na jméno Ivanovová. Vida, asi ráda marodí…

Vyšel jsem ven, chvíli jen tak postál a pak pohlédl na čekajícího řidiče. Kam se takový bezdomovec má vrtnout? Ačkoli – já na tom zase ještě nebyl tak zle. Můžu jít třeba k našim, nebo do práce…

„Ty čtyři hodiny už končej,“ upozornil mě černý taxikář na naši dohodu.

„Dál půjdu pěšky,“ řekl jsem mu. „Mám to kousek.“

Zaplatil jsem osm stovek, což byla na moskevské poměry suma skoro královská.

„Já tě tam klidně hodím, zadara,“ nabídl mi.

Kdybych mu svůj příběh vyprávěl, určitě by mi rozuměl. Ten řidič byl Mingrel, který za války utekl z Abcházie. Taky tam někde měl dům, který už mu nepatřil. Jenže on už ho ani vidět nemohl – „V Abcházii by mě hned zabili.“

To já jsem se na svůj bývalý domov podívat mohl.

„Díky,“ odmítl jsem ho. „Trochu se projdu. Bydlím tady hned vedle.“

Kavkazan odjel a já zamířil k našemu domu. Cestou jsem si koupil krabičku cigaret – nervy mi zkrátka jen hrály. Zdraví nakonec vem čert, když se jednomu hroutí celý život!

Chvilku jsem chodil kolem domu, kouřil a prohlížel si záclony. Ty záclony byly cizí, já je tam rozhodně nevěšel, protože já dával přednost žaluziím.

Pak jsem vešel dovnitř, vyjel výtahem nahoru a postál za dveřmi. Kešu si asi pochrupkává na gauči…

Vytáhl jsem klíče. Dolní zámek se odemkl snadno.

Zato horní nešel. Podíval jsem se pozorněji a zjistil, že je v něm úplně nová vložka.

„Copak to tu vyvádíme?“ ozvalo se za mými zády.

Otočil jsem se. Po schodech přicházel soused.

„Ale Petře Alexejeviči, to jsem přece já, Kirill!“ zvolal jsem.

„Jo tak,“ přikývl neurčitě a zastavil u svých dveří. „Ráno vyměnila vložku. Sama. Šikovná dáma…“

Při slově „dáma“ se mi okamžitě vybavil Koťa.

„Co má proboha tohle všechno znamenat?“ zeptal jsem se zoufale. „Prostě mě připravili o byt… Představte si, že všechny doklady a dokumenty jsou napsaný na ni! Všude!“

Petr přikývl. Vytáhl klíče a začal si odemykat. A pak mi řekl:

„Víš, hochu, ale já teda upřímně řečeno žádný tvý papíry na tenhle byt v životě neviděl…“

To mi vyrazilo dech. Najednou jsem nevěděl, co mu odpovědět. K tomu ke všemu klaply další dveře a z nich vykoukla ta vředovitá babice Galina.

„Kdo to je, a co tady chce?“ zeptala se Petra Alexejeviče. Mě přehlížela jako krajinu.

„No přece Kirill, soused, teda bejvalej,“ broukl Petr.

„Jakej Kirill? Jakej soused? Tady bydlí Nataša Ivanovová!“ štěkala vztekle sousedka.

„Ty babo hnusná…!“ nevydržel jsem to. „Když už nemáš svědomí, tak mysli aspoň na pánaboha – už se s ním brzy uvidíš!“

„Já zavolám policii!“ zaječela babka a vklouzla zpátky do svého bytu. Zabouchla za sebou a rozběsnila se ještě víc.

„Teda policie je to poslední, co teď můžeš potřebovat,“ řekl Petr a vstoupil do svého bytu, v němž byl na rozdíl ode mě řádně hlášen. „Nechceš panáka?“

Mlčky jsem se vydal po schodech dolů. Na výtah bych čekat nedokázal, protože krev se mi adrenalinem určitě zpěnila.

Kam teď? Do stavební firmy, a možná k té chovatelce. Začněme u chovatelky.

Vytáhl jsem mobil a našel číslo, na které jsem nevolal už dobré dva roky. Vzala to až po chvíli – soudě podle hlasu

jsem ji vyrušil od práce. Ačkoli – na chovné stanice někdo volá pořád.

„To je Polina Jevgeňjevna?“ zahlaholil jsem s okázalou bodrostí. „Tady Kirill Maximov, vzpomínáte si na mě. Kupoval jsem od vás Kešu.“

„Kešu…, Kešu…,“ zamumlala Polina Jevgeňjevna. Jako všichni chovatelé si pamatovala spíš psy než lidi. „Ale jo, to byl moc pěkný pejsek… Chcete ho připustit? Nebo snad není v pořádku?“

„Ale ne, je v pořádku,“ zalhal jsem. „Já bych potřeboval jen takovou malou radu, jestli máte chvilku čas. Jeden kamarád má najednou problém se psem.“

„Ale stručně, prosímvás,“ vybafla na mě s patřičným důrazem. Bezplatná poradna pro přátele bývalých klientů k jejím povinnostem přirozeně nepatřila.

„Má taky sky teriéra, moc pěkného mladého psa,“ řekl jsem kvapně. „No a ten najednou přestal na svého pána reagovat. Plně se soustředil na úplně náhodnou mladou ženu a na toho přítele vrčí, štěká, málem by ho kousl. Jak je něco takového vůbec možné?“

„A vůbec na něj nereaguje?“ zajímalo chovatelku.

„Vůbec! Teda – má ho za cizího! Kdežto tu ženskou poslouchá jako hodiny.“

„A netrestal jste toho pejska náhodou?“ zeptala se Polina Jevgeňjevna, aby mi zároveň naznačila, že moje ubohá lež s „přítelem“ byla ihned odhalena.

„Ale kdepak, co vás nemá,“ zamumlal jsem.

„Kastrovat jste ho snad nedal, ne? A nemá ta vaše slečna… kritické dny?“ znejistěla na okamžik chovatelka. „Pejsek je to ještě mladý a aktivní, to proto by se k ní mohl tak mít. Ale to, že vás přestal vnímat jako svého pána…“

„Mého přítele!“

„No dobře, dobře. Vašeho přítele. Tak tomu příteli vyřiďte, že sky je rasa velice emocionální a inteligentní a že když se s ní zachází hrubě, tak se umí k smrti urazit. Dokonce i na vlastního pána. Na psa musíme být laskaví. A

třeba se mu umět i omluvit. Protože pes rozumí všemu, úplně jako člověk! Možná mi to ani nebudete věřit, ale já zažila případ…“

„Takže možné to je?“ přerušil jsem Polinu Jevgeňjevnu.

„Popravdě řečeno jsem se zatím s něčím takovým nesetkala,“ odvětila suše chovatelka. „Ale každá věc se člověku jednou přihodí prvně. Po psovi můžete chtít cokoli, ale musíte na něj vlídně a laskavě, a ne na něj řvát a rozkazovat mu! Psi jsou jako lidi, jenže ještě lepší. Takový pes na rozdíl od člověka nikdy nezradí!“

„Moc vám děkuju…,“ hlesl jsem tiše. „Já to tomu kamarádovi vyřídím…“

„To mu rozhodně vyřiďte! A moc pozdravujte manželku… Jmenuje se Nataša, že?“

Ztuhl jsem. Na okamžik jsem měl pocit, že v telefonu slyším šustění nějakých papírů.

„To bude nějaký omyl, já nejsem ženatý.“

„Jak to, že ne? Tady to mám všechno poznamenaný: Kešu von Archibald, pes, majitelka Natálie Ivanovová…“

„Jistě, máte pravdu. A promiňte za to otravování.“

No vida, nezapomněli vůbec na nic. Vyměnili dokonce i záznam v kartotéce chovné stanice v bytě té paní.

Ale proč to všechno? Kvůli jednopokojovému bytu ve starém paneláku?

To je nesmysl, nonsens!

Klesl jsem na lavičku a vytáhl ještě jednu cigaretu. Zadíval jsem se na mobil. Takže: cizí telefon, cizí byt a cizí pes. Jenže co když je to všechno teprve začátek? Čeho mě tak ještě mohli zbavit?

Příbuzných. Přátel. Zaměstnání.

Zavolal jsem na maloobchodní oddělení naší firmy. Obsazeno. No, to je normální. Tam někdo volá pořád, třeba děti, co shánějí co nejlevnější televizní kartu… Zavoláme přímo šéfa.

„Ano…“

„Dobrý den, Valentine Romanoviči!“

„Dobrý.“

„Tady Kirill Maximou Manažer maloobchodního prodeje.“

„Z jaké že jste firmy?“

Mobil mi div nevypadl.

„No z vaší! Bit a bajt!“

Ticho. Pak se ozval šepot, jako když někdo přikryje dlaní mikrofon. Šéf je, pokud jde o techniku, naprostý ignorant, ani neví, kde je tlačítko blokace mikrofonu. Měl jsem pocit, že slyším: „Pracuje u nás nějakej Kirill Maximov? V maloobchodním oddělení…“ A pak se šéf zdvořile ozval ještě jednou:

„Ano?“

„Já dneska nemůžu přijít, Valentine Romanoviči. Mám takové zvláštní problémy…“

Další pauza, vyplněná šepotem nad sluchátkem, přidušeným dlaní.

„Éééé… Takže Kirill Maximov, říkáte?“

„Ano,“ vydechl jsem zničeně.

„A kde že to pracujete?“

„V maloobchodním. Jako manažer prodeje. Zeptejte se Andreje Isaakoviče.“

„Andreji Isaakoviči!“ zvolal zdůrazňované nahlas šéf. „Pracuje u vás nějaký Kirill Maximov?“

„Ne,“ uslyšel jsem i já odpověď šéfmanažera maloobchodního prodeje. „A přitom vám to říkám pořád, Valentine Romanoviči – ještě jednu sílu bych potřeboval jako sůl! Na takovouhle agendu tři lidi nestačí, to je prakticky nemožný!“

„Éé… Kirille Maximoviči…,“ oslovil mě nejistě šéf.

„Tady Kirill Maximov!“

„Ach ano, Kirill Maximov. Tomu vašemu žertu moc nerozumím, ale pokud byste u nás chtěl pracovat a máte praxi…“

„To mám. Tři roky.“

„Kde?“

„Ve firmě Bit a bajt!“ vykřikl jsem a přerušil spojení.

Lehce jsem se třásl. Tohle už nejsou jen papíry. Že mě nepoznal Valentin Romanovič, to bych ještě bral. Dejme tomu. Tak často se s ním zase nevidím. Ale Andrjuška Livanov, se kterým jsem vypil hektolitry technického lihu a nad prací vypotil hektolitry potu…

Dokumenty se podvrhnout dají. Když už se někdo rozhodl připravit mě o byt.

A lidi se zase dají podplatit… nebo zastrašit. Když už se někdo rozhodl mě nadobro uštvat a zničit.

Ale jak by se šéf a Andrjuška zmohli na takové herecké výkony? Náš Andrej se sice jmenuje Livanov jako ten herec, jenže je to jiný Livanov. Takže okamžitý improvizovaný stesk nad nedostatkem pracovních sil jednoduše nebyl v jeho možnostech!

Ruce se mi chvěly, ovšem včerejší pitka za to rozhodně nemohla. Rozhlédl jsem se kolem. Byl jsem v parčíku před naším domem. U sebe doma, rozumíte? Tady bydlím! Tyhle lavičky a kolotoče na dětském hřišti, u příležitosti svátku města čerstvě natřené, to všechno je moje! Stejně jako támhleten domovník, co shrabuje mokré podzimní listí! A krámek na rohu, kam si chodím kupovat chleba, salám a pelmeně, je taky můj! Všechno kolem je navyklé a útulné, dokonce i louže v úzkém průchodu mezi naším a sousedním domem, ta je taky moje, tu mám zabydlenou – však jsem si v ní nejmíň stokrát vymáchal nohy a jednou jsem v ní dokonce uklouzl a rozplácl se jak dlouhý, tak široký; těsně předtím jsem klaunsky mával rukama v marné snaze udržet rovnováhu, ale nakonec jsem dokázal jen přistát do vody sedací částí těla. Aňa se tenkrát smála jako blázen a já se při pohledu na ni taky rozesmál: seděl jsem v louži, řehtal se na celé kolo a babička, která šla zrovna kolem, jen kroutila hlavou a lamentovala nad tou dnešní mládeží – jen to pije jako zjednaný a kouska studu to v těle nemá…

Vymačkal jsem Anino číslo.

„Už mi prosímtě nevolej, Kirille, ano?“ ozvalo se ve sluchátku. „Já s tebou nechci nic mít. Opravdu nechci.“

A zavěsila.

Takže náš vztah bude asi opravdu v troskách. Jenže já se na ni nezlobil. Já se radoval! Aňka poznala moje číslo, ta si mě pamatuje!

Co se to proboha děje?

Uvelebil jsem se co nejpohodlněji a s úsměvem kývl na domovníka. Nereagoval, nepoznal mě. Tak jsem začal obvolávat příbuzné, známé a obchodní partnery, podle telefonního seznamu všechny jednoho po druhém, počínaje manažerem Ašimovem, u kterého jsem před časem kupoval nějaký hardware, a konče tatínkovým přítelem stomatologem Zavojským, který mi asi před půlrokem dělal plombu.

Po půlhodině, s mobilem téměř vybitým, jsem skončil.

Vzniklý obrázek byl prazvláštní… ačkoli ne, prazvláštní by byl, kdyby v něm nadobro chyběly jakékoli zákonitosti. To se ale říct nedalo.

Náhodní známí, jako Zavojskij nebo manažeři velkoobchodních firem, mě z paměti vytěsnili nadobro. Kamarádi, s nimiž mě pojily zážitky víceméně osobní, museli chvíli přemýšlet, pak vyhrkli nějaké to „co blbneš, Ljoško, dyť jsme se spolu minulej tejden tak strašně zmazali U hrábí“, až si nakonec přece jen vzpomněli a začali se vymlouvat na výpadky paměti, způsobené úmornou štvanicí v práci, nebo na důsledky včerejší hrozné opice. Pět lidí si mě vybavilo hned – Koťa, i když to se nejspíš dalo připsat včerejšímu setkání, pak tři holky, s nimiž jsem svého času udržoval vztahy více než vřelé, a zcela nečekaně jeden mladíček od konkurence. Tomu jsem se přitom spíš vyhýbal, protože v něm bylo cosi… já nevím, snad přihřátého…

Zasupěl jsem. No nazdar! To je historka skoro jako od Koti. Ten kluk je asi opravdu teplouš! A já mu budu sympatický. Proto si mě pamatuje…

Nevím proč, ale představa, že bych snad měl být objektem vášnivých tužeb homosexuála, mnou otřásla víc než skleróza, která se zmocnila mých ostatních známých. Vstal jsem, zašel do krámku na rohu a koupil si pivo. Vem ho ďas, toho kluka, co jsem se mu zamlouval. Do večera mě zase nadobro pustí z hlavy…

Pak na mě asi zapomenou ty holky, co jsem s nimi něco měl.

Ale co dál?

Bez práce. Bez bytu. Bez přátel.

Že mám občanku? No a co? Stejně bude falešná a koupil jsem ji na trhu.

A co rodiče?

Nezavolají taky policii, až mě najdou ve svém bytě?

Zavolal jsem tátovi. Chvilku jsem naslouchal šumu a popraskávání globálního éteru.

„Ano!“ ozval se vesele táta.

„Ahoj, tady Kirill,“ představil jsem se pro jistotu.

„Kdo že?“ nepochopil otec.

„No Kirill! To nepoznáš vlastního syna?“

„Jen tě špatně slyším, Kirillku,“ ozval se dobromyslně. „Tohle není mobilní spojení, ale polní telefon. Jak se vede? Makáš?“

„Makám, makám,“ odpověděl jsem a lokl si piva.

„Matka se ptá, jestli náhodou nejsi nemocnej.“

„Jsem zdráv jako řípa…“

„Je všechno v pořádku? Nestalo se něco?“

Měl jsem sto chutí vyhrknout, že jsem přišel o byt i o práci a že skoro všichni kamarádi na mě zapomněli.

„Všechno v oukeji! A jak vám se tam vede?“

„Báječně. Turci nás oblézají ze všech stran, asi by člověku každou chvíli nejradši vlezli i do peněženky,“ odpověděl pobaveně otec. „Měls jet s námi.“

„To asi jo,“ souhlasil jsem.

„To voláš jen tak, nebo co? Je ti smutno?“

„Nojo.“

„Však už za tři… vlastně za čtyři dny přijedem. Matka ti tu nakoupila nějaký dárečky.“

Přikývl jsem. Vypadá to na pár triček s nápisem *Turecko – země rozverných děvčátek*, rituální škeble, které se vozí od každého moře, a snad ještě na lahvinku nějaké turecké anýzovky.

„Tak se měj, Kirille,“ pokračoval otec. „Už mi zbývá jen pár krejcarů a roaming je nenasytnej.“

„Nemám ti to trochu dobít?“ navrhl jsem mu.

„Ale ne, to nebude zapotřebí. Zatím ahoj.“

„Ahoj, tati.“

Nevím proč, ale udělalo se mi těžko u srdce. A to mě táta poznal, a máma mi už nakoupila dárky…

Jenže jsem neměl jistotu, v tom to bylo. Když kamarádům na to, aby na mě zapomněli, stačil den, tak rodičům to prostě bude trvat o něco déle. Mnohem déle. Třeba týden. Ale nakonec zapomenou i oni, tím jsem si byl skoro jist. Budou se s údivem dívat na mé fotografie… Ostatně jak můžu vědět, že je někdo neodklidí? Nebo že se místo nich neobjeví docela jiné…

Co teď?

„Potřebuju odborníka,“ zamumlal jsem polohlasně. A přikývl jsem. Jasně, potřebuji odborníka. Člověka, který v tomhle propletenci alespoň něco chápe. Že by to byl policajt? To sotva. Nebo advokát? V životě ne! Senzibil. Ten snad. Protože tomuhle aby prase rozumělo. Senzibil… anebo kněz?

Rozpačitě jsem se dotkl křížku na prsou. Přísně vzato jsem pravoslavný. A to křtěný nikoli v dětství, ale ve věku již zcela uvědomělém. Takže jsem tehdy věděl, co činím. Do kostela chodím… občas… A jednou za rok se dokonce vyzpovídám. Neocitl já se opravdu v situaci, kdy je nejvyšší čas obrátit se k Bohu?

To je mi ale nadělení… S Pánem Bohem je to komplikované, toho osobně nenavštívíte. Takže nezbude než se obrátit na jeho pozemské reprezentanty. Jenže co si o

mně takový normálně uvažující duchovní pomyslí (a ti většinou uvažují víc než normálně), až na něj vyklopím tu svou historii?

No jasně. Řeknou si, že jsem nemocný. V nejlepším případě posedlý. A tak mě milý pop začne chlácholit. A poradí mi, abych se modlil. Možná se dokonce pomodlí se mnou.

Ovšem doopravdy mi to samo sebou nikdo neuvěří. Leda nějaký báťuška, co taky uvažuje nenormálně. Takovou pomoc já nepotřebuju…

Pro jistotu jsem se pomodlil. Trochu se mi ulevilo – ostatně jako vždycky, když se člověk pokusí svalit své břímě na cizí bedra a najednou má pocit, že se mu to podařilo.

Teď už ale bylo jasné, že potřebuju poradit zcela reálně, a to ještě v tomto životě.

A tak jsem znovu zavolal Koťu.

„Haló!“ ozval se hned ten literární nádeník.

„Ahoj. Tady Kirill.“

„Aha… A jakej Kirill?“

Proces se vyvíjel, a to geometrickou řadou.

„Volal jsem ti před půlhodinou, Koťo. Copak si to nepamatuješ?“

„No, snad jo…,“ připustil nejistě.

„Já jsem Kirill! Od firmy Bit a bajt. Známe se už pět let! Přišel jsem k tobě včera večer a polkli jsme spolu dvě flašky koňaku!“

Nastalo dlouhé ticho.

„Moh bys teď hned přijet, Kirille?“ zeptal se mě najednou.

„No jasně,“ odpověděl jsem s úlevou.

„Tak přijeď. Ale fakt rychle. Dějou se moc divný věci.“

„Jo? To jsem si taky všim,“ poznamenal jsem jedovatě a zvedl se z lavičky.

4

S veřejnou dopravou jsem tentokrát měl opravdu štěstí. Až u Koti jsem byl za nějakých čtyřicet minut. Zazvonil jsem u dveří.

Chvíli mu trvalo, než mi otevřel. S neskrývanou zvědavostí na mě vypoulil oči.

„To jsem já, Koťo, Kirill," řekl jsem mu. „Vzpomínáš si? Včera jsme spolu…"

„…pařili," uzavřel to sklesle on. „Zatim si to pamatuju. Pojď dál."

Ty oči na mě ale poulil nepříjemně. Sice ne jako na cizího, ale rozhodně jako na velice, ale velice divného známého.

„Takže si to pamatuješ?" ujistil jsem se ještě jednou. „Děje se něco ďábelskýho. Začal jsem volat známejm…"

„Pojď k počítači," přerušil mě. „A podívej se, co je tam napsáno."

Poslechl jsem ho. Na monitoru jsem spatřil nějaký text. Tázavě jsem na Koťu pohlédl.

„Čti to úplně vod začátku," nařídil mi a svalil se na pohovku hned vedle.

Odlistoval jsem tedy z téhle stránky na začátek a pokorně se pustil do čtení.

INDIVIDUÁLNÍ TRÉNINK

Čtyřicetiletý učitel tělocviku Semjon Makarovič se pozorně zadíval na nečekaně vyvinuté žákyně osmé třídy, pilně cvičící ve školní tělocvičně. Vtom k němu přistoupila Julja a řekla mu:

„Ten provaz mi pořád nejde a nejde."

„Tak mi nezbude, než ti ve čtvrtletí dát trojku,“ odpověděl Semjon Makarovič. „Jsi málo pružná.“

Premiantka Julja zbledla:

„Trojku? To v žádném případě, Semjone Makaroviči! Copak se s tím nedá něco udělat?“

„Proč by nedalo? To víš, že ano. Zajdi po vyučování za mnou do kabinetu, já s tebou tu pružnost procvičím individuálně…“

Pohlédl jsem na Koťu. Ten se jen zašklebil:

„Ale… Když jsi zavolal, zrovna jsem dělal na takovým meloušku… Čti dál.“

Poutavá historie statného čtyřicátníka a málo pružné premiantky tady skutečně skončila, takže jsem se nedověděl, jakými metodami se starý erotoman snažil dále rozvinout na těch sotva patnáct let beztak až příliš vyvinutou školačku. Zato další text už se týkal přímo mě:

Zrovna mi zavolal můj starý kamarád Kirill Maximov. Je to zvláštní, ale já ho nepoznal. Přitom jsme celý předešlý večer proseděli u lahvinky koňaku…

„U dvou,“ upřesnil jsem.

Vybavil jsem si ho, teprve když mi to všechno připomněl. Ale i to bylo divné. Řekl bych, že celý včerejšek si pamatuju. Pamatuju si, jak jsem od rána pracoval. A jak jsem pak večer popíjel. Jenže s kým, to se mi z hlavy úplně vypařilo, dokud mi Kirill nezavolal. Dalo mi pak hodně práce, než jsem si vůbec dokázal představit jeho tvář. A vlastně všechno, co s ním souvisí, se mi v hlavě nějak plete. Chvilku si to pamatuju, a chvilku zase ne.

„To ‚pamatuju‘ se ti tam vopakuje pořád dokola,“ upozornil jsem ho. „Hlídej si styl, spisovateli.“

„Já měl jiný starosti než styl, ty blbečku,“ usadil mě. „Čti dál…“

Dál Koťa dosti podrobně popsal naše včerejší setkání a moje trampoty. Text končil větou: *A mám silné podezření, že kdyby Kirill zavolal o půl hodiny později a já tenhle text nestihl zaznamenat, tak už bych ho nepoznal.*

Povzdechl jsem si a posadil se vedle něj.

„Když na tebe myslím, tak mi všechno připadá normální," konstatoval sklesle. „Pamatuju si jak tebe, tak všechno ostatní, co s tebou souvisí. Ale stačí chvilku se zabejvat něčím jiným… To jsem třeba vstal a šel si udělat kafe. Vrátil jsem se a chtěl dokončit toho tělocvikáře. A najednou koukám – na monitoru je něco, co jsem nečekal! Tak jsem se do toho začet. A znova si vzpomněl. Jenže… jako by to všechno bylo v mlze."

„Co se to děje, Koťo?" zeptal jsem se zoufale.

„A co ty sám, ty si všechno pamatuješ?" zazněla v jeho hlase naděje.

„Já jo. Ale ostatní zapomínaj. Rodiče si mě zatím pamatujou, Aňka taky, pak eště několik holek…"

„Jasně – to jsou ty, s kterýma máš nejpevnější citový svazky," uzavřel to Koťa.

„Jak to myslíš?"

„No myslím ty, co na tebe myslej pořád. A to jim brání, aby tě z hlavy vytěsnili, přinejmenším rychle. Protože jinak přece zapomínáme pořád. A to je normální. Jakmile je informace nadbytečná a už ji nevyužíváme, tak ji mozek smaže, nebo přinejmenším strčí někam do spodního šuplete. Třeba já mám v počítači program, kterej se mě v pravidelných intervalech ptá: *Soubor ten a ten jste už dlouho neotevřel. Můžu ho smazat?* Takže to je opravdu normální, jen to probíhá až moc rychle. Jako bys měl sklerózu."

„Proč já? Já si všechno pamatuju! To lidi kolem mě maj sklerózu."

„Takový věci se nestávaj," prohlásil chmurně. „Hele, Kirille, ty jsi fakt dobrej kluk a mám tě moc rád, ale abych na tebe myslel furt, k tomu se teda nechystám. S tím počítej! No a když na tebe nebudu myslet, tak prostě zapomenu. A žádný písemný záznamy už nepomůžou."

„Já vod tebe taky žádný oběti nežádám!“ vyhrkl jsem dotčeně. „Jestli chceš, tak ty tvoje čmáraniny hned vymažu a jdu.“

Koťa chvíli uvažoval. Nejspíš proto, aby mi brnkal na nervy.

„To ne, počkej. Mě to zajímá. Co jsi dneska celej den dělal?“

„No oběhnul jsem hejno byrokratů,“ a začal jsem jednotlivé instituce vypočítávat. Koťa mě pozorně poslouchal, pokyvoval hlavou a nakonec se zeptal:

„A nezkoušel jsi náhodou zajít do kostela?“

Vytřeštil jsem na něj oči. Můj přítel rozhodně nebyl militantní ateista, ale v Boha nevěřil.

„Co blázníš?“

„No a co? Já nejsem ateista, ale agnostik. A každej agnostik existenci nadpřirozenejch sil teoreticky připouští. Zvlášť v takhle mystický situaci…“

„Ne, v kostele jsem nebyl… Ale… jinak jsem se pomodlil sám,“ připustil jsem s lehkým ostychem.

„Tak tam běž,“ prohlásil rezolutně Koťa.

„Jo?!“

„No jasně. Protože jiný východisko podle mě v tuhle chvíli nemáš.“

Oba jsme se odmlčeli.

„Koťo, já potřebuju pomoct!“ řekl jsem nakonec důrazně. „A není to fakt něco mystickýho? Nemáš náhodou nějaký známý senzibily?“

„Kde bych je vzal!“

„No, přece když máš to nesexuální období, tak o takovejch věcech taky píšeš… A stýkáš se…“

„Cože?! Já se zásadně stýkám se stejnejma existencema jako jsem já sám! Snad si nemyslíš, že běhám po nějakejch podvodnejch senzibilech a pak to napíšu? To by ses nakonec moh dopracovat i toho, že šoustám s vlčákama a pak z toho smolím novinový historky… To všechno dělám z hlavy, Kirille! Normální zboží denní spotřeby pro ctěný

čtenářstvo! Žádný vopravdický senzibilové nejsou, anebo aspoň já nikoho takovýho neznám…“

„Tak to mi teda skutečně zbejvá jedině ten kostel.“

„Počkat! Já už vím, ke komu půjdeme.“

Tázavě jsem se na Koťu zadíval.

„K Dmitriji Melnikovovi. Co ty na to? To jsem vymyslel výborně, ne?“

„Copak ty se s ním znáš?“ podivil jsem se.

„No vida, taky už začínáš bejt sklerotickej,“ uchichtl se Koťa. „To víš, že jo. Ne že bysme byli nějaký velký kámoši, ale je to dobrej parťák a zapaluje mu to. Akorát s sebou rozhodně musíme vzít flašku koňaku.“

*

Dmitrij Melnikov byl člověk s velmi vzácným povoláním. Už nějakých dvacet let se živil jako autor sci-fi románů a bylo znát, že docela úspěšně. V každém případě tenhle znalec mimozemských nestvůr a čistě domácích ruských upírů bydlel v nové výškové budově na Kutuzovově třídě, v jejímž čistém vstupním vestibulu hlídkoval čacký dědek-vrátný, který, soudě podle držení těla a pátravého pohledu, dřív sloužil jako bachař někde v lágru.

Melnikovův byt byl obrovský a bohatě zařízený a on sám vypadal víc než blahobytně. Faktem je, že jsem si odjakživa říkal, že člověk, jehož hrdinové ohýbají traverzy v zubech a prokopávají železobetonové zdi, sám asi žádný Samson nebude. A z Melnikova se opravdu vyklubal muž středních let, střední postavy a jen průměrně urostlý, zato však s nápadným bříškem.

Koťu ovšem vítal velmi vlídně. Také já jsem byl idolem naivních puberťáků a romantických dívek poctěn stiskem ruky.

„Pojďme do pracovny, mládenci," vybídl nás demokraticky pán domu. „Jestli chcete, tak si pod věšákem vemte pantofle."

Kdesi v útrobách bytu řinčelo nádobí, žadonil dětský hlásek a štěkal pes. Za masivními dveřmi se však ihned rozhostilo ticho. V koutě si cosi tiše broukal okázale luxusní přehrávač – byl celý průhledný, takže bylo vidět, jak se uvnitř otáčí disk a k tomu poblikávají četná světýlka, jejichž funkce ovšem byla povýtce estetická.

„A vevnitř to má neónku," zamumlal jsem bezděky.

Melnikov se na mě potěšeně zadíval:

„Ó! Jak příjemné je potkat vzdělaného člověka! Protože dnes už jsme dospěli tak daleko, že klasiku si nikdo nepamatuje. Onehdy jsem Strugacké ocitoval bez uvozovek, prostě takový klasický literární kompliment – a čtenáři tu myšlenku začali vychvalovat jako mou vlastní…"

Náladu jsem i tak měl prabídnou, a tak jsem jen broukl:

„Aspoň že mají dobrý vkus."

Melnikov se odmlčel. Vypadalo to, že přemítá, zda se nemá urazit a mě i Koťu jednoduše vyhodit.

Neurazil se a jen poznamenal:

„K tomu vkusu by ovšem měli být všeobecně sečtělí… Já nechápu, jak se mohou upnout na jednoho jediného autora a číst jen jeho? I kdybych to měl být já!"

Koťa se ušklíbl. Z igelitky, po níž už pán domu stihl zašilhat, vytáhl láhev koňaku.

„Jasně," řekl domácí pán chápavě. Otevřel dvířka v obývací stěně, za nimiž se vynořil bar – a to dost dobře zásobený. Vylovil z něj koňakovky a postavil je na skleněný konferenční stolek vedle pohovky. Pak se zamyslel a zeptal se: „Ale jen pít jste sem nepřišli, jestli tomu dobře rozumím…"

„Moc potřebujeme vaši pomoc," spustil Koťa. „Kirill se ocitl v takové velice zvláštní situaci…"

„Promiňte, já nejsem nakladatel,“ přerušil ho netrpělivě Melnikov. „Ale mohl bych vám poradit, kde by se to s románem dalo zkusit…“

„Ne, to ne, Kirill nepíše,“ zamával rukama Koťa.

Do Melnikovovy tváře se vkradla viditelná úleva. Zeptal se:

„A co pro vás tedy mohu udělat? Jediné, čemu na světě opravdu rozumím, je literatura. A to fantastická.“

„Však ten Kirillův příběh je fantastický,“ opáčil pohotově Koťa. „Ale proč bych to vykládal já… Ať vám to řekne sám.“

Spisovatel fantastických románů na mě pohlédl bez nadšení. Povzdechl jsem si, posadil se na pohovku, uchopil sklenici s koňakem a začal vyprávět:

„Včera jsem přišel z práce domů. Žiju sám… vlastně skoro sám, mám taky psa…“

Asi pět minut se spisovatel nezastřeně nudil. Pak mi jeho výraz prozradil mírnou zvědavost.

Bylo to zvláštní, ale na převyprávění posledního dne a noci mého života, které doslova překypovaly událostmi, mi stačila pouhá čtvrthodinka.

„Pěkný příběh,“ a Melnikov si ještě přilil trochu koňaku. „No a… to by měl být základní záměr vašeho…“

„Ne, to se mi doopravdy stalo,“ odpověděl jsem ponuře. Jak jsem se správně domníval, autor fantastických románů pro podobné situace nejlepším rádcem nebude. Takovíhle lidé v zázraky věří ještě méně než prostitutky v lásku.

„Takhle to opravdu bylo, Dmitriji Sergejeviči,“ potvrdil i Koťa.

„Ukažte mi vaši občanku,“ požádal mě Melnikov.

Pokrčil jsem rameny – co mu asi budou mé doklady platné? – ale legitimaci jsem přece jen vytáhl a podal mu ji.

„Poslyšte, Kirille Daniloviči,“ studoval průkaz pozorně Melnikov, „ale jak jste mohl dopustit, že váš osobní doklad vypadá takhle? Zvlášť ve vaší situaci…“

Vytrhl jsem mu občanku z ruky a pohlédl na první stránku s fotografií. No co, normální občanka… Jen… To písmo je strašně vybledlé. A fotografie taky. A stránky zase zažloutlé a křehké.

„Ještě včera byla úplně normální," řekl jsem. „Koukej…"

Podal jsem občanku Koťovi a ten na to jen zděšeně zíral.

„Velice zajímavé," poznamenal Melnikov s neskrývaným potěšením. „Půjčte mi to prosímvás ještě…"

Znovu začal můj osobní doklad bedlivě zkoumat. Celý ho prolistoval a pak pochybovačně zabručel.

„Co zase?" zeptal jsem se podrážděně.

„Jestlipak víte, Kirille, že nemáte žádné trvalé bydliště?" zeptal se mě spisovatel.

Příslušná stránka byla opravdu prázdná. Ať jsem se na ni díval, jak chtěl – pod ostře zářící lampou, u okna, přímo, šikmo i proti světlu – po nějakém razítku tam nebylo ani stopy.

„Teda bez policejní přihlášky je to v Moskvě těžký," povzdechl si Koťa. „Neměl by sis vopatřit aspoň přechodný bydliště? Ale ne, uklidni se, to byl jen fór!"

Jenže mně do žertů nebylo. Strčil jsem občanku do kapsy a pohlédl na Melnikova.

„Takže bychom asi měli vycházet z toho, že ten váš příběh je pravdivý, co?" zeptal se mě.

Přikývl jsem.

„A ode mě chcete radu, jako od… ééé… člověka, který si vymýšlí všelijaké nepravděpodobné historie?"

Znovu jsem kývl.

Melnikov se pohodlně zvrátil dozadu a loktem se opřel o kožený polštář. Koňakovým pohárem zamyšleně otáčel v prstech.

„Kdybych já byl Á a Bé Strugackij," začal pomalu, „tak bych to vymyslel asi takhle… Vymyslel bych to tak, že jste člověk v životě naprosto zbytečný, takové budižkničemu… proboha nezlobte se na mě, to myslím jako příklad…"

„To nic, jen pokračujte," pobídl jsem ho.

„No a život sám, sama realita se rozhodla, že vás z tohoto kosmu vyhostí. Postupně se zahlazují všechny vaše stopy – nejdřív byrokratická lejstra, pak vzpomínky náhodných známých a potom i dojmy a zážitky blízkých přátel a příbuzných… A to vše by skončilo," na okamžik se zamyslel a pak rezolutně kývl hlavou: „Skončilo by to tím, že byste roztál a proměnil se v nehmatatelný a všemi zapomenutý přízrak. Zhruba takhle by to mohlo být."

„Díky," vymáčkl jsem ze sebe a pocítil podivné sucho v krku. „Jiné varianty byste neměl?"

„Ale samozřejmě!" zvolal radostně Melnikov. „Kdybych byl Globačov, tak bych vyšel z předpokladu, že došlo ke vpádu Mimozemšťanů na Zemi. A ti Mimozemšťané si právě takto připravují první předpolí – vytěsní člověka ze života, vymažou všechny vzpomínky na něj, podvrhnou papíry… a na jeho místě se ocitá agent nepřátelské civilizace. Všechno by pak skončilo tím, že byste s nimi začal bojovat, pronikl byste na jejich planetu a všechno jim to i s úroky vrátil."

Tahle verze mi připadala o něco optimističtější, jenže ve svou schopnost potřít mimozemské vetřelce jsem příliš nevěřil.

„Kdybych byl Zarov," pokračoval Melnikov, „tak byste byl malý chlapec nebo naivní mladík. A mimozemská civilizace by takto zkoušela vaši odolnost. Ta civilizace by nebyla tak zlá jako Globačovova, ale nevlídná by byla taky. Postupně byste rostl a v tomto zápase se zoceloval, až byste to všem i s úroky vrátil a jen tak mimochodem získal i všemocnost, jenže té byste se z důvodů ne zcela jasných zřekl."

„Tohle nesedí," upozornil jsem ho. „Na to nemám věk. Co by tam bylo dál?"

„Kdybych byl Velesov," pronesl zamyšleně Melnikov, „tak by vás podobným způsobem připravovali k přesunu do jiného světa, z něhož jste se k nám dostal jako nemluvně.

Sám byste zřejmě byl z rodu bohů či kosmických reků. A pak…“

„…bych to všem i s úroky vrátil,“ napadlo mě samotného. „A získal v životě místo, které mi náleží.“

„Ano. Jenže pak byste zjistil, že existují ještě mocnější a krutější bohové. Začal byste s nimi bojovat…“

„No dobře,“ přerušil ho Koťa. „Máte tam ještě něco?“ Vypadalo to, že má sci-fi rád, protože se při pohledu na Melnikova spokojeně zubil.

„Kdybych byl Ochotnikov, tak bych nic nevysvětloval,“ ušklíbl se zlomyslně náš hostitel. „Převálcoval by vás každý, komu by zrovna nebylo líno. Prostě byste velice dlouho trpěl, až byste konečně pochopil, že se musíte vrátit úplně na začátek. Pak byste vše v životě získal znovu – včetně lásky ženy, která na vás dávno zapomněla…“

„To se mi teda moc nezamlouvá,“ přiznal jsem poctivě.

Koťa se rozchechtal.

„Kdybych byl Čudov,“ přimhouřil oči profesionální fantasta, „tak byste byl mačo. A zároveň intelektuál s vytříbeným vhledem do psychologie svého okolí, ovšem s manýrami armádního zupáka. Zlá ženská by na vás vychrstla plný nočník a fízlové by vás dlouho mlátili obušky. Až by se vám z nosu hrnula krev. Ale síla vašeho ducha by to všechno překonala.“

Koťa vyprskl.

„Kdybych byl manželé Inočenkovi,“ zamyslel se na okamžik Melnikov, „tak by se podobné ohavnosti děly i mnoha dalším lidem, a to pravidelně, takže by je všichni čekali a připravovali se na ně. Jenže vy byste původně byl holčička nebo mladičká dívka. A všechno by to skončilo smutně, ale na druhé straně optimisticky.“

Koťa se řehtal jako kůň. A já sám se taky bezděky pousmál.

„Kdybych byl mladý a ctižádostivý autor Vasja Pupkin, tak bych to asi zahrál na náboženskou notu,“ pokračoval spisovatel. „Kupříkladu bych z vás udělal novodobého Joba,

jehož Pán zkouší a hrne na něj další a další pohromy. A taky bych u vás čekal problémy se zdravím, s policií a světem zločinu.“

„To se mi nelíbí ani trochu,“ ohradil jsem se.

„Kdybych byl Dromov, tak by epidemie vymazávání lidí z reality byla prudká a postihla by celý svět naráz. Vy byste pracoval v tajných službách a jeden takový případ byste vyšetřoval – až do chvíle, kdy by se totéž přihodilo i vám. Nějaká vysvětlení bych asi poskytl, ale ne příliš přesvědčivá – o ta koneckonců nejde.“

„A co kdybyste byl Melnikov?“ neudržel jsem se.

Povzdechl si.

„Kdybych byl Melnikov…, a já přece jsem Melnikov, tak bych klidně napsal román na jakýkoli z těchto námětů. Pochopte, že fantazíruju i teď, prostě navrhuju různé varianty… a jen tak pro zábavu je připisuju různým konkrétním autorům…“

„No dobře, ale stejně! Co je podle vašeho soudu nejpravděpodobnější?“

„Nic!“ hodil do sebe Melnikov svůj koňak. „Já přece v tyhle pitomé vetřelce, ve všechny ty bohy a reky, v tajemné zákony všehomíra, kosmické útrapy a další podobné pitomosti nevěřím! A ti ostatní taky ne. Všichni autoři fantastických románů jsou velmi racionálně uvažující lidé. Ti se jen ostatním starají o zábavu… A snad se dopouštějí jistých extrapolací reálných každodenních problémů do fantastických kulis, aby to čtení bylo zajímavější. Takže všechny ty varianty jsou myslitelné, ale zároveň nereálné.“

„Jenže se mnou se každopádně něco děje,“ namítl jsem. „Já vám rozumím – vy mi prostě nechcete uvěřit. Protože ani nemůžete. Myslíte si, že je to všechno jen trapný žert, jen chorý blábol… Ale připusťte aspoň na chviličku, že to tak je! Co mám dělat?“

Melnikov se znovu zamyslel.

„No, pro začátek… Jít na milici už je asi pozdě. Protože policajti vás pro jistotu zavřou a tím to pro ně skončí…

Držte se těch, co si vás pamatují. Blízkých přátel.“ Podíval se na Koťu. „Rodičů. Přítelkyň. Nedejte jim šanci na vás zapomenout. Získávejte čas, všechno se ještě může změnit… Co ještě? Snažte se sehnat nějaké doklady. Třeba křestní list – máte ho? Nějaká potvrzení z jakéhokoli úřadu… Netočil jste někdy film? Nebyl jste třeba v televizi? Ale stačilo by i domácí video nebo fotografie… Zajděte si k lékaři a zaveďte si u něj kartu. Soukromé kliniky po vás občanku chtít nebudou… A běžte do kostela! Pomodlete se!“

„To je asi to poslední, co mi ještě zbývá,“ řekl jsem. „Modlit se.“

„Kirille,“ ozval se znovu Melnikov. „Já jsem ochoten vám uvěřit. A upřímně vám řeknu, že když si uvědomím, že to všechno může být pravda, tak mě trochu mrazí. Protože když se něco takového stalo vám, tak se to stejně dobře může stát i mně. Jenže odpověď neznám. Nejsem orákulum, já jsem jen autor fantastických románů. Můžu vás politovat, napít se s vámi a poskytnout vám pár přihlouplých rad. Ale to je všechno!“

„Nezlobte se, že jsme vás takhle přepadli,“ vmísil se do hovoru Koťa – zřejmě vycítil, že audience je u konce.

Melnikov vstal a rozlil do tří sklenek zbytek koňaku:

„Takže na rozloučenou, pánové!“

Alkohol jsem do sebe obrátil bez sebemenšího potěšení. Bylo to zvláštní: žádné zázraky jsem nečekal, ale stejně mě to připravilo o náladu.

„A dejte mi vědět,“ řekl Melnikov. „Kdyby něco napadlo mě, tak zavolám… ééé… Koťovi.“

„Já mám taky mobil,“ řekl jsem neznámo proč. „Poznamenejte si ho…“

„No jistě, samozřejmě…“ Melnikov zatěkal po místnosti, sebral ze stolu malý cárek papíru a nadrápal na něj mé číslo. Dalo se předpokládat, že do půlhodiny skončí papírek v koši.

Loučili jsme se poněkud prkenně. Je docela dobře možné, že za jiných okolností by se Melnikov projevil jako zajímavý společník a neproseděli bychom u něj pouhou hodinu, ale celý večer. Za to jsme si ale s Koťou mohli sami – my jsme jednoduše přepadli člověka, který v zázraky dávno nevěří, a začali ho nutit, aby v ně uvěřil.

Ještě jsme chvíli přešlapovali u dveří, několikrát jsme si slíbili, že se budeme „navzájem informovat“, ale pak Melnikov nepozorovaně a obratně odemkl zámky a nám nezbylo než vyjít z bytu na schodiště. Z hloubi bytu nádherně voněly čerstvě usmažené karbanátky a spisovatel začínal být lehce nervózní.

„Určitě se ještě ozvem!“ vykřikl Koťa do dveří, které se již zavíraly, zaslechl odtud nezřetelné „jistě“ a provinile se otočil na mě.

Jen jsem pokrčil rameny.

„Je to fakt docela dobrej chlap,“ zahuhlal Koťa. „A společenskej. Já teda čekal, že tu budeme dýl.“

„Prostitutky náhodou v lásku veřej,“ řekl jsem.

„Cože?!“ Koťa přivolal výtah. „Jaký prostitutky? Ale ne, proti tomu já nic…“

„No že autoři sci-fi veřej v zázraky ještě míň než prostitutky v lásku. To mě tak u toho Melnikova napadlo. Jenže prostitutky – ty v lásku naopak doufaj. Sice tiše a nesměle, ale doufaj. A sněj o tom, že kromě tlustejch zpocenejch chlapů, co si kupujou sex za peníze, je tu i něco jinýho. Sněj o tom a bojej se tomu uvěřit. Takže ten tvůj Melnikov… ten by si ve skutečnosti přál, aby to všechno existovalo, všechny ty zázraky, Mimozemšťani a paralelní světy. Aby to nebyl jen papírek na bonbonu, ale bonbon sám, celá bonboniéra ve zdobený krabici. Jenže se tomu bojí uvěřit! Mnohem jednodušší pro něj je sebe sama přesvědčit, že jsem provokatér nebo cvok. Teď si na ty karbanátky hrkne pár vodek a půjde zase psát vo úskočnejch vetřelcích.“

„Teda to je paráda!“ zvolal nadšeně Koťa a zabubnoval prsty po přivolavači výtahu. „Myslím to s těma prostitutkama!“

„Jasně, to někam vraž,“ navrhl jsem mu. „A pojď pěšky, ten výtah asi nejezdí.“

„Co by nejezdil, lano se hejbe!“

Mávl jsem rukou a sám vyrazil po schodech.

„Z jedenáctýho patra po svejch?“ křikl za mnou pobouřeně Koťa. „Tak schválně, kdo bude dole dřív!“

Když jsem došel do šestého, výtah se pohnul směrem nahoru. A hned za ním druhý. Zrychlil jsem krok, ale asi tak ve třetím patře mě kabina předstihla.

Lenost je zkrátka výhodnější…

Dolů do vestibulu už jsem bral schody po dvou. Koťa už mezitím otevíral domovní dveře.

„Počkej!“ křikl jsem na něj. „Kam se ženeš?“

Strnul ve dveřích a ohlédl se na čtoucího vrátného. Učinil jsem ještě několik kroků… a zůstal stát.

Hleděl na mě nepřítomnýma, cizíma očima.

„Koťo!“ oslovil jsem ho ještě jednou.

Odkašlal si a zeptal se:

„Prosím?“

„Počkej, copak ty mě nepoznáváš?“

„Nnó…,“ protáhl neurčitě Koťa a ještě jednou pohlédl na vrátného. Ten se podezíravě zeptal:

„Copak, nějaké problémy, pánové?“

„Ale kdepak,“ vyhrkl jsem a protáhl se kolem Koti ven. „To je v pořádku.“

„A odkud jdete?!“ křikl ještě za námi.

Neodpověděl jsem, jen jsem čekal, až znejistělý Koťa vyjde na ulici taky. Ne že by snad zpanikařil, ale bylo vidět, že je ve střehu.

„Koťo!“ opakoval jsem ještě jednou. „Kosťo!“

„Nějak si vás nevybavuju,“ přiznal se upřímně a už uvolněněji. „Vy… Vy jste Melnikovův známý?“

„No jasně,“ přikývl jsem. „To víš, že známej. Ty si mě fakt nepamatuješ?“

Jen zakroutil hlavou a zeptal se:

„Něco se stalo?“

„Ty jdeš… Vy jdete od Melnikova?“ vymáčkl jsem ze sebe.

Přikývl.

„A je doma?“

„Ano, samozřejmě.“ Koťa párkrát přešlápl na místě. „Takže vy jdete k Melnikovovi. Jste mi povědomý, ale nějak vás nemůžu zařadit…“

„To je normální,“ uklidnil jsem ho. „Mě si lidi prostě moc nepamatujou.“

„Tak já jdu…“ Koťa udělal krok, pak se po mně ohlédl, chtěl ještě něco říct, ale nakonec jen pohodil hlavou a odvrátil se.

Já vytáhl cigarety a zapálil jsem si. Kouř byl sladký a hořký zároveň. Za skleněným okénkem ve vchodových dveřích se ještě jednou mihla vrátného tvář – bdělý děda byl zkrátka stále v pohotovosti. Jen aby nezavolal policajty…

Znovu jsem strčil ruku do kapsy a vytáhl odtud občanku. Otevřel jsem ji. Křehké stránky se mi rozsypaly pod rukama, kdežto fotografie odskočila a dopadla na asfalt. Zvedl jsem ji, ale tvář už se na šedivém čtverečku rozeznat nedala.

Bylo chladno. Však byl taky podzim. A zima měla být podle předpovědi hodně studená…

„No tak dobře…,“ zahučel jsem. Jako bych někomu chtěl pohrozit nebo snad zformulovat nějaký plán. „Dobře? Ale jo, dobře…“

Za prvé: Zázraky se nedějí.

A za druhé: Výjimky jsou možné, ale platí jen pro zlé zázraky.

Pokud tedy nastal čas těch zlých zázraků, zůstat dobrý by opravdu nemělo smysl.

5

Okna mého bytu nesvítila. Slečna Natálie Ivanovová ale sotva chodila spát v osm hodin večer.

Vyšel jsem do svého pátého patra a zazvonil u dveří. Kešu vyštěkl a pak napjatě zmlkl. Několik minut jsem jen tak stál, pak jsem pokrčil rameny a vstoupil do výtahu. Pokud mě někdo sledoval špehýrkou, tak ten někdo se právě teď stařeckými kroky odšourá zpátky k televizoru a do paměti si zaznamená, že za slečnou přišel nějaký šamstr. O tom, že bestie Galina Romanovna na mě už dávno zapomněla, jsem nepochyboval.

A stejně je zajímavé, jak vůbec tyhle babky, které se nedokážou odtrhnout od nekonečných mýdlových oper a dveře mají od zbytku světa odizolované molitanem, potaženým koženkou, dokážou zaslechnout zvonění zvonku u sousedních dveří. A to mají ve zvyku neustále brousit po zdravotním středisku a stěžovat si lékařům na špatný sluch!

Ve výtahu jsem zmáčkl tlačítko osmého patra. Čekat na Natálii na odpočívadle vedle šachty na odpadky bylo nebezpečné – co kdyby někdo zrovna šel se smetím nebo na cigárko? Zato osmé patro mi dokonale vyhovovalo – v jednom bytě tam bydlel prastarý dědeček, který se sám z domova nehnul, a dva další si pronajaly dvě velice početné rodiny gastarbeiterů ze Střední Asie, kteří na policii v životě volat nebudou. Dřív mě tihle velice tiší Orientálci, snad Uzbekové, snad Tádžikové, jichž v každém bytě žilo nejméně deset, dost popuzovali. Rozhodně v tom nebylo nic osobního, vždyť se všichni vždy snažili proklouznout do svých obydlí tiše a nepozorovaně, temnými koutky, úplně

jako švábi, co se bojí světla. Prostě normální ruský šovinizmus.

A teď jsem najednou byl rád, že tady v osmém patře tyhle přikrčené sousedy mám. Seděl jsem u šachty na odpadky, kouřil a díval se oknem dolů, na přístupové cesty k domovnímu vchodu. Už se stmívalo, ale žárovka nad venkovními dveřmi svítila jasně, takže Natálii určitě uvidím včas.

Minulo mě hned několik Tádžiků, jenže ti hned zajeli do svých bytů a tvářili se, jako bych tam vůbec nebyl. V poklidu jsem dorážel svou krabičku cigaret.

Začalo pršet, jemně a tiše, a musím říct, že takovýhle podzimní déšť mám docela rád. Připadá mi jako opatrné připomenutí, že léto už je pryč. Vzápětí se dole mihl květovaný kruh dámského deštníku.

Možná jsem ho včera zahlédl ve svém bytě mezi ostatními cizími věcmi. A možná taky ne. Rozhodně jsem ale okamžitě pochopil, že je to ona.

V břiše jsem najednou měl mrazivo a nohy jsem skoro necítil. Jen s potížemi jsem se donutil dojít k výtahu a stisknout přivolavač. Někde dole bouchly domovní dveře, ale to už výtah zastavil v osmém patře. Vstoupil jsem dovnitř. Tlačítek jsem se ani nedotkl.

To za mě udělala ona – a výtah se poslušně rozjel dolů.

Když prožijete čtvrtstoletí života naprosto slušně a spořádaně, je těžké stát se gangsterem.

Člověku se kvůli tomu sedět v kriminále moc nechce.

Z vnitřní kapsy bundy jsem vytáhl nůž, který jsem si před dvěma hodinami koupil ve stánku u metra. Byla to levná čínská napodobenina jakési proslulé světové značky. Na to kašlu. Já potřeboval hlavně to, jak hrůzostrašně nůž vypadal – měl úzkou dlouhou čepel s dravčími zuby a také žlábek, odvádějící z rány krev. Kdyby se v tom stánku prodávaly přesvědčivé makety revolverů, tak jsem si koupil radši revolver.

Do basy se mi k uzoufání nechtělo.

Dveře výtahu se syčivě otevřely a nehezká slečna Natálie vstoupila dovnitř. Ona tam vlastně nevstoupila, spíš si jen tak nakročila, ale jakmile mě spatřila, oči se jí rozšířily hrůzou a pokusila se utéct. Chytil jsem ji za rameno a vtáhl do výtahu. Pak jsem jí přitiskl ostří nože k hrdlu a ten pohyb vypadal tak přirozeně, jako bych si celý život přivydělával jako maniakální násilník, operující právě po výtahových kabinách.

„Budu křičet," řekla přiškrceně a zašilhala po noži.

„Jo? Tak proč nekřičíš?" zeptal jsem se. Zavřený deštník se mi zabodl do boty, jak ho pořád křečovitě svírala. V druhé ruce držela igelitku s nějakými potravinami.

„Pusťte mě, já vás neznám!" řekla nahlas ta dívka. „Tak pusťte mě!"

Zmáčkl jsem knoflík pátého patra.

„Nelži. Však si mě pamatuješ. A to znamená…"

Očima poděšeně přebíhala po mém obličeji. Olízla si rty a opatrně zakroutila hlavou:

„Vy jste se zbláznil. A budete sedět. Jestlipak víte, co dělaj s násilníkama v lágru spoluvězni?"

„Jste až moc klidná, Natálie," řekl jsem. A sotva jsem to dořekl, pochopil jsem, že to byl zásah do černého. Na ženskou, kterou přepadne chlap s nožem, je úplně v klidu – a je jí jedno, jestli je ten útočník maniak nebo moula, podvodně zbavený bytu.

„Vy nejste vrah. A mě se ani nedotknete."

„Chcete si to vyzkoušet? Vy jste mě připravili o všechno. O byt, o práci i o doklady. Takže nemám co ztratit."

„Máte. Život," utrousila.

„To už není tak důležitý." Přehodil jsem si nůž v ruce tak, aby ostří dolehlo přímo na krční tepnu. „Jestli cekneš, tak to máš za sebou."

Výtah zastavil a dveře se otevřely.

„Doporučuju ti, aby to vypadalo tak, že jsme starý přátelé," řekl jsem a objal ji kolem ramen. „Teď pomalu otevřeš dveře a oba vejdeme dovnitř. Domluveno?"

Pokud jsem to všechno promyslel dobře a Natálie se nezačne škubat a křičet, tak špehýrkou ve dveřích nůž nikdo neuvidí. Tu slečnu prostě objímá její chlápek a už se nemůžou dočkat, až budou v posteli – co je na tom tak zvláštního? Ta mrcha klimakterická ze sousedství si stejně nic jiného vidět nepřeje.

Natálie se chovala klidně.

Cvakly oba zámky a my vstoupili do bytu. Nohou jsem za sebou zabouchl dveře a začal šátrat po vypínači. V obdélníku kuchyňského okna sotva doutnal umírající soumrak. V pokoji znepokojeně ňafl Kešu. Bylo tu chladno – že by pořád ještě netopili…?

„Vypínač je níž," poznamenala přezíravě Natálie. „Ve vejšce spuštěný ruky."

„Jasně, jasně, jak to, že si to nepamatuju?" zamumlal jsem.

Světlo se rozsvítilo. Nahlédl jsem do pokoje – tam jen pes na gauči, jinak nikdo.

„No a co bude dál?" zeptala se mě. Hlavu lehce zaklonila, aby se krk ocitl od ostří nože dál. „Zabiješ mě hned? Nebo mě budeš chvilku mučit?"

Kešu seskočil z gauče. Vyběhl do předsíně, užuž chtěl zamávat ocasem, ale pak strnul na pomezí mezi zuřivým štěkotem a útěkem.

„Jsi až moc klidná," zopakoval jsem svou větu jako zaklínadlo. Jak jsem tak stál v tomhle cizím, neznámém bytě, bylo to vlastně to jediné, co jsem jí mohl předložit jako jistý důkaz. „Já ti nic nemůžu dokázat, Natálie. Ale jsem si jistej, že v tom jedeš taky, a to na plný pecky."

Pohrdlivě zasupěla.

„To budeme stát tady?"

„Do kuchyně!" nařídil jsem jí.

Vstoupili jsme do kuchyně a já zatáhl závěsy. Kešu nás následoval – stále stejně napjatý, ale zatím naprosto tichý.

„Sedni si!“ postrčil jsem ji k židli a z kapsy vytáhl průhlednou lepicí pásku.

„Nojo, pán se dívá na thrillery…“

Nijak se nebránila, dokonce nastavila ruce a já jí je přes zápěstí spoutal. Pak jsem ji ještě připoutal k židli. Ticho bylo strašidelné, mrtvolné, dokonce ani zvenku se neozývalo běžné hučení aut, hulákání opilců či bouchání domovních dveří.

„Tak co, už ses uklidnil?“ zeptala se mě chladně, když jsem odložil roličku lepicí pásky a posadil se na druhou židli. „A teď mi teda laskavě vysvětli, co bys chtěl? Abych ten byt přepsala na tebe? To bude těžký…“

Neposlouchal jsem ji. Pozorně jsem zkoumal kuchyni. Osm čtverečních metrů, k tomu dvacetimetrový pokoj a zbylých deset metrů tvořila předsíň, koupelna a záchod, což vlastně není moc. Když se vynaloží opravdu hodně sil a prostředků, tak se to všechno dá zamaskovat k nepoznání dokonce i za pouhých osm hodin.

Zamaskovat ano, ale ne předělat.

Zázraky se nedějí.

A já teď musím v tomhle cizím obydlí najít stopy vlastního domova.

Kde začít?

U kachliček.

Dloubl jsem nožem do obkladačky. Všechno je v pořádku, je to poctivá keramika, žádná samolepicí tapeta. Dotkl jsem se i spár, ale tam to taky vypadalo normálně. Spárovací hmota byla suchá. Možná dokonce stará. Anebo taky rychleschnoucí.

Natálie se zasmála.

„Mám ti zalepit i hubu?“ zeptal jsem se. „To by klidně šlo.“

„Jen dloubej, dloubej,“ řekla dobromyslně mladá žena. „Pak tě to nechám všechno vopravit.“

Teď tapety.

V koutě těsně nad podlahou, kam nebylo vidět, jsem jednu nařízl a kousek utrhl. Byla pod ní zeď. Stopy starých tapet jsem neobjevil. Že by je otrhali? Možné to samozřejmě je…

„Ty jsi blbej," řekla Natálie.

Posadil jsem se na podlahu a linoleum tentokrát křížem krážem hrubě rozřízl přímo uprostřed kuchyně. Přišel ke mně Kešu a díru očichal – staré linoleum tam nebylo. Zavrčel na mě a ucouvl.

„Dyť si to uvědom – pokud se všechny papíry opravdu nějakým zázrakem povyměňovaly a všichni kamarádi na tebe zapomněli, tak co tu proboha chceš najít?" Natálie se zachichotala. „Stopy po rekonstrukci?"

Natáhl jsem ruku ke Kešu, ale ten uskočil. A odpověděl jsem jí:

„Ani sám nevím. Ale pokud se nepletu, tak vo kamarádech jsem ti nic nevykládal."

Odmlčela se.

„Tohle sis holt mohla nechat pro sebe. Teď už mám jistotu, že v tom lítáš taky. Jenom nevím, jak."

„No a co?" Její hlas i nadále zůstával naprosto klidný. „Tak mě budeš mučit? A pak mě zabiješ? Tady nejsi někde v tajze, hochu zlatej. A pro každýho budeš akorát pomatenej maniak. Bez dokladů a bez minulosti. Kterej vrazil do cizího bytu a zabil jeho majitelku. Praktikuje se u nás eště trest smrti, nebo je zrušenej?"

„Snad zrušenej."

„No, patnáct let v lágru taky není žádnej med. Co říkáš?" usmála se vítězoslavně. „A teď mě pěkně rozvaž, Kirille. Normálně se posadíme, uděláme si čajík a v klidu si to proberem."

Ze všeho nejradši bych jí v tu chvíli vrazil facku. A neříkejte mi, že ženy se bít nemají. Takovéhle se bít musí!

Jenže by to nebylo nic platné. Ta hysterčit nezačne a k úskočným záměrům se nepřizná.

Dalo by se na ni plivnout, třeba i rovnou do ksichtu. A jít pryč – ať se z té pásky nějak vyvleče sama, ať ji třeba překouše a přitom se nablble pochichtává.

Ale taky bych si s ní opravdu mohl zkusit promluvit.

Zvedl jsem se a přistoupil k ní. Natálie ke mně s úsměvem natáhla ruce a já zvedl nůž, abych pásku na rukou přeřízl.

„Ty jsi prostě trouba," usmála se ještě jednou. A začala pronikavě vřeštět:

„Pomoc! Vražda! Chce mě voddělát…!"

A já nestačil naprosto nic! Ani uhnout rukou s nožem, ani jí zacpat ústa. Natálie dál ječela jako smyslů zbavená, zvedla se i s kuchyňskou židlí, připoutanou k zadnici, a vrhla se kupředu, přímo na nůž.

Čepel toho pitomého čínského padělku se jí vnořila pod levé ňadro. Na ruku mi mocně vychrstla krev. Přestala křičet, docela jako by se zalkla vlastním hlasem. Pak ale zvedla hlavu a zašeptala:

„A co vymyslíš teď, Kirjo?"

Odskočil jsem a bezděky tak nůž z rány vytrhl. Natálie se celá schoulila a složila se k zemi. Zpod jejího těla vytékala krev a v díře do linolea se začala tvořit kaluž. Kešu zavrčel, přitiskl se k podlaze a pomalu se plazil k Natálii.

Ještě nikdy v životě se mě nezmocnila taková hrůza.

Odjakživa jsem si myslel, že všechny ty „zhadrovatělé ruce", „podklesávající kolena" a „ledový pot" jsou jen výmysly romanopisců. Když jsem se sám dostal do problémů, tak mě to naopak mobilizovalo a já byl najednou velice činorodý. Otec tomu protektorsky říkával „adrenalinová reakce na stres".

Teď jsem se nesvalil jen proto, že jsem se opíral o zárubeň dveří. Nohy se mi třásly a byl jsem celý mokrý od potu. Nůž jsem třímal v napřažené ruce a prsty mi křečí zchromly tak, že jsem ho nemohl pustit.

Ačkoli – proč bych ho pouštěl? Abych udělal policii radost? Nejjednodušší by bylo podříznout se taky a Natálii

následovat. Ať to vyšetřovatelé chápou jako čin z nešťastné lásky. Jednou kudlou zabil oba…

U dveří někdo zazvonil.

To mi tak ještě scházelo…

„Haló, sousedko!“ uslyšel jsem hlas Petra Alexejeviče. „Jsi v pořádku, Natašo!“

Když Natálie dopadla na zem, na okamžik ve mně zajiskřila naděje, že její smrt celou tu kletbu zapudí. Že si mě rázem vybaví přátelé, sousedi i kolegové v práci…

Jenže to ne, takhle to nezafungovalo.

Zůstal jsem stále týmž člověkem bez minulosti – a k tomu s nožem v ruce a s mrtvolou pod nohama. A s přesvědčením, že mi ani jeden mizera nebude chtít věřit, že si na nůž naběhla sama.

Do dveří kdosi zabušil.

Kešu, ležící u Natáliina těla, táhle zavyl. Pronikavě a usedavě; nikdy by mě nenapadlo, že by to zvíře dokázalo takhle výt – a třeba u mrtvoly své paní…

Ačkoli jaké paní, krucinálfagot?! Sebevražedná vyděračka to je!

Pak pes zakňučel obzvlášť drásavě. Málem jsem se k němu vrhl, abych ho uchlácholil (i když vám každý kynolog řekne, že to se dělat nemá – ale slyšeli jste někdy štěněčí pláč?) – Kešu na mě naštěstí okamžitě vycenil zuby.

Ten pes mi nevěří.

A neuvěří mi nikdo.

Zavřou mě. Protože do cizího bytu se s nožem nechodí!

„Už někdo zavolal policajty?“ ozval se za dveřmi vřeštivý sousedčin hlas. „Ty tu budou hned, však voni si poraděj!“

V tom hlase byla taková žízeň po krvi – a ta krev nemusela být nutně moje, klidně číkoli, jen aby byla prolita a aby bylo o čem kdákat s přítelkyněmi do telefonu –, až jsem se podíval po noži. Nemám já vyjít ven a tu starou krůtu podříznout taky? Že bych na samý závěr pro lidstvo udělal něco užitečného. Anebo jsem jen rozklepané hovado?

Asi to hovado. Protože ji nepodříznu. A Natálie bych se taky ani nedotknul, to měla pravdu.

Jak dlouho tak naší policii trvá, než dorazí k vraždě?

A není to nakonec jedno? Z pátého patra oknem neuteču. Za dveřmi hlídá Petr Alexejevič, a to je chlap i přes všechno své opilství a hrubost jednoduše správný. Jednu mi vrazí a já si ustelu hned ve dveřích…

„Jsem v troubě, Kešu!“ řekl jsem psovi. „Dokonce i tys mě zradil!“

Pes ryčel.

On ze svého vlastního pohledu nikoho nezradil, naopak paničku bránil, jak mohl.

Obešel jsem ho obloukem a vkročil do pokoje. Když už se svět dočista zbláznil, tak proč by kolem okna téhle místnosti nemohl vést požární žebřík?

Jenže žádný žebřík tam nebyl. Zato jsem viděl, že k domovnímu vchodu pomalu přijíždí policejní auto. Sirénu mělo vypnutou, ale maják se modře mihotal.

A je to.

Když se někde odehraje skutečný zločin, tak jsou tam s křížkem po funuse, zato v mém případě…

Zvonek už drnčel bez ustání. Neznámo proč jsem si vybavil, jak jsem jako hloupý kluk pobíhal s kamarády po schodišti a zvonil u cizích dveří. Za největší hrdinství se přitom pokládalo držet zvonek co nejdéle, ale pak stihnout utéct dřív, než se dveře otevřou… Pak jsme ovšem narazili na chlapíka typu Petra Alexejeviče, který po bytě chodil velice tiše, zato po schodech běhal velice rychle a zpráskat řemenem prdel nezletilého výtržníka považoval za tu nejlepší výchovnou metodu…

Vydal jsem se ke dveřím. Cestou jsem čímsi zavadil o zeď a nechápavě jsem pohlédl na nůž, který jsem svíral v ruce. Odhodil jsem ho na podlahu. Při takové spoustě důkazů by otírat otisky z rukojeti stejně nemělo smysl.

Zvonek hystericky řinčel a nejdůležitější teď bylo, aby přestal.

Jako ve snu jsem otočil velkým knoflíkem bezpečnostního zámku a otevřel jsem dveře.

Petr Alexejevič a Galina Romanovna se na mě upřeně zadívali. Zřejmě už nečekali, že se dveře otevřou. Asi bych se býval mohl prosmeknout kolem nich a vrhnout se po schodech dolů… přímo do rukou milice.

Petr Alexejevič ještě stále držel prst na tlačítku zvonku.

„Aááá!“ zaskučela táhle sousedka při pohledu na mé ruce. „Krev, krev! To je vrááh!“

A nato – což bych od ní opravdu nečekal – obrátila oči v sloup a skácela se k zemi.

Zcela podle očekávání se zato zachoval Petr Alexejevič. Proti mému obličeji vzlétla obrovitá pěst, svět se mi před očima zatočil a já se jako pytel sesul hned vedle sousedky.

I když mě srazil k zemi, soused nepřestával zvonit. Nebo že by mi zvonilo v uších? Zatřásl jsem hlavou a pokusil se přijít k sobě. Před očima se mi neznámo proč vynořily dva páry hrubých černých šněrovacích bot, na nic jiného jsem zaostřit nedokázal. Pak se skrz to zvonění ozval čísi drsný přísný hlas:

„Nechte toho vyzvánění! A pěstma už se tu laskavě taky neohánějte…“

Kdosi mě překročil a nahlédl do bytu. Týž hlas, pravda, trochu pozměněný, dodal:

„Na to přece máme policii.“

Boty se vrátily a jedna z nich mě vší silou nakopla do žeber. S jakousi až nečekanou úlevou jsem zavřel oči a propadl se do bezvědomí.

*

V dobře zamřížované kleci policejního gaziku páchl chlór. Ten jedovatý puch inspiroval k představě eráru, chudinských nemocnic a vůbec prostor, kde je třeba potlačit smrad nečistoty a snížit počet mikrobů.

K sobě jsem přišel celý zkroucený na železné podlaze. Ruce spoutané za zády.

K mému údivu auto stálo. Velice mlhavě jsem si vybavil, jak mě vlekli po schodech, pak mi nasadili pouta a vrazili mě do klece. Zřejmě se mě chystali odvézt na oddělení milice. Nebo kam to všechny ty vrahouny, dopadené na místě činu, vlastně odvážejí…

Jenže auto pořád ještě stálo u nás před domem, tím jsem si byl neznámo proč jist. Před mým bývalým domem.

Vynaložil jsem veškeré úsilí, abych vstal. Pohlédl jsem zamřížovaným okénkem zadních dveří ven. Sklo tam nebylo. Vzduch svobody byl po dešti svěží a čistý. Ve světle pouličních lamp se leskly malé louže.

Jasně, je to tak. Gazik stál u domovního vchodu. Vedle zaparkovala ještě policejní volha. Že by zajišťovali stopy?

V tom všem ale bylo cosi nepředpisového. Buď mě měli odvést na stanici, anebo vyslýchat přímo nad mrtvolou. K čemu tahle polovičatá opatření?

Z domu vyšli dva muži. Jeden byl obyčejný pořádkový policista, zřejmě ten, co do mě kopal. Druhý na sobě měl civil. Že by detektiv, kterého museli vytáhnout z postele?

„…běžná lapálie," dolehlo ke mně. „Mladá trhovkyně z Čerkizovskýho si domu přitáhla šoustáka…"

„Uvidíme," poznamenal chmurně ten v civilu. „Každopádně díky za zákrok, seržante. Můžete jet… Jo! A koho to máte ve voze?"

A pohodil hlavou směrem ke gaziku.

„Ve voze?" znejistěl seržant a zamyslel se. „Ňákýho vožralu."

„Kde jste ho zadrželi?"

„U metra," řekl fízlák opět nepříliš přesvědčivě. „Už dávno. To není váš zákazník."

Muž v civilu se vrátil k domovním dveřím. Já se posadil zpátky na podlahu. Srdce mi bilo jako splašené. Že by… Ale to přece není možné!

Někde hned vedle škrtl zapalovač a já ucítil cigaretový kouř. Pak bouchla dvířka vpředu a ozval se další hlas:

„Tak co, veliteli? Zatim jsem si tady krapet dáchnul…“

„Nůž máme, otisky jsou zajištěný… Pejska si vzal domů soused… Dáš si taky?“

„No jasně.“

Opět křísl zapalovač a vůně kouře byla ještě pronikavější. Už jsem to nevydržel a poprosil:

„Chlapi, dejte mi taky cígo…“

Chvíli bylo úplné ticho.

Jako první se ozval seržant:

„Hele, kde jsme ho vůbec sebrali? To se mi z hlavy úplně vykouřilo…“

„Já bych řek, že u metra,“ usoudil po krátkém přemítání řidič. „Nebo že by vedle toho dětskýho hřiště?“

„Já mám zase pocit, že jsme ho museli trochu srovnat,“ pokračoval seržant. „Práce jedna zasraná…“

Zadní dveře gaziku se s rachotem otevřely a na mě se nasupeně, ale jinak bez emocí zadívali dva policajti.

„Chlapi, nemáte cígo?“ opakoval jsem prosbu ještě jednou.

„Tak co, už ses z toho vychrápal?“ zeptal se mě seržant.

Poníženě jsem zakýval hlavou.

„Na.“

Mezi zuby mi strčili pomačkanou marlborku. A nabídli i oheň. Lačně jsem vtáhl dým a celý opilý z nikotinu i vlastní opovážlivosti jsem se zeptal:

„Jak dlouho eště budeme takhle jezdit? Za hodinku už mě ani na záchytku nevemou…“

Šofér se rozřehtal:

„Copak, to se tam tak ženeš?“

„Vůbec ne,“ přiznal jsem se. „Stará mě zabije. Stejně bude řev, protože je hrozně žárlivá, a kdybych eště ke všemu skončil na záchytce…“

„Votoč se,“ nařídil mi seržant a zašlápl nedopalek.

Okamžitě jsem poslechl. Teď dostanu jednu pendrekem po palici nebo…

Jeden z nich mi sundal pouta.

„Tak běž domu, vochlasto," řekl mi skoro vlídně seržant. „Někdo tady podříz holku, takže na tebe stejně nemáme čas. Holt všechno zlý je k něčemu dobrý."

Vyskočil jsem z auta ven a začal si mnout naběhlá zápěstí. Pak jsem si povšiml krvavé skvrny na manžetě, vrazil ruce do kapes a řekl jsem:

„Moc vám děkuju. Že já se taky musel takhle vožrat…"

„Nojo, no," poznamenal skepticky seržant. V jeho zraku jsem zaznamenal zbytky nedůvěry. Něco ho mátlo – sice maličko, ale přece jen mátlo. „Pamatuješ si, kde jsme tě sbalili?"

„Mezi panelákama, kousek vod metra," vyhrkl jsem pohotově. A začal jsem přešlapovat jako někdo, kdo se nutně potřebuje vymočit. Což jsem ani moc předstírat nemusel.

„Dojdeš domů sám?"

„Jsme přece v Medvedkovu, ne?" začal jsem se rozhlížet. „Nojo, jasně! Tak díky!"

„A nenasvinils mi tam?" vzpamatoval se najednou řidič, důkladně si vnitřek klece prohlédl a pak, už laskavěji, dodal: „Tak si plav k tý svý fúrii…"

Když jsem odcházel, dívali se oba policisté za mnou. Naprosto lhostejně. Nač by se taky párali s opilcem, kterého naložili někde u metra, a vozili ho na záchytku, když už se z toho stejně sebral…?

Co má tohle znamenat?

To jsem opravdu pan nikdo?

To klidně můžu někoho zabít a za hodinu… Mám já vůbec hodinky? Mám, a dokonce se ani nerozbily… A za dvě hodiny už si fízlové nepamatují, kde a jak mě zadrželi…

Nohy mě od auta nesly samy. Na rohu paneláku jsem zastavil a rozepnul si poklopec. Po všem, co jsem zrovna měl za sebou, mi bylo všechno úplně jedno…

Stal se ze mě ideální zločinec. Můžu klidně krást, loupit a zabíjet. Žádný svědek si mě nezapamatuje. Takže když mě nezabijí při zadržení, tak mě pustí.

Žebra mě bolela. Zlomeného nejspíš nemám nic, ale naražené nebo i nalomené to bude.

Po kapsách mi ale zůstaly i peníze a klíče od rodičovského bytu, na ruce hodinky a u pasu mobil. To je v pořádku. Bylo půl jedné v noci. Takže k našim se pohodlně dostanu metrem. Osprchuju se, něco sním a popřemýšlím, co dál.

Zločincem se mi být nechtělo. Dokonce ani ideálním.

Jenže co se v tuhle chvíli dá dělat? Natálie je mrtvá a s minulostí mě nespojuje ani jediná nitka.

Jedině klíče od bytu mých rodičů.

Jakmile jsem se dostal z průjezdu na ulici, vytáhl jsem svazek z kapsy a začal ho převracet v ruce. Když se mi první kovový klíč v prstech zlomil, vůbec mě to nezaskočilo.

To se dalo čekat.

6

Supermarkety si někdo vymyslel pro mnohodětné rodiny. Kdežto supermarkety s nepřetržitým provozem pro mizantropy. Normální člověk se uprostřed noci rozhodně nevypraví nakupovat do obrovitého velekrámu. Láhev vodky pro pokračování pitky je rozhodně snazší koupit ve stánku u metra. Nabírat si plný vozík potravin mezi jednou a druhou po půlnoci je spíš úděl těch, kdo baží po životě na neobydleném ostrově.

Stál jsem u chladicích pultů s mléčnými výrobky a zkoumal nekonečné řady jogurtů. Hlad jsem neměl a případný nákup jednoduše nebylo kam odnést. Já se ovšem potřeboval ocitnout uprostřed civilizace, byť v její nejvulgárnější podobě všudypřítomného zboží. Všude žrádlo, chlast, spotřební elektronika a levné hadříky. Z neviditelných reproduktorů zní tlumená hudba. Po hale nehlučně bloudí pár lidí.

Támhleten mladík si do vozíku cpe krabice mléka a kartony s vejci. Kdo to je? Že by šílený jedlík omelet? Nebo snad vedoucí obchodu Mléko-vejce? Anebo vynálezce nové zázračné diety?

A kdo je asi tenhle muž, který tak soustředěně pročítá nabídkové katalogy luxusního bydlení? Výstřední milionář, který si vyhlíží vilu na mondénní Rubljovské silnici? Chudý architekt, který nechce ztratit krok s módními trendy v designu? Anebo masochista, který chce vědět, jak bydlí mocní tohoto světa?

Jasný mi byl jen pár, který si koupil dvě flašky šampusu, bonboniéru a na kase krabičku prezervativů. Jen další

součást nákupu, totiž role toaletního papíru, vypadala ve vozíku legračně a nepatřičně.

Já ze všeho nejdřív sáhl po nabíječce mobilu – jako bych ji měl kam zapnout. Do svého vozíku jsem uložil i láhev levného dagestánského koňaku a po krátkém přemýšlení taky minerálku a tabulku čokolády. Mohl bych po supermarketu klidně bloudit až do rána a ochranka by mě ze všeho nejspíš nechala na pokoji. Vedle malé kavárničky za pokladnami je záchod; už jsem tam byl a dlouho ze sebe smýval stopy krve. Má ale cenu tady zůstat? Není jednodušší posadit se na lavičku venku a pustit se do boje se všemi trampotami tradičním ruským způsobem?

Jít jsem neměl kam. Volat nebylo komu. Dokonce ani rodičům ne. Ti už syna jménem Kirill nemají, tím jsem si byl jist.

Pomalu jsem zamířil ke kase. Kreditní kartu sice mám, ale bez občanky mi bude k ničemu. Zato hotové peníze se k nějakému rozsýpání na prach zatím nechystaly. To je ale ničemnost. Navzdory přísloví – lepší mít sto přátel než sto rublů – byly nakonec právě peníze spolehlivější než přátelé!

Když jsem tak počítal bankovky, najednou mě zaskočilo zvonění telefonu.

Dnes, když se mobily hlásí melodiemi od Beethovena až po Umaturman, je nejoriginálnějším vyzváněcím tónem klasické „crr-crr“. Jako na starých telefonech, kdy ještě neexistovaly žádné integrované obvody a do skutečných zvonků opravdu bubnovalo malé elektromagnetické kladívko.

Vytáhl jsem přístroj a vytřeštil oči na nápis „skryté číslo“.

Tahle výstraha v žádném případě neznamená, že by vám volal prezident nebo nějaký jiný vysoce postavený činitel, jehož číslo má prostému smrtelníkovi zůstat utajeno. To bude nějaká normální závada…

„Haló,“ ozval jsem se váhavě.

„To je Kirill,“ zaznělo místo odpovědi spíš konstatování než otázka. Ten silný mužský hlas byl sice poněkud pánovitý, ale jinak dost přátelský.

„Ano.“

„Pamatuj si cestu. Je to stanice metra Alexejevská. Jakmile vylezeš z metra, dáš se doleva. A dolů po schodech. Půjdeš po chodníku mezi domy…“

„Kdo je to?“ přerušil jsem ho. „Co mi chcete…?“

„Pamatuj si cestu.“

„Ale já nikam…“

„Jak myslíš.“

A můj neviditelný společník umlkl.

„Haló?“ ozval jsem se váhavě ještě jednou.

„Pamatuj si cestu. Metro Alexejevská…“

Tak jsem to vzal:

„Klidně mi řekněte rovnou adresu.“

„Pamatuj si cestu.“

*

Ani nevím, jak by tenhle telefonát skončil, kdybych zůstal v supermarketu. Možná bych třeba dokázal vzdorovat a cestu neznámo kam prostě odmítnout. Jenže já šel a šel a najednou zjistil, že míjím pokladnu. Slečna kasírka lhostejně zírala skrz mě.

Následoval ještě krok – a vozík vjel pod signalizační rám. Okamžitě se ozvalo varovné pištění. Slečna sebou trhla a zaostřila na mě.

„Nemáte spát,“ pokáral jsem ji, s vozíkem couvl a začal vykládat nákup na pás.

A do telefonu jsem dodal:

„Teď nemůžu, namluvte mi to na záznamník.“

*

Chytit nějaké auto dalo hroznou práci. Buď už o pasažéra uprostřed noci, do níž opět lil studený déšť, nikdo nestál, anebo mě ostatní opravdu přestali vnímat. Soudě podle pokladní v supermarketu platilo spíš to druhé.

Nakonec mi zastavil starý žigulík, pro zpestření tentokrát s ruským řidičem. V duchu jsem si řekl, že všechny ďábelské úklady nakonec přemůže přání vydělat prachy.

Za posledních sto padesát rublů jsem dojel na Alexejevskou. Prošel jsem podchodem pod třídou Míru, kde bylo i ve dvě hodiny ráno poměrně živo. V houfku si špitaly poměrně lehce přioděné a výrazně namalované dívčiny. Od posledních vlaků metra spěchali noční chodci. Došel jsem až ke stanici; vchod už byl uzavřený, ale z východu se ještě tu a tam někdo trousil.

Pustil jsem se po schodech dolů a po chodníku mezi domy…

Čím dál jsem byl od metra, tím to tu bylo liduprázdnější. Faktem je, že krátce po druhé noční se na procházku vydá málokdo i uprostřed léta. Natožpak v chladném a deštivém podzimu!

Šel jsem a tu a tam si znovu pustil vzkaz na mobilu. Nikdy jsem nevynikal nějakým zvláštním orientačním smyslem, ale pokyny jsem dostal až neuvěřitelně přesné. Vlevo uvidíš policejní stanici. Za ní zabočíš…

Opravdu šílený den!

Ráno jsem ještě věřil, že tohle všechno se dá celkem přirozeně vysvětlit. Večer už mi ale bylo jasné, že rejdy nějakých banálních gangsterů to docela určitě nebudou.

Protože ta, již jsem považoval za jednu z nich, spáchala sebevraždu. Já byl poté zbit spravedlivě rozhořčenými spoluobčany a nesmlouvavými strážci zákona – ale ti mě vzápětí zase pustili.

Pak mi uprostřed noci zavolal neznámo kdo a já podle jeho pokynů směřoval neznámo kam.

No nejsem já pablb?

Další dávka orientačních bodů mě dovedla k dlouhému činžáku ze stalinských dob. Pokud jsem všemu správně rozuměl, za ním narazím na malou staničku málo frekventované předměstské železniční tratě. Což bylo poslední místo, kterého jsem se měl chytit.

Bylo to s podivem, ale vůbec jsem se nebál. Přes hubu už jsem dostal a zabíjet mě po tom všem, co se už stalo, by byl prostě nesmysl. Přestože se mám opravdu rád, tak na druhé straně chápu, že můj život a můj majetek by za takovou ztrátu energie nestály.

Spíš mě to všechno začalo zajímat.

Popuzoval mě spíš déšť, který ještě zesílil a byl odporně ledový.

Než jsem obešel dlouhý činžák a zabočil k nádražíčku, boty jsem už měl promáčené skrz naskrz, bunda ztěžkla a džínsy připomínaly spíš studené obklady.

Co mě tady asi tak může čekat? To není ani nádraží, to je jen zastávka s nástupištěm. Malinká budka pokladny byla samozřejmě uzavřená a jen nade dveřmi kalně zářila osiřelá žárovka. A pak tu stály dva stánky, oba jasně osvětlené: na jednom z nich se skvěl hrdý nápis NONSTOP, ale byl taky zavřený a za sklem jsem zahlédl tabulku zvěstující patnáctiminutovou přestávku.

Naposledy jsem zapnul vzkazník na mobilu a přitiskl si sluchátko k uchu.

„Postav se proti nonstopu. Pak se otoč doprava. Ujdi třicet kroků," sděloval mi cizí zdvořilý hlas.

Udělal jsem vše podle pokynů a vkročil jsem do ubohého hájku, táhnoucího se podél kolejiště. Na podrážky se mi lepila rozmoklá hlína a z holých větví se na mě sypaly stříkance ledové vody. Ze tmy přede mnou vystoupila nízká a podsaditá cihlová věž. Kolem tratí je takových vodárenských věží plno. Zřejmě tu stojí už od časů páry a plnily se z nich obrovské kotle historických lokomotiv…

Ačkoli – na téhle věži byl z bílých cihel vyložený letopočet 1978. A v té době už přece parní mašiny

nejezdily. I když… Jeden kamarád mi vykládal, že ještě pořád stojí zakonzervované někde v depech. V případě války či dalších podobných katastrof je to prý naprosto nejspolehlivější tahoun.

„Haló!“ zvolal jsem polohlasně. „Kdo mě to sem pozval?“

Ticho. Z nebe se snáší chladný déšť, spořádaní občané dávno spí ve svých postelích, alkoholici a intelektuálové popíjejí po kuchyních, ve sklepích a na půdách se choulí bezdomovci a dělí se o trochu tepla s potulnými psy, svíranými v náručí.

Každý zkrátka má své místo, jen já tu stojím v promáchaných kalhotách a hledám další dobrodružství.

Neozval se nikdo. Nenašel se vůbec nikdo, kdo by mi teď hned vysvětlil, co se to se mnou děje, nebo mě aspoň praštil klackem do hlavy.

Došel jsem až k věži. V bytelné stěně z červených cihel jsem objevil malá plechová dvířka. Copak vodárenské věže mají nějaké dveře? To jsem si v životě nevšiml… A navíc v rozporu s běžnými zvyklostmi jsou bez mohutného visacího zámku. Uprostřed hladké slepé zdi jsou prostě dveře se železnou klikou. Chvilku jsem na ně zíral a představoval si sebe sama, jak za tu kliku beru, tisknu ji, táhnu dveře k sobě – a za nimi…

Co je asi za nimi?

Přece cokoli!

Kolegové spisovatele Melnikova jsou schopni za takové dveře umístit opravdu cokoli. Třeba rajskou zahradu. Nebo světy, v nichž svalnatí hrdinové troubí na válečné rohy a obrovitou železnou sekyrou odhánějí zlé obludy. Dá se tam ovšem objevit i ospalé provinční městečko, okupované bezcitnými Mimozemšťany. Vchod do tajných laboratoří ještě tajnějších služeb. Starobylá matička Rus, míra jejíž starobylosti je dána tím, jak je autor honěný v historii. Jako bych najednou zaslechl bodrý hlas Melnikovův: „A

kdybych byl Cholopov, tak byste se ocitl v podzemních katakombách…“

V botě mi začvachtalo. Nejistě jsem sáhl po klice.

A ztuhl jsem.

Co asi vnímáte, když se dotknete kovové kliky opuštěné stavby, a ještě ke všemu v nočním ledovém dešti?

No jasně. Vlhká rez, studený kov, špína a pocit všudypřítomné neútulnosti. Přesně tohle jsem pocítil taky.

Jenže zároveň…

Zároveň jsem najednou měl dojem, jako bych přišel z nevlídné ulice a převlékl se do domácích šatů – staré obnošené košile a kalhot, které si ven už nevezmete, ale v nichž se v soukromí cítíte příjemně a pohodlně; pak si uděláte velký hrnek teplého čaje a otevřete si novou knížku oblíbeného spisovatele. Několik stránek si přečtete a spokojeně konstatujete, jak mnoho jich ještě zbývá, než se dostanete až na konec…

Teplo, klid a předtucha čehosi příjemného…

Pustil jsem se kliky a pohlédl do dlaně. Prsty jsem měl potřísněné mokrou rzí.

Pocit tepla však nepomíjel.

A předtucha pohody taky ne.

Přitáhl jsem dveře k sobě a ony hladce povolily, jako by panty někdo nedávno namazal. Vkročil jsem do tmy a na okamžik zůstal stát.

Nebyl tu nikdo. Věděl jsem to tak jasně, jako bych to tu celé pečlivě prohledal.

Pohybem zcela navyklým, jako bych přišel do vlastní předsíně, jsem levou rukou zašátral po zdi, narazil na vypínač a stiskl ho. Rozsvítilo se.

Stál jsem v prostorné pětiúhelníkové místnosti. Ukázalo se, že dveře tu jsou v každé stěně. Jinak tu bylo naprosté čisto, nikde žádné stopy po bezdomovcích či po řádění teenagerů. Zdi cihlové, neomítnuté, rovná betonová podlaha a z nízkého stropu viselo několik žárovek bez stínidel.

Uprostřed kovový žebřík, vedoucí do otevřeného poklopu ve stropě.

Jasná nebytovka.

Cosi jako hangár nebo garáž.

Jen vodárnu to moc nepřipomíná.

Tohle nedává žádný smysl…

Zavřel jsem za sebou. Na dveřích jsem objevil závoru a zastrčil ji. Obešel jsem zdi a škubl za všechny ostatní dveře. Všechny byly zajištěné na závoru – zevnitř a zřejmě i zvenčí.

Když je nám deset, vzbuzují v nás takováto místa nadšení. Není divu, že děti se k hrůze svých rodičů a oprávněné nelibosti zedníků tak rády pohybují po stavbách. Dospělému se naopak něco podobného příliš nezamlouvá.

Pocit útulnosti a jakési případnosti tohoto přístřeší mě však neopouštěl. Přistihl jsem se při tom, jak s nevolí pána domu zkoumám vlastní blátivé stopy na podlaze.

No nic, podíváme se do prvního patra.

Vyškrábal jsem se po žebříku nahoru; podrážky mi po nepohodlných příčkách, nařezaných z nějakých trubek, dost klouzaly. V prvním patře žebřík nekončil, ale poklop do dalšího podlaží byl zavřený. Patro bylo poněkud zmenšenou kopií přízemí, jen místo dveří tu ve stěnách byla okna, spolehlivě zavřená kovovými okenicemi. Když jsem našel vypínač a rozsvítil, objevil jsem i nábytek – dvě židle, stůl a dřevěné lůžko s matrací, polštářem a přikrývkou, ovšem bez povlečení. Všechno to bylo čisté a nové, jako by to někdo právě přivezl z obchodu. Nábytek byl víc než prostý a působil dojmem trochu amatérským. Hladce ohoblovaná prkna, spojená spolehlivě utaženými šrouby. Žádná pastva pro oči, ale určitě se to nerozpadne…

„A co jako ode mě chcete?“ zeptal jsem se hodně nahlas.

Pokud mě někdo sledoval, tak s odpovědí rozhodně nespěchal.

Vedle vypínače jsem objevil i zásuvku. Strčil jsem do ní nabíječku, připojil ji k mobilu a budík nastavil na osmou

hodinu ranní. Igelitku s nákupem jsem hodil na stůl. Pak jsem slezl dolů a v přízemí zhasl. Totéž jsem udělal i v patře. Postel jsem v naprosté tmě našel až neuvěřitelně snadno, s požitkem jsem si stáhl mokré boty, svlékl se a mokré šatstvo rozvěsil po židlích.

A ulehl jsem.

Všechno začne až ráno. Co to bude, nevím, ale noc je mi zatím plně k dispozici…

Chvíli jsem bez pohybu ležel a zaposlouchával se do šumění deště za oknem. A pak jsem naprosto přirozeně, aniž bych o čemkoli přemýšlel, tvrdě usnul. Pokud se mi snad něco zdálo, tak jsem si to nezapamatoval.

*

Nevzbudil mě budík, ale klepání. Několik blažených vteřin jsem si ještě neuvědomoval, kde to jsem a co se mi přihodilo. Pak se mi to ale vybavilo všechno naráz. Zuřivě štěkající Kešu, rétorsky hlaholící Melnikov, rozpadající se občanka, krev na rukou i hlas v telefonu…

Otevřel jsem oči a posadil se. Ukázalo se, že okenice na jednom okně nedoléhají úplně a škvírou sem proudilo slabé jitřní světlo. Bylo nečekaně bílé, jako v zimě. Ošil jsem se (bylo tu chladno) a přistoupil k oknu. Večer jsem otevírat okenice ani nezkoušel, ale šlo to nečekaně snadno. Nejdřív jsem otevřel samotné okno a pak jsem odjistil i lesklé, jakoby chromované okenice. A rozrazil je.

Do místnosti vtrhl svěží studený vzduch. A světlo, spousta světla. Okno nevedlo na železniční trať, ale do slepé ulice, zastavěné cihlovými, zřejmě průmyslovými budovami téměř bez oken. Všechno poprášil čistý, v paprscích vycházejícího slunce nepatrně narůžovělý a zatím ještě nepošlapaný sníh. Stín věže dopadal do sněhu a pak stoupal po zdi sousední stavby. Ze všeho nejvíc to připomínalo tovární budovy z devatenáctého století, které šikovní

podnikatelé zatím ještě nestihli přebudovat na diskotéky a noční kluby.

Pár minut jsem se jen slastně nadechoval a z té přemíry světla mhouřil oči. Ale kde se tady to továrenské předměstí vzalo? V Zamoskvorečí nebo někde kolem Izmajlovského je takovýchto scenerií dost a dost, ale nikdy by mě nenapadlo, že se na ně dá narazit i uprostřed města, pár minut od třídy Míru…

Zavřel jsem okno (najednou se v místnosti udělalo velmi chladno) a začal se kvapně oblékat. Džíny mi uschly, košile taky, ale boty jsem ještě pořád měl vlhké. Letos ta zima přišla opravdu brzy. A já na to vůbec nejsem oblečený…

Zdola se znovu ozvalo zaklepání a já sebou trhl; pak jsem si uvědomil, co mě to vlastně vzbudilo. Že by někdo klepal na dveře? Aby to tak nakonec byl pošťák…

Během půlminuty jsem se dooblékl, vrazil mobil do kapsy a seběhl po točitém schodišti dolů.

Tedy – skoro seběhl. Na posledním schodu jsem se zastavil a zaťal prsty do dřevěného zábradlí. Celý jsem se roztřásl, jenže tentokrát rozhodně ne chladem.

Kde se tady vzalo to schodiště, krucipráce?

Večer tu byl jen docela obyčejný žebřík, svařený z instalatérských trubek. Strašně nepohodlný.

Kdežto teď úhledně se vinoucí schodiště. Celé dřevěné – jak schody, tak zábradlí, jen centrální nosný sloup byl kovový. A všechno důkladně promyšlené: jednotlivé stupně schodiště byly drsné, aby neklouzaly, zábradlí zase v té správné výšce, že se samo nabízí do ruky.

Vzpomněl jsem si, jak jsem hledal stopy rekonstrukce ve svém bytě. Já naiva! Tady mi, než jsem se vyspal, stihli vybudovat rovnou schodiště…

A nejen schodiště! V noci byla podlaha v mém nečekaném útulku betonová. Teď už ovšem dřevěná. Široká hladká prkna byla sesazena dokonale k sobě, bez jediné spáry, a místo parketového laku jakoby napuštěná tmavým olejem. Vypadá to nádherně, to tedy ano.

Také žárovky na stropě kdosi opatřil mřížovanými stínidly. Trochu to připomínalo pouliční osvětlení, ale v zásadě to vypadalo moc pěkně.

Dalo se říct, že mé bytové podmínky se po přechodném zhoršení znovu pronikavě zlepšovaly. Ještě předevčírem jsem byl jen majitel jednopokojového panelákového bytu, no a včera jsem se stal bezdomovcem a uložil se do opuštěné vodárenské věže při trati. Kdežto v tuto chvíli jsem najednou byl uživatelem dvoupodlažního apartmánu s dosti luxusním interiérem.

Klepání se opakovalo a já pochopil, že kdosi stojí za jedněmi ze dveří. Pokud jsem přitom úplně neztratil smysl pro orientaci, byly to jiné dveře, než kterými jsem sem v noci vstoupil.

Přistoupil jsem k nim a na okamžik zaváhal. Pak jsem ale rezolutně odsunul závoru a dveře otevřel.

Tak tudy jsem určitě nepřišel. Tato strana věže ústila do zasněžené tovární uličky. Ve sněhu z nohy na nohu přešlapoval muž středních let v šedivé soukenné uniformě a s velkou měděnou známkou na prsou, ve vysokých botách, kožešinové čapce se štítkem a s tlustou brašnou, visící na koženém řemenu přes rameno, jakmile jsem se objevil, netrpělivost v jeho tváři vystřídala potěšená přízeň.

„Matko rozsviť," uteklo mi bezděky.

„Copak?" zeptal se nejistě, otočil se a nechápavě pokrčil rameny. „Vy někde račte vidět svou matičku?"

„Ale ne… to nic. Ééé, a čemu vděčím…"

„Dobré jitro. Báječný den, není-liž pravda? Pošta." Muž pleskl po své brašně a s jistou podezíravostí si mě změřil.

„To ano, máte pravdu. Dobré jitro. Napadlo mě, kdo jste."

„Vezu vám poštu," opakoval ten muž. „Dva balíky a dopis."

Balíčky byly obdélníkové a dosti těžké. Dopis kdosi uložil do obyčejné bílé obálky, ale beze známky, bez adresy a vůbec bez poskvrnky.

„Děkuji,“ řekl jsem a všechno to převzal. Pošťák zdvořile přizvedl čapku – vůbec jsem nechápal, jak to udělal, ale to gesto vypadalo naprosto přirozeně.

„A… ééé… jsem něco dlužen?“

„Ne, prosím, vše je rádně zaplaceno,“ pronesl opět zdvořile pošťák. „Mějte se tu pěkně.“

Otočil se a vykročil kamsi kolem věže. Pár vteřin jsem vyčkal, ale pak jsem svému šílenému dohadu podlehl a rozběhl se za ním.

Nebyl tu ani stalinský činžák, ani železniční násep, ani asfaltované ulice.

Jen tovární budovy, úzká zasněžená ulice a na té stál kočár, který na pošťáka čekal. Tedy – kočár samozřejmě ne, ale jak já mám vědět, jak se jmenuje otevřený jednoosý vozík, zapražený za jednoho koně? Tarantas? Bryčka? Nebo jak…

Pošťák beze spěchu kráčel ke svému vozu. Já zatím po čerstvém sněhu oběhl celou věž, která teď už vůbec nevypadala jako vodárenská a připomínala spíš součást zmíněného továrního komplexu.

Jak jsem správně očekával, do věže vedly jen jedny dveře a v prvním patře bylo jediné okno. Věž byla pětiúhelníková, asi patnáct metrů vysoká a směrem vzhůru se mírně zužovala.

Vrátil jsem se ke dveřím a hupsl dovnitř. Dveře jsem za sebou přibouchl. Balíčky a dopis jsem hodil na zem a sám jsem se vrhl ke dveřím, jichž bylo uvnitř stejně jako předtím pět.

Zavřeno.

Zavřeno.

Třetí dveře se poslušně otevřely.

Pršelo. Nad Moskvou viselo šedivé provlhlé ráno. Do nosu mě nečekaně ostře udeřil pach výfukových plynů, mazutu a ještě nějakého podobného svinstva. Kdesi v dáli bušila do spojů mezi kolejemi odjíždějící pantografová souprava. Vyšel jsem ven a okamžitě šlápl do louže. Vločky

sněhu na botách začaly tát a sklouzly na zem. Otočil jsem se.

Za mnou stála cihlová věž. Ta nejobyčejnější stará vodárenská věž. Jedny jediné dveře a jedno okno, uzavřené zrezivělými okenicemi ze silného plechu.

Od obou stánků jsem slyšel dialog, hojně opepřený vulgarizmy: „Kurva jedna špinavá… A von, prase vožralý, zase povidá… Jste všichni baby…“ Tomu vším na světě uraženému chlápkovi cosi vřískavě odpovídal propitý, patrně ženský hlas.

Zdrávo buď, město milené…

Ustoupil jsem zpátky a přibouchl za sebou i tyto dveře. A zajistil je na závoru.

Milej spisovateli Melnikove… Udělals chybu, žes mi nevěřil…

Zvedl jsem dopis i balíčky z podlahy a vyšel nahoru do patra. Otevřel jsem i okno, které vedlo do Moskvy. Poodstoupil jsem od něj a několik minut se kochal tím neuvěřitelným výjevem: pošmourné deštivé ráno v jednom okně a zářivý zimní úsvit ve druhém.

Pak jsem se posadil ke stolu a opatrně otevřel obálku s dopisem.

Z obálky vypadl úzký nažloutlý lístek, který vypadal trochu jako úřední vyrozumění a trochu jako telegram – ten připomínal nekvalitním papírem i písmem a vynechanými diakritickými znaménky a předložkami:

Kirillu Maximovovi. Vitame vas. Zabydlujte. Přejete li, pustte prace. Komise prijede zitra. Hodne stesti.

To „hodne stesti“ mě dorazilo. Lístek jsem zmuchlal a hodil na podlahu. Pak jsem znovu pohlédl do obou oken. Za jedním pršelo, za druhým sněžilo. Dva světy a tři zavřená okna. Pokusil jsem se je odjistit, ale nešlo to.

Vrátil jsem se ke stolu a roztrhl jeden z balíčků. Zevnitř jsem vylovil masivní knihu v hnědé kožené vazbě. Žádná plastiková náhražka, ale pravá kůže, ještě vonící novotou. Neznámo proč jsem si vzpomněl, že v Asii je pach kůže

považován za jeden z nejodpornějších… Takže mě najednou zajímalo, v čem by asi ta kniha byla vázaná, kdybych byl Číňan nebo Korejec.

Opatrně jsem knihu otevřel. Tiráž či jiné podobné údaje samozřejmě žádné. Dobrý a pevný bílý papír a na něm kvalitní tisk. A na první stránce obsah:

Moskva
Povolený vývoz str. 3
Zakázaný vývoz str. 114
Povolený dovoz str. 116
Zakázaný dovoz str. 407

Otevřel jsem svazek na straně 114. Seznam byl víc než stručný:

Otroci (osoby, které se staly vlastnictvím svých bližních a jsou v jejich plné moci).

Zbraně hromadného ničení (zbraně určené ke způsobení masových ztrát).

Zalistoval jsem v knize blíž k začátku. Ukázalo se, že clo za jeden kilogram vyváženého pepře (černého, bílého, zeleného, jakož i červené papriky) se rovná třem tisícům osmnácti rublům a šesti kopejkám za kilo. Zato na jeden pár rukavic se vztahovaly celní poplatky ve výši pouhých sedmi rublů. Čtvereční metr pergamenu se clil devadesáti šesti rubly a třemi kopejkami. Z pávích per se pak platily dva ruble sedmnáct kopejek za deset centimetrů délky.

„Vystup z lodi, Vereščagine," zamumlal jsem. Chvíli jsem si ještě četl husté, ale dobře čitelné řádky. Pak jsem si našel stranu 407.

Kromě otroků a zbraní hromadného ničení se do Moskvy nesměly dovážet žádné rostliny a semena, která si uchovala klíčivost, narkotické látky a jakákoli zvířata s výjimkou endemických. Několik dalších vteřin jsem uvažoval o tom, zda lze v Moskvě za endemického tvora považovat například velblouda. Nebo delfína. Nebo ledního medvěda.

V zoologické zahradě přece jsou.

Představil jsem si, jak zasněženou tovární uličkou k věži ztěžka našlapují bílí medvědi s těžkými žoky konopí a kolem nich pobíhají otroci-poháněči, vyzbrojení kufříkovými jadernými pumami. A já hrdě stanu ve dveřích, zamávám knihou nad hlavou a do Moskvy tento náklad nevpustím…

Pro jistotu jsem dokonce přistoupil k oknu, za nímž podřimovaly zasněžené tovární haly, a bděle jsem obhlédl celou liduprázdnou ulici.

Co má tohle být? Díra v prostoru? To asi ne – soudě podle okolní architektury a dopravního prostředku pošťáka spíš v čase.

Anebo jak v prostoru, tak v čase.

Anebo je to průchod do věčného potěšení autorů sci-fi – paralelního světa. Šel si člověk, šel, dvířka ve zdi otevřel…

Fujtajksl!

Roztrhl jsem tedy druhý balíček. V tom jsem našel úplně stejnou knihu, také v kožené vazbě, ale tentokrát byla černá. Na první straně měla obsah se čtyřmi zcela identickými kapitolami.

V titulu ovšem nebylo vepsáno Moskva, ale jakýsi tajemný Kimgim.

Z toho slova na mě zavanulo cosi ze sibiřských či asijských místopisných názvů. Jednou věcí jsem si ale byl jist: o takovém městě jsem nikdy v životě neslyšel.

Že bych se opravdu ocitl na pomezí dvou světů?

Ale proč, co já s tím mám společného? Proč jsem se nejdřív musel vytratit z paměti všech přátel a pak si mě přestali všímat dokonce i policajti? Kde se vzala ta Nataša Ivanovová a co ji to napadlo, skoncovat s vlastním životem? Kdo mi to zavolal a přivedl mě až k téhle věži, která dvojími dveřmi a dvěma okny ústila do dvou světů (a bezpochyby byla schopna se otevřít ještě do světa třetího)? Kdo mi poslal ten dopis a sbírky celních předpisů?

Ne, tohle nejsou správné otázky. A ani nejsou důležité. Já bych se neměl zabývat příčinami toho, co se se mnou děje, ale tím, co je třeba udělat teď hned.

Měl jsem na sobě vlhké šatstvo, a to pro zcela jiné počasí. K jídlu jen tabulku čokolády a láhev minerálky. V kapse ani krejcar a zatím ani možnost strkat si do kapsy celní poplatky.

Ostatně všechno zlé je k něčemu dobré. Když už si mě nevšímají pokladní v supermarketech a fízláci mě i po „zadržení na místě činu“ zase klidně pustí…

Ušklíbl jsem se a celní předpisy Kimgimu zase odložil.

7

Už od chvíle, kdy jsem v dětství viděl první dobrodružný film a přečetl si první detektivku, jsem jasně věděl, že olupovat pocestné je hnus, zato vybílit trezor v bance či u bohaté firmy je skutek vlastně velmi mravný. Dnes už ani nevím, kde se ve mně ta podivná morálka vzala, ale něco na ní bude. Později jsem v různých knížkách na podobný přístup k věci narazil ještě mockrát. A když se nad tím zamyslíte, tak zloděje, který ukradl peněženku, jsou lidi schopni na místě zabít, kdežto obratného podvodníka, který zemi okradl o miliardu, snášejí výborně, a dokonce jsou ochotni se pro něj nadchnout.

Ale ať už je to, jak chce, rozhodl jsem se, že půjdu krást do nejbližší velké samoobsluhy. Našel jsem ji asi tak po deseti minutách chůze od železniční trati.

Řekl jsem si, že pro začátek bych se měl předzásobit potravinami. Prošel jsem se tedy mezi regály a nabral si plný vozík: konzervy, suchý salám, suchary, minerálku a džusy a ještě dvě další láhve koňaku, tentokrát drahého arménského. Vypadalo to tak na dva tři tisíce. Což zase není tolik, aby personál čekaly nějaké větší potíže.

Pokladní jsem obdařil zářivým úsměvem a projel i s vozíkem kolem ní. Detektory tu žádné nebyly, protože ten obchod zase nebyl tak velký a varovné pištění tentokrát nezaznělo…

„Pane!“ křikla na mě podrážděně a zároveň zaraženě slečna z kasy.

Okamžik jsem ještě počkal a pak se otočil:

„Ano?“

V pokladně seděla mladičká, nápadně zmalovaná holčina a rozhořčeně si mě měřila:

„A co takhle platit?“

Dost ve mně hrklo, ale sebevědomí jsem ještě neztratil:

„Jak to myslíte?“

„Voloďo!“ zavolala prodavačka.

Okamžitě k nám přiskočil chlapík od ostrahy.

„Nechce platit!“

Rozhodně nevypadala na to, že by mě původně přehlédla, nebo na mě dokonce zapomněla. Tentokrát bych se naopak vsadil, že si mě zapamatovala na hodně dlouho a večer nebude mít na práci nic lepšího, než doma celé rodině vykládat o tom drzém zloději.

„Jak to, že nechci?“ zařadil jsem okamžitě zpátečku. „Já si to nejdřív chtěl naházet do tašek.“

Nesmyslnější výmluvu jsem si snad ani vymyslet nemohl.

„Jó! A jak bych si to asi namarkovala?!“ zamávala výhružně čtečkou čárového kódu – docela jako nějakým futuristickým paprskometem. „Přece to musim nejdřív namarkovat!“

„Proboha promiňte, nějak jsem se zamyslel a vůbec si to neuvědomil…“ Nasadil jsem zmatený úsměv a začal zboží vykládat na pás.

Chlap od ostrahy si mě zádumčivě prohlédl. Pak pokladní, která už přikládala první plechovku k čtečce, pro jistotu zarazil:

„Počkej, Taňko… Máte nějaký peníze, mladej?“

Peníze jsem neměl, ale nedbale jsem z kapsy vytáhl kreditku:

„Snad berete karty, ne?“

„Bereme,“ zadívala se pokladní do mé ruky. A zlomyslně se ušklíbla: „Jenže tuhle vám nevemu.“

„Proč?“

„Protože není vaše.“

Ani jsem se na kartu nepodíval a jen řekl:

„Ach bože. Natálie Ivanovová, že ano? To je manželčina, máme oba účet u stejné banky…“

„Cizí kartu vod vás nevemu,“ pronesla ulehčeně pokladní.

Zato ochrankář se potutelně zašklíbil:

„Támhle máš bankomat, tak si tam prachů vem, kolik chceš. Ráno ho zrovna naplnili.“

Pod jeho bdělým dohledem jsem zamířil k bankomatu.

Co asi udělá, když se dám na útěk? Pronásledovat mě podle všeho nejspíš nebude. A policii taky nezavolá. Obchodu žádná škoda nevznikla, a že mám cizí kartu, to přece není jeho problém…

Postavil jsem se k němu zády a vsunul kartu do štěrbiny (no jistě – Natálie Ivanovová). Karta se taky změnila, což se koneckonců dalo čekat.

Ale co PIN?

Nebo co banka – co když kartu nebožky už stihla zablokovat?

Pomalu jsem navolil čtyři známé cifry – 7739. A zmáčkl OK.

Na obrazovce se zobrazila nabídka. Stiskl jsem tlačítko VÝBĚR HOTOVOSTI a s úlevou namačkal pět tisíc. Pak jsem si to ale rozmyslel a opravil to na devět tisíc sedm set – téměř všechno, co na účtu zůstalo.

Bankomat lhostejně zašelestil bankovkami a přidělil mi příslušnou dávku zbrusu nových pětistovek a lehce pomačkaných stovek.

Ke kase jsem se vracel s demonstrativně napřaženou rukou, plnou peněz. Ochrankář s netajeným zklamáním ve tváři poodstoupil. Pokladní mi zboží mlčky nastrkala do igelitek, já zaplatil a o minutu později už jsem z obchodu odcházel. Ve dveřích jsem se ještě otočil – pokladní i chlap od ostrahy se za mnou stále ještě dívali a o čemsi rozmlouvali.

A je zle.

Kam se poděla moje včerejší naprostá nenápadnost? Já přece byl vidoucí v zemi slepců! Byl jsem neviditelný, který po světě klidně mohl chodit nahý a bosý.

Kdežto teď…

Najednou se ve mně probudila jiskřička naděje. Posadil jsem se na lavičku naproti obchodu, igelitky s nákupem postavil vedle sebe a sáhl pro mobil.

Mám volat nejdřív kamarádům nebo rodičům?

Rodičům.

Už to zvoní. Podruhé. Potřetí.

„Haló!“ ozval se veselý otcův hlas. „Kdo je tam?!“

Polkl jsem knedlík v krku a namáhavě ze sebe vydal:

„To jsem já, Kirill.“

„Nazdar, nazdar!“ reagoval hned otec. Než jsem se ale stačil zaradovat, najednou dodal: „Kirill Andrejevič?“

„Ne, Kirill Danilovič.“

„Jak prosím?“

„Já jsem tvůj syn!“ křikl jsem do mobilu.

Pauza trvala několik vteřin. Pak otec dosti nejistě zahuhlal:

„To jsou ale pitomé žerty…“

„Já jsem tvůj syn,“ opakoval jsem ještě jednou.

„A kolik je vám let?“ otázal se otec o dost tišeji.

To mi vyrazilo dech, ale odpověděl jsem:

„Šestadvacet.“

Měl jsem pocit (a možná to tak opravdu bylo), že v jeho hlase zazněla úleva:

„Takhle byste žertovat neměl, mladý muži. Je to hloupé a vůbec to není k smíchu.“

A zavěsil.

Reflexivně jsem zkusil zavolat ještě jednou, ale otec už mezitím zřejmě stačil mobil vypnout.

Co má tohle znamenat? Že se nic nevrátilo…? Ale proč se otec ptal, kolik je mi let?

Na okamžik jsem se zadumal, a pak jsem pochopil. Do tváře se mi vkradl bezděčný úsměv. Ty jsi teda číslo, tati!

Takže já bych třeba někde mohl mít mladšího nebo naopak staršího bratříčka…

Ačkoli – co bych z toho měl, když sám jsem tu jen tak nanečisto…?

Dveře samoobsluhy se otevřely a vyšel ten strážný, zakouřit si. Jakmile mě zpozoroval, zatvářil se podezíravě.

Nene, další setkání s policií rozhodně nebylo v mém zájmu. Protože tentokrát už by mě nepustili.

Chopil jsem se svých igelitek a vykročil zpátky k věži. Vůbec bych se nedivil, kdyby mezitím zmizela nebo se proměnila ve starou, opuštěnou a špinavou vodárnu. Jenže věž nezmizela; dveře se normálně otevřely a uvnitř se nezměnilo taky nic – ani točité schodiště, ani prostý nábytek v patře. Minerálka a koňak stály na stole přesně tak, jak jsem je opustil. Jakmile jsem nákup vyložil, uvědomil jsem si, že jsem si měl koupit ještě pár kousků plastikového nádobí a příbory. Salám jsem tedy musel ukusovat. Což mi ovšem nezabránilo v tom, abych posnídal právě ten salám se suchary, zapil to minerálkou a hltem koňaku a pak chvíli postál u okna, vedoucího do cizího světa.

Všude sníh. A z něj vyrůstají červené cihlové budovy. Slunce už je vysoko, ale teď přes ně táhnou oblaka… Jen aby zase nezačalo sněžit.

Jistě, stálo by za to vydat se i do tohohle světa. A pokusit se tam najít nějaké odpovědi na své otázky. Jenže ze všeho nejdřív potřebuji teplé oblečení, a s mou hotovostí bude třeba nakupovat někde na tržišti.

Ranní optimizmus ze mě vyvanul jako dým.

Takhle to přece být nemůže! Když už existují jiné světy, tak v nich musejí řádit draci a krásné princezny se musejí chvět hrůzou. Draky je třeba ničit a princezny zachraňovat. Jenže tady je jen slepá ulice a opuštěná továrna…

Chvíli jsem ještě chmurně zíral oknem ven. Pak jsem si ale řekl:

„Trčet tady nemá cenu. Všechny odpovědi jsou tam. A taky draci a princezny…“

Jenže jistota z mého hlasu rozhodně nezaznívala. Přesto jsem vstal a vyrazil. Do Moskvy.

*

Tržišti se mi nakonec podařilo vyhnout. Vzpomněl jsem si, že nedaleko areálu Výstavy úspěchů národního hospodářství je obchod, kde se prodávají konfiskované padělky oblečení módních světových značek, nedoprodané svršky, vyšlé z módy, a další zboží s podezřele nízkými cenami. Právě tam jsem si opatřil teplou bundu, již kdesi strašně daleko prošívali pracovití Číňani, pletený baret neznámého původu (protože nápis *Design in Italy* mě nejenže o ničem nepřesvědčil, ale naopak mé podezření prohloubil) a zimní boty, které ve srovnání s mými měly jednu nespornou přednost – byly suché.

Ostatně jistě by se našel i někdo, komu by se jejich podivuhodná světlezelená barva mohla vyloženě zamlouvat.

S nákupem ve velké tašce, za niž mi šetrní obchodníci s pochybným zbožím neopomněli strhnout pět rublíků, jsem vyšel z krámu ven. A vtom se v kapse ozval mobil:

„Haló!“ ozval jsem se neutrálně.

„To je Kirill?“

Div jsem dojetím nezaslzel.

„Jasně! Ahoj, Koťo!“

„No… ahoj…“ Bylo znát, jak Koťu zaskočilo, že jsem ho poznal. „A jak se jmenuješ dál?“

„Maximov.“

„Nojo… Hele. My jsme spolu před dvěma dny…“

„…pili koňak,“ dodal jsem unaveně. „Všechno chápu. Nic si nepamatuješ, ale zase sis něco poznamenal do počítače. Jak to vlastně dopadlo s tím starým prasákem tělocvikářem? Naučil tu prsatou holku dělat provaz? A když tak mrkni na okno v kuchyni – budou tam eště stát dvě flašky. Jedna s vinětou Araratu…“

„Takže je to všechno pravda?“ hlesl zničeným hlasem Koťa.

„A co sis myslel?“

„Tenkrát zlobili hackeři… Nabourali se mi do počítače a napsali mi to tam…“

Panebože – na to člověk musí být Koťa, aby v takovéhle situaci věřil na hackery.

„Podívej se, já ti nic dokazovat nehodlám,“ pokračoval jsem. „Včera jsme spolu byli u jednoho tvýho známýho scifisty. A když jsme šli pryč, tak jsi na mě zapomněl. Během deseti vteřin.“

„A kde seš teďka?“ zeptal se po krátké odmlce.

Zbystřil jsem pozornost.

„Na co to potřebuješ vědět?“

„No… člověku je to blbý. Připadá mi to všechno strašně divný… Nechceš přijet?“

„To známe – a jak to asi dopadne?“ odpověděl jsem skoro vesele. „Dejme tomu, že k tobě přijedu. Pak ti budu dlouho dokazovat, že se známe. Polkneme spolu další dvě flašky. A ráno, až se z toho probereš, tak mi to zase nebudeš věřit. Víš co? Přijeď radši ty ke mně.“

„A kam?“

„Na železniční stanici Moskva 3. Je to přímo ve městě, nedaleko od metra Alexejevská…“

„Jasně, to najdu. Podívám se do plánu,“ odhodlal se konečně. „Tak za hodinku, vlastně ne, za půldruhý jsem tam. A… nepotřebuješ třeba něco?“

„Ne, díky. Budu na tebe čekat u nonstopáče na nástupišti, když tak si nakoupíme tam. Ale uvědom si laskavě,“ neudržel jsem se, „že chlastat třetí den za sebou – to už je skoro kvartál.“

„A jak tě poznám?“ zeptal se bezmocně.

„Já poznám tebe.“

Mobil jsem zase uložil a napadlo mě, že jsme se s Koťou vlastně měli vyfotografovat. Hned první večer, když to

všechno začalo. To by byl ten správný důkaz, že se známe…

Je ovšem všeobecně známo, že lamentovat nad chybou, jíž jsme se dopustili, nikam nevede. Mnohem rozumnější je chybu už neopakovat. V krámku s fotopotřebami jsem si koupil jednorázovou krabičku Kodak, kterou s ohledem na konec sezóny a blížící se zimu zlevnili na dvě stovky. Utrácet za něco solidnějšího se mi nechtělo, protože žádné nové příjmy na účtu jsem momentálně nečekal. A ani nemohl.

Tak jsem si koupil ještě švýcarský kapesní nůž. Nejvíc se mi na něm líbilo, že čepel měl maličkou a byl bez vývrtky.

*

Žádné úskoky jsem sice neočekával, ale pro každý případ jsem zůstal stát opodál, na půl cesty mezi stánkem a svou věží. Koupil jsem si láhev piva, procházel se po perónu a pomalu popíjel. Co může vypadat bezelstněji než chlap, který čeká na vlak a přihýbá si z lahváče…

Koťa nezklamal a přijel včas. Vyskočil z taxíku, bojovně si narovnal brýle a začal se rozhlížet. Několik desítek vteřin jsem zkoumal okolí, ale žádnou zásahovou jednotku jsem nezpozoroval. Kdo je taky na mě zvědav…

„Koťo!“ zavolal jsem na bývalého kamaráda a přiblížil se k němu.

Málem nadskočil a oči na mě vytřeštil s tak úpěnlivou touhou mě poznat, až mi ho bylo líto.

„To jsem já,“ oznámil jsem Koťovi a prázdnou láhev odhodil do koše. „Kirill Maximov. Tvůj starej ten… kamarád…“

„Nepoznávám tě,“ konstatoval smutně. Z kapsy vytáhl pomačkané stránky z počítačové tiskárny, přeběhl po nich

očima, povzdechl si a podal mi je. „Všechno sedí. Budeme si tykat, ne?“

Ukázalo se, že Koťa včera před odchodem k Melnikovovi pořídil ještě jeden záznam:

Teď jdeme na návštěvu k Melnikovovi. Je to scifista – co když nám něco poradí? Takže pro jistotu, kdybych zase zapomněl: Můj smolařskej kamarád se jmenuje Kirill Maximov. Je mu šestadvacet. Pracuje v nějaké počítačové firmě. Postava normální, o něco vyšší než střední, začínající bříško…

„Jak to myslíš? Jaký začínající bříško?“ nasupil jsem se. „Já mám náhodou váhu naprosto normální!“

„Váhu máš normální, ale povolání sedavý,“ trval na svém Koťa.

…začínající bříško, obličej oválný, tváře kypré…

„Teda to by si člověk moh nakonec pomyslet, že jsem nějakej špekoun,“ zahučel jsem nespokojeně. „Náhodou vážím osumdesát kilo. Což je na mou vejšku naprosto v normě!“

…tváře kypré, oči hnědé, vlasy kaštanové, nos pravidelného tvaru, uši s výraznými lalůčky…

„Nedělal jsi náhodou u policie?“ zeptal jsem se. „Něco jako slovní portréty pachatelů…“

Jen se ušklíbl.

Zjevu je v zásadě dobromyslného a sympatického. Mluví trochu překotně, hlas je mírně zastřený, během konverzace se poněkud nemotorně pokouší vtipkovat a provokovat. Pokud se domů vrátím sám a na Maximova zapomenu, tak si po přečtení tohoto zápisu zase všechno vybavím. S Kirillem se děje něco moc divného a mně se ani trochu nezamlouvá, že jsem se k tomu připletl.

Následovaly čisté půlstránky a pak několik řádek z povídky, do které Koťa vzkaz sobě samému zakomponoval:

„Takže takhle!“ uzavřel to se šibalským úsměvem Semjon Makarovič a otřel si pot s čela. „Říká se tomu

tantrická jóga a před tisícovkami let si to vymyslely starořecké hetéry.“

„Ani nevíte, jak jsem vám vděčná!“ zvolala Julja a prudce zrudla.

Pochybovačně jsem na něj pohlédl a zakroutil si ukazovákem u spánku:

„Jaký hetéry?“

„No starořecký!“ Koťa mi papíry sebral. „Prostě mám takovou práci…“

„Však já vím, jakou máš práci.“

„Co se vlastně včera stalo u Melnikova?“ zeptal se Koťa.

„Copak tys mu eště nevolal?“ zajímalo mě. „Co si pamatuješ ty sám?“

„Volal,“ pravil důstojně. „On je přesvědčenej, že jsem u něj byl sám a že jsme mluvili vo literatuře. A já si pamatuju totéž. Nic jinýho.“

„Takže ty nevíš, že jsem tě zastavil, když jsi vycházel od něj z domu?“

Zakroutil hlavou.

„Tak si sednem, tohle bude nadlouho.“

Koupil jsem pro každého ještě láhev piva (když jsem pro Koťu bez ptaní požádal o jeho oblíbenou značku Oboloň, překvapeně zasupěl; sám jsem si jako obyčejně vzal Tuborg) a já začal vykládat. Netajil jsem nic. Ani jak jsem koupil nůž, ani jak jsem číhal na Natálii Ivanovovou, ani jak na čepel nože sama naskočila…

„A jsi si jistej, žes jí nezapích ty?“ nevydržel to Koťa.

„Naprosto. Prostě jsem stál proti ní a chtěl jí jen rozříznout lepicí pásku přes zápěstí…“

„Na nůž se ale nedá naskočit tak, aby ses sám zabil!“ poznamenal podezíravě Koťa.

„Ty užs to zkoušel?“

Umlkl.

Když jsem dospěl až k policii, která mě z antona pustila domů, začal být nervózní:

„Poslyš, Kirille, ale tohle je teda naprosto vyloučený!“

„Jenže to tak bylo.“

„Bylo, bylo…,“ zamyslel se. „Ale říkals, že tě mlátili a kopali…“

„Až jsem se bál, že mi polámou žebra. Několikrát mě nakopli tak, že…“

„A soused ti ji ještě ke všemu vypálil rovnou do voka?“

„No jasně.“

„Jasně… Díval ses na sebe do zrcadla?“

„Proč jako?“

Koťa se zašklebil.

„Nic! V tom to právě je. Ksichtík máš spokojenej a bez jediného škrábanečku. Jako bys byl tejden u moře. Co žebra, bolej tě žebra?“

Zamyslel jsem se a rozepnul bundu. Pak jsem si vykasal svetr.

„Taky ani stopy,“ konstatoval Koťa. „Nezlob se na mě, ale takový věci se nestávaj. Kdyby tě někdo brutálně zkopal, tak budeš mít ráno přinejmenším modřiny.“

Což bylo fakt.

„No dobře,“ spustil jsem tentokrát já. „Ale tím ty zázraky nekončej.“

„Po fízlákách, kerý tě jen tak pustili, jsi už větší zázrak zažít nemoh,“ usoudil skepticky.

Během deseti minut jsem se dostal až k věži a jedovatě jsem se zeptal:

„Tak co? Je to zajímavější než ty policajti?“

„A kde je ta věž?“ zeptal se Koťa.

„Támhle,“ ukázal jsem mu ji.

Sundal brýle a protřel si je. A nakonec řekl:

„To je naprosto běžná stará vodárna.“

„To jistě. Na první pohled…“

„No a můžeš mě tam vzít s sebou?“

„Samo sebou.“

„Tak jdem.“ Odhodlaně se zvedl. „I když já jsem si teda naprosto jistej, že se ani nevotevře nebo že vevnitř nebude vůbec nic zvláštního…“

Toho jsem se popravdě řečeno obával taky. Jak já můžu vědět, jestli si s sebou smím někoho vzít dovnitř? Třeba ten průchod mezi světy funguje jen pro mě. Což by vlastně bylo logické.

Ale dveře do věže se normálně otevřely. A uvnitř bylo všechno tak, jak jsem si to zapamatoval. Točité schody do patra a patery dveře…

„No to by se jeden podělal," zamručel Koťa a rozhlížel se kolem. „Vidíš to samý, co já? Jak je to všechno udělaný? A ty točitý schody?"

„Jasně."

„Tak mi ukaž ten vchod!" dožadoval se Koťa. „Ty dveře do Kylgimu!"

„Do Kimgimu," opravil jsem ho.

Přistoupil jsem k těm správným dveřím a ještě jsem je ani neotevřel, a už jsem pochopil, že všechno je v pořádku. Kovová klika byla ledová.

*

Sněžilo. Nebe se potáhlo neprostupným závojem mračen a na hlavy nám dopadaly lehké bílé vločky. V oknech továrny (proč já si vlastně usmyslel, že je to továrna?) se nesvítilo a nezaznívalo odtud ani hlásku. Stopy po poštovním kočárku byly už dávno zaváté.

„Pošťák přijel támhle odtud," ukázal jsem tím směrem. „Na kolesce, tažený koněm."

„To je zajímavý," zašilhal po mně. „Tak na kolesce, říkáš?"

Pokrčil jsem rameny. Strhl jsem z jednorázového foťáku celofán a pořídil několik snímků. Miniaturní blesk se marně pokoušel okolní krajinu alespoň trochu přisvítit. Ačkoli, film uvnitř je čtyřstovka, takže by to mělo vyjít.

„Tak tohle vypadá na pravej a nefalšovanej paralelní svět," usoudil Koťa. „Co říkáš? Vo něco zaostalejší než náš. No nemám pravdu?"

„Vypadá to na to."

„Poď zpátky do baráku," zvážněl najednou Koťa.

„Tak už mi věříš?" zeptal jsem se, když jsem zastrkoval závoru.

„To víš, že jo…" Zaškubal za ostatní dveře. „Všechno ostatní je zamčený… Krucifix! To jsou teda věci!"

Začal po velké dolní místnosti pobíhat sem a tam, tiskl ke dveřím ucho, proklepával je a málem i očichával. Pak se jal zkoumat dřevěnou podlahu.

„Ta tu vznikla za noc," prohlásil jsem hrdě, jako bych těch třicet čtverečních metrů masivních prken do rána položil sám.

„Je to modřín," oznámil mi. „Lak se toho ani netknul. A napuštěný to bylo až nakonec."

„No vidíš, přesně to samý jsem zažil doma," přikývl jsem. „A po nějakejch rekonstrukčních pracích ani stopy."

„Jistě, změnila se realita," poznamenal procítěně. „A s tou realitou se změnili i všichni ostatní – kromě tebe!"

„Nechceš jít nahoru?" navrhl jsem pohostinně. „Tam je to útulnější než tady."

„Anebo naopak," uvažoval dál Koťa, stoupající po schodech za mnou. „Realita zůstala stejná a změnil ses ty. Proto taky úplně normální věci vnímáš jako nečekaný…"

„Aha, a to má bejt eufemizmus pro výraz ‚zcvoknul jsi'?" zeptal jsem se. „A nevíš náhodou o jiný opuštěný vodárně, kterou by někdo takhle znovicíroval?"

Jen si povzdechl.

Nahoře znovu asi pět minut všechno podrobně zkoumal. Napjatě koukal okny ven a prohlížel si nábytek. Pak vyšrouboval jednu žárovku, o kterou si popálil prsty, a dlouze zkoumal i objímku. Nakonec se chopil zaslaných svazků a začal si v nich napřeskáčku číst.

Nijak jsem mu v tom nepřekážel; zatím jsem nám oběma nalil koňak, který jsem si koupil večer, a nakrájel salám a sýr. Trochu mi odlehlo. Nevadí, že na mě kamarád zapomněl – jak se zdá, na našich vztazích se nic nezměnilo. Možná proto, že jsem věděl, jak s ním zacházet, co mu říkat a jak se celkově chovat.

„Nějak mi to nejde dohromady…“ odložil Koťa obě knihy a zadíval se na mě. Pak téměř bez zájmu sáhl po koňaku a zamumlal: „Já jen tak na zažehnání stresu…“

„A co ti nejde dohromady?“ zeptal jsem se, když jsme se napili.

„No nic. Tak si to zrekapituluj: Jseš normální mladej moskevskej kluk. Živíš se všelijakejma blbostma, vod rodičů jsi dostal byt, jsi svobodnej a děti nemáš. A žádný zvláštní vlohy taky ne. Říkám to správně?“

„Jo,“ připustil jsem.

„No a do tvýho bytu se naboří cizí ženská, načež ti zmizej všechny doklady a pak i kamarádi a známý. A ty teď máš pocit, že to musí bejt něčí zlá vůle, a pokoušíš se tu ženštinu vyslechnout. Jenže ta najednou spáchá sebevraždu. Tebe seberou, ale fízlácká skleróza je tak progresivní, že tě zase pustěj.“

„To je fakt blbost,“ musel jsem přiznat i já.

„Ne!“ zvedl najednou Koťa ukazovák vzhůru. „To teda nemáš pravdu! Protože tohle všechno se nám skládá do jedný jasný a logický linky! Jistá síla tě vymazala z naší reality. Co je ta síla zač – jestli Mimozemšťani, svobodný zednáři nebo náš Pán – to zatím není důležitý. Ale teď sleduj, jak se to celý vyvíjí dál: Někdo ti zavolá a pozve tě do opuštěný železniční vodárny. Uvnitř máš nachystanej skromnej byteček, kterej se ovšem do rána značně vylepší. No a v tý věži jsou taky patery dveře, z nichž jedny – zatím jen jedny! – vedou do jinýho světa. A navíc je ti jasně naznačeno, že tu budeš fungovat jako celník. Chápeš už, co mi tady nesedí?“

„Ne, to nechápu! Já bych řek, že je to pořád dílo jedný a tý samý ‚jistý síly‘!“

Koťa si povzdechl a ještě jednou nám oběma nalil.

„Ty jsi blbej. Vem si každýho jinýho… Ačkoli dobře, tátové vod rodin můžou mít svý mouchy… Ale jakýhokoli jinýho svobodnýho chlapa tvýho věku. Je jedno, jestli je to metař, student nebo nadějnej odborník úspěšný velký firmy. A zkus jim nabídnout novou práci – práci celníka mezi dvěma světama!“

„To zní zajímavě,“ musel jsem uznat.

„Já bych na to okamžitě kejv!“ Koťovy brýle se furiantsky zablyštěly. Samozřejmě proto, že prudce pohodil hlavou, ale mohlo se zdát, že to furiantství mu svitlo přímo v očích. „Na to by prostě kejv každej! Ty taky!“

„Nnno…“ Podíval jsem se oknem ven. Nad neznámým městem Kimgimem sněžilo. Už byla tma. Bylo tam ticho, tajemno a čisto. Kdežto v druhém okně mrholilo a země se proměnila v mazlavou břečku. Po rozbité silnici projel černě dýmající velký nákladňák. Aniž jsem to sám očekával, vyhrkl jsem: „Ale jo, to bych bral.“

„No vidíš,“ přikývl Koťa. „A teď uvažuj, proč všechny ty kličky. Byt, doklady, skleróza kamarádů a šílená sebevražedkyně… Přece mohli klidně přijít a prostě ti to nabídnout… Tohle mě na tom všem tolik mate, Kirille.“

„Ty se snažíš porozumět logice…“ polkl jsem slovo ‚Mimozemšťanů‘ a větu dokončil: „…neznámo koho. Třeba ani žádnou logiku nemaj.“

„Logika funguje všude!“ usadil mě přísně. „A když ne, tak to znamená, že věcem kolem sebe nerozumíme. To mi dělá těžkou hlavu… A taky tohle…“

Chopil se jedné z knih, otevřel ji hned na začátku a přejel prstem po stránce a zeptal se:

„Co je to asfetida?“

„Takový orientální koření,“ vysvětlil jsem zcela bezelstně. „Je to součást kari. Říká se tomu taky ching nebo asmargok.“

„Dobře,“ přikývl Koťa a zalistoval svazkem dál. „A co je to… žu-i?“

„Látka. Bavlněná.“

„Čím se liší vod normální?“

„No… je taková… bílá nebo béžová, a vždycky je na ní jednobarevnej potisk. Všelijaký pastýři, ovečky, stromečky…“

Zarazil jsem se.

„Už ti to došlo?“ zeptal se mě Koťa. „Mně se to nezdálo vod chvíle, co ses zmínil vo tý kolesce… Nebo jsi snad někdy dělal v textilce?“

Zakroutil jsem hlavou.

Nejhorší na tom všem bylo, že jsem si rozhodně nepřipadal o nic chytřejší. Co s tím má společného koření? Já přece uznávám jedině sůl a pepř. Nebo ty látky. O tom jsem schopen říct jen tolik, že existují přírodní a syntetické. A že syntetické je lepší nenosit. Zejména v podobě ponožek.

Jakmile mi ale Koťa položil poslední otázku, odpověď naskočila sama od sebe. Okamžitě jsem si představil asfetidu (vybavil jsem si dokonce i její typický ostrý česnekový pach) a velkou roli látky s pastorálními výjevy.

„To jsi prostě nafasoval společně s funkcí,“ uvažoval nahlas Koťa. „Protože jinak by sis s tou prací neporadil!“

Nervy jsem měl napjaté jako lana, ale když se dole ozvalo zaklepání, na rozdíl od Koti mě nijak nevylekalo. Vstal jsem a vydal se po schodech dolů.

„Neblbni!“ vyběhl hned za mnou. „Aspoň se nejdřív mrkni špehýrkou.“

„Jakou špehýrkou?“ zeptal jsem se ironicky.

„No to je teda lapsus, že tu není špehýrka!“ viditelně zpanikařil Koťa. „A na jaký dveře to mlátěj?“

„Na naše. Na moskevský!“

„Tak se zeptej, kdo to je.“

Já se ale na nic neptal a rovnou otevřel.

V blátě na krajnici rozbité silničky stálo velké tmavomodré Audi Allroad. A přímo za dveřmi tři lidé. Asi tak padesátiletý muž v drahém, poněkud staromódním kašmírovém plášti a v polobotkách naleštěných tak, jako by ho až k věži někdo přenesl. Z celého jeho vzezření bylo znát, že je to „někdo“. Za ním dívka asi tak dvacetiletá, oblečená opravdu stylově a k tomu v norkovém kožíšku; byla velmi hezká, ale tvářila se tak štítivě, jako by ji právě někdo nutil hrabat se ve smetišti. Za touto dvojicí se tyčil mohutný pořez s drsnou tváří, kterému jako by na prsou visela tabulka: „Jsem velmi tvrdej bodyguard“. Jenže právě ten se na mě díval nikoli s profesionálně neurvalou podezíravostí, ale naopak snad až s úlekem. Jako bych mu před chviličkou zcela beztrestně vrazil pár facek, pak ho poplácal po rameni a shovívavě ho pochválil: „Hodnej chlapeček“.

Stejně je to zvláštní pocit, když víte, že se vás někdo bojí…

„Dobrý večer,“ pozdravil muž se samozřejmým chováním toho, kdo poroučí. Zavzpomínal jsem, zda to není ten hlas z mobilu. Ne, to nejspíš ne. Stejná je jen ta přirozená sebejistota. „Můžeme dál?“

„Prosím,“ ustoupil jsem mu z cesty.

Muž a dívka vstoupili dovnitř. Jejich gorila zůstala venku.

„Jak jsme si řekli, Víťo,“ řekl jen sebevědomý muž do dveří a zavřel za sebou.

Nastalo trapné ticho. Dívka si z kožichu otřepávala kapky vody. Zdálo se, že na vysoké podpatky luxusních kozaček není zvyklá, protože na nich stála poněkud nejistě. Muž se rozhlédl. Usmál se na mě a pokynul i Koťovi, který strnul na schodech. Koťa si neznámo proč prudce strhl brýle a křečovitě je sevřel v hrsti.

„Jdete za mnou?“ zeptal jsem se.

Mužovo obočí překvapeně povyjelo vzhůru.

„Ne. Jen se chceme dostat dál.“

„Do Kimgimu?“ zeptal se hlasem chraptivým z nervozity Koťa.

„Copak jsou už i další možnosti?“ zajímalo muže.

„Ne,“ odpověděl jsem.

„Tak do Kimgimu.“

„Měli jsme jet na Semjonovskou,“ poznamenala tlumeně dívka.

„A trčet hodinu v zácpách? Takhle je to rychlejší,“ odsekl muž. „Takže nás pustíte dál? Věci s sebou nemáme žádné.“

Měl jsem je poprosit o nějaké vysvětlení. Vlastně ne poprosit, měl jsem to vysvětlení požadovat. Cosi mě ale zadrželo. Možná pocit, že žádat vysvětlení od tohoto pěstěného milostpána by bylo totéž jako se ho ptát, kolik válců má ta jeho kára. On to neví, on věci prostě používá.

Nebo že by mě zarazil pohled té dívky? Podrážděný… a zároveň prosebný. Jako by se k smrti bála jakýchkoli zádrhelů. A proto se vztekala jak na mě, tak na toho muže.

„Běžte támhle těma dveřma,“ ukázal jsem hlavou.

Odešli. Zbyly po nich jen špinavé stopy na podlaze. Dívka uprostřed místnosti mírně zavrávorala, jako by ztratila rovnováhu, a mimoděk se opřela o zábradlí schodiště. Muž klidně odsunul závoru, pustil dívku napřed a zdvořile mi pokynul na rozloučenou.

Šel jsem dveře zavřít. Přitom jsem zjistil, že opodál na dvojici čeká kočár. Tentokrát čtyřkolový, s odklápěcí střechou.

„To je dáma!“ zvolal nadšeně Koťa, stojící za mnou. „Co říkáš?“

„Landaur,“ poznamenal jsem a zabouchl.

„Jakej landaur?! Já mluvím vo tom, že ten chlap má nádhernou babu!“

„A není to třeba dcera?“

„Co tě nemá!“ spráskl ruce málem rozhořčeně. „S takovouhle prdelkou, a dcera?! To si tak někdo žije… A že ses jich trochu nepoptal?“

„Tyhle nevypadali, že by to všechno měli na svědomí," usoudil jsem rozvážně.

Pořád mě něco znepokojovalo a mátlo. Takže… Vstoupili sem… Když zamířili ke dveřím, ona zavrávorala, na okamžik zvolnila a chytila se zábradlí…

„Aspoň něco jsme se vod nich mohli dovědět! Co jsou zač, vodkuď vědí vo věži, kam maj namířeno… Doufám, že jsi pochopil, že tahle věž není v Moskvě jediná! Protože někde u metra Semjonovská musí bejt další. Kam to koukáš, Kirille?"

Přistoupil jsem ke schodišti. Sehnul jsem se, zvedl z podlahy kousek papíru a rozložil ho.

„To je nějakej vzkaz?" ožil Koťa ještě víc a naklonil se přes zábradlí. „Ale vod koho?"

„To tu nechala ta holka," vysvětlil jsem. „Když procházela kolem schodiště."

Koťovy oči se rozběhly po papírku. Pár vteřin byl zticha a pak jen hlesl:

„A doprčic… Co budeme dělat?"

8

Už vás někdo někdy žádal o pomoc?

Skoro určitě: „Poslyš, nepůjčil bys mi litr? Asi tak na tejden…“, „Tak jsem ten nábytek sehnal! Přijď k nám, potřeboval bych to vytahat do třetího patra bez výtahu!“, „Jezdí ti auto? Zejtra ve tři ráno přiletí z Antalye tchyně…“

Někdy to samozřejmě přijde nevhod. Na druhé straně ale člověk chápe, že dnes je o pomoc žádán on, ale už zítra bude třeba takovou pomoc potřebovat sám.

A bylo vám někdy nařízeno, abyste pomohli?

Rozhodně. „Přijel skříňák se zbožím, běž chlapům píchnout s vykládáním“, „Stát, občane, budeme vás potřebovat jako úředního svědka!“, „V sobotu večer všichni jdeme na demonstraci proti terorizmu!“.

A víte, v čem je rozdíl? Že to zboží z nákladního auta byste šel vykládat stejně, protože na tom, jak rychle se dostane na pult, závisí i vaše výplata. A že ten podmračený halama s těkavýma očkama má v kapse dámskou peněženku, taky klidně dosvědčíte. No a k teroristům máte vztah ještě o něco horší než ke štěnicím a „kdyby bylo na vás…“

Jenže v těchto případech se vám zkrátka nedostane práva volby. Nařizuje se vám něco, co byste stejně šli udělat. Prostě je vám naznačeno, kdo je tady šéf a kdo normální pitoma. Ačkoli dobrý šéf to obvykle udělá tak, že nic nenařídí a ponechá vám iluzi vašeho vlastního rozhodnutí.

Vzkaz, který nám tu zanechala dívka „s úžasnou prdelkou“, byl vlastně taky rozkaz. Snaživým kulatým písmem člověka, neuvyklého psát rukou, bylo na lístku vytrženém ze zápisníku v úhledném sloupečku vyvedeno:

Za hodinu vyražte za mnou.
Najdete bílou růži.
Jeden člověk vám tam odpoví
na všechny vaše otázky.

Podíval jsem se na hodiny, abychom mohli začít odpočítávat čas.

„Co budeme dělat?“ opakoval ještě jednou Koťa. „Hledat chlapa s bílou růží?“

„Třeba je to žena,“ zauvažoval jsem, abych něco namítl.

„Prósimtě – tady se přece jasně píše člověk!“ rozhořčil se upřímně Koťa. „Čímž se automaticky myslí chlap… A uvědom si, Kirille, že tohle zavání pašeráctvím…“

„A čeho? Bílejch růží?“ opáčil jsem sarkasticky a poklepal si na čelo.

„Ledasčeho. Dyť jsi ty… no, ty lidi… ani pořádně nezkontroloval!“

„Nic zakázanýho u sebe neměli. A zavazadla, nebo dokonce zboží nevezli žádný.“

„A jak to víš?“ užasl Koťa, ale vzápětí nadšeně zvolal: „Aha! Už jsem doma! Ty to prostě víš! Jako s tou asfetidou!“

Přikýl jsem.

„Tak jdeme nahoru.“

„Pořiď si laskavě rychlovarnou konvici,“ doporučil mi, když stoupal po schodech nahoru. „Nebo aspoň vařič. Co by sis tady bez horký vody a teplýho jídla počal?“

„Jasně – a taky záclonky do oken a květináče s muškátama… Já se tady nehodlám usadit!“

„Pche!“ vyprskl Koťa opovržlivě. „Tak von nehodlá… Hele, a kde tady máš to…“

„V Moskvě. Za věží.“

Koťa strnul jako socha:

„No to nemyslíš vážně!“

„No… na velkou si můžeš zaběhnout na zastávku.“

„Tak tohle je vyloučeno," prohlásil rezolutně. „Uvědom si, že tahle prostora se sama dobudovává podle tvýho vkusu. Čímž mám na mysli i tvoje každodenní potřeby."

„Jo? A našels tady někde záchodovou mísu?"

Na okamžik se zamyslel a pak začal po schodišti stoupat dál.

„Tam je to zavřený," hlesl jsem chabě.

Jenže Koťa mezitím do horního poklopu strčil a ten se naprosto lehce otevřel.

„Jo tak zavřeno?" zvolal potěšeně. „No… Měli bysme tady nějaký světlo?"

Světlo tam bylo. Vypínač jsem objevil já a mé prsty na něj dolehly docela samozřejmě.

Druhé patro věže bylo rozdělené na dvě části. Nad točitým schodištěm nahoře jsme našli kruhovou předsíňku, z níž na obě strany vedly dveře. Jedny z nich do koupelny se záchodem, obrovitou vanou a umyvadlem. Na věšáku visely čisté ručníky a strakatý froté župan mé velikosti. Okna tu nebyla žádná.

„Počkej chvilku, jo?" a Koťa za sebou bez dlouhých cirátů zavřel dveře.

Během čekání jsem nakoukl do druhých dveří.

No jistě. Elektrický sporák, linka, stůl a čtyři židle. Byla to kuchyň. V lince jsem objevil nádobí – talíře, příbory, hrnce, kastroly a pánve. Docela slušná souprava. Našel jsem tu dokonce úctyhodný litinový kotel na přípravu plovu. Tady okno bylo a vedlo přímo na trať.

„Víš, co je zajímavý?" řekl Koťa, sotva vstoupil do kuchyně. „Že na těch ručnících nejsou žádný výrobní ani jiný značky. Na zařízení koneckonců taky ne. Na umyvadle leží mejdlo, ale je úplně hladký. Bez vobrázků, nápisů a symbolů. A šampón v holý flaštičce je úplně čirej a bez vůně. Ale mydlí!"

„To bude antialergickej," usoudil jsem. „Já se teď půjdu vysprchovat. Víš ty vůbec, kdy jsem se naposledy myl? Včera ráno u tebe doma."

„Nojo, ale co ta…," zrozpačitěl na okamžik, „co ta prosba o pomoc?"

„Prosba? Já bych řek, že je to rozkaz. A rozkazy nemám rád."

„Dyť jsme tam stejně chtěli vyrazit!" zvolal teď už důrazněji.

„Hledat člověka s bílou růží? To se mi teda moc nechce. Já bych řek, že je to past. Radši se vysprchuju."

V Koťově tváři se postupně vystřídaly zmatek, pocit křivdy, a pak dokonce i odsudek.

„Ta dáma nás prosí," pronesl významně. „Takže… jak myslíš. Klidně se věnuj osobní hygieně. A já zatím natahám to tvý žrádlo do kuchyně."

Když už jsem za sebou zavíral dveře koupelny, ještě jsem zaslechl cosi jako: „Tak dáma volá vo pomoc, a jemu najednou vadí, že se už dva dny nesprchoval…"

Na jeho stesky mu kašlu! Čekala mě horká voda pod správným tlakem, šampón neznámého původu a tak dále. S rozkoší jsem se umyl a oblékl. Na čisté prádlo jsem bohužel v samoobsluze nepomyslel, ale stejně jsem se cítil báječně.

Když jsem vyšel z koupelny a vstoupil do kuchyně, Koťa stál u okna. Na sporáku se v hliníkové konvici vařila voda. Sotva jsem se objevil, demonstrativně pohlédl na hodinky a povzdechl si.

„Hele, Koťo, a jak ty vidíš pátrání po člověku s bílou růží v úplně neznámým světě?" zeptal jsem se a usedl ke stolu. Je třeba říct, že přes ten binec, který měl doma, vykazoval Koťa na návštěvě u cizích lidí neuvěřitelný smysl pro pořádek. Opravdu sem zdola nanosil všechno jídlo a uložil ho do linky.

„Já akorát vidím, že unikátní šance zkoumat jinej svět spadla do klína naprosto nesprávnýmu člověku!" prohlásil trpce.

„Je sedum, Koťo," upozornil jsem ho. „Eště dvacet minut."

„Takže přece jen vyrazíš?“ ožil okamžitě. „Tak mi laskavě neblbni hlavu… Jen tak mimochodem, tady je to stejný jako v tý koupelně: Nikde žádný výrobní značky – ani na nádobí, ani na sporáku. Já bych teda řek, že to všechno vyrobily mechanizmy věže jako ideální odrazy konkrétních věcí! Prostě něco jako platónský ideje!“

„Jaký mechanizmy?“ zeptal jsem se Koti, vhodil do sklenice sáček čaje a zalil ho vroucí vodou. „Jaký ideje? Copak tenhle hrbatej čajník může bejt ztělesněním nějaký ideje?“

„Hned je vidět, že vo filozofii se absolutně nezajímáš.“ Koťa si mezitím taky udělal čaj. „Jen tak mimochodem – bílá růže je prastarej filozofickej a magickej symbol. A věž vlastně taky! Už od dob Babylónu…“

„Koťo,“ povzdechl jsem si táhle. „Tohle není symbol. Dyť tu sedíme. A čaj taky nepijeme ze symbolů.“

„Ze symbolů se skládá celej svět – a náš život tím spíš!“ zvolal horoucně. „Taky v lásce muže k ženě je hluboká symbolika. Já bych řek, že když nám ta dáma nechala vzkaz…“

„Koťo!“ došlo mi konečně. „Ty říkáš dáma?“

Uhnul pohledem, ale odhodlaně opakoval:

„Ano! Dáma!“

Poprvé jsem byl přítomen okamžiku, kdy se můj přítel zamiloval. Tak takhle se to stává! Bezděčný pohled, nadšení úhlednou postavičkou – a Koťa je ztracen. A přitom si ani nestačil pořádně prohlédnout, jak ta slečna vypadá v obličeji!

Dívka je to samozřejmě sympatická, o tom žádná. Ale…

„Pokud souhlasíš, Kirille, tak jdu s tebou,“ prohlásil pevně.

„Zmrzneš tam. Je tam vánice a ty máš akorát polobotky a bundu bez podšívky.“

„Ta náhodou tenká jen vypadá, ale jinak je úžasně teplá!“

Pokrčil jsem rameny:

„Ale beze všeho! Já přece nejsem tvoje maminka, abych ti uvazoval kolem krku šálku. Jsi už velkej kluk a zápal plic si pak vyléčíš sám.“

„Jdu s tebou,“ opakoval umíněně.

*

Ve slepé uličce byla tma. Taková ta zimní, kdy nebe není vidět, ale bílý sníh, který se z něj rodí, čmárá do vzduchu souřadnicovou síť a ze zasněženého povrchu země jako by stoupala nejasná zář. Jen velice slabě bylo vidět obrysy zasněžených budov a samotné věže. Na té se sníh neznámo proč nedržel.

„Jeden malej krok člověku otevírá celej obrovskej svět,“ pronesl náhle Koťa.

„Cože?“ škubl jsem sebou. „Co blbneš?“

„No… dyť jsme poprvé vstoupili do jinýho světa. A to se něco říct má.“ Můj významný pohled zachytil dokonce i v té tmě a ošil se. „Myslim něco chytrýho.“

„Poprvé? Tady přece lidi brousej pořád, sem a tam! A my už jsme tu před hodinou taky byli, když jsme si prohlíželi věž.“

„Jenže to se nepočítalo… Vyrazíme?“

Řekl jsem si, že bojovat s romantickými poryvy Koťovy duše by nemělo smysl, a zamířil od věže pryč. Tam, kam dojel pošťák a odkud zřejmě odjížděl landaur s dámou a jejím společníkem. Za tu hodinu řádně připadlo, ale stopy po kočárových kolech byly ještě znát a my se snažili je neztratit.

„Tohle je všechno špatně,“ vzdychal za mými zády Koťa. „Měli jsme si s sebou vzít nějaký přístroje. Třeba teploměr nebo barometr… Abysme znali rozdíl teplot mezi naším a tímhle světem. Nebo abysme zjistili, proč nevzniká rozdíl v tlaku vzduchu. Taky bysme měli nabrat trochu

sněhu a dát ho prozkoumat někam do laboratoře… Nebo zkusit, jestli tady jde rádio…“

„Já mám v telefonu,“ pochlubil jsem se.

„No vidíš!“

„Jenže k němu potřebuješ sluchátka, který se zapíchnou místo antény. A ty nemám.“

„Počkat, a co mobil!“ uvědomil si najednou Koťa. „Hned to zkusíme…“ Vytáhl telefon z kapsy a dotčeně vyhrkl. „Kurňa… Síť nedostupná!“

„Nežvaň pořád na tom mraze, nebo určitě nastydnem.“

Jenže myslíte, že toho nechal? Nejdřív se pokoušel probírat se mnou architekturu okolních staveb, přestože tu vlastně nebylo skoro nic vidět. Pak zase navrhoval a rovnou vyvracel teorie vzniku světa Kimgimu. Dopracoval se kupříkladu toho, že tenhle svět může být mnohem pokročilejší než náš a že zvířecích potahů tu lidi užívají z ekologických důvodů.

Skoro jsem ho neposlouchal – jen jsem šel a nohama vířil nadýchaný prašan. Existují lidé, kteří se v těžko uchopitelné situaci uzavírají sami do sebe a čekají, jak se to všechno bude vyvíjet dál. A jsou i tací, co naopak žvaní a žvaní a předpoklady z nich tryskají jako z fontány. Dřív jsem si myslel, že k nim patřím i já. Ve srovnání s Koťou jsem ale byl sfinga.

Mnohem větší starosti mi dělalo, co si počnem, když toho člověka s bílou růží opravdu najdem. Jaké otázky mu položíme. A co se od něj dovíme…

Ulice končila jaksi nečekaně, ale rozhodně v pravou chvíli. Koťa, který šel za mnou, nejdřív přestal brebentit, pak začal ztěžka dýchat a nakonec prohlásil, že se valím jako tank a na dělníka intelektuální fronty, který není zvyklý klestit si cestu panenským terénem, vůbec neberu ohled. Vypadalo to, že je ochoten všechno vzdát a vrátit se zpátky. Pak ale před námi zamihotalo slabé světlo, oba jsme bezděky přidali do kroku a za pár minut se ocitli na

otevřeném prostranství. A aby dojem byl ještě úplnější, zeslábla i chumelenice.

„A doparoma!“ zvolal Koťa. „Kde jsme se to octli?“

Já na tom s dojmy byl naprosto stejně.

Až doposud jsem si myslel, že naše slepá ulice musí ležet někde uprostřed města. Že stačí ji opustit – a ocitnem se přímo ve víru zdejšího života. Před očima vyvstávaly vidiny křivolakých uliček, dvou až třípatrových domů, choulících se k sobě, malých náměstíček s vodotrysky, miniaturních krámků se zbožím neznámého původu a účelu – a mezi tím vším činorodě přecházejí lidé a sem a tam jezdí kočáry tažené koňmi.

Starou belu.

Dostali jsme se k moři. Na dlouhé zasněžené pobřeží, kde na omšelé balvany nabíhaly šedivé studené vlny. Z jedné strany bylo moře, kdežto z druhé typizované stavby z červených cihel se zasněženými plechovými střechami, bez jediného světélka v oknech, tu a tam proťaté uličkami, ubíhajícími od břehu do vnitrozemí. Jak daleko se ta zástavba táhla, jsme kvůli sněžení neviděli. Ale kilometr na každou stranu to bylo docela určitě.

Podél nábřeží směrem k moři stála dosti vysoká kamenná zídka, mně nejmíň po prsa. Na ní na břichatých sloupcích zářily tlumeným chvějivým světlem asi tak metrové koule z mléčně bílého skla. Stály dosti řídce, ale díky čerstvému sněhu bylo celé nábřeží osvětlené.

„Na elektriku to nevypadá,“ pronesl se zaujetím přírodovědce Koťa. „Hele, a co je támhleto?“

Přistoupili jsme ke zledovatělému parapetu, který dál smáčela vodní tříšť. V dáli na moři se opravdu pohybovala nějaká světla – celé souhvězdí, plující za kalnou sněhovou oponou.

„To bude loď,“ usoudil jsem.

„Nojo. Vypadá to na Pitěr,“ zauvažoval Koťa. „Vlastně ne, na Pitěr ne, spíš na Jurmalu.“

„Chceš snad říct…“

„Ne, nechci," ošil se Koťa. „Je to všechno takový… cizí… Nebojíš se tu, Kirille?"

Zamyslel jsem se a zavrtěl hlavou. Že bych se bál, se říct nedalo. Byla ve mně jen zvědavost a lehké opatrné napětí, to bylo všechno.

„Mohli bysme se nakonec taky vrátit," navrhl mi. „Už jsme tu poctivě pátrali, ale nikoho jsme nenašli."

„Vidíš ty stopy od landauru?" zeptal jsem se ho.

„Vidím," přiznal poctivě.

„Tak podle nich eště chvíli půjdem. To není auto, jen kočár. Daleko nám ujet nemohli. Nebo je ti zima?"

„Mně?!" naštětil se okamžitě. „Já jsem náhodou celej zpocenej. Přece jsem ti jasně řek, že ta bunda je teplá…."

„Tak jdem dál. Ačkoli počkat!"

Učinil jsem pár kroků podél zídky a botou shrnoval sníh ve snaze najít nějaký předmět. Kámen, větvičku… prostě aspoň něco. Lézt přes parapet přímo na břeh se mi nechtělo. Nakonec jsem našel oblázek velký jako pěst, otřel ho od sněhu a slavnostně usadil na zídku.

„To je značka, viď?" pochopil Koťa. „Abysme nezabloudili, žejo?"

Popravdě řečeno jsem svému příteli skoro záviděl. Choval se… Jak to říct…? Prostě správně. Zkoumal nový svět. Hrdinsky snášel chlad a nepohodu. Snažil se pokládat všechny nezbytné otázky a taky na ně dostávat odpovědi. A přitom měl docela určitě strach.

Kdežto ve mně sídlila jakási nepochopitelná sebejistota, která jakýkoli pocit romantického dobrodružství v zárodku ubíjela. Kdybych to měl srovnat, tak Koťa si vedl jako lovec z devatenáctého století, který se do Afriky vypravil na lvy, kdežto já byl současný turista, který se na safari vydal v luxusním džípu.

A třeba to tak má být.

Třeba tu žádní lvi nejsou.

Postupovali jsme po nábřeží dál. Šlo se tu o něco snáz, protože vítr sníh strhával nad moře. Po levé ruce se táhly

domy, po pravé parapet s lampami a za nimi se ztrácela signální světla lodi. Koťa v chůzi podupával a ruce si schovával v podpaždí. Já už upřímně řečeno taky litoval, že nemám rukavice. Znovu se dalo do pěkné chumelenice.

A pak se z vánice vynořila budova. Tyčila se přímo u vody. Nábřeží tu obloukem vybíhalo do moře a na vzniklém plácku stál patrový dům. Také cihlový, ale tentokrát živý, s teplým světlem za okny se záclonkami, lehkým dýmem nad komínem a vchodem, před nímž byl sníh odmetený. Takovéto domy kreslívají vychované děti, které mají jejich rodiče rádi. V blahobytně a útulné Evropě se takové ještě dají objevit.

Kdežto u nás se jim nějak nevede.

„Jsme to ale pitomci," zastavil se Koťa. „Děsný pitomci!"

Přestože měl brýle, vývěsní štít nad dvoukřídlými dveřmi dokázal rozluštit jako první.

BÍLÁ RŮŽE

„Jak my jsme na to vůbec přišli? Že máme hledat růži? A bílou… A v zimě…" Koťa dopáleně zafuněl. „A von je to hotel. Nebo hospoda. Což by bylo ještě lepší… Tak dem?"

„Zatím ne," chytil jsem ho za rameno. „Počkej chvilku!"

Zůstal poslušně stát.

Pozorně jsem si prohlížel celý dům. Co mě to na něm tak mate? Určitě je tam teplo. A určitě nám něco nalijí. Když si řeknem. A odpovědí na všechno, nač se zeptáme…

„Já jdu první," změřil jsem si Koťu přísně. „Je to jasný? A ty radši zatím počkej tady…"

„Já už to asi vím," prohlásil odhodlaně. „Ty jsi nejspíš sloužil u paragánů. Anebo máš nějakej příslušně zbarvenej karatistickej pás."

„Ne."

„Tak si laskavě nehraj na hrdinu!"

„No dobře," vzdal jsem to. „Ale drž se pořád za mnou. Moc tě prosím."

To „moc tě prosím" zafungovalo a Koťa přikývl.

Přistoupil jsem ke dveřím. Kliky byly velmi krásné, bronzové, staré, v podobě lvích tlap… Ale proč to protahuju, tady je přece staré všechno. Že bych se polekal?

Chopil jsem se chladivého kovu a zatáhl k sobě. Dveře se měkce a snadno otevřely.

„Co je tam?“ vykoukl Koťa přes mé rameno.

Byla tam poměrně malá prostora, cosi jako předsíň nebo šatna. Věšáky po zdech ale byly prázdné. Vedly odtud dvoje dveře a stálo tu velké křeslo, potažené odřeným sametem. Křeslo bylo taky prázdné, což působilo dojmem jisté nepatřičnosti. Nad věšáky ze stěn čnělo několik lamp s barevnými stínidly. Nejspíš byly plynové, protože světlo se chvělo, jako by je způsoboval mihotavý plamen.

Vstoupili jsme dovnitř.

„Má to styl,“ poznamenal Koťa. „Nikdo tu není, zato je tu teplo!“

Strčil jsem do jedněch dveří. Nu a za těmi už jsem objevil to, co jsem tu očekával: obrovskou síň (nebo snad sál, ale inspirovalo to právě k pojmenování „síň“) – stropy možná pět metrů vysoké a uprostřed visel zhasnutý křišťálový lustr; všude důkladný, solidní nábytek – křesla, stolky, prosklené vitríny s nádobím – a stěny pokryté gobelíny. Velký roztopený krb s mramorovou římsou, celou zastavěnou drobnostmi ze skla a keramiky. Široké schodiště do prvního patra. V rohu síně stál masivní barový pult – žádné kovové konstrukce na zavěšování sklenic, žádné chromované zdobení či kovové stoličky, jen matově černé dřevo. Za pultem se tyčil regál s rozmanitými láhvemi a vedle něj jsem zahlédl pootevřené dveře. Na podlaze síně ležel světlehnědý koberec s podivným vzorem skládajícím se z chaoticky poházených beztvarých tmavých skvrn.

„To je teda divnej vzor,“ řekl Koťa, sotva si pohlédl pod nohy. Prosebně se obrátil na mě: „Viď?“

„To je krev,“ řekl jsem mu a podíval se za sebe.

V šatně stál nějaký muž. Zřejmě tam vešel druhými dveřmi, když jsme vstupovali do síně. Jeho oblečení se mi

nelíbilo – měl na sobě černý svetr a kalhoty stejné barvy, vše přiléhavé a už na první pohled hladké, aby se za to nedalo chytit. Tohle nebyla ústroj na popíjení u krbu, ale do rvačky. Ještě méně se mi zamlouvala černá kápě přes hlavu, v níž jsem zaznamenal jen dva otvory pro oči. No a oči za maskou byly ještě horší – chladné a nelítostné. O masivním krátkém obuchu v jeho ruce nemluvím už vůbec.

Ale co bych to postupně vypočítával, ten chlap se mi zkrátka nezamlouval ani trochu.

A to, jak se k nám s lehce napřaženým obuškem blížil, taky ne.

„Sem jsme teda chodit neměli, Kirille," hlesl rozechvělým hlasem Koťa s očima upřenýma přes mé rameno. Podíval jsem se tím směrem: Za barem stál další muž v černém, který byl asi původně schovaný pod pultem, anebo sem vstoupil dveřmi vedle regálu. Na přátelsky naladěného barmana, který hoří touhou umíchat nám nějaký raritní koktejl, rozhodně nevypadal. To by nejdřív musel odložit obušek a nůž s čepelí v podobě protáhlého, ale širokého listu.

Dva další do síně vnikli nenápadnými dvířky na druhé straně síně. Také s obušky a noži v rukou.

Na to, že by nás chtěli vzít do zajetí, moc nevypadali. Spíš jsme se jim jevili jako mrzutý zádrhel, který je třeba okamžitě odstranit, a to tím nejjednodušším a nejspolehlivějším způsobem.

Ten u baru svým nožem krátce máchl.

Jeho komplic v šatně překročil práh a teď stál nějaké dva metry od nás.

„Kirille," pípl Koťa.

Neposlouchal jsem ho. Muž, který si uzurpoval barmanské místo, bleskově švihl rukou. Já jsem ve stejném okamžiku napřáhl ruku směrem k letícímu noži a zároveň Koťu kopl pod koleno; svalil se přesně tak, jak jsem předpokládal.

Za normálních okolností bylo něco takového naprosto nemožné – to by člověka od útlého dětství museli vychovávat někde mezi šaoliny. Jenže na takové detaily jsem teď neměl ani pomyšlení.

Nůž jsem opravdu zachytil, ale nezastavil jsem ho a jen jsem korigoval dráhu jeho letu. Zabodl se do prsou chlapa, který nám odřízl cestu k ústupu, celou svou širokou čepelí, takže z černé látky jako krátký ocásek trčela jen část rukojeti. Muž vydal bublavý zvuk a klesl na kolena.

Že bych na tomto vývoji nenesl vinu, jsem rozhodně říct nemohl.

Ten, co hodil nůž, se efektně přehoupl přes pult, opíraje se o něj jen levou rukou, kdežto pravičku s obuškem už ve vzduchu výhružně napřáhl. Ta krátká tyč mířila přímo na mou hlavu. Přidřepl jsem, abych se ráně vyhnul, a vší silou útočníka uhodil otevřenou dlaní do prsou. Zabiják jako by se přelomil vejpůl. Prudce se zaklonil, obušek mu z ruky vypadl a on se bezmocně chytil za hrudník. Udeřil jsem znovu, neznámo proč zase ne pěstí, ale roztaženými prsty, jimiž jsem ho zasáhl pod bradu. Když se jeho hlava bleskurychle zvrátila dozadu, spíš jsem pocítil než uslyšel praskot krčních obratlů.

Ti, co ještě zůstávali naživu, strnuli. Strach na nich rozhodně vidět nebyl, přestože já sám – vidět neozbrojeného člověka, který právě holýma rukama skolil dva útočníky – bych se hrůzou podělal. Ti dva mi připadali spíš jen zaskočení.

„Že by funkcionálové?“ řekl nečekaně jeden z nich.

„To ne. Vyloučeno,“ odpověděl mu druhý.

Vypadali jako zlobiví chlapečkové z kresleného filmu. Navíc jeden z nich držel svůj obuch v pravé ruce, kdežto druhý v levé, takže to vypadalo jako originál a jeho zrcadlový odraz.

„Kirille! Tys je zabil!“ zaječel najednou Koťa ležící na zádech a pokusil se vstát. „Tys je normálně zabil!“

Levák zničehonic kopl do židle, která se mu připletla do cesty, a to s takovou silou, že letěla přímo na mě. Zbylá dvojice se vrhla do útoku.

Chytil jsem židli v letu, za prohnuté, zdobně vyřezávané přední nožky, a rovnou jsem je vylomil. Pak jsem je ostrými rozeklanými lomy obrátil kupředu a vrazil je oběma útočníkům do hrudí dřív, než mě stačili zasáhnout svými obušky.

Jak se během toho experimentu ukázalo, dřevěný kůl v prsou člověka je stejně smrtelný, jako když jím zasáhnete upíra.

Levák se zhroutil přímo na Koťu a on musel s poděšeným kvílením zpod poškubávajícího těla nějak uniknout. Vyskočil na nohy a začal poděšeně couvat, jako by očekával, že teď oddělám i jeho.

Přísně vzato si to klidně myslet mohl. Vždyť pro něj jsem byl někdo, koho skoro vůbec nezná…

„Tys je zabil! Ty, ty jsi…“

„Jinak by zabili voni nás!“ zařval jsem na něj. „Copak nechápeš, že nás chtěli voddělat? Ten nůž ti mimochodem mířil přímo na krk!“

Koťa mechanicky přikývl, ale moc přesvědčivě to nepůsobilo. Pak se mu v očích přece jen trochu projasnilo a ta šílená hrůza se z nich vytratila. Jenže to vypadalo, že se co nevidět zase vrátí.

„Koťo! Já nejsem maniak! Nejsem cvok. Voni útočili a já se bránil.“

„No dobře, ale jak jsi… Jaks je moh…“ Koťa si sundal brýle a začal si je protírat. Tvář měl najednou bezbrannou a zmatenou, jak už se to tak lidem nosícím brýle stává.

Prohlédl jsem si čtyři nehybná těla. Jeden zabiják měl v srdci nůž, druhý zlomený vaz a dva zbylé jsem probodl nohama od židle. Jednoho snad dokonce skrz naskrz. Panebože, ale to přece vyžaduje strašnou sílu! S mírným děsem jsem pohlédl na vlastní ruce. To bych se taky mohl pošťourat v nose a přitom si utrhnout půl hlavy…

„Já nevím. Přišlo to samo. Prostě jsem se musel bránit, a tak.“

„Nojo… Ale voči jsi při tom měl… takový zamyšlený, melancholický. Jako bys přednášel verše.“

To je mi panečku srovnání! Asi v sobě ty literární vlohy přece jen má.

„Dělal jsem jen to, co bylo zrovna zapotřebí. Já… jsem o tom ani na chvilku nezapochyboval. Věděl jsem, že to tak musí bejt.“

Přikývl a nasadil si brýle zpátky na nos. Teď už opět vypadal o něco oduševněleji.

„Hele, a co to křičeli? Rozuměls jim?“

„Ale jo. Proč?“

„To mě napadlo hned,“ pokýval Koťa prudce hlavou. „Protože nemluvili rusky. Jenže co to bylo za jazyk, to ti neřeknu… Znělo to docela příjemně, zhruba jako francouzština. Ale ten jazyk neznám.“

To mě nepřekvapilo.

„No a co teda říkali?“ zeptal se Koťa, zvedl obušek, co se přikutálel k jeho nohám, a se zjevným respektem ho potěžkal.

„Jeden z nich se ptal, jestli jsme funkcionálové, a ten druhej mu odpověděl, že ne, že to je vyloučený. Co je to funkcionál?“

„Matematická funkce.“ Koťa obušek opatrně odložil na křehký konferenční stolek, který zuřivou bitku jako zázrakem přežil. „Ale odborník na málo známý slova jsi přece ty, takže to snad máš vědět sám.“

„Funkcionály se zřejmě přes celnici nepřevážej.“

Koťa si mě ještě jednou změřil pohledem a zakroutil hlavou:

„Že tys to cítil předem? Tys věděl, že nás tady čeká léčka…“

Bylo to tak jasné, že zatloukat nemělo cenu. Zašel jsem za barový pult a podíval se do dveří vedle regálu. Byla tam malá kuchyň v úplně stejném stylu „nezlobte se, ale my tu

máme devatenácté století“. Vypadalo to, že nikde ani noha. Sáhl jsem do regálu po láhvi vyzývavě alkoholického vzhledu a podíval se na vinětu. Tak tohle je věc k zamyšlení. Nápis je evidentně anglický. Nějaká whisky.

„Co se to tady píše, Koťo?“ ukázal jsem mu láhev.

Došel ke mně a vyčítavě pohlédl na bezvládná těla.

„Panebože, tady ležej čtyři nebožtíci a von by myslel na chlast… Whisky jednosladová, dvanáct let stará… To bude věc. Dej to sem!“

Mocně si lokl přímo z hrdla a zakuckal se.

„Takže číst jsi nezapomněl?“ zeptal jsem se.

„Pokud se dobře pamatuju, tak vývěsní štít jsem taky přečet,“ podal mi láhev. „Jenže ten byl v ruštině.“

„Že by psali jedním jazykem a mluvili jiným?“

Pohlédl na mě s nečekanou ironií:

„Já bych řek, že tyhlety… jsou tady stejný hosti jako my. A mluvili spolu po svým. Jenže tys tomu rozuměl.“

„Funkcionál,“ zabručel jsem a pokrčil rameny. „Já bych teda neřek, že tomu rozumím, ale… Co to děláš?!“

Koťa přecházel od jednoho mrtvého k druhému a postupně jim svíral zápěstí.

„Co kdyby eště žili… To bysme jim přece pomohli.“

„To jsou vrazi!“

„No dobře, ale teď už nejsou nebezpečný.“ Koťa bezmocně rozhodil rukama. „Kdepak, voddělals je spolehlivě. Cos to proved, Kirille? Dyť tohle je jinej svět! Chápeš to? A my jsme se s ním seznámili tak, že jsme tu rovnou spáchali zločin… Zabíjets je neměl.“

Došel až k zadním dveřím a váhavě do nich nakoukl. Pak uskočil zpátky a vysíleně se opřel o zeď. Tvář mu očividně bledla.

Rozběhl jsem se, už v pohybu shrábl ze stolku obušek a vrhl se mu na pomoc.

„Radši se tam ani nedívej,“ vyhrkl překotně. „Radši ne.“

Připadal mi bílý jako křída a na čele mu vyrazily drobné krupičky potu. Jedna větší krůpěj mu komicky vyjela ze špičky nosu.

„Zabíjets je neměl," opakoval zničehonic Koťa. „Takhle měli… moc lehkou smrt. Nejdřív… nejdřív jsme je měli mučit."

Po tomhle prohlášení už jsem se za ty dveře ani dívat nemusel – všechno jsem pochopil i beztak. Ale stejně jsem se podíval.

„Zrůdy," zamumlal Koťa.

„Určitě je mučili," usoudil jsem. „A ty se vzchop. Protože tady má smysl pokusit se nahmátnout puls."

9

Obecně se soudí, že nejodpornějším zločinem na světě je vražda dítěte. Vražda starého člověka v nás také vyvolá opovržlivý hnus, ale už to nebudí ono infernální zděšení. Krajně nepříznivě se hodnotí i vražda ženy, a to jak ze strany mužů (proč proboha zabíjet ženskou?), tak ze strany žen (všichni chlapi jsou ničemná chátra!).

Zato zabití tvora mužského pohlaví, který se s dětstvím již dávno rozžehnal, ale stařecká zchátralost mu ještě nehrozí, je vnímáno jako cosi málem samozřejmého.

Nevěříte?

Tak si zkuste nahlas pronést věty: „Vytáhl bouchačku a zabil dítě“, „Vytáhl bouchačku a zabil starce“, „Vytáhl bouchačku a zabil ženu“, „Vytáhl bouchačku a zabil chlapa“. Cítíte, jak míra našeho zhnusení z takovéhoto činu postupně slábne? První byl esesák a velitel koncentráku. Druhý příslušník komanda, které denně vypálí jednu vísku. Třetí důstojník wehrmachtu, který chytil partyzánku s kanystrem petroleje a krabičkou sirek vedle muničního skladu.

Kdežto čtvrtý sice taky vystřelil z bouchačky, ale klidně to mohl být náš rozvědčík, který tak odrovnal někoho z těch prvních tří padouchů.

Ti v černém si ovšem s vlastním renomé nějaké starosti rozhodně nedělali. V malé místnosti, kterou jsem odhadoval na kuřárnu či něco takového, jsem spatřil tři nehybná těla. Stařena, mladá žena a výrostek.

Každá věc na světě má mít svůj čas a své místo. V duchu této logiky se mučit má v noci a v temném podzemí. Mezi měkkými křesly a pohovkami (dokonce potaženými nikoli

růžovým hedvábím, ale kůží) a nízkými stolky, na nichž stojí křišťálové popelníky, se zkrvavená těla vyjímají obzvlášť ohavně.

A vyloženě nechutná je i vůně dobrého tabáku, mísící se s pachem čerstvé krve…

Hnán instinktem, že nejdřív je třeba pomoci nejslabšímu, jsem přiskočil k chlapci, svlečenému do pasu a přivázanému ke křeslu. Mohlo mu být nějakých čtrnáct patnáct a na nevinné dítě už věru nevypadal, ale stejně… Zajímavé bylo, že připoután byl vyloženě teatrálně – takhle tupí ničemové připoutávají mladé hrdiny v dětských filmech: spotřebují na to deset metrů tlustého lana, ale přitom naprosto nemáte jistotu, zda kýženého výsledku bylo dosaženo. Nohy přivázali k nožkám křesla, ruce k loketním opěrkám, několik smyček ovinuli i kolem těla a jednu ještě výmluvnější přehodili přes krk.

A všude bylo vidět krev. Na pytlovitých kalhotách z tmavohnědé látky i na uhrovité klukovské tváři. Ta krev byla úplně čerstvá. Četné řezné rány na rukou, obličeji a na těle už ale nekrvácely.

Opatrně jsem přitiskl prsty ke krční tepně a pocítil slabý pomalý tep.

„Žije," poznamenal jsem překvapeně.

„Cože?!" Koťa stále ještě stál ve dveřích. „Dyť musel úplně vykrvácet!"

„Ten kluk je živej," řekl jsem ještě jednou a zvedl se. „Má na sobě hromadu šrámů, ale nic to není. Rozvaž ho a polož na pohovku…"

Sám jsem zamířil k ženě. Obrázek byl úplně stejný: mělké jizvy a podlitiny. Krve ztratila hodně a já měl pocit, že koberec mi pod nohama mírně čvachtá. Ale žila.

„Kerej blbec to zavazoval ty uzly?" čertil se Koťa trochu nevhod, když z chlapce stahoval provazy. „Sundávat to jde jako po másle…"

„Řek bych, že jsou nejen hloupý, ale i prudérní," poznamenal jsem při pohledu na ženu. „Ani šaty jí nesundali…"

Pokud jde o mučení, jsem samozřejmě amatér. Rozhodně bych ovšem řekl, že když už někoho začnu trýznit a jezdit po něm nožíkem, tak bych si ho nejdřív svlékl. Za prvé člověk lépe vidí výsledky své práce. A za druhé je takový nahý člověk už rovnou vylekaný a ponížený.

Kdežto v tomto případě klukovi stáhli jen košili a ženu nechali úplně oblečenou.

Slabý tep jsem nahmátl i u staré dámy, které muselo být nejméně pár let přes šedesát. Podle mě byla z celé té trojice nejvýraznější. Zatímco kluk byl typický puberťák, kterému by se slušelo poradit, aby si pořídil krém proti uhrům, a ta paní vypadala tak na čtyřicetiletou ženu v domácnosti, stařena působila spíš dojmem slavné herečky v letech. Nemluvím o zevnějšku, ale o onom vzácném typu charizmatických žen, které s léty ztrácejí fyzickou krásu, ale získávají vnitřní sílu. Byla stará, ale bytelně stavěná, tvář měla vrásčitou, ale souměrně utvářenou, vlasy šedivé, ale tuhé a husté. Mezi Ruskami na takové narazíte jen zřídka, ty se zpravidla proměňují buď v uťápnuté chudinky, nebo ve vřískavé babizny. Na Západě jich ovšem taky není moc, protože ženy z této oblasti světa se nejčastěji mění v křepké turistky v kraťasech a s fotoaparátem.

Zamyšleně jsem její zápěstí pustil a odstoupil od křesla.

Stařenu mučili ze všech nejmíň. Vidět bylo jen několik lehkých šrámů na krku – nejspíš jí k němu tiskli ostří nože, aby ji vyděsili.

„To je divný," ozval se najednou Koťa. „Přesně jako v tý anekdotě."

„V jaký?"

„No jak si ta babka najala narkomany, aby jí píchli prase. A voni vyšli z chlívka ven a řekli jí: My jsme vám to prase nepodřízli, my jsme ho jen tak trochu poškádlili injekcí!"

„Víš ty co? Přitáhni sem nějakou mrtvolu," požádal jsem ho.

„Cože?!" užasl Koťa. „Co to po mně chceš?"

„No abys přitáh mrtvolu, to je to tak těžký, nebo co? Já bych tyhle nerad nechával bez dozoru… Nebo že bys je chvilku pohlídal a já si pro mrtvolu skočil sám?"

Namáhavě polkl. Pohlédl na tři nehybně ležící těla a na četné stříkance krve. A odešel do velké síně.

Než jsem rozvázal starou paní (také v tomto případě bylo uzlů na provazech hodně, ale ne moc utažených), Koťa dosti křepče přitáhl za nohy mrtvolu (soudě podle toho, že nebyla zkrvavená, šlo o chlapa, jemuž jsem zlomil vaz).

„Díky," řekl jsem. Opustil jsem omdlelou babku, sklonil se nad mrtvolou a stáhl z bezvládně se bimbající hlavy kuklu.

Kdybych si dokázal odmyslet, že jsem toho člověka před chvilkou zabil, tak by na něm nebylo nic zvláštního. Byl evropského zjevu, tak pětadvaceti-třicetiletý. Tvář měl obhroublou, ale jinak nenápadnou. Na krku v místě úderu jsem objevil temnědudou podlitinu. Pulz přirozeně žádný. Ještě jsem mu zvedl víčko, podíval se na zřítelnici a vstal jsem.

„Jsou mrtví," řekl jsem suše. „Mě jen napadlo, že tady se třeba neumírá…"

Stará paní v křesle zasténala a pohnula se. Vrátili jsme se k ní v pravou chvíli – zrovna otevřela oči.

„Jsme přátelé!" vyhrkl jsem překotně. „Buďte úplně klidná."

Stařena se podívala nejdřív na mě. Pak na Koťu. Pak znovu na mě. Tentokrát mě zkoumala déle, jako by viděla něco, o čem já sám nemám ponětí.

„Kde ses tady najednou vzal, holenku?" zeptala se sípavě. „Já už si myslela, že je s námi konec…"

Těžce se v křesle přizvedla a ohlédla se.

„Jsou živí," uklidnil jsem ji. „Zatím v bezvědomí, ale živí."

Sesypala se zpátky do křesla a vděčně přikývla. Najednou mi došlo, co je na ní tak zvláštního. Ke stáru lidi buď seschnou, nebo naopak nakynou. Kdežto tahle babča si i přes svůj věk zachovala normální, skoro sportovní postavu. Za okamžitou zemdlenost nevděčila věku, ale přestálému trýznění.

„Díky, sousede," řekla stará paní a podala mi ruku. Na okamžik jsem zaváhal, ale pak jsem její pravicí jen potřásl – na nějaké líbání ruky rozhodně nečekala. Její stisk byl pevný.

„Ale není zač," řekl jsem a málem jsem dodal: To by přece na mém místě udělal každej…

„Bílá," pronesla s důrazem na obou slabikách.

„Jak prosím?"

„Bílá, Róza Davidovna. To je můj hotel. A jmenuje se po mně."

Koťa překvapeně hvízdl a nervně se uchichtl.

„Kirill Danilovič Maximov," představil jsem se. „A tenhle týpek se jmenuje Konstantin Čagin. Jak se vlastně jmenuješ po otci?"

„Igorovič," ozval se kysele Koťa. „To by sis už pamatovat moh."

„Velice mě těší," přikývla Róza Bílá. Pak letmo pohlédla na nehybné tělo v černém a s jistým soucitem, zato však beze stínu pochybností prohlásila: „Pitomci…"

„Co jsou vlastně zač?" zeptal jsem se.

„Nevím, Kirille Daniloviči. To nevím. Uviděli hotel a dokázali se dostat dovnitř, takže jisté schopnosti zřejmě měli. Jenže naši to rozhodně nejsou."

My s Koťou se po sobě tázavě podívali.

„A co tu chtěli?"

„Já bych řekla, že ani sami pořádně nevěděli," zasupěla chmurně Róza. „Hledali jednoho mého údajného hosta. Jenže já teď žádné hosty nemám. Sami přece vidíte, že je po sezóně… Kosťo, chlapče zlatá, přines mi trochu vody. Jazyk se mi skoro lepí k patru. Ale ne z vodovodu. V

kuchyni je bílá smaltovaná nádržka s pitnou. Naber prosímtě plnou karafu.“

Koťa poslušně vyběhl z kuřárny ven.

„Jak zdvořilý a úslužný mladý muž,“ pokývala spokojeně hlavou. „Je příjemné, že vám mezi lidmi zůstali přátelé.“

„Copak to se nestává?“

„Takže na tebe rodina a přátelé nezapomněli?“ odpověděla mi otázkou. „Takový už je náš úděl…“

Ze síně se ozval rachot padající židle. A výkřik. Róza Davidovna se v křesle znovu přizvedla:

„Zabil jsi všechny?“

„Kolik jich bylo?“ zeptal jsem se znovu, i když v té chvíli už jsem chápal, že odpověď určitě nebude znít „čtyři“.

„Sedm… Nebo že by šest? Ačkoli ne, asi…“

Něco takového upřesňovat nemělo smysl. Popadl jsem z nízkého stolku obušek a vrhl se ke dveřím.

Zřejmě sem přišli z druhého patra. Jeden držel Koťu za vlasy, páčil mu hlavu dozadu a ke krku přiložil nůž. V rukou Koťa držel velký skleněný džbán s vodou. Dva další v černém, také s noži v rukou, se opatrně kradli ke kuřáckému salonku.

To, že jsem se tu objevil, je příliš nepotěšilo. Na pár vteřin všichni strnuli.

„Pusťte ho,“ řekl jsem jen.

Ten, co Koťu držel, odpověděl výhružným gestem a ostřím nože mu přejel po krku.

„Nech ho na pokoji!“ Jeden z černooděnců si najednou strhl kuklu z hlavy. K mému překvapení se ukázalo, že je to dívka: asi tak dvacetiletá, nakrátko ostříhaná, s nepatrně sešikmenýma očima a snědou tváří. Čistá Asiatka to nebyla, ale orientální krve měla v těle určitě velice slušnou dávku. „Co jsi zač?“

„Na tom nesejde!“ odsekl jsem. „Pusťte mého přítele.“

Váhala. Předchozí souboj zřejmě neviděli, a dokonce ani neslyšeli, takže o to víc je ohromil jeho výsledek.

„A necháš nás jít, když ho pustíme?“

Koťa po mně vrhl úpěnlivý pohled. Skromný dělník bulvárního tisku už si toho dne užil opravdu hodně.

Popravdě řečeno jsem ani na okamžik nezapochyboval, že klidně dokážu zabít i tyhle tři. A dokonce jsem si byl téměř jist, že Koťovi se nic nestane.

…Vymrštím ruku, a to tak rychle, aby nestačili zareagovat. Obuškem hodím jako sportovním nářadím tak, že Koťova věznitele zasáhne doprostřed čela. Ten se skácí dozadu. Nebudu dlouho zkoumat, zda je mrtvý nebo jen omráčený, a vrhnu se kupředu, pokud možno tak, abych se vyhnul třpytným kovovým bleskům, bezmocně prořezávajícím vzduch, černooděnci v kukle zase zlomím vaz (a opět se přitom dočkám onoho vlhkého křupnutí) a dívku udeřím nejdřív do břicha a potom za krk – skácí se v bezvědomí, takže pak ji bude možné vyslechnout…

Přesně takhle by to asi mohlo proběhnout.

Samozřejmě za předpokladu, že mi ona nepochopitelná síla, co mi pomáhá tak tvrdě účtovat s ozbrojenými útočníky, vůbec umožní, abych někoho nechal naživu…

„Pusťte ho a běžte,“ řekl jsem.

„Lže,“ vyhrkl černooděnec držící Koťu. Soudě podle hlasu to byl mladý chlapec, momentálně zápasící s hysterií. „Zabije nás. Policejní funkcionál přece nikoho jen tak nepustí…“

„Seš blbej? To je celník!“ vykřikla dívka. „Odcházíme. Toho jeho kamaráda necháme na pokoji a zmizíme!“

Rozevřela prsty a její nůž upadl na podlahu. Po vteřinovém zaváhání totéž udělal i její komplic. Oba začali pomalu couvat k východu.

Mladík, co držel Koťu, ruku s nožem nechal neochotně klesnout a svého zajatce lehce odstrčil. Koťa komickými krůčky odcupital ke mně. Karafu s vodou za celou tu dobu

nepustil z ruky. Pokročil jsem mu vstříc, co nejrychleji ho zakryl vlastním tělem a nařídil mu:

„Odnes tu vodu Róze Davidovně.“

Paniku nic nepotlačí lépe než jednoduché a srozumitelné pokyny. Koťa přikývl a vklouzl do salonku.

Trojice útočníků se rozhodla co nejrychleji ustoupit. Jako první ve dveřích zmizela dívka a hned po ní i její parťák. Jako poslední odcházel ten, co chytil Koťu.

A já v tu chvíli trestuhodně zaváhal. Doslova na vteřinu jsem otočil hlavu, abych si zkontroloval, jak to vypadá v kuřárně. Nedělo se tam nic zvláštního: stařena stála a lačně pila vodu rovnou z karafy, kdežto Koťa se poděšeně ohlížel ke dveřím.

Levé rameno mi proklála ostrá bolest. Otočil jsem se co nejrychleji, takže jsem ještě stačil zahlédnout útočníka, připravujícího se proklouznout vstupními dveřmi ven. Z ramene mi trčela rukojeť házecího nože.

Lehce jsem máchl rukou a vzápětí už můj obušek praštil mladíka do týla. Dokonce i na tu vzdálenost, přes celou síň, bylo vidět, že lebka se prolomila jako přezrálé jablko po úderu pěstí. Černý rozhodil rukama a zhroutil se do otevřených dveří.

Idiot jeden…

Dveře se najednou samy zabouchly a vystrčily tak bezvládné tělo do předsíně. Pod klikou se rachotivě zasunula těžká závora. A ozval se Rózin hlas:

„Takhle to bude klidnější.“

Chytil jsem za nůž a vytáhl ho z rány ven. Zvenčí nebylo nic vidět, jen prořízнutou látku. Zato někde pod bundou už se mi po ruce řinula krev, podivuhodně hustá a horká krev. Nebolelo mě to, jen to trnulo a pulzovalo, že jsem to cítil až někde v prstech.

Vpadl jsem do kuřárny. Zkrvavený nůž jsem odhodil na stolek. Koťa na mě vytřeštil zděšené oči.

„Je to jen škrábanec,“ řekl jsem.

„Já… Já ti to převážu,“ zamumlal. „Co je to s tebou, Kirille? Jsi jako smrtka…“

Stejně je člověk zařízen podivně. Zrovna jsem zabil pět lidí. A žádné výčitky svědomí či vnitřní trýzeň, jak o nich tak rádi píšou spisovatelé, jsem nepocítil. Jenže stačí jedna rána ve vlastním těle, ještě ke všemu nikterak nebezpečná – a hned se začnete bát. Hned vám to sevře hruď.

„Mohla bych se na to podívat, mladý muži…?“

Róza mi jistými a přesnými pohyby pomohla stáhnout bundu a svetr a rozepnula mi košili. Rukáv byl celý promáčený krví. S tváří sešklebenou bolestí jsem z něj ruku sykavě vytáhl.

„Strpení,“ řekla zase Róza. V jejích rukou se znenadání vynořil mokrý šátek, jímž krev z rány otřela. Pohlédl jsem na své rameno. Měl jsem tam šrám, potažený naběhlou rudou krustou.

„Ono je to pro vás něco nového?“ pohlédla mi Róza do očí.

Přikývl jsem.

„Na to si zvyknete.“

Stařena se ode mě odvrátila a upřeně se zadívala na nehybně ležící ženu. Pak na ni křikla:

„Klaudie! Klavo, no tak se prober!“

Žena se pomalu, skoro náměsíčně přizvedla. Pohlédla na Rózu a potom na nás.

„No vidíš, už je to v pořádku,“ povzbudila ji Róza. „Přišla pomoc. Už je ti líp?“

„Ano, Rózo Davidovno…“

„No tak výborně.“

Žena se sklonila nad výrostkem a zatřásla jím. Ten se taky začal zvedat. Klaudie se chopila poloprázdného džbánu, polkla několik doušků a podala ho chlapci. Ten začal překotně a lačně pít. Voda mu stékala po tvářích a omývala krev. Když byl džbán prázdný, kluk si promnul obličej rukama. Šrámy na kůži už neměl.

Zato pubertální uhříky zůstaly.

„Pozdrav, Péťo!“ nařídila mu Róza. „A poděkuj tady panu celníkovi. Zachraňovat nás nepatří k jeho povinnostem.“

„Já jsem Petr,“ představil se chlapec pokorně. „Moc vám děkuju.“

„Dejte do pořádku nejdřív hotel a pak sebe,“ nařídila jim Róza. „Nábytek a koberce řádně vyčistěte.“

„A kam máme dát tyhle, Rózo Davidovno?“ zeptala se žena s očima upřenýma na tělo útočníka.

Napadlo mě, že před hrdiny fantastických knížek takovýto problém nikdy nevyvstane. Četní pobití nepřátelé prostě zůstanou ležet tam, kde padli, a potom už nějak zmizí sami od sebe. No dobře – dejme tomu, že na otevřeném prostranství je odklidí mrchožravá zvířata a ptáci. Ale v místnosti? Těla je přece třeba někam pochovat. Takže vedle každé vesničky, kolem níž svými hrůzostrašnými zbraněmi mávají hrdinové akčních filmů, musí být zvláštní hřbitov pro poražené nepřátele.

„K moři. Ale do vody je neházejte, ať si zatím poleží na pobřeží,“ nařídila pro krátkém přemítání Róza. „Co když si pro ně přijdou a budou je chtít pohřbít.“

Klaudie s Petrem se po nás zvědavě podívali, ale už se na nic nevyptávali a kuřácký salonek opustili.

„Je to matka se synem,“ vysvětlila Róza. „Najala jsem si je před třemi lety u nás v Rusku. Abych pravdu řekla, k místním velkou důvěru nechovám… Klavin muž je alkoholik, takže synek je poněkud… no… prostomyslný. V životě je nic dobrého nečekalo. Jsou mi za to velice vděčni. Škoda jen, že jsou to obyčejní lidé a až vyprší jejich čas, tak umřou.“

„A co my?“ zeptal jsem se.

Rýpl jsem nehtem pod tmavohnědý spečený strup a zatáhl za něj. Běžný výsledek něčeho takového každý od dětství zná – na ráně by měly naskočit droboučké krůpěje krve.

Jenže pod strženou krustou byla jen čistá rovná kůže.

Začal jsem se oblékat.

„My? Inu, přijde na to… Ta ranka se vám hojila poměrně dlouho," konstatovala Róza. „Asi jste nastoupil teprve nedávno…"

„Včera."

„Chápu," přikývla. „Ale jste chlapík. Zvykáte si rychle."

Pohlédl jsem do síně. Nemluvný mladíček Péťa tam tahal mrtvoly na hromadu. Šlo mu to velice snadno, jako by se pod černou látkou neskrývala neživá těla, ale nafukovací panáci.

„Na obyčejné lidi moc nevypadají. Rány se hned hojí, a přitom byly zasazené s takovou silou…"

„Tohle je mé území," prohlásila Róza tónem, který jako by měl všechno vysvětlit. „Proto jsem si tu stanovila jistá pravidla. Bojovat ale bohužel schopna nejsem."

„Rózo Davidovno!" nevydržel už to Koťa. „Ale my tady vůbec ničemu nerozumíme. Kdo jste? A co je tohle kolem za svět?"

„Víte co? Promluvíme si o tom," přikývla přátelsky Róza. „Támhle v té skříňce je koňak a doutníky. Ačkoli… tady je to trochu neuklízeno… Pojďme! A koňáček a doutníky si vezmeme s sebou, ano?"

„Já nekouřím," broukl Koťa, ale skříňku otevřel. Vylovil odtud z dřevěné schránky doutníky a k tomu plochou láhev koňaku a tři elegantní stříbrné pohárky.

Vydali jsme se za stařenou přes síň, kde Klaudie s kbelíkem a hromádkou hadrů odstraňovala z koberce krvavé skvrny, a vyšli jsme po schodech do prvního patra. Z malé haly se tam na obě strany rozbíhaly úzké chodbičky. Róza kývla k pohovce a dvěma křesílkům pod oknem.

„Tady počkáme, než bude uklizeno. Nechcete si přece jen dopřát doutníček? Opravdu ne? To já, když dovolíte… Omlouvám se, ale bude to poněkud vulgární…"

A tlustému hnědému doutníku ukousla špičku. Na stolku u pohovky byla krabička sirek i popelník. Špička doutníku

skončila v popelníku a Róza si dlouhou sirkou obratně zapálila.

Je to zvláštní podívaná – žena s pravou a nefalšovanou coronou v ruce. U mužů taková podívaná okamžitě vyvolá pobouření… Také Freud by jistě věděl, co k tomu dodat. Já se jen posadil vedle ní a rozhlédl se. Tahle prostora vypadala jako hala malého hotelu. Všude po stěnách byly plynové lampy. A zahlédl jsem i vystydlý krb s pečlivě srovnanou hranicí dříví.

„Tohle je hotel," řekla Róza. „Zájezdní dvůr. Penzión. Jak kdo chce."

Mlčky jsem přikývl.

„Narodila jsem se v roce tisíc osm set šedesát sedm," pronesla slavnostně Róza a vrhla na nás významný pohled. „Tajit svůj věk nemám ve zvyku."

„Vypadáte zachovale," poznamenal zdvořile Koťa, který se usednout zřejmě nechystal a stál u okna. „Tak vykládejte. Teď už uvěříme všemu."

Zaváhal jsem, ale pak jsem se chopil ploché láhve. Koňak byl arménský. Soudě podle etikety vyrobený kdysi v sovětských dobách. Nalil jsem tři pohárky, přestože Róza odmítavě zakroutila hlavou.

„Od mládí jsem pracovala v hotelnictví," spustila stará paní. „Nejdřív u svého otce v Samaře a pak jsem se přestěhovala do Pitěru. Všechno už bych to dnes asi ani nespočítala. Revoluce mě zastihla v hotelu Evropská, jako náměstkyni ředitele. Zůstala jsem tam, i když z toho bolševici udělali útulek pro děti bez domova, a pak i za nepu, kdy se podnik zase dal celý do pořádku. No a v pětadvacátém mi to spočítali."

„Copak, politika?" zeptal jsem se.

„Ne, rozkrádačky," odpověděla bohorovně. „Ale to víte, taková byla doba… Každý koukal přežít, jak to jen šlo. Začali mě vyšetřovat. Někam utéct bylo v mém věku už trochu pozdě… Kdybych se bývala narodila jako muž, tak bych se zastřelila, tenkrát to bylo v módě, ale mně se

emancipantky nikdy moc nezamlouvaly. Prosím vás – ležet v márnici s dírkou v hlavě! Takový nevkus! A polykat jed – to je zase tak pro hysterická děvčátka. Tak jsem prostě čekala na přirozený vývoj událostí. No a pak to začalo! Přijdu do práce a hlavou mi táhne pořád totéž: Dnes nebo zítra skončím ve vyšetřovací vazbě. Jenže v práci mě nikdo nepoznal! A prý kam se ženeš, babko? Všechno máme obsazené!“

Tiše se zasmála. Já jen přikývl.

„Tak jsem se vrátila domů. Nebožtík muž se na mě díval nějak divně, ale to nic. Navečeřeli jsme se a šli spát. Jenže k ránu se probudil a začal na mě řvát. Prý co jsem zač?! A co dělám v jeho posteli… Pěkný moula, není-liž pravda? Když už najde v posteli ženskou, a co na tom, že není nejmladší, tak by snad měl takové příležitosti využít! A já zase na něj: Zbláznil ses, ty prďolo jeden stará? Já jsem tvoje žena! No a to už na mě zavřeštěl, že jeho choť zemřela před patnácti lety a dávno leží na hřbitově, že on sám je spořádaný vdovec a nepřipustí, aby ho z jeho pokoje vypudila nějaká stará čarodějnice… Tak jsem mu za ta slova plivla do obličeje a šla pryč. Celé tři dny jsem se motala sem tam po Pitěru. Spala jsem na ulici, žebrala a myslela si, že jsem se zbláznila. A najednou mě zastaví pošťák. Přímo na ulici, umíte si to představit? A ještě ke všemu mi doručil telegram. Byla v něm jen adresa na Litějné a pozvání, abych tam přišla. Ztratit jsem neměla co, tak jsem se na tu adresu vydala. A hned vedle Důstojnického sněmu jsem našla malý obchůdek. Když jsem nakoukla do výlohy, div jsem neomdlela. Neumíte si představit, jaká to tenkrát byla doba! A tady za sklem najednou učiněný roh hojnosti… Bílé i červené rybí maso, živí raci, kaviár, vína, šampaňské, čerstvá svíčková, nakládané olivy, kandované ovoce, čokoláda… Něco takového jsem neviděla ani v nejlepších letech nepu. Snad jen za cara, jenže ani tenkrát zdaleka ne všude… A lidi přitom chodí kolem, jako by to vůbec

neviděli… Tak jsem vstoupila dovnitř, ale tam už jsem nerozuměla vůbec ničemu!“

Bedlivě si mě i Koťu prohlédla, jako by si chtěla ověřit, zda jí věříme, nebo ne. Pak zabafala z doutníku a pokračovala:

„Vstoupil majitel, takový velice slušný a zdvořilý mladý muž, a povídá mi: Vy omdléváte hlady, madam…! Nakrmil mě a napojil, co hrdlo ráčilo. A řekl: Není to tak, že na vás všichni ve vašem okolí začali zapomínat? Že vás nepoznávají ani v práci, ani doma? Přikývla jsem. No a on mi vysvětlil… přesně to, co vám teď vypovím.“

„To asi ne, takový zázraky se nestávaj,“ poznamenal chmurně Koťa. „Asi to neuslyšíme. Nebo začne hořet.“

„Ten obchodník mi zkrátka vysvětlil, že jsem vyvolená.“

Koťa nedůvěřivě zasupěl.

„Život je totiž velice krátký, pánové. To vy zatím nechápete, ale v šedesáti uvidíte – pokud se dožijete. Jak se to říká mezi lidem – ať už pán, nebo kmán, stejně bude zakopán… Jenže!“ zvedla Róza nabádavě prst. „Takový je osud normálního člověka. Něco jiného je, když ve svém oboru dosáhnete mistrovství.“

„Třeba v hotelnictví?“ rýpl si uštěpačně Koťa.

„Třeba,“ přikývla samozřejmě. „Nebo v truhlařině. Nebo v malířství. Nebo ve vojenství. No a takovíhle lidé neumírají. Ti se stávají mistry. A ze života mizí.“

Trhl jsem sebou.

„Obyčejní lidé vás nadobro pustí z hlavy,“ pokračovala s lehkou lítostí. „Příbuzní i přátelé. Vaše doklady se rozpadnou. Vaše místo v běžném životě je najednou prázdné, jako byste se vůbec nenarodili nebo už dávno umřeli. Zato je z vás mistr a můžete žít věčně. Někdy přímo ve svém světě. Jindy zase v jiném. Tam, kde je vás víc zapotřebí.“

„Jasně,“ řekl Koťa. „Zednáři. A paralelní světy.“

Róza se tlumeně a shovívavě rozesmála:

„Nevěřte bulváru a laciným pisálkům, mladý muži… Jacípak zednáři? Jsou to docela normální lidé, kteří ve své profesi dosáhli skutečné dokonalosti. Ti pak vstupují do nového života a stávají se mistry…“

„…neboli funkcionály?“

Přikývla.

„Ano, někteří tomu říkají takhle. Ale my jsme Rusové a neměli bychom si prznit vlastní jazyk. Mistři! Jak nádherné, hrdé slovo! Já jsem mistrem svého oboru, hoteliérství. A vy jste zase, jak vidím, mistr celník. Jsem nadšena, že jste něčeho takového dosáhl v tak mladém věku…“

„Já nejsem celník,“ řekl jsem.

Usmála se:

„Ale to já vidím: Vy jste jeden z nás. Taky vyvolený!“

„Škoda, že nemám lžíci,“ řekl Koťa a usadil se proti Róze.

„Jakou lžíci?“

„Toho si nevšímejte…“ V Koťovi se probudil profesionální zájem novináře. „Takže vy tu žijete už osmdesát let? A nestárnete…“

„Jak vidíte.“

„Jenže tohle není Země, že ne?“

„To je Kimgim.“ Z Róziných úst to zaznělo velmi měkce, jakoby s ukrajinským přízvukem. „Pevniny mají poněkud jiné obrysy, ale město leží přibližně na místě Stockholmu. Ostatně zeměpis mě nikdy příliš nezajímal.“

„A kde jste vzala ten hotel?“

„Každý mistr dostane příležitost, aby své vlohy mohl rozvinout, mládenče. Když jsem sem přišla – přes celnici u Nikolajevského nádraží – tak tu stála polozbořená stodola. Já ale hned cítila, že tohle je moje. A s každou další nocí, kterou jsem tu strávila, se ta budova měnila. Až byla nakonec taková, jakou jsem si ji přála.“ Po krátkém zaváhání Róza dodala: „Kdybych si to přála, vyrostl by tu hotel větší než Evropská. Jenže mně se odjakživa líbily malé útulné hotýlky.“

„Takže: Nestárnete… Dostáváte možnost věnovat se své oblíbené práci… A schopnosti máte daleko větší než normální člověk. Rány se vám hojí okamžitě… Co ještě?“ vypočítával to postupně Koťa a stará paní jen přikyvovala. „Nojo, ale… takže vy nejste člověk?“

„Jsem mistr,“ odpověděla mu.

„Kolik vás takových je? Žijete v jednom světě, nebo v několika a putujete mezi nimi? Jak dlouho už to trvá – desítky let, stovky? Proč o vás nikdo nic neví?“

„Proč by nevěděli? Třeba vy, Konstantine, jste obyčejný člověk. Jenže váš přítel mistr se vám svěřil, takže jste informován. Časem budete schopen rozpoznat i další mistry, to se vlastně dá nacvičit. Klava s Péťou už dávno umějí rozeznat mistra od normálního člověka.“

Na Róze bylo vidět, že jí tahle debata přináší vyslovenou rozkoš. Asi se jí nestávalo příliš často, že by narazila na nezkušeného mistra. A rozhodně nevypadala na to, že by lhala.

Jenže jaký já jsem mistr? Jaký já jsem celník? Jakých jsem to dosáhl výšin, že jsem se najednou proměnil v supermana?

„No a kdo vám vládne?“ nedával si pokoj Koťa.

„Vládne se davu, mladíku,“ usadila ho Róza. „Kdežto my jsme mistři. My jsme soběstační.“

Mohl bych jí říct, že sotva před půlhodinou byla soběstačná špičková hoteliérka uvázaná ke křeslu, ale opanoval jsem se a místo toho se zeptal:

„Víte aspoň, kdo na vás zaútočil?“

„Místní,“ utrousila skoupě. „Zřejmě mezi nimi byl někdo, kdo o nás věděl. A tak uspořádali štvanici na…“

Najednou prudce přimhouřila oči a nečekaně energickým gestem zamáčkla doutník do popelníku. Do nosu mě udeřil nepříjemný pach.

„Oni si totiž přišli pro vás, Kirille Daniloviči! Ano ano, zcela nepochybně! Věděli, že ke mně přijdete, a rozhodli se

vás polapit. Jenže se přepočítali! Jednu věc mi ale řekněte, mladí pánové: Proč jste sem ke mně vůbec přišli?“

„Protože jsme o to byli požádáni,“ pronesl zdrceným hlasem Koťa. „Jedna dá…, jedna žensk…, jedna žena nás o to poprosila. Tajně nám podstrčila vzkaz, že je třeba najít bílou růži a potom že dostaneme odpovědi na všechny naše otázky. Nejdřív jsme si mysleli, že hledáme květinu. Ale pak jsme si uvědomili, že jde o váš hotel…“

„Lákali vás do pasti! Jenže se přepočítali!“ spráskla Róza nadšeně rukama. Dobrodružné okolnosti našeho příchodu jako by staré paní přilily elánu do žil: „Taková proradnost! Hned se spojím s nejbližším mistrem strážcem… Své sousedy asi ještě neznáte, co?“

Zakroutil jsem hlavou. Na rozdíl od Koti jsem žádné zklamání nepociťoval. Faktem ale je, že vzkaz a léčka mi nějak nešly dohromady.

„Musíme se vrátit,“ řekl jsem. „Asi už půjdeme.“

„Ale co vás nemá!“ okřikla mě rezolutně Róza. „Do takové vánice? Proč byste to dělali? Přespíte tady u mě. To teprve uvidíte, jak vypadá pohostinnost mistra! Klava výborně vaří, nad jejím kuchařským uměním budete žasnout…“

„Lepší by bylo, kdybychom se vrátili do věže,“ opakoval jsem ještě jednou. „Vy… mi přece v tomhle rozumět musíte. Jako mistr mistrovi.“

To zabralo. Stařena přikývla:

„Ach ano, samozřejmě, chápu… Takže vy máte taky věž?“

„Proč taky?“

„Kdybyste jen věděl, jak snadno čitelná je mužská obrazotvornost. Půlka mistrů mužského pohlaví žije ve věžích.“

Koťa vypadal nespokojeně, ale neřekl nic. Sešli jsme dolů, kde stopy nedávných jatek už téměř zmizely. Chlapec Péťa otíral jakési šmouhy na zdech a jeho matka lomozila nádobím v kuchyni.

„Teď je zima," pronesla teskně Róza. „Přijďte k nám někdy v létě. Máme tu plno hostů – a všude smích a kytice ve vázách. Z města si vždycky pozvu hudebníky, mám tady i pianino…"

„Ale proč tu nikdo není teď?" zeptal se Koťa. „Jistě, je zima. Ale stejně. Nábřeží pusté, jen lampy tam svítí. A domy jsou všechny zavřené."

„Inu… Prostě není sezóna…," pokrčila rameny. V tuhle chvíli ale najednou vypadala uboze a zmateně. „To se stává. V malých hotelích na pobřeží je to v zimě takhle vždycky. A zdejší lidé… se taky všichni rozjeli."

Koťa na mě pohlédl a přikývl:

„My opravdu budeme muset jít. Bylo velice…," upřel oči na chlapce Péťu, který melancholicky máchal hadr ve kbelíku. Voda z hadru zvolna rudla. Koťa spolkl slovo „příjemné" a dodal: „…se s vámi seznámit."

Vtom se ozvalo zaklepání na dveře. Róza Davidovna sebou trhla. Péťa upustil svůj hadr a strnul s otevřenými ústy. Z kuchyně vyhlédla Klaudie.

„Aby se tak vrátili," vyhrkla polekaně Róza. „Ale vy byste nás ochránil, že ano, Kirille Daniloviči?"

Pokrčil jsem rameny.

Stará paní maně pohlédla na lustr a ten se rozsvítil. Hrdě vztyčila hlavu, povstala, došla ke dveřím a dokořán je otevřela.

V předsíni se ještě vznášela pára, a dokonce i pár sněhových vloček. Ve dveřích stál muž v šedém kabátě se silnou podšívkou, vysokých botách a kožešinové čepici. Možná čtyřicátník, možná ještě o něco starší – a s velice znepokojenou tváří. Teprve když za Rózinými zády spatřil mě, v očích se mu mihla úleva.

„Mistře!" zvolala užasle Róza. „Vás bych… Dobrý večer!"

„Máte za hotelem pět mrtvol," nezdržoval se muž nějakým opětováním pozdravu.

„Ano, je to příšerné, Felixi!“ sepjala hned ruce na hrudi. „Můj hotel napadli jacísi šílenci! Hledali tu mladého mistra…“

„Hledali mě!“ přerušil ji trochu neurvale Felix. „Pojďme, mladíku. Jste tu sám?“

„S přítelem.“

Zakabonil se:

„Dobře, tak vás s sebou vezmu oba…“ Otočil se ke stařeně. „A vy buďte opatrná, Rózo Davidovno. Moc vás prosím. Jistě chápete, jak byste nám scházela, kdyby se přihodilo něco nenapravitelného…“

„Ach, Felixi…“

Nevím proč, ale rozhodně jsem neměl chuť se dohadovat a ztrácet čas. Popadl jsem Koťu za rukáv a táhl ho za sebou. Chlapec Péťa za námi pohlížel s bezelstnou zvědavostí a Klava se drobnými pohyby křižovala. Róza Davidovna Felixe provázela pohledem plným tichého zbožnění.

Vyšli jsme do vánice.

Kočár stál přímo před vchodem. Normální faeton, v té slotě se zvednutou střechou, jen místo kol měl sanice. Byl do něj zapražený pár koní, uvázaných opratí k nenápadnému sloupku vedle vchodu do hotelu. Jasně svítící lucerna, upevněná vpravo od kozlíku, osvětlovala tu hromadu těl asi deset metrů od nás. Hromadu, která už byla připudrována čerstvým sněhem.

„Tak co vám Róza Davidovna všechno navykládala?“ zeptal se Felix a zavřel za sebou dveře.

Koťa se neklidně zasmál. Já s úlevou odpověděl:

„Bylo toho dost. Že se narodila v roce osmnáct set šedesát sedm…“

„Věčně si ubírá,“ broukl Felix. „Ačkoli co je v tom za rozdíl, jestli padesát sedm nebo šedesát sedm? Jenže věčně potřebuje lhát… Určitě vám řekla, že byla ředitelka hotelu…“

„Ne, jen zástupkyně.“

„Je to pokojská. Jak pokojská byla, tak pokojskou zůstala. A ten její hotýlek je taky sen každé pokojské. Aby tam bylo čisto, teplo a žádní hosti.“ Zaškaredil se. „Nastupte si, mládenci. Tady nemáme co pohledávat.“

„Říkala vám mistře…“ Větu jsem nedokončil, ale Felix pochopil, co mě zajímá.

„Taky hloupost. Mistři – to je mi ale vymyšlenost… Jsme jen funkcionálové. Vlezte si radši rychle do saní, popovídat si rozhodně ještě stihneme.“

10

To počasí se zvrhlo v naprostý skandál. Vánice bušila krátkými sněhovými údery, pak vítr utichal a z nebe se začaly valit obrovité vánoční vločky, aby je už v následující minutě vystřídaly drobné ledové krupky a přízemní vítr, drsně hoblující silnici. Koně běželi rovnoměrně a saně se v jízdě plavně pohupovaly – až to skoro uspávalo. Zadní lavice v saních připomínala úzkou pohovku přehozenou kožešinovým potahem a také dole na podlaze bylo cosi jako dutina na nohy vystlaná kožešinou. Nikdy předtím jsem v podobných saních nejel a takový luxus jsem neočekával.

Od hotelu už jsme urazili dobré tři kilometry, ale podél nábřeží se dál a dál táhly jen ty jednotvárné cihlové stavby a nikde tu nebylo živé duše… To bychom si s Koťou dali, kdybychom tuhle cestu chtěli urazit pěšky!

„Já se jmenuju Kirill!“ představil jsem se poněkud opožděně. „A můj přítel zase Konstantin. Jsme z Moskvy.“

„Těší mě,“ broukl zcela bez emocí Felix.

Já se ale paličatě snažil konverzaci stůj co stůj udržet:

„Proč tady vlastně nikdo nebydlí, Felixi?“

„Je to tovární čtvrť,“ odpověděl mi krátce. „Průmyslová zóna. A teď jsou svátky.“

„No dobře, ale stejně. Proč tady vůbec nikdo není?“ nedával jsem si pokoj.

Felix koňům přitáhl opratě. Taky zajímavý pocit – auta mě naučila, že zastavit se dá prakticky kdykoli. To saně ujely ještě dobrých padesát metrů, než úplně zastavily.

„A chceš to opravdu vědět?“ zeptal se Felix.

Přikývl jsem. Jeho tvář byla velmi vážná, dokonce chmurná. Kdyby mi teď řekl, že město okupovali

Mimozemšťané, obsadili upíři nebo ho vyhladil mor, uvěřil bych mu.

„Tak se podívej kolem sebe. Kterej blbec by se asi procházel po nábřeží v takový čině?“

Býval bych rád něco odpověděl, ale nic mě nenapadlo.

Felix na kozlíku se jen ušklíbl. Najednou ale v moři cosi těžce plesklo a zašumělo, asi jako když na břeh naběhne obzvlášť velká vlna. Ten zvuk jako by škleb z Felixovy tváře rázem odvál.

„A pak je tu ještě jeden důvod!“ křikl a práskl do spřežení opratěmi.

Ani nemusel: Koně z místa vyrazili tak, že jsme s Koťou zády prudce narazili na opěradlo. Vyklonil jsem se přes bok saní a uviděl, jak se za zídkou ve vodě pohupuje cosi okrouhlého, tmavého, posetého fosforeskujícími skvrnkami, a to cosi natahuje dlouhá chapadla až k nábřeží…

Saně se teď hnaly těsně při cihlových zdech továrních budov, co nejdál od vody. Tělo obří chobotnice se vlnilo daleko za námi.

„Klid!“ křikl Felix, aniž se obrátil. „Světlo je zaplaší a až na nábřeží nikdy nevylezou.“

Nevím proč, ale něco takového jsem nečekal. Tenhle svět se zatím až příliš podobal našemu. Dali se tu proto čekat například tygři nebo medvědi, ale draci a gigantické chobotnice rozhodně ne.

„Kam to jedem?“ zeptal jsem se nakonec.

„Ke mně. Hned to bude, už jsme skoro na místě.“

Saně zabočily do široké ulice, která se ani v nejmenším nepodobala úzkým slepým silničkám, vbíhajícím mezi jednotlivé provozy továren. Osvětlena byla stejnými lampami jako nábřeží.

Před námi něco zarachotilo. Skoro to hřmělo. Svítilo to oslnivými reflektory. Hnalo se nám to vstříc. Bylo to kovové, na obrovitých, asi tak dvoumetrových kolech, mezi nimiž se hrozivě natřásala plochá, k zemi připláclá pancéřovaná krabice s několika věžičkami, z nichž trčely

tenké hlavně, snad velkorážních kulometů, ale mohly to taky být malé kanóny…

Felix se saněmi zajel skoro až na chodník – a řvoucí a rachtající stroj se přehnal kolem nás. Ucítil jsem ostrý pach čehosi velmi chemického. Tohle nebyly normální výfukové plyny, ale pach docela jiný, snad lihový, ale možná taky čpavkový.

„Kdyby zajeli člověka, tak je jim to jedno," zabručel Felix a obrátil se: „Copak že jsme najednou tak zticha? To jste nikdy neviděli tank?"

„My u nás máme jiný tanky," poznamenal tiše Koťa. „A jezděj za městem. Pomalu. Na pásech."

„Nojo, ale u vás se taky klidně dá chodit přímo po pláži," pousmál se nevesele Felix.

Od pobřeží, kam se hnal kolový tank, se ozval rychlý pravidelný klapot – jako by se rozběhl obrovský šicí stroj.

*

Jak jsme se od pobřeží vzdalovali, město kolem nás začalo ožívat a ztrácet svou jednotvárnou geometrickou pravidelnost. Domy v ulici teď byly patrové a dvoupatrové; sice ne ještě vyloženě obytné, ale už ne průmyslové. V některých oknech se svítilo. Od městské třídy, po níž jsme projížděli, se na obě strany rozbíhaly úzké uličky.

Sněhu tu bylo míň a okované sanice tu a tam zaskřípěly po dlažbě. Pak jsme zabočili a serpentinami začali stoupat do svahu. Tady už se všude tyčily impozantní vily, obklopené zahradami. V jakémsi okně jsem potěšeně zaznamenal drobnou lidskou postavu – žena u stolu nalévala čaj. Konečně jsem pochopil, co mi tu až doposud chybělo: normální lidi. Pološílená babice Bílá a její debilní personál, vrahouni v černém, a dokonce Felix, který najednou vyskočil jako čertík ze škatulky, to všechno nebyli lidé, ale postavy z absurdního divadelního kusu. Měli sice lidskou

podobu, ale jinak byli stejně bizarní jako obluda, ohmatávající chapadly nábřeží, a rychlostní kolový tank, který za tou obludou spěchal na rande.

Zato žena s čajem byla opravdová. Normální. Protože opravdové jsou právě takovéto věci: ty nejobyčejnější, zcela banální. Dokonce i tato myšlenka je opravdová, skutečná, jelikož je banální, až bůh brání.

Ač to bylo zvláštní, teď se lidé v ulicích i přes pozdní hodinu objevovali stále častěji. V zahradě u jedné patrové vily běhalo asi deset lidí, dětí i dospělých, a vesele se koulovali. Zamávali na nás, zasypali nás koulemi a družně nám přáli příjemné svátky. Jen jsem přesně neporozuměl jaké vlastně.

„Máme zrovna svátky," řekl trochu zbytečně Felix.

„Možná bych se taky kouloval," sdělil mu chmurně Koťa.

„Hned se zahřejete," pochopil Felix jeho černý humor. „Už jsme tady."

Saně zastavily u nevysoké budovy na vrcholu kopce. Architektonicky hodně připomínala starou ruskou šlechtickou usedlost s patrovou hlavní budovou a dvěma přízemními křídly. Prostranství před vchodem pokrýval udusaný sníh se stopami kočárových kol a saní. Také tady svítily stejné plynové lampy jako v ulicích. V oknech zářilo jasné světlo, za závěsy se pohybovaly siluety lidí a já měl najednou pocit, že slyším i hudbu. Buď nás čekali, nebo si někdo povšiml, že saně už se blíží, ale ve vzdálenějším křídle zámečku se otevřely dveře a k saním se rozběhl mladý chlapec – jen tak v rozhalené košili a v lehkých střevících, ale s šálou omotanou kolem krku.

„Tak jsme tady," řekl Felix a hodil mladíkovi opratě. „Je všechno v pořádku?"

„Jistě," odpověděl chlapec a zvědavě si nás prohlížel. „Mám vypřáhnout?"

„Vypřahej."

My s Koťou jsme vykročili za Felixem ke vchodu do hlavní budovy. Mladík zatím koně odváděl k velkým vratům v pravém křídle.

„Proč tu nemáte auta?“ nevydržel jsem to.

„Protože nemáme ropu,“ odpověděl mi.

Náhle se ve mně zrodil pocit, že Felix umí na každou otázku najít právě takovouto, myslím až pitomě správnou odpověď: Proč nejsou na nábřeží lidi? Protože by jim byla zima. Proč tu nejezdí auta? Protože pro ně není palivo.

„V čem spočívá smysl života?“ otázal jsem se poťouchle.

„Nedělej si ze mě blázny,“ broukl on. „Pro nás je hlavním smyslem života správně plnit svý funkce.“

„To se mi nelíbí.“

„Však si zvykneš.“

Byla to restaurace. Ovšem ne taková jako v hotýlku na pobřeží, kde vládla atmosféra malého evropského klubu. Tohle byl Restaurant s velkým R. Ve stylu bezuzdně flámujících ruských kupců či sovětských partajních funkcionářů. Byla to zbohatlická putyka! Něco stejně vulgárního jako restaurace Praha na Novém Arbatu. Takovéto restauranty se vyskytovaly v předrevolučním Rusku, pak úspěšně přežily nep (kdy si v podobném podniku zřejmě vyhazovala z kopýtka čiperná stará zlodějka Róza Bílá), nepoložily se za Stalina, uchovaly se i v době Velké vlastenecké války, zesílily a obtěžkaly se tradicí v dobách pěstování kukuřice i brežněvské stagnace, v době perestrojky a po ní vyměnily deset majitelů a triumfálně vstoupily do třetího tisíciletí.

Nevkus je nesmrtelný.

Byly tu sloupy. A křišťálové lustry. A štukované zdobení po zdech. A sochy statných nahých děvuch s pustýma očima vařených ryb. A bílé naškrobené ubrusy. A křišťál, porcelán a stříbro na stolech. A číšníci v černých smokinzích a bílých košilích s povýšeně zdvořilými obličeji.

Možná mi řeknete, že takhle je to správné, a dokonce skvělé, protože drahý restaurant se od bistra či hospůdky s národní kuchyní lišit musí. No ano, to jistě. Jenže tady bylo všeho moc. Moc křišťálu, moc stříbra a moc škrobu. Došlo to k onomu skoro neznatelnému překročení jisté hranice, kdy se pompézní luxus mění v hnus.

Této atmosféře plně odpovídalo i publikum. Pořád jsem si vybavoval toho zdvořilého pošťáka, co mi přivezl celní předpisy: Byl takový naleštěný, pěstěný a gentlemanský. Prostě jako komorník z anglického filmu.

Kdežto tady panovalo bezuzdné veselí. Jistě, u některých stolků jedli a pili pánové a dámy aristokratického vzhledu; stačilo se na ně podívat a hned bylo jasné, že tohle nejsou naši! Že jsou místní! Ze světa, kde nemají ropu a kde se jezdí v kočárech a na saních, ale zato tu z moře na břeh lezou gigantické nestvůry. Ovšem uprostřed sálu u obrovské tabule řádila společnost podobná lidem, jaké jsem občas vídal v drahých moskevských podnicích. Skoro každý šéf kolem Vánoc uspořádal „raut“ v restaurantu typu Rudé náměstí nebo Metropol – a ne aby lidem takhle vyhozené peníze radši vyplatil na prémiích… A přesně na těchto rautech se takovíhle dali potkat. Svalnatí, ale s bříškem (i když by se to dalo i obrátit: s bříškem, ale svalnatí), s krátce střiženými vlasy a s neměnným, tvrdě nacvičeným úsměvem ve tváři. Zpočátku se vždy chovají vybraně, ale pak z nich zároveň se střízlivostí tohle pozlátko spadne a oni se promění v to, z čeho před nějakými deseti lety vzešli – v malé pouliční kriminálníky. Jen místo polského napoleona do sebe dnes lijí camus a už si nezvracejí na červená saka, ale na obleky od Brioniho.

Tomuto stylu plně odpovídají jejich slečny. Jsou dlouhonohé (což je jistě dobré) a taky krásné (což je přímo skvělé), ale oči mají prázdné a přitom třpytné jako vánoční ozdoby. Však to také jsou ozdoby, ale jim to dokonale vyhovuje. Z nudy si tyhle slečny otevírají *boutique* (protože normální obchod je kšeft, kdežto *boutique* spíš intelektuální

povyražení), půl dne tráví ve fitness-centrech, pijí bylinkové čaje, mučí se na exotických trenažérech a k tomu získávají naprosto nepotřebné vzdělání na drahých soukromých vysokých školách (obzvláště se cení management nebo psychologie).

Ať se nám to líbilo, nebo ne, byla to typická *naše* partička!

Felix nás provedl sálem (a já si povšiml, že jakmile se objevil, číšníci byli najednou ještě sošnější – přestože se mohlo zdát, že víc už to ani nejde). Chodba kolem kuchyně, odkud to řinčelo a rámusilo a odkud se šířily libé vůně, nás dovedla na schodiště, na němž se personál uctivě tiskl ke zdem a po němž jsme vyšli do patra; ta restaurace připomínala skříňku s dvojitým dnem, pod nímž je ukryto podstatně víc, než je běžně k vidění.

Pak Felix otevřel vysoké dvoukřídlé dveře a zavedl nás do pracovny, ostatně mnohem prostší než reprezentační prostory restaurantu. Stál tu psací stůl, zavalený lejstry, u něj židle s vysokým opěradlem a dřevěnými loketními opěrkami. I tady se ovšem našlo místo pro oválný stůl a několik empírových křesílek kolem něj.

„Posaďte se," kývl Felix na křesla a stiskl tlačítko na stole. Během okamžiku do pracovny nahlédl číšník. Vypadalo to, že čekal přímo za dveřmi. „Přines tady mladým pánům dobrou večeři. Canelloni s krůtím masem, skopová žebírka s fazolema a polívku…" pozorně se na nás zadíval a ještě to upřesnil: „Cibulačku pro oba dva. A pro nás pro všechny taky svařené víno."

„Svařené víno už se nese," pronesl důstojně číšník. „Venku se velmi ochladilo, pane řediteli."

„Do rána budou všude řádné závěje," přikývl Felix. „Na pobřeží jsme viděli krakena. Pošli někoho na policii, třeba se nám podaří sehnat chapadla."

„Pověřím tím Fridricha," ujistil ho číšník.

Vypadalo to, že to není řadový zaměstnanec. Spíš šéf směny, vrchní číšník nebo jak se tomu říká. K tomu jsem si

všiml, že na Koťu pohlédl skoro lhostejně, kdežto mě si změřil se zjevnou úctou. Že by skutečně něco vycítil?

Další číšník nám přinesl svařené víno – každý jsme dostali břichatý skleněný hrnek a k tomu na podnosu džbán, ovinutý ubrouskem.

Jakmile jsme zůstali sami, slastně jsem si lokl horkého vína. Po těch dvaceti minutách v saních se nic lepšího vymyslet nedalo. Pak jsem se zeptal:

„Co ty jsi zač, Felixi?“

„Funkcionál. Restauratér-funkcionál.“

„To je něco jako kuchař?“ zajímal se i Koťa.

„Vařit umím taky,“ přitakal kysele. „Ne. Já odpovídám za tenhle podnik jako celek. Za interiér, za personál, za kuchyni…“

„Tak za interiér. Aha,“ pokýval zamyšleně hlavou Koťa.

„Mně se to taky moc nezamlouvá,“ konstatoval s klidem Felix. „Ale zamlouvá se to našim hostům. K mé hluboké lítosti… Já se teď pokusím odpovědět na vaše otázky, vážené panstvo. Naše velectěná Róza má ve zvyku skutečnost poněkud přikrašlovat… Takže ty, Kirille, jsi funkcionál.“

„Ale to je snad matematickej termín,“ přerušil jsem ho.

„No a co má být? Naši podstatu slovo funkcionál vyjadřuje nejlépe. Jsme prostě takové přídavky k té či oné funkci. Jsou tu funkcionálové prodavači. Funkcionálové lékaři. Nebo třeba funkcionálové hoteliéři či restauratéři.“

„Prostě personál,“ vmísil se do toho najednou Koťa.

„Přesně tak,“ přikývl Felix. „Pokud se tě to dotýká, můžeš si říkat třeba mistr. Leckdo to tak vlastně dělá. Jenže podle mě je mistr člověk, který úspěchu dosáhl vlastním úsilím. Naše situace je poněkud jiná. Naše schopnosti nám byly přiděleny. Kým, na to se mě neptej, protože to nevím. A náš lidský příběh je pokaždé stejný. Na člověka se začne zapomínat. Pak mu zmizí doklady. Na jeho místě v zaměstnání se objeví někdo jiný. No a když je pak takový člověk úplně na dně a nemá se kam vrtnout, přijde za ním

poslíček nebo dostane telegram… Zkrátka a dobře je někam předvolán. Místo, na které přijde, se stane jeho pracovištěm. My tomu říkáme funkce. Funkcí Rózy je její hotýlek. Mou funkcí je tenhle restaurant. A tvou funkcí je, nakolik jsem pochopil, hraniční přechod mezi světy.“

Přikývl jsem.

„Teď co tu dostaneš,“ usrkl si Felix horkého vína. „To je velmi dlouhý život. Nesmrtelnost bych tomu neříkal, protože tady sice nestárneš, ale můžeš zahynout nebo spáchat sebevraždu. Dostaneš dokonalé zdraví a neuvěřitelnou schopnost regenerace. Je ovšem třeba počítat s tím, že čím jsi dál od své funkce, tím jsi zranitelnější. Ovšem zabít tě na tvém vlastním území je prakticky nemožné. Já si myslím, že kdyby ti někdo v takové situaci uřízl hlavu, tak je schopná ti zase přirůst. Zřejmě je možné člověka zabít jedině výstřelem do srdce, nebo hned několika výstřely.“

Je to zvláštní, ale i když jsem celý život věděl, že rána do srdce by mě zabila, nijak se mě to nedotýkalo! Zato teď mě to skoro dopálilo…

„Jsi schopen odlišit funkcionála od obyčejného člověka… Počkej a nehádej se. Jistě, chvíli trvá, než se to naučíš. Rozumíš jakémukoli jazyku, samozřejmě zase jen do jisté vzdálenosti od své funkce. Místo, kde žiješ a pracuješ, se velmi rychle promění a přetvoří k obrazu tvému. Což se děje samovolně. Nečekej ale žádné zbytečnosti a žádný luxus. Nedostaneš ani peníze či šperky. Žádné potraviny. A želbohu ani žádné hurisky… To je, pokud jde o všeobecné schopnosti, asi všechno. A teď schopnosti výjimečné. Třeba já perfektně vím, co mám komu dát k jídlu, tomu se nesmějte, hned to zjistíte sami. Róza udržuje svůj hotýlek v ideálním stavu. Ty zřejmě ihned vycítíš každou pašovanou věc a v případě potřeby můžeš podstoupit boj, v němž zvítězíš. Na policistu-funkcionála samozřejmě nemáš, ale jinak… A jakých zázraků je schopen lékař-funkcionál! To je asi tak vše

pozitivní, co jsem ti mohl sdělit… Ačkoli ne, ještě něco! Samozřejmě můžeš putovat ze světa do světa. Kolik světů propojuje tvá funkce?“

„Zatím dva. Ale řek bych, že jich bude pět.“

„Výborně, takže máš pět světů, mezi nimiž si můžeš vybírat. Jen musíš počítat s tím, že jakmile se od funkce vzdálíš na deset patnáct kilometrů, tak své schopnosti prakticky ztratíš. Ale k cestování ze světa do světa můžeš na druhé straně využívat i cizích přechodů.“

„Když to má tolik výhod, musí to mít i nějaký nevýhody,“ usoudil jsem.

„Přesně tak. Jedna je tu rozhodně: Vždycky se budeš zabývat jednou a tou samou věcí. Pokud jsi nenapravitelný lenoch, tak se ale můžeš dopracovat toho, že tě tvá funkce příliš zaměstnávat nebude, jako to udělala třeba Róza. Jenže zbavit se jí úplně nebude v tvých silách. Jakmile od své funkce odejdeš daleko a nadlouho, staneš se znovu obyčejným člověkem.“

„To bych zase za tak velkou nevýhodu nepovažoval,“ vmísil se do toho Koťa. „Lidi jsme přece beztak. A bejt sto let nezranitelným supermanem a ještě se nemuset starat o chleba vezdejší, to se každýmu nepovede… A moh bych se funkcionálem stát já?“

„To je loterie.“

„Jasně. A kde se teda kupujou losy?“

Felix se jen ušklíbl.

Na dveře někdo zaklepal a do pracovny vstoupil číšník s podnosem.

„Tomuhle dej skopové,“ kývl Felix na mě. „Dobrou chuť, mladí pánové…“

Odešel ke svému stolu a zahloubal se do lejster. My dva se vrhli na jídlo.

Bylo to opravdu chutné. Velice chutné. Ještě nikdy jsem nejedl cibulovou polévku, například už proto, že vařenou cibuli jsem odjakživa nenáviděl. A teď jsem celou misku doslova zhltl. Pak jsem se vrhl na skopová žebírka. A to

jsem popravdě řečeno byl až do této chvíle přesvědčen, že skopové maso vůbec není chutné. A ono se ukázalo, že jsem se mýlil ještě zásadněji než v případě té cibule.

Dostali jsme i víno. Také tentokrát byly viněty na lahvích cizí – písmena připomínala lehce deformovanou latinku. Smysl jsem ovšem pochopil: To víno bylo vyrobeno „ve vysokohorských oblastech Sacanie z unikátní odrůdy Ruminer“. Zato z Koťova pohledu na láhev jsem vyrozuměl, že nechápe ani slovo.

„Můžete se u mě kdykoli zastavit,“ řekl Felix, aniž zvedl hlavu od papírů. „Kolegu člověk vždycky rád vidí. A přiveďte i přátele a přítelkyně. Musíme si přece pomáhat, no nemám pravdu?“

„Vy jste z Moskvy, Felixi?“

„Ne, jsem odsud.“

„Ale mluvíte rusky!“ zvolal Koťa.

„No a co má být? Jistě, však jsem taky Rus…“ Otevřel zásuvku psacího stolu a vytáhl z ní odrbanou knížku. „Vezměte si tohle. Když si to ve chvílích volna přečtete, uleví se vám.“

Knížky se zmocnil Koťa a podle jeho radostného výkřiku jsem pochopil, že tohle číst dokáže.

„Učebnice dějepisu pro pátý postupný ročník, ruská verze!“ jásal Koťa.

„To jsem před dvěma lety zabavil synovi,“ vysvětlil Felix. „Řekl jsem si, že dřív nebo později se to bude hodit. Noví funkcionálové se tu objeví jen občas, ale člověk má být připraven na všechno… Postupně se to seběhlo tak, že jsem tu cosi jako starosta. Samozřejmě neoficiální. Ale poslední pátek v měsíci se vždycky všichni sejdeme u mě v restauraci… Přijďte taky. Však jste soused.“

„Kdo zaútočil na ten hotel, Felixi?“

Ztěžka si povzdechl:

„No… Jakmile existují lidé, co mají k dispozici něco unikátního, tak se hned najde někdo, kdo by je o to rád připravil. Světem neustále bloudí nejrůznější fámy, Kirille.

Třeba o doktorovi, schopném vyléčit jakoukoli nemoc. Nebo o tajných průchodech mezi světy. O nezranitelných bojovnících. Nebo o bytostech, které umějí splnit jakékoli přání. Když se staneme funkcionály, všechny naše dosavadní kontakty se zhroutí. Jenže dřív či později si vybudujeme jiné. Taky funkcionálové se žení a vdávají. A pořizují si děti. Nové přátele. Jenže pak se specifická informace dostane k nějakému příliš ctižádostivému jedinci, a je zle… Vznikají tajné organizace. Najednou jsou tu zabijáci. A začnou útoky na funkcionály: Někteří se dají odhalit jen velmi nesnadno, ale na jiné přijdete skoro hned. Ve většině případů si se situací poradí policie. Někdy se ale stane, že i zahynem. Poslední rok je tu hodně neklidno, na mě zaútočili už dvakrát…“

„No a jinak o nás lidi nevědí?“

„Kdo to potřebuje, ten to ví. Lepší je prokazovat menší služby moci, než stát sám proti celému světu, nemám pravdu? Vždyť se musíš něčím živit a do něčeho oblékat. A víš, jak to udělat?“

„Byl u mě pošťák. Dneska ráno, vlastně už včera. Přines mi ty celní předpisy…“ Ani jsem to nemusel dořící.

„Všechnos to pochopil správně,“ přikývl Felix. „Z každého zboží, podléhajícího clu, vybereš poplatek. A ty poplatky můžeš stoprocentně spotřebovat sám. Já zase mám drahou restauraci. Lékař velice draze léčí bohaté lidi… Věř mi, že jakmile se rozkřikne, že je tu nový funkcionál, tak se zákazníků nezbavíš. Už teď si připrav tabulky s úředními hodinami a pověs si je na dveře.“

Na to, že by žertoval, rozhodně nevypadal.

„Takže jsem dostal vysoce honorovanou práci a k tomu zdraví, dlouhověkost a nezranitelnost,“ shrnul jsem to. „Z toho by se člověk asi měl radovat.“

„Dej se do toho,“ přikývl Felix. „To myslím smrtelně vážně – okamžitě se raduj ze života. Tak po padesáti letech se budeš beznadějně nudit, ale zatím jásej. Oddávej se všemožným radovánkám a hříchům. Ačkoli ne, nejdřív

radovánkám, hříchy si nech na pak… A za dva dny tě čekám na malém večírku funkcionálů Kimgimu.“ Pohlédl na Koťu a ještě to upřesnil. „Samozřejmě jen tebe.“

„Heleďte,“ ozval se popuzeně Koťa, „a co když tohle všechno napíšu do novin?“

„Vy jste novinář?“

„Ano.“

„Zastaví se u vás policista-funkcionál. A to s tím článkem bych si rozmyslel, mladý muži.“

„Nic se nestane, i kdyby to nakonec napsal,“ vložil jsem se do toho. „Píše senzacechtivý články o všelijakých nesmyslech – o tajných spolcích, senzibilech, mořských netvorech…“

Umlkl jsem a Felix pokýval hlavou:

„No právě. Toho by měl nechat. Pište raději o něčem jiném, příteli. O něčem romantickém. Třeba o lásce. Nebo o zvířátkách.“

„O lásce k maltézskejm ovčákům!“ nevydržel jsem to. A rozchechtal se. Smál jsem se hystericky a velmi dlouho, až jsem se zakuckával a prohýbal, dokud mě zrudlý Koťa nezačal bouchat do zad.

„Potřebujete si odpočinout,“ řekl mi Felix, který si mě starostlivě prohlížel. „Chcete zůstat tady? Nechal bych pro vás připravit pokoj. Nebo chcete k Róze? Anebo domů?“

„Domů,“ řekl jsem. Záchvat bezuzdného smíchu mě přešel, ale bylo mi trapně – asi jako člověku, který ve velké společnosti plácl nějakou nehoráznost.

„To je rozumné. Vaši funkci by nebylo dobré komplikovat častou nepřítomností. A pak – pokud tomu dobře rozumím, tak se s místními funkcionály ještě neznáte…“

„To neznám.“

„Jistě. Moskva je velké město,“ poznamenal Felix. „Tady je funkcionálů sotva deset. V Moskvě jich podle mého soudu bude jistě stovka… Co nevidět budete mít návštěvu.“

Komise prijede zitra, vybavil jsem si okamžitě.

„Ano… Asi máte pravdu.“

„Tak vidíte. Díky náhodě jsem vás společně s Rózou do všeho zasvětil. Jenže vy máte své zákony a svá pravidla… Možná vám to oni vysvětlí přesněji a lépe.“

Felix opět stiskl knoflík a řekl:

„Řeknu Karlovi, aby vás odvezl. Před ním můžete mluvit o čemkoli.“

„A můžu si vás vyfotografovat?“ zeptal jsem se.

„Opatřujete si důkazy sám pro sebe?“ pousmál se restauratér. „Ale beze všeho. Jednu fotografii si ovšem v takovém případě zamlouvám.“

*

Že bychom snad věž taky nemuseli najít, mě napadlo, až když jsme míjeli Bílou růži. Z kamene, zanechaného na parapetu, byl zhruba stejný užitek, jako z chlebových drobečků, které po lese trousili Jeníček a Mařenka; za tu dobu napadlo alespoň čtvrt metru sněhu. Čekat pomoc od Koti nemělo smysl, protože ten se při světle mobilového displeje pokoušel číst v učebnici dějepisu.

Vše se ale vyřešilo nečekaně jednoduše. Jak jsem se tak usilovně zakoukával do bočních uliček, které jsme míjeli, najednou jsem si řekl: Musíme sem. Bylo to něco podobného, jako když jsem Koťovi vysvětloval neznámé pojmy nebo bojoval se zabijáky: Bylo to čisté vědění, vnitřní jistota, že věc je třeba udělat přesně takhle.

Dojeli jsme až k věži, kterou si číšník prohlédl s lačnou zvědavostí. Stejně by mě zajímalo, jaké asi je vědět o existenci jiného světa a přitom nemít možnost se do něj podívat.

„Jsme vám něco dlužni?“ zeptal jsem se ho, abych tak vyhověl vnitřnímu hlasu.

Ačkoli – co já mu tak mohl nabídnout, když jsem zdejší peníze neměl a ruble by mu byly k ničemu?

„Ale kdepak, nic!“ Mladík znovu pohlédl na věž. „Musím jet, abych ještě někde neumrzl.“

„Ani to nejmenší…?“

A v následujícím okamžiku jsem pochopil, že lidé zůstávají lidmi i v paralelních světech.

„To nejmenší by snad šlo,“ zaculil se rozpačitě. „Nestává se zrovna často, že by mistr nějak odměnil obyčejného člověka.“

Napadlo mě, že Felix trochu chytračil, když se posmíval Róze Bílé. Jistě, on sám si na ten poněkud nadutý titul nepotrpěl. A jak ho titulovali jeho podřízení, toho si pro jistotu nevšímal.

„Mistr vás rád pohostí,“ řekl jsem. „Pojďte dál.“

Do chlapce jako by v tu chvíli hrom uhodil: Dveře už byly dokořán otevřené, ale on na mě ještě pořád vyjeveně zíral. Pak prudce pohodil hlavou a zeptal se:

„Mistr mě zve?“

„Pojď dál,“ vybídl jsem ho pohostinným gestem.

Zmocnil se ho zřejmě pocit, s jakým dobrý katolík vstupuje do papežského paláce. Dlouho podupával na prahu, aby z bot setřásl sníh. Pak opatrně vstoupil a zadíval se na elektrické lampy – zhruba se stejným nadšením, s jakým se Koťa díval na plynové pouliční osvětlení kimgimského nábřeží.

„Skoč pro to,“ oslovil jsem Koťu. „Jo?“

„Jo,“ přikývl.

Zmizel a za okamžik se vrátil – s koňakem a třemi stříbrnými poháry. Náš kočí ho polkl jako vodu. Kdepak, toho teď alkohol nezajímal…

„Mistře… A nemohl bych se podívat do vašeho světa?“

Pohlédl jsem na Koťu, ale ten jen pokrčil rameny: To si musíš rozhodnout sám.

„No, myslím, že by to šlo…“ Přistoupil jsem ke dveřím, vedoucím do Moskvy. „Ale jen na chvilku!“

Už jste někdy měli příležitost sledovat, jak se někdo kochá pohledem na smetiště?

Byla už hluboká noc.

Výhled ze dveří nebyl o nic úchvatnější než ten do Kimgimu. Všude tma, bláto, nejasné siluety staveb a v několika oknech tlumené světlo. Pouliční lampy v tuto chvíli neznámo proč nesvítily.

Jenže chlapec tuhle prostinkou podívanou hltal s nadšením prvního diváka bratří Lumiérů. Pak se ode dveří viditelně nerad odvrátil a přitiskl si ruku na srdce:

„Díky, mistře. Já… o tom, abych mohl nahlédnout do jiných světů, snil odjakživa."

Ta přihlouple nabubřelá fráze mě i Koťu dostala. S falešnými úsměvy ve tváři jsme mladíka vyprovodili ke dveřím do Kimgimu. A ještě mu zamávali.

Jakmile jsme ale zavřeli dveře, jako by z nás někdo vytáhl kostru.

Já se hadrovitě opřel o zeď.

Koťa to vyřešil ještě lapidárněji – sesul se na podlahu. Sundal si brýle a zbytečně dlouho si protíral skla.

„Tak jak se ti to zamlouvá? Ten jejich svět…"

„Jakej svět? Jsou to zednáři!" prohlásil tvrdě Koťa. „Světový spiknutí. Vobludy. Co já idiot tu vůbec pohledávám?!"

V jeho hlase zazněla nefalšovaná trýzeň.

„Co blbneš?" nerozuměl jsem zpočátku.

„Co blbnu, co blbnu… Ty jsi teďka strážnej mezi světama, žejo? Kudly chytáš v letu, hojíš rány a vybíráš clo… Ale co já tu dělám? Já jsem pro vás nikdo a nemenuju se nijak! A říct to nikomu nemůžu, jinak na mě přijde funkcionál a urve mi palici."

„Koťo…"

Opravdu jsem si připadal celý nesvůj. Padla na mě čísi volba a já ani nevěděl, čí vlastně. A Koťa asi úplně zapomněl, že jsme bývali přátelé. Ale stejně jsem si připadal provinile.

„Všechno maj pod palcem, všechno v paži!“ běsnil Koťa víc a víc. „Všude maj svoje lidi. Svý zubaře a svý holiče. Obyčejný lidi se sotva protloukaj, a vy si žijete jako prasata v žitě!“

Tohle jsem už vůbec nechápal. Ještě nikdy jsem se nesetkal s třídní nenávistí. Však taky dřív mezi mnou a Koťou nebyl absolutně žádný rozdíl. A najednou jsem měl pochopit, co asi zakoušel drobný hokynář, když k němu do krámku v říjnu roku sedmnáctého vtrhl revolučně naladěný námořník.

„Koťo!“

„Di do háje!“ vyrazil ze sebe Koťa a dlužno podotknout, že v jeho případě to byla ta nejodpornější kletba. „Pěkně jste si to zařídili, mistři funkcionálové!“

Ta poslední slova přitom zazněla se stejnou záští, s jakou by zavilý antisemita řval: „Židáci zasraný!“

„Hele, ale já se vo to nikoho neprosil,“ zkusil jsem se hájit.

Jenže Koti, jak už to tak někdy bývá, by se v tu chvíli dotklo opravdu cokoli na světě.

Prudce vstal, vytáhl ze záňadří učebnici dějepisu, již mistr-funkcionál Felix zabavil svému dítěti, a mrštil knihu na podlahu. Načež hrdě odkráčel a práskl za sebou dveřmi.

Odkráčel do Moskvy.

„Co má tohle bejt? Copak já tohle chtěl?“ zeptal jsem se věže. Promnul jsem si rameno, probodnuté nožem. „Chtěl se já stát funkcionálem? A kráglovat partyzány a vybírat clo?“

Ve věži ale bylo ticho. Velice ticho. Odpovědět mi neměl kdo.

No a hysterčit bez diváků zase nemělo cenu.

Předklonil jsem se a zvedl učebnici. Otevřela se na titulní straně a já spatřil mapu světa, v němž ležel Kimgim.

Pár vteřin jsem se přihlouple culil.

Že by Koťa tuhle mapu viděl taky? A rozzuřil se kvůli ní?

„Tady není zde,“ pronesl jsem starou vojáckou moudrost.

A s učebnicí v ruce zamířil do prvního patra.

11

V případě mladého a zdravého muže existuje řada způsobů, jak se ráno probudit. Nejpříjemnější asi je, když jste ráno probuzeni polibkem na ucho a něžný hlásek do něj šeptne: „Děkuju, miláčku… Byla to nezapomenutelná noc…“ Je to sice možná zvláštní, ale nejpříšernější probuzení je úplně stejné – jen ten hlas je mužský a mluví s nápadným kavkazským přízvukem.

Mezi těmito dvěma póly se však prostírá nepřeberný počet jiných způsobů probouzení. Najde se tam například klasické od „Na tu druhou flašku jsme se měli vyflajznout, ale stejně to nebylo k zahození.“, „Teď hlavně najít ponožky a vypadnout, dokud se neprobudí.“ až po poměrně exotickou variantu „Že bych usnul za volantem, pane doktore?“.

V drtivé většině případů však nastávají situace podstatně prozaičtější. Mladý muž se obvykle probouzí s myšlenkou: „Panebože, jak já tu práci nenávidím!“ Mezi velmi rozšířené možnosti pak patří „Tak přestane ten harant konečně řvát?“ či „Kerej idiot mi to volá uprostřed noci!“.

Já se probudil poté, co mě oslnil sluneční paprsek, deroucí se dovnitř oknem. To světlo bylo tak jasné, čisté a živé, že nemohlo být pochyb: tohle nebude slunce z pošmourného moskevského nebe!

Sotva jsem ale otevřel oči docela, přesvědčil jsem se, že během noci se počasí zásadně proměnilo. V Kimgimu už sice nesněžilo, ale obloha zůstala potažená tuhými olověnými mračny. Kdežto v Moskvě se vyčasilo – nebe najednou bylo oslnivě blankytné, málem až doběla, a slunce

vypadalo jako na dětském obrázku (barvy citronově žluté), zatímco vzduch byl už napohled čistý a studený.

Několik vteřin jsem si ještě poležel a zíral do obou oken.

V hlavě jsem neměl jedinou myšlenku. Cítil jsem, že tělo mám plné energie – chtělo se mi běhat, skákat…, vlastně se mi chtělo ledacos. Jediné, do čeho se mi nechtělo, byla ranní rozcvička, ale i to jen proto, že jsem ji naprosto k ničemu nepotřeboval.

Jsem dítě Štěstěny! Mistr-funkcionál. Celník. Dokážu sám vyřídit bandu gangsterů, nemusím se bát žádných ran, ale především před sebou mám dlouhou a nevyhnutelně šťastnou budoucnost!

Prudce jsem se vymrštil z postele, poskočil si – a celými dlaněmi dosáhl na strop. A to prosím byl skoro tři metry vysoko!

„Jitro hladí hebkým světlem staré stěny kremelské!“ zahulákal jsem vesele první verš letité sovětské písně. A zmlkl jsem. Světlem, nebo teplem? Ačkoli jaký je v tom rozdíl? Hlavní je, že to veselé slunce a čisté nebe je u nás, a ne v útulném Kimgimu. Aby si tam moc nevyskakovali! Protože u nás to občas je taky přímo nádhera!

Otevřel jsem okno a vyklonil se ven. Z Moskvy to asi musí vypadat hodně komicky, když se na staré vodárenské věži ve výšce prvního patra najednou otevře okno a z toho se vysune polonahý chlap se spokojeným a vyspalým ciferníkem…

Jenže on se nikdo nedíval. Kolem se hnala auta a v dáli duněl odjíždějící pantograf (jehož hluk mě zřejmě probudil). Na nástupiště spěchali teple oblečení lidé. No jistě, dneska je přece sobota… Asi se rozhodli, že využijí posledního teplého podzimního dne… A když ne teplého, tak alespoň slunečného. Sám jsem v takových dnech uvázal Kešu na vodítko, zavolal Aňce a pak jsme spolu jeli do jejího letního domku, který byl sice stařičký, ale to na něm bylo to nejbáječnější…

A najednou se mě zmocnil neuvěřitelný stesk. Ne kvůli Aňce. To prostě bylo a už to není, rozešli jsme se a v klidu rozloučili, protože to nějak nešlo a už se nám do toho dál nějak nechtělo… Ale rozžehnali jsme se v klidu, jako slušní lidé. Na základě obapolného rozhodnutí. Po přátelích a rodičích, kteří mě vymazali ze života, se mi taky nijak zvlášť nestýskalo: Pokud jde o přátele, už jsem si byl jist, že nebude problém seznámit se s nimi znovu – s Koťou to přece vyšlo hladce. No a rodiče…? Hlavně že jsou živi a zdrávi a že si o mě nedělají starost – vždyť pro ně vlastně neexistuju.

Stýskalo se mi po Kešu. Nejradši bych tu jeho psí hlavu popadl za ušiska a pořádně s ní zatřepal. A pak se nosem otřel o jeho čumák, za těma ušima ho podrbal a pohladil ho po bříšku…

Kuš! Tohle jestli začnu vykládat Koťovi, tak z toho ušlehá další bulvární skvost. Určitě teď sedí a trápí se nedostatkem inspirace.

Ale co mi brání získat Kešu zpátky? No tak na mě zapomněl – a co? Však si zase zvykne. A sousedům bych měl být vděčný, že si ho vzali! Klidně jim za něj zaplatím, protože já svého psa prostě potřebuju!

Tohle rozhodnutí mi okamžitě zvedlo náladu. Zabouchl jsem okno, po schodech vyběhl do druhého patra, dal si ledovou sprchu (ne že bych o ni tolik stál, ale z teplého kohoutku stejně teplá netekla), pak jsem si v kuchyni namazal pár chlebů se salámem a uvařil si čaj. Dřepl jsem si ke stolu, jal se usilovně žvýkat a k tomu jsem se zamyslel, zda si mám opatřit televizi, nebo ne. Jak je vidět, sama od sebe se tu neobjeví. Tu si budu muset koupit. Ale potřebuju já v novém životě bednu, nebo ne?

Asi ano. Abych s vlastí nezpřetrhal i poslední pouto. Vždyť se na to dívají všichni. Kdo by mi jinak radil: „Jez jogurty“, „Čisti si zuby“, „Běž do kina“…

Ukrojil jsem si ještě kousek salámu, nalil si další čaj, vstal a prošel se po kuchyni. Dotkl jsem se nožů a prohlédl

si kovové nádobí i talíře. Musím se naučit vařit. Protože zatím na repertoáru mám jen dva pokrmy – míchaná vajíčka a vařenou slepici. Někdo by si mohl říct, že proti tomu nešťastnému ptákovi něco mám a snažím se všemožnými způsoby potírat jak slepice samotné, tak jejich potomstvo. Kdyby ke mně náhodou zašel na návštěvu restauratér-funkcionál Felix, tak bych se musel stydět…

A najednou jsem si uvědomil, že už několik minut mi nepopřává klidu sotva znatelný zvuk. Kdesi za stěnou. Takové tiché šumění, jako když hladce běží mohutný mechanizmus.

Zaposlouchal jsem se a přistoupil k oknu nalevo od moskevského, které bylo zatím zabedněno okenicemi. Přiložil jsem ucho k chladnému plechu.

Za okenicemi to syčelo, vrčelo a klokotalo. Že by nějaké obráběcí stroje?! Odšrouboval jsem jistící šroub a mimoděk si uvědomil, že mé prsty jeho hlavu svírají jako kombinačky. Pak jsem okenice prudce otevřel.

Taky tu bylo slunce, jenže to o sobě zatím dávalo znát jen úzkým nachovým proužkem na mořském obzoru. Proč asi člověk vždycky pozná, zda slunce vychází, či naopak zapadá, když je to nad mořem?

Daleko doleva i doprava se táhla pláž. Jakmile jsem okno otevřel, lokl jsem si slaného a zároveň nasládlého mořského větru, jehož se nemůžete nabažit, po pás jsem se z okna vysunul a rozhlédl se. Věž stála na písčitém mysu jako maják či jako strážní pevnůstka, chránící pobřeží před neznámými obludami.

Neznámo proč jsem ale cítil, že tady na kimgimské krakeny nenarazím. A kdyby ano, tak je z titulu své funkce holýma rukama hravě roztrhám na kusy.

Seběhl jsem dolů a rozrazil dveře. Vyskočil jsem ven a nohama rázem uvízl v písku. Oběhl jsem celou věž. Mys byl písčitý, ale asi tři sta metrů za věží bylo vidět zelené pobřeží. Po nějakých lidech ani památky. Mumlají tu jen vlny, nabíhající na břeh.

Člověk by neměl žít ve studené Moskvě a k moři by se měl podívat častěji než jednou za rok – to by se pak choval jinak. Svlékl jsem se donaha, doběhl až k čáře příboje a vrhl se do vody. Byla jitřně chladivá, ale jinak zcela snesitelná. Asi tak pět metrů jsem našlapoval po písku a když mi vody bylo po pás, začal jsem plavat. Zhruba po minutě jsem nohou opatrně zašátral pod sebou; dno už tam nebylo. Vznášel jsem se ve studené slané vodě jen za pomoci lehkých pohybů rukama a díval se na vycházející slunce. Pak jsem se otočil a pohlédl na břeh a na svou věž.

Vůbec jsem se nedivil, že v tomto světě vypadala jako maják. Zbudovaná byla ze šedé žuly a narůžovělého přímořského vápence se stopami po mušlích. Úplně nahoře bylo vidět zamřížovanou plošinu se slabě se třpytícími zrcadly a čočkami. Jak se to asi rozsvěcí? Budu tady mít povinnosti strážce majáku?

Nejspíš ano.

Na okamžik jsem se potopil pod hladinu a zamířil zpátky ke břehu.

Nový svět je dobrá věc. Jenže starý přítel je ještě lepší. Kešu musím zachránit.

*

Osprchoval jsem se ještě jednou, protože voda v moři byla opravdu hodně slaná. Neopanoval jsem se a ještě chvíli si postál u okna s výhledem na moře.

Slunce už se vyhouplo nad obzor. Od moře ke břehu zavanula lehká teplá bríza.

Lidem, co žijí u moře, jsem odjakživa záviděl.

No prosím, a teď mám své vlastní, přímo za domovním prahem. A to čtvrt hodiny chůze od stanice metra Alexejevská.

Zvenčí jsem dveře neměl jak zamknout. Ale to asi ani nebude zapotřebí. Když věž během noci dokázala

vypěstovat celé patro s kuchyní a koupelnou, tak nepustit dovnitř bezdomovce pro ni zřejmě nebude problém. Přes mokré vlasy jsem si přetáhl kapucu (slunce je příjemné, ale podzim zatím nikdo nezrušil) a vyrazil jsem k metru. Peněz už mi moc nezbývalo, a to jsem se chystal za Kešu poctivě zaplatit…

A najednou jsem dostal nečekaný nápad.

Zůstal jsem stát u vozovky a chytal černého taxíka. Do minuty mi zastavil žigulík s tlamatým a plešatým řidičem, připomínajícím komika Morgunova zamlada.

„Do Studený ulice," oslovil jsem ho přátelsky.

„A kolik dáš?"

„Pade," usmál jsem se ještě zářivěji, přestože toto obchodní jednání bylo třeba zahajovat někde kolem stovky. „Snad to bude stačit."

„Ale samozřejmě!" zvolal s upřímným potěšením řidič. „Jen si sedni."

Jak se zdálo, schopnosti celníka se neomezovaly jen na znalost nepříliš frekventovaných slov a lovení nožů ze vzduchu. Řidič si cosi spokojeně broukal pod nos, kdežto já nepřítomně hleděl na domy, ubíhající kolem nás. Jelo se dobře, zácpa nikde žádná.

„Tuhle jsem ti čet Henry Millera…," vyhrkl najednou šofér.

Jeho vzezření přitom nedávalo ani naději, že by snad četl módního Murakamiho nebo Coelha. A pokud jde o Turgeněva, Jacka Londona či Strugacké, tak jsem upřímně řečeno měl taky dosti vážné pochyby.

„A co konkrétně?" zeptal jsem se. „Obratník Raka? Nebo Obratník Kozoroha?"

Užasle na mě vytřeštil oči.

„No to čumim! Jak jsi prosimtě k těmhle knihám přišel?"

„Už ani nevím," upadl jsem sám do rozpaků. „Asi v mládí, v knihovně rodičů…"

„Aha, tak to jo." Šofér se uklidnil. „Teda ale řeknu ti, že tyhle nóbl literatuře teda moc nerozumím. Člověk čte, čte…

No hrůza. Protože jakmile de vo nóbl literaturu, tak tam buď žerou hovna, nebo se jebou do řiti. Kde na to člověk má brát žaludek?“

„Nelamte to přes koleno,“ poradil jsem mu. „Čtěte radši klasiku.“

„Já mám hrozně rád Ťutčeva,“ přiznal se nečekaně. A od té chvíle mlčel jako zařezaný. Takhle jsme dojeli až do Studené – plni mlčenlivých úvah o nóbl literatuře. Požádal jsem ho, aby mi zastavil kousek od našeho domu, myslím bývalého. Řidiči jsem do ruky vtiskl padesátku a on ji bez reptání přijal.

Někdy člověk zažije velmi zvláštní setkání, ani na to žádná kouzla nepotřebuje.

*

Ten, kdo dal jméno Studené ulici, byl člověk jistě vnímavý a se smyslem pro humor. V létě je Studená velice milá ulice, jíž končí Moskva a začíná Rusko. Na podzim a v zimě však dává naplno znát, že své jméno nese právem. To si hned vybavíte vánoční příběh o děvčátku se sirkami i mnohem reálnější, i když ne tak srdceryvné historky z černé kroniky – o alkoholicích, co si ustlali v závěji.

Pomalu jsem dům obcházel a v duchu si ujasňoval, jak budu postupovat dál. Využiju svých schopností funkcionála? Vykopnu dveře, popadnu psa a uteču? Ale budu na to stačit? Když od věže je to přesně deset kilometrů?

Přesně?

Ano, přesně. Plus mínus padesát metrů. To vím. Jako když se ozve bzučák ve sluchátku, které odnesete příliš daleko od základní stanice…

No co, to znamená jen tolik, že když budu operovat někde na Pražské, tak jsem bez šancí. Tam se ze mě znovu stane normální člověk.

Ale tady bych na tenhle úkol nejspíš stačil. Určitě bych se dokázal po hladké stěně našeho paneláku vyškrábat až k sousedovic oknům. Nebo vyrazit oplechované dveře. Nebo například odemknout kvalitní italské zámky kancelářskou svorkou. Tohle vše do přehledu schopností, poskytnutých celníkovi, rozhodně patřilo.

Jenže to já si nepřál, nechtělo se mi ani krást, natožpak loupit. Těch pět tisícovek je přesně ona suma, za kterou je někdo ochoten prodat náhodně získaného čistokrevného psa. Anebo není…

Jenže jakmile jsem dospěl až k domovnímu vchodu, problém odpadl. Na dětském hřišti, kde si žádné dítě jakživo nehrálo, mezi opršenými betonovými hřiby a zprohýbanými železnými houpačkami Kešu venčila sousedovic holčička.

Velice výhodná situace! Stačí k ní přijít, zařvat na ni a psa sebrat… Policii to rodiče ani neohlásí, protože budou rádi, že se dcerce nic nestalo.

Holčička zářila štěstím. Pevně svírala vodítko a rozhlížela se kolem sebe, protože si velice přála nějaké to diváctvo: Vždyť venčí psa! Skutečného psa. Svého vlastního! Zachytil jsem její rozjásaný pohled a uvědomil si, že mě samozřejmě nepoznala. To jsem ale ještě nechápal, že jí toho psa sebrat nedokážu. Snad… snad kdyby se Kešu ke mně vrhl sám.

Ale nevrhl. Ustaraně běhal po hřišti a vybíral si ta nejsušší místa. Očichával značky dalších psů ze sousedství. Tu a tam zvedl zadní tlapku a zanechal svůj vzkaz.

Přišel jsem blíž, sáhl do kapsy pro cigarety a zapálil si. Kešu optimisticky štěkl a došel až ke mně. Nikdy nebýval příliš agresivní, a když páníčkovi podle jeho názoru nic nehrozilo, byl ochoten se třeba i pozdravit s kolemjdoucím.

Samozřejmě za předpokladu, že se mu ten kolemjdoucí zamlouval.

Podal jsem mu ruku a dovolil mu, aby se vlhkým studeným čenichem dotkl mé dlaně. Konečky prstů jsem ho

podrbal pod bradou. Pes na mě blahosklonně pohlédl, stoupl si na zadní, předními se o mě opřel, otiskl mi na džínsy špinavé tlapy a přátelsky hafl.

Holčička ze sousedství se šťastně zazubila a řekla:

„Takhle se Kešu chová jenom k hodnejm lidem!“

„Kešu? To je ale zvláštní jméno.“ Pohladil jsem pejska po hlavě. „Já jsem taky měl… přesně takovýho psa.“

Čekal jsem, že dívenka zbystří pozornost. Toho pejska, marná sláva, měla teprve dva dny…

„No to je bezvadný!“ zvolala. „A měl jste fenu, nebo pejska? My máme pejska. Tatínek mi ho koupil, když jsem šla do první třídy. A řek mi, že když se budu špatně učit, tak mi ho sebere a pes pude z domu!“

Tak tohle byl slib hodný Petra Alexejeviče… Podíval jsem se na ni. Ta nelže. Docela určitě nelže!

„Kolik mu je?“ zeptal jsem se.

„Tři a půl. Je ještě mladej! Ale už získal na dvou výstavách titul!“

Já jsem s Kešu na výstavě nebyl ani jednou. Chovatelka mi říkala, že takový pes by na výstavy chodit mohl, ale…

„Jak je vidět, učíš se dobře,“ usoudil jsem. „Když ti psa doma nevzali.“

Zvonivě se zasmála.

„No jasně, mám samý jedničky. A taťka stejně jen žertoval. Ten to určitě nemyslel vážně. Protože von by Kešu nikdy nikomu nedal.“

Křečovitě jsem zatáhl z cigarety a rozkašlal se. Kruci. Co to má znamenat? Nejenže Kešu nepatří mně! Toho nikdy nevlastnila ani Natálie Ivanovová! Protože obhroublý vypitka Petr Alexejevič ho věnoval své dcerce. A něco se muselo změnit v celé té jejich rodině. Vyjukaná a zakřiknutá trojkařka se vesele směje, učí se na samé jedničky, a když mluví o otci, zaznívá z jejího hlasu upřímná láska.

„Ty ničemo jeden," zašeptal jsem, přidřepl a nechal psa, aby mi olízl nos. „Takže ty si mě nepamatuješ? Ale vede se ti dobře, viď? Určitě? A jim je s tebou taky líp?"

Kešu mi olízal celý obličej. Dařilo se mu skvěle. Svou malou paní miloval a byl si naprosto jist, že drtivá většina lidí je taky hodna jeho přízně.

„Máš pěknýho psa," řekl jsem jí. „Dávej si na něj pozor. Mně… mně se jeden přesně takovej ztratil."

Do dívenčiny tváře se okamžitě promítla děsivost podobné představy. Přikývla a řekla:

„My zrovna máme jednoho dostat, za krytí. Kdybyste ho chtěl, tak se stavte. Jenže jsou hodně drahý tak se nezlobte."

„Budu o tom přemýšlet," slíbil jsem jí. „Já tady vlastně hledám jednu známou, Natálie Ivanovová se jmenuje. Neznáš ji náhodou?"

Holčička se zamyslela a zakroutila hlavou.

„Já si pamatuju jen to, že je to někde tady. A že bydlí v pátým patře, tenkrát jsem ji tam doprovázel…"

„My taky bydlíme v pátým," ožila hned. „Jedině že u nás teda žádná Natálie není. Na patře jsou tři byty. V jednom bydlí teta Galina…" Holčička zdusila hlas a zopakovala jasně cizí slova: „Příšerná zmije… V dalším bydlíme my s Kešu, tatínkem a maminkou. A mezi náma je eště jednopokojáček, ale tam nebydlí nikdo. Majitelé ho asi nepotřebujou! Ale proč ho aspoň nepronajmou, žejo? Docela slušně by na tom vydělali. Kdežto takhle z toho nemaj užitek ani voni, ani někdo jinej! Tatínek říkal, že by bylo dobrý podívat se do zákonů a ten byt jim třeba sebrat. Když ho neužívaj."

„To by asi nešlo," poznamenal jsem zamyšleně. „Ale s tím pejskem si to rozmyslím. Moc ti děkuju."

Na rozloučenou jsem Kešu ještě jednou pohladil po zátylku. Když jsem odcházel, ani jednou jsem se neohlédl.

*

Koťovi jsem zavolal od metra.

„Ano!“ ozvalo se ze sluchátka významně až podezíravě.

„Nojo,“ řekl jsem. „To víš, že jsem to já.“

Ztěžka si povzdechl.

„Nech toho, Koťo!“ okřikl jsem ho. „Já se s tebou potřebuju poradit.“

„Jenže já mám plno práce!“ odvětil hrdě.

„Copak, že by sis vydělával na letní dovolenou?“ otázal jsem se potměšile.

„No a kdyby?!“

„A že uhodnu, jak to děláš… *Kdysi jsem byla veselá a společenská dívenka, ale pak jsem v televizi uviděla ji*…“

„Je to jinak: *Dřív jsem byla obyčejný pitěrský mládeneček jménem Ljocha, řekla Mary s úsměvem. A zhasni laskavě tu cigaretu, kouření škodí zdraví!*“

„Kde se u tebe bere ten celospolečensky pozitivní podtext?“ podivil jsem se.

„To je pro list *Buďme zdrávi*,“ přiznal se provinile Koťa. „A voni po mně chtěj, aby v normálním porníčku bylo taky něco vo škodlivosti kouření a alkoholizmu… Proč voláš?“

„Popadni deset piv a přijeď,“ požádal jsem ho. „Ale to pivo ať je studený. No a k tomu nějaký chipsy nebo voříšky…“

Koťovi chvíli trvalo, než to všechno strávil:

„Nojo, teplý pivo by za moc nestálo, ale… A co? Že by se votevřely třetí dveře? Kam vedou?“

„Do léta,“ řekl jsem a mobil vypnul.

* * *

Rozumné myšlenky se dostavují znenadání.

„Kdybys byl schopnej systematickýho myšlení, Kirille,“ obrátil se Koťa ze zad na břicho, „taks mi řek, abych s sebou vzal taky vopalovací krém.“

Slunce opravdu začínalo pěkně připékat.

„A kdybys ty nebyl takovej lenoch, tak pro něj teďka skočíš,“ odsekl jsem. „Léto poskytuju já, takže ty bys měl dodat to vostatní.“

„Jo? A kde teď seženu krém na vopalování?“ zeptal se líně. „To bych musel buď domů, nebo do ňáký velkoparfumérie na Tverský. Radši mi ještě podej pivko…“

Podal jsem mu láhev Oboloně. Nedalo mi to a zeptal jsem se:

„Hele, a kde pořád bereš to pivo?“

„Já prostě respektuju jejich reklamní strategii,“ ušklíbl se. „Představ si, že autorům sci-fi za každou zmínku o Oboloni dávaj prémii. Tak si to spočítej.“

„Takhle jednoduchý to je?“ zvolal jsem nadšeně. „Takže prostě jen Oboloň, Oboloň, Oboloň – a máš vystaráno?“

„To Oboloň tam musí bejt nejmíň desetkrát,“ zdůraznil Koťa. „Nejmíň.“

„A co to vůbec znamená?“ zeptal jsem se.

„To je v ukrajinštině bahnitej říční břeh.“

„Fakt? Takže pijeme pivo z močálový vody?“

„Copak ti nechutná?“

To jsem tedy říct nemohl.

I když u takového moře a pod takovým sluncem, a to v listopadu, bych asi nepohrdl žádným pivem.

„Je to všechno moc divný,“ řekl jsem. „Víš… Já čekal, že Kešu bude tesknit po Natálii… a že si ho vezmu. Samozřejmě za peníze! Jenže se ukázalo, že ta holka ho má už tři roky. To je divný.“

„To je náhodou naprosto v pořádku,“ vyprskl opovržlivě. „Copak ty to eště nechápeš?“

„A co?“

„Ani Róza, ani Felix nemluvili vo tom, že by se na jejich místo vecpaly nějaký podivný existence. Přísně vzato jsi měl ze života vypadnout sám…“

„Nojo…“

„Jenže ty jsi byl vypadnut. A nahrazen.“

„Jak nahrazen?“

„Vrazila do sebe tu kudlu?“ zeptal se mě bohorovně. „Hupsla ti na kudlu? A ta do ní vjela jako do másla? No… Z mrtvoly se valí krev, policejní sirény kvílej, ty zmizíš…“

„Kurňa…“

Konečně mi to všechno došlo.

Vyskočil jsem a vztekle kopl do písku.

„Kurňa! Kurňa! Kurňa!“

„Už tomu rozumíš?“ Otočil se obličejem ke mně a přisleple na mě zamžoural. „Ta tvoje Natálie Ivanovová, ta šedivá myška a chudinková jepice je stejnej funkcionál jako ty sám. Ty jsi neznámo proč nereagoval tak, jak voni čekali. Jenže s tím na druhý straně počítali. A měli připravenej katalyzátor – drzou protivnou trhovkyni. Že je to typ, kerej absolutně nesnášíš, no nemám pravdu? To není jen cizí ženská, to je hnusná cizí ženská. Žejo?!“

Pokrčil jsem rameny.

„S tebou to prostě bylo složitější než s hotelovou pokojskou nebo s restauratérem,“ pokračoval Koťa, jako by se nechumelilo. „Včera mi trochu bafly saze, tak se na mě nezlob. Ale ta mapa mě teda vytočila… Jenže s tebou to vopravdu není tak jednoduchý, Kirille. Ty nejsi obyčejnej celník, kterejch je všude jako smetí. Musí v tobě bejt něco zvláštního. Akorát jsem ještě nepochopil, co přesně.“

„A pokoušel ses vo to?“ zeptal jsem se chmurně.

„To jo. V noci. Několik hodin.“ Koťa se posadil, dal si brýle zpátky na oči a přísně na mě pohlédl. „Hele, Kirille. My jsme asi vopravdu byli dobrý kamarádi…“

Znejistěl jsem, jak se to ostatně stává vždycky, když se o přátelství začnete bavit se skutečným přítelem. To se daří nanejvýš tak se známými.

„Moře uprostřed Moskvy, ten tvůj vypečenej Kemgem…“

„Kimgim!“

„No tak Kimgim, jakej v tom je rozdíl? To všechno je každopádně moc pěkný. A kamarádit se s tebou je příjemný a vlastně výhodný,“ Koťa se poťouchle zašklíbil, ale pak

naprosto vážně pokračoval: „Jenže ty nejsi řadovej zednář… Řadovej funkcionál. Vznáší se nad tebou nějaký prokletí. A jednou, Kirille, prostě nestihneš pochytat všechny házecí nožíky. A já cejtím, že pro mě to skončí moc středně. Dneska ráno jsem si sed, že namastím další meloušek, a přitom jsem si řek: Pokud do voběda nezavolá, tak všechno vypnu a pokusím se sám sobě namluvit, že se mi to všechno jen zdálo. Jenže tys to stih, ty netvore.“

Rozpačitě jsem na něj pohlédl. Měl pravdu. Já ho zatahoval do jakýchsi dobrodružství, která sice byla zajímavá, ale taky smrtelně nebezpečná. Ovšem já měl přitom všechna esa v rukávě – myslím schopnosti funkcionála.

„Koťo…“

„No nic, zanechme lyriky, přes to vlak nejede.“ A Koťa mávl rukou. „To moře je špičkový. Pivko studený. A jak je to celý úžasně ekologický! Za to už se život položit dá… Přečet sis ten kimgimskej dějepis?“

„Spíš jen prolistoval,“ přiznal jsem se.

„No a co tě tam překvapilo nejvíc?“

„Že tam nejsou žádný státy.“

„Přesně!“ pohrozil mi ukazovákem. „Městečko Kimgim místo Kaliningradu, no prosím. Městečko Zarchtan místo Pitěru – výborně. Jedině že se to skoro nedá vyslovit… Ale pokud na celý zeměkouli nemá bejt jedinej stát, jen města a území nikoho… Tak to máme co?“

„Feudalizmus?“ střelil jsem nazdařbůh.

„Jakejpak feudalizmus,“ zašklebil se. „Feudalizmus, to jsou války, boj vo moc, dvorský intriky… Počkej, já přece nemám nic proti tomu, že se v tom světě nebojuje! Naopak, jsem voběma rukama pro! Ale přesně tohle je prostě nemožný. Ten svět je umělej!“

„Jenže my nemáme údaje, Koťo, a…“

„Těch máme dost a dost!“ zvedl se Koťa z písku a zahrozil drobnou pěstičkou. „Všechno je to jako na dlani! Já si dokonce poměrně přesně spočítal ohnisko bifurkace…“

V tom okamžiku se od věže ozvalo monotónní klepání. Oba jsme se ohlédli tím směrem.

„Ať si klepou," rozhodl jsem se. „I celník snad má právo na odpočinek."

„A nezapomněls, že se ti na dnešek vohlásila ta komise?" zeptal se mě.

Začal jsem se kvapně oblékat.

Koťa taky. A přitom přemýšlel nahlas:

„A mám já právo bejt u tebe na návštěvě? Neměl bych se tady někde schovat?"

„Lepší bude, když se v Kimgimu zahrabeš do závěje," odsekl jsem. „Tím se nezabejvej. Snad mám právo pozvat si domů přítele. Snad…"

„Teď ze sebe dělej vola, co to pude, Kirille," řekl zničehonic Koťa. „To ti náhodou jde vohromně. Protože ty, co přijdou, určitě nejsou žádný pitomci."

12

Ani nevím, jak se to stalo, ale zatím jsem se v životě nemusel zpovídat žádné komisi. Ve škole jsem na jedné straně byl až příliš nadaný a na straně druhé až příliš rozjívený, než abych se bál nějaké „prověrky z obvodní školské správy“. Na vysokou jsem zase chodil v letech, kdy žádné komise jednoduše neexistovaly a v zemi panovala naprostá anarchie. No a v Bitu a bajtu? Kdo by tam co kontroloval? Jestli jsem náhodou neukradl novou videokartu do svého domácího počítače?

Ne, neukradl, jen jsem ji vzal domů otestovat a za měsíc ji zase vrátím, to zrovna stačí zestárnout, a pokud se vám to nelíbí, tak dávám výpověď, támhle ve firmě Makroschéma se stejně platí o půldruhé tisícovky víc!

A stejně se mi mezi lopatkami usadilo geneticky zakódované mrazení.

Co se dá dělat – generace, kterou nikdo neřezal, pořád ještě leží na lavici.

A čeká, až se na ni uřízne pořádný prut.

Otřepal jsem si písek z košile a vstoupil do věže. Mimoděk jsem si pomyslel, že ke dveřím by bylo dobré položit nějaký hadr… anebo koberečky, takové ty zelené, plastikové, co vypadají jako umělý trávník.

Na moskevské dveře znovu někdo zaklepal.

Koťa se snažil vypadat co nejsoustředěněji (v čemž mu, pravda, trochu překážely dvě vypité láhve ukrajinského piva) a postavil se vedle schodiště.

Otevřel jsem dveře.

A za nimi objevil tři přátelské, dobře známé tváře.

První patřila proslulému humoristovi a hvězdě televizní obrazovky a byla napapaná a zároveň vrásčitá. Úsměv byl do této tváře vlepen tak důkladně, že aby se přestal zubit, musel by jeho nositel zřejmě vyvinout značné svalové úsilí.

Vedle něj stál neméně proslulý poslanec z vlastenecké opozice. Taky se usmíval, ale šlo mu to nějak líp. Důvěryhodněji. Dokonce jsem v první chvíli měl chuť vstoupit do jeho strany a začít pečovat o lid a národní ideu.

Ale copak ti dva, to by ještě šlo. Něco takového jsem ostatně čekal.

Jenže třetí byla Natálie Ivanovová.

Byla živá a zdravá a přívětivě mi pokynula. Její pohled ovšem už tak přívětivý nebyl. Spíš zpozornělý, až nastražený.

Ještě štěstí, že Koťa vyslovil svůj předpoklad v pravou chvíli!

„Ahoj, Natašo," pozdravil jsem ji, naklonil se k ní a lehce ji políbil na tvář. „Ani nevíš, jak rád vidím, že jsi živa a zdráva."

Politikovi jsem prostě podal ruku a vyměnil si s ním pevný stisk. Humoristu bych upřímně řečeno býval nejradši přetáhl nafukovacím kladivem nebo mu do ksichtu vpálil krémový dort. Omezil jsem se však na kývnutí hlavou a přátelský úsměv číslo jedna.

Natálie si mě zkoumavě měřila. V jejích očích se cosi jakoby proměňovalo, přerovnávalo a přetavovalo. Dopředu se drala jen přízeň a dobré úmysly. Z koutků očí se dokonce rozběhly veselé vějířky drobných vrásek, přestože jinak se něco takového dá u velmi zdatných potvor zaznamenat nejdřív tak v třiceti pětatřiceti letech.

Napětí z nich mizelo a z očí se zřejmě stěhovalo kamsi blíž k duši.

Ty kreténe.

Sotva před pár minutami jsi přece dostal radu, aby ses choval jako vůl! A ty si místo toho hraješ na důvtipného a vůbec se nedivíš tomu, že Natálie je naživu.

„Ty se na mě nezlobíš, Kirille?“ Tentokrát se lehce naklonila ona ke mně a dotkla se mé tváře suchými horkými rty. Z její přívětivosti zavanul chlad.

„Ale co tě nemá!“ Donutil jsem se dokonce ke smíchu a laškovně kývl na humoristu, jako bych ho vybízel, aby se k mému veselí připojil. „Copak jsem debil? Takovýhle věci se přece neodmítaj! Kdybys mi to bejvala vysvětlila hned…!“

„Vysvětlit se nedá nic a nikdy,“ ubrala poněkud ze své falešné vstřícnosti. „Můžeme dál?“

„Ale samozřejmě!“ Ustoupil jsem jim z cesty a jen tak letmo si povšiml drahých aut na krajnici a několika statných bodyguardů, kteří celou věž obklíčili. Trojice vstoupila, ale jakmile si povšimla Koti, zůstala stát. „To je kamarád. Řekli jsme si, že si dáme pár piv. Nebo se to snad nesmí?“

Natálie si Koťu důkladně prohlédla. Ten se vypnul jako strunka a skoro se zahlásil:

„Čagin, Konstantin Igorovič! Stár dvacet pět let! Nevoják – ze zdravotních důvodů. Novinář.“

„Proboha jaký novinář?“ zeptala se skoro štítivě Natálie.

„Můj obor jsou senzace!“ vyhrkl znovu Koťa.

„To u tebe Kirill přespal?“

„Přesně tak,“ přikývl pohotově Koťa. „Jen si z toho nic nepamatuju, všechno jsem zapomněl a pak jsme se museli seznámit znovu… Hlavně si nemyslete, že jsem tu z profesních důvodů! Čistě jako kamarád. Já mám náhodou Kirilla rád!“

„Hlavně bys měl mít rád sám sebe.“ Bylo znát, že pokud jde o Koťu, Natálie právě dospěla k nějakému důležitému rozhodnutí. „Ale proč bys nebyl jeho kamarád? Přátelství je důležitá věc.“

„Starý přítel brázdu nepřeoře!“ pronesl skřípavě humorista. S nadějí v oku pohlédl na Natálii a pak na politika.

Ona ho ignorovala, kdežto politik svraštil čelo a připomněl mu:

„Tady nejsi v práci, Ženo…“

„Mně to připadlo docela komické!“ prohlásil s dotčenou výzvou v hlase humorista a pokrčil rameny. „No co, to se může stát každému…“

„Radši se tady s mladým mužem oba seznámíme,“ navrhl mu mírumilovně politik. „Protože si umím představit, jak nás tady asi inzerovali: komise, inspekce. Jak já tu byrokracii nesnáším!“

„Já vás přirozeně znám, myslím z televize,“ broukl jsem nesměle. „Vy jste…“

„Říkej mi Dima,“ přerušil mě politik a rozhodil rukama. „Žádné oficiality, tady jste mezi svými! Vy jste Kirill a my jsme Nataša, Dima, ééé… Kosťa, Ženya… Tak jak jste se tu zařídil, Kirille?“

„Vcelku to jde…“ Ve snaze nedívat se na Natálii jsem nasadil zkroušený kukuč a zamumlal: „Jen s penězma je to docela těžký… Bydlet kde mám, ale člověk přece musí něco jíst… A potřeboval bych si koupit televizi, abych věděl, čím země zrovna žije…“

Politik pokýval hlavou a pohlédl na Natálii. Ta už stála na schodech a prohlížela si, jak to vypadá v prvním patře věže. Oslovil ji:

„Copak u vás neexistuje nárok na nějaký náborový příspěvek? Než ten člověk začne normálně pracovat a postaví se na vlastní nohy…“

Vztahy uvnitř téhle trojice byly zvláštní. Okamžitě jsem pochopil, že humorista je tu ten „za lidové masy“ a do počtu, ale kdo z těch dvou zbylých je důležitější a má to celé na povel, tomu jsem zatím nerozuměl.

„Hned mu to vyplatím,“ přikývla. „Otevřelo se i druhé patro, Kirille?“

„Je tam kuchyň a koupelna.“

„Výborně!“ Nataša sestoupila ze schodů a došla až ke mně. S očima upřenýma do mých sáhla do kabelky a po hmatu odtud vytáhla tlustý svazek modrých bankovek. „Bude sto tisíc pro začátek stačit?“

Koťa lehce mlaskl a zřetelně zašeptal:

„Obytná plocha je velká…“

„Hlavně nepřehánět, mládenci!“ ušklíbla se a vložila mi svazek do dlaně. „Které dveře už jsou otevřené?“

„Do Kimgimu,“ řekl jsem. „Ty byly první. A dneska ráno se otevřely tyhle.“

Dveře je přirozeně zajímaly mnohem víc než moje maličkost. Za pár okamžiků celá trojice přešlapovala v písku. Ve tvářích se jim usadila neskrývaná spokojenost. Humorista už dokonce stačil doběhnout k vodě, namočil si do ní ruce a vrátil se; celý spokojený začal s ohavným komediantským patosem recitovat parafrázi na Někrasova:

Zima je! A ruský rolník, na mou věru…

Kdežto já – na maltské pláži – na to…

Natálie si povzdechla, ale neřekla nic. Politik si povolil kravatu, svlékl bílé sako a přehodil si ho přes ruku:

„Moře mám rád. To je opravdu báječné, Kirille. Z Moskvy jsme zatím k moři měli jen jeden jediný východ. Z předměstí Kapotňa, umíš si to představit?“

„No a kolik je vlastně v Moskvě věží?“

„To nemusí být nutně věž. Třeba v Kapotně je to sklep. Ale těch celnic je dohromady sedmnáct.“

Podíval jsem se po humoristovi, který zrovna obcházel věž, dotýkal se stěn rukama a chvílemi do nich i kopal, jako by si chtěl vyzkoušet, jak jsou pevné. Zeptal jsem se:

„To jsme opravdu na Maltě?“

„Ale kdepak, tohle je od naší Země velice daleko,“ odpověděl bezstarostně politik. „Nemyslím na vzdálenost, ale z hlediska *segmentu.* Tohle není Kimgim. Světadíly tu vypadají docela jinak. Lidé tu nejsou žádní.“

„Takže je to letovisko?“

„Přesně tak. Budeš velmi populární.“

„Nemýlili jsme se v tobě,“ přikývla Natálie. „Gratuluju, Kirille. Jsou to dobrý dveře, ale tos jistě pochopil sám.“

Pohlédl jsem směrem, kam se dívala, a objevil pivní láhve a pytlíky s buráky, zanechané v písku. A nejen já. Politik neočekávaně zamířil k místu našeho pikniku, zvedl

obě láhve a jednu o korunkový závěr druhé otevřel. Následoval mohutný lok.

Moře si je získalo. Uvolnili se. Ze všeho nejraději by byli, kdyby sem vedly ještě jedny dveře.

„Na čem závisí, kam se dveře otevřou?“ zeptal jsem se.

„Na celníkovi,“ odpověděla po kratičkém zaváhání Natálie. „Ten otevře dveře do světů, které jsou mu nejbližší.“

„A kolik je těch světů dohromady?“ ptal jsem se dál.

Tentokrát váhala déle, ale zase mi odpověděla:

„My jich známe třiadvacet. Jsou to ty, kam se přechody otevírají stabilně, ačkoli dobrou půlku těch světů nikdo k ničemu nepotřebujeme. A mluví se taky o světech, kam se dveře běžně neotevírají – ale můžou to být fámy. Do některých světů se dostaneš kdykoli, do jiných naopak zřídka.“

„Do Kimgimu se asi chodí často,“ zauvažoval jsem.

„Kimgim je populární svět,“ souhlasila. „A využívá se ho taky jako přestupní stanice, když se chceš dostat do nějakých méně známých míst. No dobře, když už jsme začali hru na otázky a odpovědi, tak se ptej dál.“

„Co jseš zač ty, Natálie?“

„Jsem funkcionálka.“

„To mě napadlo. A dál?“

„Porodní asistentka,“ zněla její evidentně předem připravená odpověď. Poslušně jsem se podivil a dočkal jsem se i přesnějšího vysvětlení. „Jsem taková funkcionálská gynekoložka. Hledám příští funkcionály a pomáhám jim, aby se projevili.“

„Včera večer jsem si vyrazil do Kimgimu a dva funkcionály už jsem tam potkal,“ prohodil jsem nedbale. A pochopil, že tohle je pro ně novinka. Natálie zachovala kamennou tvář, ale politik nepatrně přimhouřil levé oko a humorista se vyloženě nestačil divit. „Takže mě zasvětili. Ale na porodní asistentky nějak nepřišla řeč.“

„To musí být, protože porod může být normální, ale může… se odehrávat s komplikacemi," vysvětlila mi měkce Natálie. „V tvém případě to bylo… moc špatné. Pojď, Kirille. Tohle bude jen pro funkcionály."

Měkce mě uchopila za ruku a vedla mě od věže k moři. Koťa zůstal na místě. A nejen Koťa. Politik a humorista také dál stáli u věže. Tak oni jsou nakonec jen obyčejní lidé?

„Jsou to jen lidé," řekla mi tlumeně. „Nemá smysl zasvěcovat je do detailů. Už podruhé jsi mě překvapil, Kirille."

„Aha. A prvně jsem tě zaskočil s tím nožem?"

„Ano. To absolutně neodpovídalo tvý povaze. Ale tady ses zorientoval mimořádně rychle. Což je dobře. Podcenila jsem tě. Ale teď bychom se měli dohodnout jednou provždy, Kirille. Je mezi námi mír?"

„A co kdybych řek, že ne."

Nervózně škubla ramínky.

„Tohle je tvý území. Tady mě můžeš zkroutit do kozelce. Ale to by znamenalo…"

„Já vím. Že přijde policista-funkcionál. Ještě jedna otázka, Natálie. Proč jsem se stal zrovna celníkem? To pro to mám nějaký vrozený předpoklady?"

„Ne," odpověděla zdráhavě. „Řekla bych, že ne. Ten mechanizmus já neznám a ani znát nechci."

„Ale jsi přece porodní asistentka."

„No a co? Mně se prostě oznámí, že z někoho se stane funkcionál. Tak ho sleduju. Takovej člověk obvykle z reality vymizí snadno a rychle. V jeho bytě se objeví jinej člověk a v zaměstnání ho taky hned někdo nahradí. Někdy je to ale složitější. Tvůj byt se sice proměnil, jenže místo tebe tam nikdo nevzniknul. A v práci po tobě zůstalo volný místo."

Vybavil jsem si, jak pohotově mi šéf nabídl práci v Bitu a bajtu a nepříliš nadšeně jsem přikývl.

„Lidi kolem tebe zapomínali pomalu," pokračovala Natálie. „Takže bylo třeba tě nahradit. Obsadit tvoje místo a pořádně tě zmáčknout. Co jsme si s tebou taky měli počít? Nevím, jaks to dělal, ale držel ses toho svýho světa jako klíště…"

„Nebo on mě," zamumlal jsem. „Rozumím."

„Celá moje vina spočívá v tom, že jsem tě trochu postrčila," pokračovala Natálie. „Tvou proměnu ve funkcionála jsem urychlila. Myslím tou simulovanou vraždou. Takhle by se ale na mým místě zachoval každej funkcionál. Co dál?"

Sklonila hlavu ke straně a pohlédla mi do očí. Od očních koutků se jí opět rozběhly ty vějířky vrásek.

Ale ona vůbec není mladá, pochopil jsem najednou. Funkcionálové zřejmě vůbec nestárnou a strnou ve svém výchozím lidském věku. A ona se funkcionálkou rozhodně nestala v době, kdy jí bylo dvacet a něco…

„Jsi hodná ženská," řekl jsem.

„S tím člověk nic nenadělá. Docela jsi mě dostal, Kirille. Držel ses čtyřiadvacet hodin." Předstíraný zájem a náklonnost začaly z jejích očí pomalu mizet. Na jejich místo se ale naštěstí nastěhovala lhostejnost. Takže přece jen dospěla k závěru, že nejsem nebezpečný.

„Ale pročs mě teda tak vyděsila? Přece by stačilo, kdybys mi to všechno vysvětlila…"

„Tím bych jen všechno zkazila," vyprskla skoro opovržlivě. „Funkcionála funkci nenaučíš."

„To je nějaký úsloví?"

„Dejme tomu. Takže mír?"

„Ale jo!" ušklíbl jsem se a podal jí ruku. „Stejně jsi mi dala pořádně zakouřit…"

„Já bych řekla, že to za to stálo," kývla Natálie na syčící linii nízkého příboje, který se nám připlazil až k nohám. „A teď dál. Támhleti," kývla směrem k politikovi a humoristovi, „funkcionálové nejsou. Ti jen můžou našich schopností využívat. Přecházet ze světa do světa. Pěkně se

stříhat a chutně obědvat a večeřet. Studovat a jezdit do lázní. Ale nijak zvlášť se s nima nevybavuj. Ty jsi funkcionál s vlastní funkcí. Oni jsou jen odvozeniny. Takže jakmile jdou přes celnici, chtěj po nich poplatky. Buď k nim zdvorilej, ale přísnej. Zato funkcionály celníci propouštějí bez oficialit… Samozřejmě pokud se nestane něco mimořádnýho.“

„Jako je například provážení nepovolenýho zboží?“

Přikývla.

„Přesně tak. To je všechno, jdeme zpátky…“

„Počkej! Pár otázeček bych ještě měl.“

„Ano,“ zadívala se na mě vyčkávavě.

„Jak se o funkcionálech dovědí lidi? To znamená, že někdo dostane právo naše… funkce využívat?“

„Potřebuješ peníze, Kirille?“ přimhouřila lstivě oči. „A věci o něco složitější než je kastrol nebo štokrle? Nebo osobní bezpečnost?“

„Potřebuju,“ připustil jsem a pohlédl na další dva členy inspekčního týmu. „A taky humor, žejo!“

„Všechno na světě se penězi poměřovat nedá! Protože proč by ses jinak ze všeho vyzpovídal svýmu kamarádovi?“

Byla to reakce tak drsná a nečekaná, že jsem se na žádnou odpověď nezmohl. Natálie se vítězoslavně usmála.

„No dobře, ještě poslední otázka. Kdo tomu všemu velí?“

„Ty ještě pořád žiješ ve zrůdně deformovaným světě,“ zakroutila hlavou. „Ve světě, kde jsou důležitý peníze, moc a postavení ve společnosti. Ve světě lačných dětí… Uvolni se! Ty už jsi tenhle rámec opustil. My velitele nemáme. Jsme si všichni rovný. Kdo se poctivě věnuje svý funkci, ten je na tom dobře.“

Natálie se otočila na patě a zamířila k věži. Pak se zastavila a ohlédla se na mě:

„Pojď. Jsem pro to, abychom tvůj nástup do funkce považovali za platnej. A ten tvůj kamarád… Já bych řekla, že šikovnej novinář se nám vždycky může hodit.“

*

Ve věži strávili ještě asi půlhodinu. Jakmile Natálie oznámila, že je se mnou spokojena, celková atmosféra se významně proteplila. Pláž jsme nakonec opustili a vyšli nahoru do kuchyně. Předtím se ale politik ještě vyklonil z moskevských dveří, zavolal na kohosi z ochranky a nechal si přinést láhev šampaňského. Samozřejmě francouzského, a byl to správně vychlazený brut, tedy žádný zmetek z mrazáku typu – „hele, jak v tom plavou kousky ledu, to nám to perfektně mrazí, co?“ Ostatně sladké Sovětskoje šampanskoje, napumpované oxidem uhlíku a koupené někde v sámošce, se jednou za rok „za zvuků kremelského orloje“ jinak než plné ledových krupiček ani pít nedá.

Našel jsem jakž takž slušné poháry z toho výběru, který mi poskytl zrod posledního patra s kuchyní a koupelnou. Humorista oznámil, že „bytí na Rusi jest pití“ a všichni jsme usrkli sektu.

Pak jsem od Dimy a Ženi dostal vizitky. Natálie mi přirozeně žádné případné kontakty nezanechala, jen mi slíbila, že se budeme občas vídat. A taky mi poradila, abych si vizitky opatřil i já, protože už v tomto měsíci mě navštíví několik set velmi známých lidí.

Když už jsem „komisi“ vyprovázel, humorista mě dorazil definitivně. Okázale se popleskal po pleši a zaječel: „Hlavo moje sivá, hlavo šedivá!“, rozběhl se k autu, dlouho se hrabal v kufru, vrátil se s mírně pomačkanou brožovanou knížkou svých opusů a velice dlouho do ní vpisoval dedikaci. Natálie na nic nečekala – jen mi zamávala a pěšky vyrazila směrem k metru. Nejspíš už zase chvátala na Čerkizovský trh obchodovat s čínskými lakýrkami… Zato politik zdvořile počkal, až epištolami výjev skončí a významnou grimasou mi dal najevo, že tohle je naprosto nevyhnutelné.

Teprve až když se rozjela poslední auta, do nichž předtím naskákali tělesní strážci nudící se kolem věže

(stejně by mě docela zajímalo, co si asi tak mysleli o vrtoších svého panstva), zavřel jsem dveře a tázavě se zadíval na Koťu.

„Celkem slušný," skoro mě pochválil, ale jinak byl velmi vážný. „Jsi dobrej. Toho vola jsi dělal bezvadně. Zvlášť na začátku: Ani nevíš, jak rád vidím, že jsi živa a zdráva!"

„Ale to jsem snad spíš prosek," vyhrkl jsem a hned se zase zarazil.

„Naopak!" rozhorlil se Koťa. „Přece sis nemoh dovopravdy myslet, že je mrtvá? Podezřelý by podle mě bylo, kdyby ses při pohledu na ni polekal nebo ztratil hlavu, to by bylo zlý… Nene, bylo to v pořádku. Choval ses přesně tak, jak bylo zapotřebí."

„Ty jsi taky ohromnej! Novinář a specialista na senzace!"

„Uznej, že to zní," vypnul Koťa hrdě chabý hrudníček. „Já se taky nechystám celej život pytlíkovat příběhy vo tom, jak se nemilovaná tchýně stala milovanou chotí. Jen počkej, až narazím na skutečnou senzaci…"

Ustal v půli věty a já přikývl:

„No právě. Už jsi na ni narazil. Tak kde máš ty senzační články? Klidně ti dodám fotografie, můžeš je použít!"

Povzdechl si, otřel pot z čela a vydechl:

„Já snad už ani na to pivínko nemám chuť… Hele, a to znamená, že celá naše politická špička jsou funkcionálové?"

Zakroutil jsem hlavou:

„To nebyl funkcionál. Proč myslíš, že si mě Natálie odvedla stranou? Některý lidi jsou do věci zasvěcený a našich služeb využívaj. A nemusej to nutně bejt jen politici…"

Koťa se ošil:

„Jasně! Některý jsou třeba humoristi."

„Ale uznej, že se docela snažil," řekl jsem diplomaticky a ruku s knížkou schoval za zády. Pomlouvat člověka, který mi zrovna předal své dílo i s věnováním, mi připadalo jaksi nevkusné.

„Ale víš ty, jakej z toho celkově mám pocit?“ ožil Koťa. „Že ta tvoje Natálie bude taky jen malá ryba.“

„Taky?“

„Je moc důležitá,“ nereagoval na mou kusou otázku Koťa a pokračoval. „Vona se jen naparuje…“

Jeho úvahy přerušilo další zaklepání na dveře, tentokrát z Kimgimu.

„Začínáš bejt populární,“ ožil můj přítel. „Na tvým místě si na dveře pověsím tabulku s úředníma hodinama.“

Zamířil jsem ke dveřím. Koťa se postavil na své místo uprostřed přízemí vedle schodiště (až se mi do srdce vkradlo nepříjemné podezření, že na této pozici ho nejvíc láká možnost rychlého ústupu po trase „první patro-okno-Moskva“). I když upřímně řečeno bych se na jeho místě, tedy bez mých schopností, asi taky jistil.

Dveře se otevřely a vevalila se do nich mračna ledové páry.

Zároveň s mračny se do věže vhrnula i mladičká nakrátko ostříhaná černovláska s mírně šikmýma očima.

„Potřebuju dál!“ křikla o zlomek vteřiny dřív, než měla na její spánek dopadnout moje pěst.

Stihl jsem to. Ruku jsem zastavil včas.

Pro nezasvěceného to muselo vypadat tak, že jsem bleskurychle vymrštil paži a pak dívku s něhou pohladil po vlasech.

Tentokrát na sobě černou kombinézu neměla. Sukně byla trochu dlouhá, ale takové se teď u nás nosí taky. K tomu krátký kožíšek a hnědý kožešinový baret.

Normální mladá holka. V metru by si nikdo nevšiml ani jejího zjevu, ani oblečení.

„Kam jdeš?“ zeptal jsem se.

„Kam… A kam se dá jít?“ Pohlédla přes rameno někam za sebe. Buď se mi nechtěla podívat do očí, anebo čekala, že se v jejích stopách přižene kdosi další.

„Do Moskvy. Nebo na takový mořský pobřeží, ale tam není ani živáčka.“

„Tak k moři.“ Odstrčila mě a vstoupila dovnitř. Dveře za sebou zabouchla a zajistila na závoru. Pak pohlédla na Koťu a hrdě vztyčila hlavu. Teprve teď se její pohled konečně potkal s mým.

Byla k smrti vylekaná, možná ještě víc. Byla tak vyděšená, že panika ustoupila a své místo přenechala odevzdané netečnosti.

„Ale zaplatíš clo!“ řekl jsem přísně. „U pasu máš několik házecích nožů. Za bodnou zbraň s délkou čepele do jednoho lokte je předepsán poplatek ve výši…“

Prudkým pohybem obrátila kapsu kožíšku naruby a na podlahu vysypala hrst mincí, na první pohled stříbrných.

To nebyl pokus mě urazit. Prostě spěchala.

„To stačí,“ ujistil jsem ji. Peníze jsem počítat nemusel. Věděl jsem, že jsem dostal víc, než požaduje předpis a že nic jiného k proclení u sebe nemá. „Běž. Jsou to támhlety dveře.“

„Musíš mi je otevřít,“ řekla mi a olízla si rty. „Hrozně spěchám.“

Vyhověl jsem jí a napadlo mě: Že by to ona sama nedokázala? Mávl jsem okázalým gestem směrem k pláži. Dívka proklouzla kolem mě ven. Kožíšek si okamžitě stáhla a zůstala jen v černém svetříku.

„Počkej chvilku! A řekni mi – proč jste na nás v hotelu zaútočili?“

To už poskakovala po jedné noze a stahovala si kozačku.

„Potřebovali jsme mistra.“

„Jakýho?“

„Jakýhokoli.“

Hned po kozačkách do písku odlétly i vlněné ponožky. Začínalo to mírně připomínat striptýz.

„Ale k čemu?“ nedával jsem pokoj.

Z pouzdra vytáhla házecí nůž. Sukni si vykasala a rychlými pohyby ji uřezala tak, aby jí sahala jen po kolena.

„Byla jedna krůta,“ odpověděla nejasně. Najednou se ke mně otočila a s nezkrotnou nenávistí mi přímo do očí vmetla: „Jak já vás všechny nenávidím!“

„Tak proč mě žádáš o pomoc?“

„Já nežádám o pomoc! Já tudy jen procházím!“

Chviličku nůž potěžkávala v ruce, jako by přemýšlela, zda ho po mně nemá mrštit. Rozum ale zvítězil. Nůž se vrátil do pochvy a ona učinila pár nejistých kroků, jako by si to zkoušela. A pak se – lehce a krásně – rozběhla k pobřeží, k dalekým zeleným hájům. Běžela tak, že bych ji nedohonil – přinejmenším v dobách, kdy jsem byl prodavačem hardwaru.

„Kam tak chvátá?“ otázal se zadumaně Koťa.

„Ne kam, ale vodkuď,“ opravil jsem ho. „Mně se zdá…“

Jenže se mi nic nezdálo. Na kimgimské dveře už zase někdo klepal. Zdvořile, ale důrazně.

„Že bys třeba nevotevřel?“ kývl na dveře. „Moh jsi jít do města, do krámu, koupit televizi.“

Zakroutil jsem hlavou. Koťa nechápal, že neotevřít nemůžu. Když jsem ve věži byl, tak jsem nedokázal předstírat, že jsem někde jinde. Bylo to nad mé síly, asi jako kdybych se pokoušel potlačit kýchnutí.

Jediné, co jsem si mohl dovolit, bylo ke dveřím dojít beze spěchu, pomalu odsunout závoru, pak je stejně pomalu otevřít a příchozího z prahu dál pustit až po chvíli.

Příchozí byl asi tak třicátník. Dost vysoký. Normální postavy. Jen jeho obličej byl nezvyklý – ani kulatý, ani oválný, spíš kosočtvercovitý, jako by ho někdo dával dohromady ze stavebnice Lego. Byl nápadně nalehko, jako by si vyrazil na procházku do vlahého letního podvečera – přes ramena měl přehozenou tenkou větrovku a na hlavě jakousi lehkomyslnou čapku.

„Nazdar!“ Muž mi pevně stiskl ruku. „Ty jsi Kirill, viď? Vím o tobě od Felixe, mluvil o tobě moc pěkně. Já jsem nějaký Czayes.“

Znovu mě napadlo, že Kimgimané mají ta jména opravdu divná a těžko vyslovitelná. Podle Koťova smutného povzdechnutí mi zase došlo, že spolu rozhodně mluvíme jinak než rusky.

„Ale klidně mi můžeš říkat prostě Caj," pokračoval přátelsky. „Já vím, naše jména vám zní zvláštně."

„Já jsem Kirill," představil jsem se naprosto zbytečně a bezděky se od něj nakazil: „Ale můžeš mi říkat Kire."

„To je tvůj kamarád?" Czayes kývl na Koťu a také na něj se přátelsky zazubil a zamával mu. „Výborně… Kam běžela ta dívka?"

„Támhle."

„Tak já jdu." Czayes si povzdechl a sebejistě zamířil k potřebným dveřím. Vroubkované podrážky jeho bot zanechávaly na podlaze kousky tajícího sněhu. „Pokud to není problém, příteli, tak zhruba půlhodiny nikam nechoď. Hned jsem zpátky."

Dveře otevřel zcela bez problémů. Vyšel ven a rozhlédl se. Kopl do odhozeného dívčina kožíšku a rozběhl se po jejích stopách – nejdřív rozvážně, ale pak začal rychlost plynule zvyšovat. V jeho pohybech přitom rozhodně nebyla ona ponurá mechanická monotónnost, s jakou se do štvanic řítí hollywoodští upíři a terminátoři. Naopak, běžel uvolněně, hladce a tu a tam si v běhu zničehonic nadskočil – snad ve snaze rozhlédnout se po své oběti, ale možná že jen tak, živelnou radostí z běhu, písku, moře a slunce.

Což byla podívaná mnohem příšernější než filmová monstra.

„To byl policista-funkcionál," vysvětlil jsem Koťovi.

„Já to pochopil," odpověděl tiše. „Možná že jsi ho dál pouštět neměl."

„Ta holka se tě přece pokoušela zabít!"

„To je jedno. Proti němu nemá jedinou šanci…"

„Já taky ne. Kdybych ho nepustil, půjde sám."

„Ale tady jsi na svým území!" připomněl mi Koťa. „Prostě ve svý funkci."

Možná měl pravdu. Možná bych tomu příznivě naladěnému policistovi odolal. Parkety… pardon, plovoucí podlaha by pod ním praskala a na hlavu by mu padaly trámy a kusy stropu. Doma funkcionálovi opravdu pomáhají i zdi. Utržené ručičky a nožičky by mi okamžitě zase přirostly. Byl bych rychlý, neúprosný a přímo ďábelsky silný. A nakonec bych nad policistou zvítězil.

Jenže proč?

„A proč?“ zeptal jsem se. „Proč bych se měl pokoušet ho zastavit? Dyť honí gangstera.“

„Dámu!“

„No dobře – tak gangsterku!“

Podíval jsem se na přítele a poctivě se mu přiznal:

„Mně se taky nelíbil, Koťo. A musím říct, že jsem se dost lek.“

Koťa celý schlípl a přestal naléhat. Sundal si brýle, začal si skla protírat nepříliš čistým kapesníkem a nerad připustil:

„Já se taky lek. Ani ta ženská mi nebyla moc příjemná. Jenže vypustit na ní policajta je stejný jako poštvat vlčáka na pudla.“

Rozhodil jsem bezmocně rukama:

„A čím asi ten pudlík přemejšlel, když začínal štěkat? Radši jdeme dorazit to pivo.“

„Ty jsi schopnej chlastat pivo, když někde poblíž vraždě ženu?“ zděsil se.

„A co ty, ty jsi schopnej?“

Zamyslel se a smutně se přiznal:

„Jsem. Na tomhle světě nakonec někdo někoho vraždí furt. Přece kvůli tomu nepojdu žízní.“

13

Jsou věci, kterým se absolutně nemůžete věnovat, když něco napjatě očekáváte. Ale žádné strachy, sex mezi ně nepatří!

Představte si třeba, že vaše znejmilejší se někde zdržela dlouho do noci. Nemá s sebou telefon. Vaše čtvrť je zcela po zásluze smutně proslulá, ale vy nevíte, odkud vaše znejmilejší dorazí, a tak jí ani nemůžete jít naproti na stanici městské dopravy. A nezbývá vám tudíž než sedět doma a čekat…

Můžeme si ovšem představit situaci méně dramatickou. Dejme tomu, že prorezlý radiátor pomalu, ale spolehlivě plní váš byt vroucí vodou. A přivolaná havarijní četa nejede a nejede…

Tak řekněte – můžete v takovéto situaci číst napínavou detektivku, pít pivo nebo se dívat na veselou televizní komedii? Samozřejmě ne. Je ovšem řada jiných způsobů, jak si krátit čas – můžete například slepovat plastikový model tanku T-34, chatovat na Internetu nebo vyšívat křížkovým stehem. Zkrátka dělat cokoli, co zaměstná vaše prsty, ale nevyžaduje ani minimální intelektuální úsilí.

„Nějak mi to pivo nejede," poznamenal zasmušile Koťa.

Mně taky nejelo. Protože zteplalo, chipsy a oříšky mi připadaly žluklé a nádherná mořská scenerie už oko netěšila. Organizmus tyhle skoky ze zimy do léta a zase zpět asi příliš nevítal.

„Ajn, cvaj, policajt!" Koťa neustále pohlížel směrem, jímž se vzdálil policista. „Jéžiš, Kirille! Já začal rozeznávat funkcionály od obyčejnejch lidí!"

„A jak to děláš?" zajímalo mě. „Vidíš auru, nebo co?"

„Jakou auru? To je hovadina, pohádky pro děti… Prostě se na někoho podívám a vím, že je to funkcionál. Jo, a ta ženská… Ta mi v tomhle ohledu připadla taky podezřelá.“

Hádat jsem se nechtěl. Jak taky chcete polemizovat s člověkem, který vám není schopen nic vysvětlit, zato vám řekne: Tohle vím!

Chvíli jsme se ještě vyhřívali a opalovali v písku. Moskevská podzimní syrovost, která už stačila okupovat naše těla, neochotně ustupovala. Vybavil jsem si čísi úvahu, že kdyby Petr I. ruské hlavní město nepřenesl k Baltskému, ale k Černému moři, tak se život celé země ubíral docela jinými cestami. Povzdechl jsem si a v duchu souhlasil. Co asi Petra vábilo na tom studeném a bahnitém baltském pobřeží? Ačkoli, třeba v jeho době stála na místě Pitěru nějaká věžička – a panovník se k teplému moři mohl vypravit, kdy chtěl…

Ale kdež, takový nesmysl! Takovouhle věc můžete udržet v tajnosti hodně dlouho, ale ne navěky. Od petrovských dob už by se tohle jistě vědělo.

„Policajt se vrací,“ řekl najednou Koťa.

Posadil jsem se a dlaní si zastínil oči před prudkým sluncem. Uvědomil jsem si, že jsem trochu přehřátý. Nejvyšší čas vrátit se do Moskvy… Policista se skutečně vracel, znovu tím krásným uvolněným, dlouhým krokem, jakého jsou v lidském světě schopni jen Masajové a Etiopané.

Byl sám.

„Von ji zabil,“ řekl tiše a s neskrývanou záští Koťa. „Zakroutil holce krkem a nechal ji zajít v džungli.“

Ale proč by jí „zakroutil krkem a nechal zajít v džungli“? To nejspíš nevěděl ani Koťa sám. Ten výjev byl však natolik nesmyslný, že rázem ožil. Hned jsem si představil, jak Caj dívku dohání, ta se snaží utíkat rychleji a rychleji, ale boří se do písku, klopýtá přes liány, zděšeně se obrací, křičí, až nakonec zakopne tak, že upadne tváří do louže v močálu… Caj si jí jedním kolenem klekne na záda,

prudce škubne za vlasy, až jí zlomí pár obratlů… A nechává ji umřít o samotě – ještě živou, ale ochrnutou a neschopnou vykonat jediný pohyb, a dokonce ani zakřičet. Ta hloupá holka, která se opovážila sáhnout na moc zlých funkcionálů, nakonec leží pod palmami a dívá se do vysokého nebe. Po jejím obličeji běží malý krab, a když dospěje až k očím, zahýbe nitkovitými vousky a zvedne malé, ale ostré klepeto, připomínající kleštičky z manikúry…

„Fuj, ty hovado," zašeptal jsem. „Ty bys měl psát černou kroniku, a ne porno…"

„Tu někdy píšu taky," opáčil smutně.

Caj už byl blízko. Zamával nám a přešel do kroku. Nebyl zadýchaný, ani trochu se nepotil a rozhodně nepřipomínal člověka, který právě překonal dobrých deset kilometrů. Ale tvářil se vyloženě otráveně.

„Čekáme už pětačtyřicet minut," pohlédl jsem významně na hodinky.

„Myslel jsem si, že to nic nebude," přiznal se upřímně Caj. Posadil se vedle nás, chopil se jedné pivní láhve a přiložil ji ke rtům. Ohryzek na krku mu začal poskakovat sem a tam. Pivo vypil na ex, rázně si otřel pěnu ze rtů a usmál se. „Ta mě vypekla, potvora."

„Fakt?" zvolal radostně Koťa a v jeho tváři se rozhostil blažený úsměv. Policajt začal mluvit rusky.

„Běhá výborně," vysvětlil Caj. „Dostal jsem se k ní na dohled, ale pochopil jsem, že bych ji dohnal příliš pozdě."

A mně v hlavě rázem doklaplo:

„Aha, až v místech, kde byste ztrácel svoje schopnosti!"

„Přesně tak," připustil trpce Caj. „Od tvé věže na naši policejní stanici je to pět a půl kilometru. A tu holku bych dohnal tak deset kilometrů odsud. Tam bych se proměnil v obyčejného člověka. A ona je trénovaná, umí zabíjet. Což jsou věci, o které nepřijde."

„To, že jde o dva různý světy, teda nehraje roli?" zeptal jsem se.

„Nehraje. Vzdálenosti se prostě sčítají."

„A jak je možný, že ti utekla?“ zeptal se s bídně předstíraným soucitem Koťa. Bylo v tom tolik falše, až jsem se lekl, aby od policajta nedostal pár přes hubu. „To je divný, ne? Docela obyčejná holka…“

„Obyčejná?“ zasmál se Caj. „To je stejný funkcionál jako já nebo tvůj přítel. Ale ona svou funkci zradila.“

Při pohledu na nechápavost v našich očích nám to Caj všechno vysvětlil:

„Opustila svou funkci a utekla! Ale budiž, nikdo ji tam nedrží. Jenže ona ještě ke všemu kalí vodu. Organizuje odboj. Ponouká lidi, aby se nám stavěli na odpor. No není to hloupost?“

„Jasně, ale co byla zač předtím? Vodkuď je?“ zajímalo Koťu.

A mé srdéčko již cítilo, že tenhle zájem je až příliš opravdový! Jakmile se ukázalo, že včerejší slečna nás vlákala do pasti, už v jeho očích zřejmě veškeré kouzlo ztratila. No a pánbu nemá prázdné místo rád…

„Ta není ani od nás, ani od vás,“ poznamenal mlhavě Caj. „Bývala to doktorka, trumberka jedna… Bohužel už musím jít, přátelé. Ale uvidíme se zítra u Felixe!“

Poplácal mě po rameni, Koťovi neurčitě pokynul rukou a vydal se k věži. Znejistěle jsem za ním zavolal:

„Caji! Vrátí se k věži?“

Zastavil se a pokrčil rameny:

„Možné to je. Proč?“

„Mám ji zadržet?“

Tahle nevinná otázka policistu viditelně zaskočila:

„Zadržet ji můžeš. Ale proč?“

„Je snad náš nepřítel, ne?“

„To ano…“ Měl jsem dojem, že Caj vůbec nic nechápe. Asi jako anglický gentleman, jehož starý komorník najednou usedne k polední tabuli, hodí si nohy na ubrus a zapálí si smradlavého čvaňháka. „Ale ty přece nejsi policista! Tak proč by ses o ni staral?“

„Napadla mě,“ připomněl jsem mu.

A Caj se rozzářil:

„V takovém případě ji zadrž. Jestli chceš. Nebo ji zabij.“

Jakmile zmizel ve věži, Koťa zádumčivě poznamenal:

„Teda to je zajímavý, jak voni to tady maj prostý a jednoduchý: Zadrž ji, anebo ji zabij!“

„Ne voni, ale my,“ připomněl jsem chmurně.

„Nojo, my,“ přikývl Koťa. „Hele, Kirille, nemoh bys mi pučit nějaký prachy? Tak pět litrů.“

Málem jsem se ho zeptal, kde je jako mám vzít. Včas jsem si ale vzpomněl na „náborový příspěvek“. Vytáhl jsem štůsek bankovek a pět mu jich odpočítal.

„Bude ti to stačit?“

„Ale jo.“ Koťa ode mě ty peníze přebíral celý nesvůj, málem rozklepaný. „Za půl hodinky jsem zpátky.“

„Vy jste si s Cajem něco domluvili?“ nechápal jsem, ale to už Koťa rezolutním krokem zamířil k věži.

Stejně by mě zajímalo, nač najednou potřeboval málem dvě stě dolarů. Že by chtěl koupit nějaký francouzský superkoňak? To neměl ve zvyku. Nebo ještě deset bas piva? O tom jsem taky pochyboval.

Přestěhoval jsem se do stínu věže, kde byl písek docela studený a snad i trochu navlhlý, ale to bylo vlastně příjemné, a uložil jsem se co nejpohodlněji. Má takový ubohý a uštvaný funkcionál, který bude ještě kdovíkolik let sloužit na téhle celnici, právo na odpočinek? Samozřejmě má. A dokonce si může i trošku zdřímnout…

„Vstávej, celní službo!“ vtrhlo mi najednou do spánku.

Otevřel jsem oči a pohlédl na Koťu. Pak jsem se prudce posadil. A zeptal se:

„Co blbneš? Chceš si hrát na Paganela, nebo co?“

Koťa vypadal neuvěřitelně. Naboso si obul děrované sandály, k nimž si opatřil zelené pytlovité kraťasy a oranžové tričko, které bylo kolem krku vytahané už teď. Na hlavu si narazil cosi jako citronově žlutý panamáček, v němž vypadal jako přerostlý svěřenec mateřské školy. Přes

rameno mu visela modrobílá sportovní brašna z nějaké umělotiny.

„Co se ti na tom nezdá?“ vybafl na mě vyzývavě.

„Vypadáš jako krabička s fixama,“ zamumlal jsem. „A ještě ke všemu s čínskýma. Tobě přeskočilo, nebo co? Kam se to chystáš?“

Povzdechl si a do hrsti mi strčil pár papírků.

„Tohle si vem, to mi zbylo… Vostatní ti někdy vrátím…“

Pohlédl jsem do ruky, v níž se osiřele choulilo několik zmuchlaných desetirublovek.

„Já nemůžu sedět doma na zadku, Kirille,“ řekl Koťa. „Jak má taky člověk trčet doma, když se kolem dějou takový věci? Protože co já jsem ve srovnání s váma. No co?“

„Co?“ hlesl jsem.

„Přece nic,“ odvětil trpce. „To se tady mám batolit jako tvůj pejsek? Tak radši vyrazím. A podívám se, co je to tu za svět.“

„Jo tak,“ došlo mi konečně, když se Koťa zadíval k zelenému okraji pobřežního háje. „Tak běž. Na tom snad nic špatnýho není. A nezabloudíš?“

„Koupil jsem si kompas,“ pochlubil se a hned mi tuhle důležitou turistickou pomůcku předvedl. „Kousek vod metra jsem zahlíd krám se sportovníma potřebama, tak jsem tam zaběh. Mám taky sekerku, nevlhnoucí sirky, masový konzervy, cukr… A skládací lopatku.“

„Na co?“

„Prej to je při výpravách užitečná věc.“

Pohlédl jsem do jeho statečných očí, stydlivě ukrytých za skly brýlí, a vyptával se dál:

„Proč sis proboha nekoupil batoh?“

„Protože by byl drahej,“ zalhal nepříliš přesvědčivě.

„Nekecej! Ten nejobyčejnější by stál tak tři čtyři kila. Určitě by nebyl dražší než tohle žebradlo.“

„Jenže já ruksaky neumím nosit…“

„Ruksak není potápěcí přístroj, Koťo.“

„Já bych s tím vypadal jako idiot.“

„Jako idiot budeš vypadat s touhle mošnou,“ nevzdával jsem se. Turista jsem upřímně řečeno nebyl o mnoho lepší než Koťa, ale stejně…

„Ruksak prostě nesnáším,“ vedl si dál svou Koťa. „Akorát mi vodře ramena a bude se zachytávat vo každou větev…“

„Čert tě vem,“ vzdal jsem to. „Co nějaký léky a tak?“

„Mám obvazy, jód a analgin. A živočišný uhlí. Což je nejlepší prostředek proti průjmů.“

„Eště kotlík, máš kotlík? A nějaký kroupy do něj…“

„K čemu kotlík, myslíš, že si budu vařit nějakou kaši? Tu já nenávidím. Mám konzervy, kondenzovaný mlíko a cukr.“

Mlčky jsem se pokusil přitáhnout jeho brašnu k sobě, ale nepustil ji.

Rychle se ale ukázalo, že se do ní ani dívat nemusím. Byl jsem přece celník.

„Takže: eště tam máš suchary žitné dietní Jelizaveta,“ poznamenal jsem sarkasticky. „Ty ti ty plechovky s masem do hodiny rozválcujou na prášek. Pak bysme tam měli poslední číslo Sport-expresu! Kdyby sis radši vzal roli toaleťáku! Krém dětský proti opruzeninám… Tak ten se ti hodit bude, protože v tomhle si brzy vodřeš nohy. Ale nechápu, k čemu ti v džungli bude balíček prezervativů.“

Zrudl jako rak, ale zareagoval odhodlaně:

„Náhodou jsem čet, že to fasujou všichni americký commandos. Protože to je v jakýmkoli prostředí a za jakejchkoli okolností moc užitečná věc.“

„Ďas tě vem,“ mávl jsem jen rukou. „Počkej tady!“

Ruksak a kotlík jsem ve věži samozřejmě neměl. Našel jsem ale obstojný kastrůlek a přidal trochu potravin, které by mu nahradily ke zkáze předem odsouzené suchary. Zamilovanému turistovi jsem obětoval ještě dobrý nůž (chápu sice, že sekerka se hodit může, ale co si na takové

výpravě chcete počít bez nože?) a jednu deku. Tu jsem sroloval a provazem nalezeným v kuchyni převázal tak, aby ji mohl nést na zádech jako batoh.

„Díky," řekl s jistou provinilostí Koťa a vše nabízené vděčně přijal.

„A neřek bys mi aspoň, co tam hodláš podnikat?"

Pokrčil rameny:

„Půjdu k lesu. A pak to vemu po pobřeží."

„Zaplaťpánbu, že se aspoň nehrneš rovnou do džungle…"

„To se eště uvidí," prohlásil srdnatě. „A jak jsme vůbec přišli na to, že je to džungle? Třeba je to jen březovej hájek. Kde se prohánějí akorát zajíci."

„Nojo, to jo," přikývl jsem při pohledu na hustou temnou zeleň, táhnoucí se až k obzoru. „Hájek… se zajícema… Každopádně si tam dávej pozor, Koťo."

„Jasně, neboj."

Tak nějak neobratně jsme si stiskli ruce, Koťa popadl tu svou debilní tašku co nejpohodlněji a vyrazil k lesu.

A já ještě několik minut stál a díval se za ním. Šel pomalu, nohy mu vázly v písku. Úplně jinak, než jak odsud prchala bývalá doktorka, co se dala k teroristům, nebo jak za ní uháněl ten Caj-policajt. Prostě normální smrtelník z velkoměsta, který se dostal do přírody a ani se nepokouší hrát si na zkušeného cestovatele.

Napadlo mě, že od samého počátku celé téhle lapálie si neustále připadám jako hrdina dobrodružného románu. Chvilku je to detektivka, chvilku mystika a chvilku zase sci-fi. Ve skutečnosti je na tom takhle každý z nás, jenom ty žánry obvykle nejsou tak poutavé. Obyčejně jsme hrdinové slzavých melodramat, kde nejsou ani krásné princezny, ani udatní rytíři; nebo nudných výrobních románů, v nichž vaše pracovní úsilí nikdo neocení; nebo frašek, v nichž se nevyhnutelně ocitáme v roli kašpara.

Jak jsem se ale tak díval za Koťou, převlečeným za moskevského chataře, který jde vyplít mrkev, najednou mě

napadlo: A co když je to jeho román? Co když je právě Koťovi souzeno kráčet cizími světy, od celnice k celnici, postupně obrůstat svalstvem a zvládat boj muže proti muži za pomoci sekerky (a skládací lopatky!), hruď mít stále klenutější a ramena stále širší? Někde cestou potká i očařefunkcionála, který mu vyléčí krátkozrakost. A nakonec Koťa najde svou snědou princeznu, stane s ní v čele všelidového povstání proti funkcionálům a začne tím, že dá přes hubu Cajovi… Kdežto já budu celou tu dobu sedět ve věži a na procházející vyřvávat: „Kam se to cpeš, tam je středověk a ty máš v kapse kolt!“ Protože kromě hrdinů a padouchů jsou v dobrodružných románech přece i ti, co pěstují obilí, staví domy a loví ryby…

Hrozná představa!

Co je tohle za pitomý patos?

A tak jsem se otočil na patě a šel do věže. Koťa se ze všeho nejspíš zítra vrátí. Nebo pozítří. Bude celý pomačkaný, pokousaný komáry a s rozbitými brýlemi na nose se bude naříkavě chytat za kříž, prostydlý z nočního spaní na holé zemi.

Rozhodl jsem se, že já si na hrdinu dobrodružného románu hrát nebudu, v koupelně jsem do kýblu natočil vodu a našel smeták a hadr. Řeknu vám ale, že ten mechanizmus materializace předmětů musí být pěkně pitomý, když hadr na podlahu vytvoří rovnou špinavý a děravý.

Vyhrnul jsem si rukávy a začal jsem s mytím podlah, nejdřív v přízemí. Nevzpomínám si na jediného románového hrdinu, který by vytíral podlahu. Protože to není nic pro hrdiny. Jenže co jsem měl dělat, když bylo všude tak našlapáno?

S hadrem na smetáku to šlo špatně, nezbylo mi než zakleknout a vzít hadr přímo do rukou, jako jsem to dělával v dětství. Když jsem vyšel ze školy, tak jsem to řešil vysavačem nebo maminčinými návštěvami, nebo přítelkyněmi, které se chtěly předvést jako dobré a starostlivé hospodyňky…

Vtom někdo zaklepal na moskevské dveře.

„Vstupte, je odemčeno!“ zvolal jsem jedovatě a vstal. Teď v kříži lehce pobolívalo mě.

Do věže vstoupil politik Dima.

Vypadal velice zvláštně. Jako normální člověk. Na sobě měl džínsy, nevyčištěné boty a bundu „domácí provenience“, jak se tomu říká u nich v parlamentu. V politice se takhle oblékají buď outsideři, nebo ti, co se zrovna chystají na setkání s lidem.

„Vítejte nám,“ řekl jsem. „Dělám tady trochu pořádek.“

„Pořádek je dobrá věc,“ přikývl Dima. „Ten je třeba udělat už dávno. Ale hadr nech teď na pokoji, Kirille. My dva si spolu musíme promluvit a já mám strašně málo času.“

Přikývl jsem, hadr odhodil a řekl:

„Jestli chcete, tak můžeme na pobřeží. Tam budeme mít skutečný soukromí.“

Dima zamítavě zakroutil hlavou:

„Neboj, ve tvé věži nás nikdo odposlouchávat nemůže. Mohl bych dostat kávu?“

„Ale jedině rozpustnou. Nevadí?“

„To víš, že ne,“ mávl demokraticky rukou a vytasil se s nečekaným neologizmem: „Když rozpustu, tak rozpustu!“

V jistých zmatcích jsem politika zavedl nahoru. Umyl jsem si ruce a dal vařit vodu.

„Žiješ tu hodně prostě,“ konstatoval politik. „Potřeboval bys lednici. Nechám ti nějakou přivézt… A taky nějaké jídlo. Přece tu nebudeš hladovět. Abych nezapomněl – trochu jsem se na tebe informoval, to se na mě nemůžeš zlobit.“

„Ale samozřejmě!“ S údivem jsem pochopil, že velitelský hlas pana poslance inspiruje k bezděčnému vnitřnímu puzení s ním souhlasit. Kdybych nevěděl, že je to obyčejný člověk, tak bych v něm asi hledal politika-funkcionála. „To chápu.“

„Jsi dobrý, správný chlapec," pokračoval politik. „Tvoje politické názory mě vlastně nezajímají, klidně si hlasuj, pro koho chceš… Oba přece chápeme, že politika je svinstvo už z podstaty. Ale to ostatní se mi na tobě opravdu líbí. Rozhodně nemáš v úmyslu z naší země někam zdrhnout. Protože ti její osud leží na srdci. Zatím jsi žil… no, v podstatě zdravě a slušně."

„Počkat!" skoro jsem zařval. „A jak tohle všechno můžete vědět? Dyť já jsem z vaší reality zmizel!"

„Natálie mi půjčila tvůj spis," vysvětlil poslanec Dima. „Možná se ti to nebude líbit, ale vyjádřil jsem jisté pochyby o tvém mravním profilu, a ona mi…"

„Vona má na mě nějakej spis? A co se tam píše?"

„Všechno."

Zmlkl jsem. Je velice nepříjemné se dovědět, že existuje složka, kde je o vás všechno napsáno. A ještě nepříjemnější je dívat se na člověka, který si ono všechno přečetl.

„Je přece porodní asistentka. Je to její práce – vědět všechno o člověku, který se má stát funkcionálem." Soucitně si mě změřil. „Tak si to tak neber. Mě zajímalo jedno jediné – jestli jsi pravý ruský vlastenec. A ukázalo se, že ano."

„A vlast potřebuje mou pomoc?" Proti mé vůli to nevyznělo ironicky, ale spíš pateticky.

„Ano, Kirille. Soudě podle toho, že se ti prakticky najednou podařilo otevřít dveře jak do Kimgimu, tak k moři, tedy do dvou nejpopulárnějších světů, máš výborný potenciál. A navíc se v tobě snoubí dělná věcnost se smyslem pro romantiku. Nevzpomínám si, že by se na nějakém hraničním přechodu zároveň vyskytovaly dveře právě do obou těchto světů…"

„A co ode mě potřebujete?" zeptal jsem se a zalil mu kávu. „Abych nosil diplomatickou poštu? Nebo abych vám z Kimgimu dopravil tajnej balík?"

„Potřebujeme od tebe, abys otevřel dveře do dalšího světa," řekl politik rezolutně. „Já dobře vím, že ten svět

existuje, jenže už dobrých padesát let se do něj nikdo nedostal. A já jsem si jist, že tobě se to podaří.“

„A proč bych ty dveře jako měl otevírat?“ zeptal jsem se posměšně. „Že by se páni funkcionálové v těch dosavadních světech nudili?“

„Já nejsem funkcionál!“ vyštěkl najednou politik. „A rozhodně bys na mě neměl pohlížet jako na nepřítele. Ty dveře potřebuje naše vlast. Tvoje vlast!“

Chtěl jsem mu to jeho pokřikování vrátit. A vyjet na něj, ať si vyřvává v parlamentu, že tam se handrkují věčně a že si dobře pamatuju, jak jeden člen výboru pro mravní výchovu mládeže přerazil druhému sanici boxerem…

Jenže pak jsem se na něj zadíval pozorněji a s údivem pochopil, že mluví naprosto vážně. Že mu nejde o egoistickou snahu zajistit si nějaké rafinované radovánky a že to není ani pokus podrazit Natálii Ivanovovou a spol. On opravdu sní o tom, aby život v naší zemi byl konečně lepší!

„Jak já můžu někam otevírat dveře?“ řekl jsem mu nakonec bez afektu. „Ty se otvíraj samy. Vždycky poránu.“

Veškerý politikův žár taky kamsi vyprchal. Posadil se, chopil se šálku se silnou kávou a upřímně řekl:

„To nevím. Ale jsi přece funkcionál. Tak na to snad musíš mít nějaký… fígl!“

Jeho poslední slova zazněla už téměř bezmocně.

„Já v tomhle oboru dělám zatím krátce,“ zažertoval jsem trochu křečovitě. Pak jsem se posadil přímo proti politikovi a zeptal se ho: „Tak co byste potřeboval? Kam mám jít?“

Ještě než jsem to dořekl, už jsem chápal, že jeho odpověď se mi nebude líbit. I když je mi nakonec vlastně sympatický, tohle se mi rozhodně zamlouvat nebude! Protože na mě vychrlí věci, které…

A tak to taky dopadlo.

14

V jakékoli správné pohádce nastává okamžik, kdy se hrdina vydává něco hledat. Ivan-carevič hledal kouzelná jablka věčného mládí. Bilbo s partou trpaslíků se zase pídí po dračích pokladech. Harry Potter hledá tajnou komnatu. A Atrej pátrá po hranicích Fantazie.

Všechny tyto činy, tak poutavé pro znuděného diváka, jsou samotnému hlavnímu aktérovi naprosto k ničemu! Ivan by se místo putování pro jablka mohl na seně vyvalovat s ruměnou služkou; Bilbo by si jistě raději vykouřil dýmku voňavého hobitského tabáku; Harry Potter by se zase – ve snaze nějak potlačit pubertální komplexy – proletěl na koštěti; a Atrej by docela klidně mohl lovit purpurové bizony. Jenže rozkaz už byl vydán: Car-báťuška žene careviče z dvora pryč, trpaslíci chytají svou oběť za chlupaté nohy, zlý bazilišek uniká do svého doupěte a Nicota metodicky ničí Fantazii. Hrdina nemá na vybranou a musí se vydat na cestu.

Je třeba říct, že všechny tyto úkoly vždy směřují k nalezení a získání čehosi hmotného. Je to zkrátka něco jako jablka věčného mládí, pytel zlata, ponuré podzemí pod školou (ostatně kterékoli dítě vám potvrdí, že ponuré podzemí je pod *každou* školou) či hraniční sloup s nápisem **Tady autorovi došla fantazie…**

Jen vzácně, opravdu velice vzácně hrdina putuje pro něco nemateriálního. Rozhodně tedy ne pro „to, co na tomhle božím světě není vůbec“, protože za touto větou se bezpochyby skrývá neviditelný posluhovač, zběhlý z pohádky Červený kvítek. A tak si jen připomeňme, že společníci holčičky Elli, kteří ve Smaragdovém městě

hledali rozum, odvahu a lásku, nakonec získali jen otruby, piliny a ricinový olej. A tak jsem čekal, že mi politik Dima hodlá zvěstovat, že naše vlast naprosto nezbytně potřebuje zlato a brilianty či v nejhorším případě stará tajemství a nejnovější technologie.

Mýlil jsem se. Podcenil jsem ho.

Dima se bez ošklíbání napil vychladlé nakyslé kávy a řekl:

„Já bych potřeboval, abys pro naši zemi objevil národní ideu. Novou národní myšlenku."

Chvilku jsme na sebe jen mlčky zírali.

„A co ještě byste potřeboval?" zeptal jsem se. „Altruizmus? Rozum, čest a svědomí? Nebo přidanou hodnotu?"

„V altruizmus nevěřím. Rozum, čest a svědomí už jsme tu měli. A přidanou hodnotu taky nepotřebujem, revolucí jsme si užili dost. Potřebujeme ideologii."

„Dimo," oslovil jsem ho co nejodhodlaněji. „Na mě se musí pomalejc. Já rád pomůžu. A ať z toho maj prospěch všichni – i naše vlast, i matička Moskva, i celý pokrokový lidstvo. Jen jsem už od narození natvrdlej. Dokud se mi nevysvětlí, vo co de, tak tomu nerozumím."

„Existuje svět jménem Smyčka. Vstupy do něj se otevírají jen zřídkakdy. Poslední byl v Orenburské oblasti na Urale…. Ten byl na základě rozhodnutí ÚV KSSS zavalen ve čtyřiapadesátém. Rozhodnutí bylo přitom ještě Stalinovým dílem, ale za jeho života se to nestihlo…" Dima umlkl a pokýval hlavou: „Asi jsem to vzal za špatný konec. Funkcionálové o Smyčce moc rádi nemluví, ale to hlavní už jsem zjistil. Když ho srovnáš se Zemí, je naprosto identický. Je to jediný svět, který absolutně přesně odpovídá našemu. Rozdíl je jen v tom, že čas na Smyčce je asi o třicet pět let dál."

„Aha," řekl jsem. „Takže je to něco jako naše budoucnost?"

„To nevím," odpověděl politik. „Pokud je to budoucnost, tak ještě nepředurčená. Ale kdyby se nám povedlo se tam dostat, počíst si tam v novinách a pohrabat se v učebnicích a encyklopediích… Tak by hned bylo jasné, jaká nebezpečí mohou na naši zemi čekat. A co mají praví vlastenci dělat, aby své vlasti pomohli."

Tak jsem se zeptal:

„A vy už jste někoho o otevření tohohle průchodu prosili? Třeba Natálii Ivanovovou?"

Politik se trochu zaškaredil:

„Mám pocit, že naše vztahy zatím tak úplně nechápeš… Samozřejmě jsem ji poprosil. Odpověděla mi, že dveře průchodů se na objednávku neotevírají. A víc už se se mnou na tohle téma nebavila. Přitom na ni žádné páky nemám. Co já tak můžu použít proti funkcionálovi?"

„Snad sílu."

„To je velice těžké. Tušíš alespoň, jak před půlstoletím zlikvidovali tvého kolegu celníka, který střežil vstup do Smyčky?"

„Netuším."

„Tvoje věc." Politik se pousmál. „Ten uzavření průchodu odmítl. A vlastně to ani udělat nemohl. V podstatě se po něm žádalo, aby svou funkci opustil, jenže to on udělat nehodlal. Vše se navíc komplikovalo tím, že vy vlastně nemáte jasně vymezenou nejvyšší moc, jen takovou mlhavou soustavu stařešinů a silových předáků… Ale nakonec funkcionálové souhlasili s tím, že úřady SSSR mají právo všechno si vyřídit s tím celníkem osobně. Obrovská země versus osamělý funkcionál. Já bych řekl, že vaši se rozhodli si vyzkoušet, co se stane. Kdo získá vrch…"

„No a?"

„Průchod do Smyčky od té doby neexistuje," odpověděl mlhavě Dima. „Pokud vím, tak v jiných zemích ho taky nemají. A přitom ho tak potřebujem, tak strašně ho potřebujem!"

„Dobře," nechal jsem se přesvědčit. „To je zajímavý. A asi i užitečný. Takže souhlasím."

Politik mě přátelsky poplácal po rameni.

„Jsi chlapík. Jen si představ, jaké to bude, když budeme vědět, zda zemi hrozí vnější nebezpečí, jaký postup státní moci se lidem bude zamlouvat nebo jaké, vlastně jaká má taková nejvyšší moc být… To je přece ohromně dobrá věc!"

„Jasně a taky jsou tu zemětřesení, požáry, terorizmus, epidemie…," dodal jsem.

„A tsunami, sopečné erupce," přikývl horlivě.

Podezíravě jsem se mu podíval přímo do očí. Nedělá si náhodou ze mě blázny?

„Je třeba myslet globálně, Kirille," řekl mi politik nabádavě. „Jen si představ, že těsně před tichooceánským tsunami by Rusko národy tohoto regionu na nebezpečí upozornilo… Umíš si představit, nakolik by vyrostla autorita Ruska na mezinárodní aréně?!"

„A jo, nojo," připustil jsem. „To mě nějak nenapadlo. No a co mám teda dělat? Jak mám ty dveře do Smyčky otevřít?"

Dmitrij vstal a párkrát po kuchyni přešel sem a tam. Pak pohlédl oknem do Kimgimu a řekl:

„Tenhle svět je velmi populární. Dveře do něj má k dispozici určitě každý třetí celník. Možná je jich ještě víc… A víš proč? Protože je to taková julesverniáda. Svět, kde technika ustrnula na pomezí devatenáctého a dvacátého století. Kde vytvořili obrovské parní stroje a místo dálnic postavili železniční síť. V oceánech tam žijí obrovské obludy a zeměkoule ještě není prozkoumaná. Austrálie je skoro neobydlená. Žije se tam jednoduše, Kirille. A útulně. Hodně lidí tam rádo jezdí na dovolenou."

„A kdo to je?"

„Hlavně politici. Tam si můžeš i zablbnout. A zaintrikařit. Protože ten svět je hadrový. Městské státy, konfederace nezávislých knížectví a svobodných území. Vedou se tam například takové trpasličí války. Třeba pět set

vojáků proti sedmi stům. S jasně stanovenými pravidly. Dokonce i padouši jsou tam všichni operetní… Hodně našich lidí si tam kupuje domky a tráví tam všechny dovolené. Svým voličům ti politici řeknou, že jsou na Kanárech, a ve skutečnosti se ženou sem, do Země 3.“

„Co je to Země 3?“

„Přece si nemyslíš, že se celý svět jmenuje podle jediného města? Kimgim je populární, ale tím to končí. Tvoje druhé dveře vedou do Země 17. Ta je neobydlená. Nejdřív jsme si mysleli, že je to průchod do daleké minulosti, ale jsou tam úplně obyčejné rostliny a zvířata jako u nás. Vše je naprosto stejné jako na Zemi. Jen tam nejsou lidi. Taky velmi populární místo odpočinku… Jakmile se ti tam začnou cpát turisti, tak je hned žeň, aby si nepekli šašliky hned vedle věže. Jinak to všechno rychle zaserou!“

„Ale jak je můžu hnát! To budou určitě samý politici a oligarchové. Nebo všelijaký umělci.“

Ironicky si mě změřil:

„Vzpamatuj se, Kirille. No a co, že to budou politici a oligarchové? Ty k nim prostě přistoupíš, zamračíš se, pohrozíš jim prstem a rázem bude klid. Protože kontroluješ přechody ve velmi šikovné části Moskvy. Což dělá větší dojem než padesát ropných těžních věží, to mi věř…“

„A stejně nechápu, proč se otevřely zrovna tyhle dveře.“

„Dveře se otevírají do těch světů, kam se chceš dostat. Proto si myslím, že tobě by se to povést mohlo. Lidi obvykle láká Země 3 a Země 17. Ty mi ale připadáš hodně všestranný, když jsi otevřel dveře do obou těchto světů. Třeba ti to se Smyčkou taky vyjde.“

„A jaký má číslo?“ zeptal jsem se, ani jsem nevěděl proč.

„To je svět, který se otevírá jen občas. A takové se nečíslují. Je to prostě Smyčka.“ Politik přešel ke schodišti a zádumčivě se na mě podíval. „Musím už jít. A ty to

rozhodně zkus, Kirille. Věřím ti. Ještě tak týden dva můžeš své vlasti pomoct.“

„A pak?“

„Pak se na ni vykašleš,“ rozhodil Dima nešťastně a zároveň popuzeně rukama. „To proto jsem si s tebou chtěl promluvit co nejdřív. Máš tu ještě dvoje dveře, Kirille. Dva světy. Tak tu šanci nepropásni, moc tě prosím!“

Vydal se po schodech dolů. Já za ním. Politika jsem vyprovodil a přitom se přesvědčil, že buď přišel opravdu úplně sám, nebo jeho ochranka čeká někde opodál. Dima si zvedl límec bundy, nahrbil se jako tajný policista v klasické detektivce a odešel.

„Tak národní ideje se mu zachtělo,“ opakoval jsem si s jistým potěšením, když jsem za ním zavíral dveře. „Nojo! To je teda něco!“

Musel jsem uznat, že na politikově prosbě něco je. Pokud opravdu existuje svět, kde je kalendář mnohem dál než ten náš, tak by jistě bylo dobré toho využít. A hodit otep slámy všude tam, kde nás čekají tvrdé pády.

Jenže je to na druhé straně vůbec prakticky myslitelné? Z politikových slov jsem vyrozuměl, že Stalin nařídil přechod do Smyčky zničit ve chvíli, kdy se dověděl, že Sovětský svaz se rozpadne. Dejme tomu. Ale proč tedy nechal na pokoji Chruščova a Gorbačova?

Ten politik si určitě něco nechává pro sebe! Rozhodně je jednodušší, když po vás takový člověk chce něco hmatatelného: „Šup… Tady je dračí hlava, Vaše Veličenstvo! Svůj slib jsem splnil!“ A následuje odpověď: „Já svůj taky splním, princi! Tady je princeznina ruka… Šup!“

Přesto jsem se ale rozhodl, že i já daný slib poctivě splním.

Dílem proto, abych své zemi pomohl. A dílem ze zvědavosti. Gigantické potvory na nábřeží a hebké tropické moře – to je samozřejmě zajímavé. Ale doletí lidé na Mars? Postaví město na Měsíci? Vypukne další světová válka?

Podaří se vyléčit rakovinu, AIDS a rýmu? Natočí Peter Jackson Hobita?

Najednou jsem si představil i ta malá egoistická potěšení, jakých se dočkám, když se mi podaří otevřít dveře do budoucnosti. Dejme tomu, že se budu moci léčit u funkcionálů a ve Felixově restauraci se oddávat gastronomickým slastem. Jenže nikdo z nich nenapíše román za Umberta Eca, nikdo nenatočí film za Spielberga, nesloží píseň místo Arbenina a nevydá třetí Fallout.

Stejně to ale zkusím. Uléhat dnes budu s přáním, aby se mi zdálo o budoucnosti.

Jenže na spánek jsem si musel dosti dlouho počkat.

Nejdřív jsem v přízemí domyl podlahu. Pak jsem z pláže odklidil všechny odpadky. Nedopité pivo jsem odnesl do kuchyně a zalitoval, že nemám lednici; láhve jsem tedy strčil alespoň pod tekoucí studenou vodu. Vrátil jsem se na břeh, posadil se a zadíval se na oceán. Za zády mi k obzoru klesalo slunce a můj stín se natáhl až k vodě. Stín věže se tvářil, jakoby sahal až na obzor.

Jenže kochat se západem slunce mě dlouho nenechali. Nejdřív kdosi zaklepal na dveře z Kimgimu. Nevím proč, ale napadlo mě, že se vrátil Caj.

Byli to ale dva dobře oblečení gentlemani (jinak se tomu říkat nedalo), kteří vypadali snad jako otec se synem či jako strýček se synovcem a zajímali se o to, kam se dá z mé věže projít.

Moskva je neoslovila. Měl jsem dokonce dojem, že Země zůstala jaksi zcela stranou jejich zájmu; až se mě to trochu dotklo. Do mořského světa nahlédli zvídavě, ale dojem na ně taky neudělal.

Velice obřadně jsme se rozloučili. Starší z nich, jehož jsem v duchu definitivně překřtil na strýčka, mi nabídl doutník. Na okamžik jsem se zamyslel a pak dárek přijal. Žádné znepokojení se v mém nitru neozvalo. Drobné pozornosti si celník zřejmě brát mohl.

Krátce nato se ozvalo klepání na moskevské dveře.

Tuhle společnost by určitě dobře znali stálí návštěvníci módních rautů a nočních klubů. Dokonce i já, i když jména se mi nevybavila, jsem poznal mladého populárního rappera (který takhle v reálu vypadal jako kluk, naparující se usmrkaný kluk) a taky zhruba sedmnáctiletou blondýnečku z jakési dívčí skupiny – snad z Karamelek, možná ze Žvejkaček, ale možná taky z Lízátek. Jména těchto zvláštních souborů, kde nejdůležitější nebyla ani muzika, ani text, ale několik příjemně vyhlížejících dlouhonohých interpretek, které se jedna od druhé lišily jen barvou vlasů, jsem si prostě zapamatovat nedokázal.

Rapper a zpěvačka si s sebou vedli menší svitu, dva mládence a dvě holky. Zřejmě fanoušci. Soudě podle bezostyšných očí, drahého oblečení a aut zaparkovaných na krajnici také patřili ke zlaté mládeži. Jenže tihle čtyři se na rozdíl od rappera a zpěvačky povyráželi za cizí peníze. Jejich tatínkové a maminky si před časem každý ukradli kousek země. Země to byla velká, ten kousek tučný, a tak teď jejich ratolesti mohou volný čas trávit mezi pařížskými boutique (před nimiž dávají jedinci opravdu extravagantní přednost londýnským) a módními evropskými diskotékami (i když mládež skutečně moderní jezdí raději do japonských).

Z té šestice měl o funkcionálech ponětí jen jediný – rapper. Zpěvačka už zřejmě někdy ze světa do světa putovala, a tak se ani moc nedivila. Zato zlatá mládež (můj tatínek jim neznámo proč říká magoři) se zoufale bála, takže byla stále drzejší a nepříjemnější. Rapper si okamžitě vybral Zemi 17. Jakmile všichni uviděli oceán, zlátnoucí v posledních slunečních paprscích, začali všichni nadšeně, ale příšerně sprostě klít. Jen slečinka s vlasy obarvenými do měděného odstínu, visící na rameni svého vycmrndlého kavalíra, vypískla něco v tom smyslu, že „Faery sou teda větší nářez“. Proč připadla zrovna na studené Faerské ostrovy, to nevím. Že by to byla jediná turistická destinace, kde její přátelé ještě nebyli, a tak nemohli nic namítnout?

Nejradši bych těmhle turistům zabavil všechen alkohol a drogy, co měli nastrkané po kapsách. Jenže do světa, který byl přírodní rezervací, se mohlo vyvézt jakékoli svinstvo.

Musel jsem se tedy spokojit s tím, že jsem jim proclil absolutně všechno, dokonce i prezervativy, které u sebe měli jak kluci, tak holky.

O ničem se se mnou nedohadovali. Nad skoro dvěma tisícovkami cla nehnuli brvou. To já bych se v minulém životě stejně snadno rozžehnal nanejvýš s dvacetirublovkou.

Zavřel jsem za nimi dveře a šel nahoru do kuchyně. Pivo už bylo studené. Jednu láhev jsem si otevřel a roztrhl pytlík s oříšky. Dal jsem si sklenici a pak druhou, načež jsem přistoupil k oknu do Rezervace.

Omladina se koupala v moři. Hlučně a vesele. Docela jako normální lidi. Rapper a ještě jeden z mládenců odplavali daleko do moře, kdežto ostatní se cachtali na mělčině. Pohlédl jsem směrem k lesu – nikde ani noha. Tam někde se skrývá uprchlá teroristka, po jejíchž stopách úporně postupuje Koťa. Určitě už si nadělal puchýře, několikrát upadl a rozbil si brýle… Já prostě nevěřím, že by byl schopen pohybovat se v přírodním terénu, aniž by se zranil!

Povzdechl jsem si a přešel ke kimgimskému oknu. Už se tam úplně setmělo a poletoval lehounký vánoční sníže k. Dojem z podívané kazily jen slepé cihlové zdi všude kolem.

Já měl ale smůlu! Proč já musím svou věž mít zrovna na zadním továrenském nádvoří? Jako by nemohla stát někde na kopci, kousek od Felixovy restaurace! To bych se teď koukal na pohodlné vilky s taškovými střechami, z komínů by stoupal svůdný dým, po sněhu by klouzaly saně, děti v zahradách by se koulovaly, solidní pánové by se jeden druhému zdvořile ukláněli a dámy v drahých kožiších by venčily maličké pejsky… Pak bych šel do restaurantu, tam bych si poručil nějaké nasolené mořské potvory s nakládanými artičoky, dal si k tomu dobré víno a podebatoval s nějakým rozumným společníkem…

Ale i kdyby ta moje vodárna vyrostla hned na pobřeží, vedle Bílé růže! To bych se z okna díval na šedé, ponuré moře a na krutá chapadla krakenů, plazící se až k patě věže. Vlasy by mi cuchal studený vítr a já bych se shovívavým úsměvem vším zklamaného člověka ve tváři zíral do dáli. A možná bych si dokonce zapálil darovaný doutník…

Pomalu jsem dopíjel pivo a nořil se do stále hlubší melancholie. Když tu byl Koťa, přece jen mi to dodávalo víru, že s předchozím životem jsem se ještě tak docela nerozloučil. Kdežto při pozorování rozdováděné omladiny jsem si zničehonic připadal neuvěřitelně osamělý. A ještě ke všemu starý. Nikoli ovšem zkušenostmi poučený, jen utahaný a usmýkaný…

Na pobřeží už z ruky do ruky putovala láhev šampaňského. Nato holky začaly prozpěvovat nějaký pitomý popěvek – nejspíš z repertoáru svých idolů.

„Jestli tu chcete hulákat, tak běžte někam dál!“ křikl jsem z okna.

„Hele, di do…,“ zareagoval klasicky jeden z fanoušků. Rapper se ale k němu vrhl jako opařený, ucpal mu ústa dlaní a polohlasně, leč důrazně mu cosi začal vysvětlovat. Mladíkovi to došlo rychle. Ještě s větším důrazem než před chvilinkou najednou zakvílel: „Promiňte prosím, promiňte, my už toho necháme!“

Zavřel jsem okno a zaškaredil se. To je mi triumf – usadil jsem ožralého usmrkance… Pro funkcionála hrdinství vskutku nevídané!

Byl nejvyšší čas jít spát.

Jenže to se mi hned tak nepodařilo. Ukázalo se, že rapper není žádný ignorant, a tak svého kamaráda jaksepatří sjel. Asi za půl hodiny ztichlá mladá společnost zaklepala na dveře, velice slušně se rozloučila a vrátila se do Moskvy. Rapperovi jsem ve dveřích ještě doporučil:

„Takový už mi sem nevoď.“

Energicky zakýval. Já samozřejmě nevěděl, jak dlouho se stýká se světem funkcionálů, ale zcela jasně chápal, že dělat si mezi námi zlou krev rozhodně není dobré.

Zastrčil jsem za nimi závoru a svatosvatě si slíbil, že celou noc neotevřu, i kdyby na dveře klepal, kdo chtěl. Jen ať se do moskevských dveří cpou poslanci i muzikanti, od Kimgimu ať buší Caj s Felixem a od oceánského pobřeží ať si na mé svědomí klidně apeluje Koťa. Ani mě nehne a oni to do rána budou muset vydržet.

Kdežto já budu spát a vymýšlet dveře do budoucnosti. Do světa zvaného Smyčka, kde je možné poučit se z cizích omylů…

Usnul jsem a poctivě přitom myslel na Smyčku. Už k ránu se mi v polospánku těsně před probuzením zdálo, že nové dveře se opět otevřely do Kimgimu, tentokrát ale těsně vedle Felixova restaurantu. U věže se shromáždil dav nejrůznějších funkcionálů, mužů i žen, mladých i starých – a ti všichni mě kárali za to, že s průchody mezi světy kšeftuju, že nechápu jejich cenu a ještě ledacos dalšího. Ty výtky se nabalovaly jedna na druhou, až to nakonec přerostlo v jakousi odborářskou schůzi – s důtkami, s chabě přizahalenými křivárnami a odsudky naší veřejnosti. Pak se tam objevila i Natálie a navrhla, aby mi věž jakožto člověku, který důvěru v něj vkládanou zklamal, byla odebrána a já se musel vrátit do řad normálních lidí. Z davu okamžitě vystoupil politik Dima a začal tomuto návrhu okázale tleskat. Hned po něm se ozvali humorista Žeňa a mladý rapper, jehož jméno jsem ani neznal. To už se ale proti mně hrozivě hrnul celý funkcionálský dav, s rukama nad hlavou mi hrozil a vykřikoval cosi urážlivého…

Probuzení to zkrátka nebylo příjemné. Chvilku jsem ještě ležel a naslouchal, jak mi poplašeně buší srdce. V tom snu jsem se polekal. Najednou jsem se opravdu vyděsil, že se znovu stanu obyčejným člověkem.

A jak jsem se přitom zmítal, když to přicházelo! Jaké panice jsem propadl! Vždyť mi sebrali všechno a všechny –

rodiče, psa, kamarády i přítelkyně! Jenže stačilo mi výměnou poskytnout prostorný kriminál, dobrou mzdu a nějaké to povyražení, a hned jsem si všechny protesty a nářky rozmyslel. A přitom je to opravdu tak – tahle věž je vězení. Kůl, k němuž jsem uvázán na desetikilometrovém řetěze. A vše, co mám k dispozici, je dvorek určený k vycházkám na řetěze. No tak dobře, tak pět dvorků. A řetěz možná neměří deset, ale hned patnáct kilometrů.

Což stejně není žádná sláva.

Třeba na Kubu se už nikdy nepodívám, a jak jsem tam chtěl! A na Nový Zéland taky ne, protože pokud můžu věřit Felixovi, tak by se má funkce mezitím zhroutila. Ale co do zámoří, já se nepodívám ani na jaře do Prahy, a jak jsem se tam těšil… Určitě si nakonec netroufnu ani k nám na chatu, protože to je taky dobrých sto kilometrů.

„No a co dál?“ zeptal jsem se nahlas, upíraje oči ke stropu. „To se přece hned tak nestane, aby se jedinýmu člověku dostalo tolik požehnání, a eště ke všemu úplně zadarmo! Jsem skoro nedotknutelnej. A neuvěřitelně drsnej. U nosu mám vlastní pláž, malý městečko a kus Moskvy… Jsou lidi, že se celej život nehnou z jednoho místa… Co bych eště chtěl, že by nějakou Kapotňu?“

Představa toho zoufale fádního průmyslového předměstí Moskvy mě okamžitě uklidnila. Ve srovnání s kolegou na jihovýchodě mám přece jen zatracené štěstí.

A kromě toho už jsem se nemohl dočkat, kam se přes noc otevřely čtvrté dveře. Bude mít ctižádostivý politik (ale zároveň i potenciální oběti všelijakých tsunami a zemětřesení) opravdu takové štěstí?

Rychle jsem se oblékl a podíval se do tří otevřených oken.

Najednou jsem si vzpomněl na starou písničku, kterou tak rád poslouchal můj otec – o chlápkovi, co žije ve starém domě. Jedno okno tam vede do pole, druhé do lesa a třetí na moře. Vypadalo to na píseň o celníku-funkcionálovi, tedy o někom jako já. Jen jsem si nemohl vzpomenout, kdo ji to

zpíval. Řekl bych, že to nebyl profesionální hudebník, spíš známý cestovatel nebo možná kuchař… Zpíval ale podivuhodně pěkně, s prožitkem a taky s chutí. Budu to muset někde vyštrachat a znovu si to poslechnout.

V mých třech oknech se dalo vidět špinavě šedivé nebe nad Moskvou, čistý mrazivý blankyt nad Kimgimem a naprosto úžasný růžový úsvit nad oceánem. Prostě zázrak!

Zběžně jsem prozkoumal situaci za všemi třemi okny. Zjistil jsem, že fronty za dveřmi nestojí a všude je klid, dokonce i v Moskvě (i když pokud jde o klid a mír, nic nemůže soupeřit s ranním tropickým mořem za pěkného počasí).

A pak jsem vykonal hrdinský čin. Nejdřív jsem vyběhl nahoru, vlezl si pod sprchu a celkově se dal do pořádku. Pak jsem zapnul vodu a teprve potom se rozhodl vybrat si mezi dvěma stále ještě zavřenými okny.

Za okenicemi prvního bylo naprosté ticho. Takže jeho čas ještě nenastal.

Zato z druhého se ke mně linul jednotvárný šum. Ne tak hlasitý jako třeba mořský příboj, ale zcela zjevný.

Začal jsem odšroubovávat matky; otáčely se velice snadno, jako by se rozhodly, že svůj úkol už splnily a teď se nemohou dočkat, až závity šroubů opustí.

Konečně se okenice otevřely a já jen tiše hvízdl.

To je teda něco!

V televizi se v takovýchto okamžicích objevuje reklama. Jak lidi říkají, „zrovna v tom nejnapínavějším místě“. Kdybych natáčel film o svých dobrodružstvích, tak tu reklamu strčím zrovna sem.

Ostatně scenerie za oknem sama připomínala reklamu, a to onu až nechutně přeslazenou, která ctěnému diváctvu vnucuje jogurty nebo ovocné a zeleninové šťávy. Prostě takové ty výjevy, kde ptáčci sbírají bobulky, zajíčci okusují mrkve, červíčci se zavrtávají do jablek, medvídci mlsají med a pak se to všechno chrstne rovnou do kbelíku mléka od čisťoučké kravičky a mění se to v chutnou barevnou

břečku. Zkrátka když je vám ze spořádanosti reklamních dítek a elánu, s nímž dědeček ve vlastní zahradě napájí z barevných krabic všechny své příbuzné, až zle. Přesně tohle jsem uviděl za čtvrtým oknem.

Tráva tam byla zelená! Počkat, vy jste mi nerozuměli. Opravdu zelená, jako v reklamních klipech, kde ji občas dobarvují. V reálném životě takovouhle zelenou najdete jedině v čínských zvýrazňovačích.

A po té zelené louce, táhnoucí se až k obzoru, kdosi bez ladu a skladu, ale velmi malebně poházel stejně výrazné stromy, poseté snad květy, snad plody…

Že nebe tu bylo modré, slunce žluté a vzduch požehnaně vlahý, snad ani zdůrazňovat nemusím.

Člověk by bezděky sáhl po knoflíku kontrastu ve snaze barvy poněkud ztlumit. A zároveň by taky ubral jasu.

Vedle tohoto světa se tropická malebnost Rezervace zdála být pohaslá a vybledlá. Jako kdyby nějakého Gauguina nejdřív odvezli na Tahiti a tam ho nutili malovat pastely, ale pak mu do rukou vrazili křiklavé akrylové barvy, využili jeho zmatenosti a donutili ho, aby těmi barvami zobrazil středoruskou krajinu.

Na budoucnost to rozhodně nevypadalo. Ochotně se přiznám, že při pohledu do spálené pouště bych zpozorněl a měl pocit, že se mi to „povedlo“. Jenže scenerie, pohled na niž se mi z tohoto okna naskytl, rozhodně neladila ani s mými dosti optimistickými představami o budoucnosti.

Škoda že nejsem nějaký pološílený sektář – to bych se v tuhle chvíli rozhodl, že jsem otevřel bránu ráje. Shodil bych ze sebe všechno šatstvo a bezhlavě se rozběhl po hebké travičce…

Nic jsem ale ze sebe samozřejmě neshazoval, jen jsem sešel dolů a otevřel dveře. Utrhl jsem stéblo trávy a podezíravě k němu přičichl, veden nevykořenitelným nutkáním každého Rusa podívat se, zda tento dar osudu náhodou nemá dvojité dno…

Stéblo krásně vonělo a nepíchalo ani nepálilo.

„Tak se na mě nezlob, chlape,“ oslovil jsem nepřítomného politika tónem kobyly ze známého vtipu. „Dělala jsem, co jsem mohla…“

Věž v tomto světě vypadala taky legračně. Byla mnohem štíhlejší a obložená bílým naleštěným žilkovaným kamenem. Nejspíš to bude mramor. Z čeho jiného taky v pohádkovém světě věže stavět? Z mramoru, jaspisu, malachitu a dalších podobných stavebních materiálů.

Strčil jsem si stéblo mezi zuby a šel od věže pryč. Tenhle svět zkusím prozkoumat samostatně a bez nápovědy.

Samozřejmě do vzdálenosti deseti kilometrů.

15

Děti znají jen dva způsoby přemisťování v prostoru, z nichž jeden většina dospělých nadobro opustila. V prvním případě se beznadějně loudají a vlečou. Ve druhém rozjásaně hopsají. Normální dítě se prvním způsobem vydává do školy, kdežto tím druhým se ze školy vrací.

Jak už jste jistě pochopili, tou druhou metodou dospělí nejsou obvykle s to se pohybovat.

Proč to tak je, se můžeme jen dohadovat. Pravdivá jistě budou moudrá a poučená slova o pohyblivosti kloubů a poměru hmotnosti těla ke svalové síle. Můžeme si povzdechnout nad břemenem již prožitých let. A můžeme pronést i cosi mírně mystického o čisté duši, která tíhne k nebi, a spáchaných hříších, které nás tlačí k zemi. A všechno to bude pravda.

Výsledek je však vždy stejný, bez ohledu na to, zda je člověk romantik či pragmatik. Jakmile jste jednou opustili dětský věk a stařeckého marasmu se ještě nedopracovali, hopsat po zelené louce v žádném případě nedokážete.

A vidíte – já bych býval hopsal. Chtělo se mi se smát, skákat, válet sudy, nastavovat slunci tvář či s rukama doširoka rozhozenýma jen tak ležet a zírat do čistého blankytu – dokud se svět zase neobrátí a člověk si nezačne připadat jako Atlant, nesoucí na zádech měkkou a pružnou kuličku planety Země, mající tendenci onou čistou modří někam neustále propadat. Ale ze všeho nejvíc se mi přece jen chtělo běžet.

Tak jsem se rozběhl. Mé vztahy se sportem byly sice přátelské, ale zase ne důvěrné. Takhle běžet by mě nikdy předtím v životě nenapadlo: ani za ujíždějícím autobusem,

ani do krámu, který zrovna zavírá, ani za někým, ani před někým, nýbrž prostě jen tak. Ono by to nakonec ani nešlo. Než jsem pochopil, že můj organizmus na běh nijak nereaguje, musel jsem uběhnout dobrý kilometr, možná dva. Dech se mi rozhodně nezrychlil a kdybych si změřil tep, asi bych zjistil, že zůstal taky stále stejný. Mé pohyby byly přesné a účelné, cítil jsem stah každého svalu, to, jak mi v žilách koluje krev, zaznamenával jsem i nervové impulzy, které nutily nohy do pohybu. Celé tělo se proměnilo v jediný skvěle seřízený mechanizmus.

S lítostí jsem sám sebe donutil běh zpomalit. Přistoupil jsem ke stromu, jehož barvy mě při pohledu z věže tak ohromily.

Docela normální strom. Jabloň. A kvete vlastně taky docela všedně. Jenže kolik krásy je ve vší té všednosti, jak jemné jsou bílé a růžové odstíny okvětních plátků, jak podivuhodně se řasí jejich okraj! Jak hebké a opojné aroma stoupá z každého toho kvítku!

Bezděčně jsem hladil kvetoucí snítku a samým dojetím jsem skoro až zavzlykal. Pak jsem dokonce zjihle rozechvělým hlasem zapěl:

„Jablůňka kvetoucí – jaký to zázrak…“

Jenže dál jsem to neuměl. Škoda. Tolik se mi chtělo zpívat. A smát se. Běhat a rozhazovat kolem sebe květiny. Sledovat, jak po lístečku leze housenka, celá ochmýřená jako novorozencova hlavička, krásně nazelenalá a tečkovaná jako okurčička, při každém dalším pohybu komicky hrbící hřbet. Nádherná housenka! Usmál jsem se a ona se zase legračně prohnula, jako by se chtěla proměnit v počítačový smajlík. S tou by se asi dalo i komunikovat!

A najednou jsem udělal velice zvláštní věc: sám jsem se zničehonic rozmáchl a vrazil si facku. Asi jako mladé hysterce, která se přestala ovládat; jednou jsem to na vlastní oči viděl a nestačil se divit, jak obrovskou hojivou sílu má zásah tak prajednoduchý.

Ukázalo se, že tento krok rozdíly mezi pohlavími nečiní: facka mě do střízlivě nahlíženého světa vrátila stejně spolehlivě jako políček, který v průběhu partnerské hádky uklidnil tu slečnu.

To, co se se mnou právě dělo, bylo nesprávné. Nenormální. Jistě, krajina je to krásná. A nebe zázračně čisté. A jsou tu stromy, květy a tráva…

Jenže to přece ještě není důvod, abych se tu rozněžňoval nad každým střevlíčkem!

Euforie pominula prakticky okamžitě. Dokonce ani nevím, s čím to srovnat. Že by s opilcem, jemuž strčili hlavu pod proud ledové vody? Bylo by dobré, kdyby studená voda opravdu měla takový účinek. Ve všelijakých dobrodružných a fantastických knížkách na takové věci narazíte často – spisovatel celou noc pije a vyvádí, ale ráno prostě polkne zázračnou tabletku a cítí se báječně. Chlast bez následků je zřejmě snem každého spisovatele. Ale já přece žádné takové tabletky nikdy neužíval…

A k čemu taky tabletky? Když se mi každá rána okamžitě zahojí? Jsem přece funkcionál s kompletním souborem zázračných osobních vlastností. Hlavní je ocitnout se v situaci, kde je budu potřebovat, a všechno se to okamžitě projeví!

A právě to se zřejmě stalo.

Najednou jsem se na vše kolem sebe díval docela jinýma očima. Okolní všudypřítomná idyla už mě nedojímala. Vypadalo to na pozdní jaro či časné léto v normálním jabloňovém sadu. Jen hodně zpustlém.

Co se to se mnou před chvílí dělo?

Vzpomněl jsem si na pohádku Kouzelník Smaragdového města, konkrétně na okamžik, kdy se holčička Elli s tou svou různorodou chasou vnořila do makového pole a nadýchala se tam výparů, narkomanka jedna nezletilá. Musím se přiznat, že příliš nevěřím ani na omamnou sílu máků, přenášenou vzduchem; a nevinné jabloně z narkotického vlivu ještě nikdy nikdo nepodezíral. Pravda,

Japonci jsou schopni doslova se rozplývat z pohledu na kvetoucí sakuru, jenže tady nemůžeme hledat důvod farmakologický nýbrž povýtce estetický. Tahle zahrada by zřejmě do extáze neuvedla ani Mičurina: ten by spíš popadl zahradnický nůž a začal stromy prořezávat…

No dobře, takže jabloně můžeme pominout. Co nám zbývá? Vzduch. Tady by mohlo přihořívat… Může takovýto efekt vyvolat například zvýšený obsah kyslíku? Jestli se nepletu, tak ano. A pak je tu ještě oxid dusný neboli rajský plyn. Jenže ten asi jen tak sám od sebe vzniknout nemůže. Zato zvýšená koncentrace kyslíku docela klidně. Třeba v Kimgimu nemají ropu, což je také značný rozdíl ve srovnání se Zemí – přímo celoplanetárního významu.

A znovu jsem zalitoval, že tu nemám Koťu. Ten by okamžitě začal z rukávu sypat hypotézy a provádět praktické pokusy. Že by nic nezjistil, vůbec nevadí, protože už ta horečná činorodost by člověku vdechla nový optimizmus. Jsou takoví lidé, kteří v komplikované situaci začnou činit spousty drobných, těkavých pohybů. Měří postiženým tep, pozorně zkoumají valící se mračna, hnidopišsky studují služební doklady policistů, volají na podivná telefonní čísla a kladou podivné otázky… Takováto činnost zpravidla žádný reálný užitek nepřináší, ale jejich okolí se neuvěřitelně uklidní, vzchopí se a začne konat jiné kroky – ne tak četné a efektní, zato však podstatně účinnější.

Jeden pokus bych vlastně mohl provést sám.

Sáhl jsem do kapsy pro zapalovač a cigarety, ruku prozíravě natáhl co nejdál od těla a křísl.

Mluvit o nějakém snopu ohně by bylo přehnané, ale plamínek opravdu vypadal jinak: byl jasný, klidný a čistý.

Že by opravdu ten kyslík?

Možná, ale jen jako jeden z faktorů.

Povzdechl jsem si a cigarety zase schoval, aniž bych si zapálil. Mohl bych se samosebou vrátit s hermeticky uzavřenou nádobou a odnést odtud vzorek místní atmosféry.

A někde v Moskvě si nechat udělat rozbor. Že by mi to všechno rozložili na jednotlivé komponenty, zapsali do tabulek a zakreslili do grafů…

Jenže potřebuj u to k něčemu?

Výsledek bude stejně vždycky týž. Tenhle svět je vhodný buď pro funkcionály, anebo pro lidi se sklonem k narkomanii. Možná že sem velmi rád začne vyrážet rapper s tou svou partičkou. Anebo solidní pánové s poslaneckými odznaky na klopě saka. Budou si tu zpívat a úplně nazí plesat při měsíčku…

Sílilo ve mně podezření, že jsem se probil do světa-nýmanda, do světa, který nikdo k ničemu nepotřebuje. Což je, abych pravdu řekl, dosti nepříjemný pocit. Za Kimgim i za Zemi 17 mě všichni upřímně chválili… A najednou jsem si uvědomil, že jakmile se otevřou čtvrté dveře, bude má budoucnost jasně předurčena. Teď mám včetně naší Země už čtyři světy a v každém z nich se můžu pohybovat do vzdálenosti deseti kilometrů od věže. Jaká je to vlastně plocha? Normální pí er na druhou. Nejspíš to tak bude. S geometrií jsem měl vždycky problémy. Takže to bychom měli v každém ze světů něco přes tři sta čtverečních kilometrů. Dohromady půldruhého tisíce.

Ve srovnání s vězeňskou celou je to samozřejmě velice mnoho.

Ovšem když to budeme porovnávat s Moskvou, tak se jedna hodnota druhé vlastně docela blíží. Moskva, to jsem si naopak ze školních let zapamatoval naprosto spolehlivě, má plochu tisíc čtverečních kilometrů.

No budiž, ale teď bychom přinejmenším měli definitivně prozkoumat tohle jablečné království…

Asi tak dvacet minut jsem se od věže křepce vzdaloval. Tu a tam jsem se pro jistotu ohlédl, i když tady jsem se přísně vzato asi ztratit nemohl. Pochopil jsem, že když věž opouštím, stále ji naprosto jasně cítím – jako část vlastního těla.

Zahrada kolem mě byla stále stejně zanedbaná a neupravená. Přesto se to hodně podobalo právě sadu. Vzdálenosti mezi jednotlivými stromy byly zhruba stejné. Jasně se daly odlišit jednotlivé druhy jabloní, dokonce i květy měly různé, přičemž nerostly ve shlucích, což by se dalo vysvětlit známým pořekadlem o jablku, které nepadne daleko od stromu. Jenže tady byly různé druhy vysazeny do řad – sice nedbalých, ale přece jen do řad… A tak ve mně zadoutnala slabá naděje, že i v tomhle světě přece jen někde žijí lidé.

A doslova o pár minut později jsem se o tom přesvědčil. Ve vzduchu zavoněl dým. Rozběhl jsem se, ovšem teď už ne tím veselým a bezstarostným poskokem, kterým jsem do tohoto světa vtrhl, spíš čímsi na způsob cílevědomého rytmického pohybu, jaký jsem viděl u Caje. Za jabloněmi se zatřpytila vodní hladina, byla to klidná a úzká říčka. Vyběhl jsem na břeh a zůstal stát.

Za řekou stála vesnice.

A kdybyste mě zabili, býval bych mohl přísahat, že je to naše ruská víska. Pravda, v té nejhorší podobě, jaká naše vlastence nutí pokřikovat o nepřátelských piklech, kdežto lidi rozumnější inspiruje k tomu, aby se zabývali projekty hledání ruské národní myšlenky.

Typizované dřevěné domky se špinavými skly v oknech, polozborcené šedivé ploty – doslova všechno tu bylo vybarveno do onoho teskně bezbarvého tónu, jaký ruskému venkovu vládne hlavně na jaře. Zahrádky také vypadaly zbědovaně a zdálo se, že i mrkev na nich vyrostlá musí být nahnědlá či našedlá a že barvu prachu bude mít i prádlo, pověšené na šňůrách. Mezi domky bloudily a cosi ze země vyhrabávaly vyzáblé strakaté slepice.

Já sám jsem člověk městský. Takovéhle vesničky obvykle vidím z oken vlaků, který blahobytné Moskvany převáží někam do Pitěru nebo Jekatěrinburgu. A vždycky se utěšuji tím, že takovéhle vesničky jsou myslitelné právě jen podél železničních tratí či kolem velkých měst, kam

obvykle z venkova odjede všechna mládež, sotva dostane občanský průkaz. Ale že někde rozhodně musí stát opravdové vesnice jako z učebnice vlastivědy. S pečlivě vystavěnými zděnými nebo roubenými domy, pevnými a rovnými plaňkovými ploty a vyřezávanými venkovními rámy kolem oken… Někde určitě jsou. Třeba na Kubáni. Nebo na Sibiři.

Kdežto tady je jen smutná šeď, na pozadí jásavé a kvetoucí přírody obzvlášť skličující.

Byli tu i lidé. Na břehu řeky seděla s udičkami skupina mužů a chlapců. Děti byly ještě docela malé, předškolního věku. Nevím proč, ale tohohle jsem si povšiml hned – té nápadné mezery ve věku, přestože normální by bylo vidět tu spíš výrostky, kteří udici v ruce udrží spíš než takoví špunti.

Všichni se usmívali a o čemsi tlumeně rozmlouvali, vlastně si spíš vyměňovali jen kusé, málem jednoslabičné repliky: „Bere!“ – „Jo!“ – „Co to?“ – „Kde?“ Jako by ti lidé nechtěli nebo ještě spíš neuměli vynakládat úsilí na nějakou složitější výpověď.

Posadil jsem se proti nim na druhém břehu. Můj příchod mezi nimi nevyvolal ani údiv, ani rozruch. Adresovali mi jen pár úsměvů a někteří mi bodře pokynuli rukou. A hotovo.

Znovu jsem sáhl do kapsy pro cigarety, zapálil si a bedlivě si prohlížel chlápky a kluky na druhém břehu. Ti budou určitě od nás. Všichni jsou naši, ze Země. Ne místní, a dokonce ani ne z Kimgimu.

„Tak to ne, Dimo,“ zabručel jsem. „Řekl bych, že tohle by se jako nová národní idea neosvědčilo. A moc doufám, že tohle není Smyčka. Že to není Rusko v roce dva tisíce čtyřicet…“

Jeden z rybářů vstal. Podíval se na mě. Pak odložil udici a vstoupil do vody; vůbec nic si nesvlékl, nezul se, a dokonce si ani nevyhrnul nohavice. Skoro až doprostřed říčky se brodil, pak asi pět metrů uplaval a nakonec už zase šel po dně a blížil se ke mně.

Zaplaťpánbu, alespoň nějaká reakce!

Muž naprosto nevěnoval pozornost vodě, která z něj crčela, došel až ke mně a posadil se do trávy. Načež se přátelsky usmál. Bylo mu hodně přes čtyřicet, ale vypadal zdravý, silný a se vším na světě spokojený.

„Nazdar, chlapíčku!“

„Nazdar, strejko!“

Co to má znamenat, ten „strejka“? Co mě to napadlo? Že by kvůli tomu „chlapíčkovi“? Muže se ale toto oslovení nijak nedotklo a jen se zeptal:

„Nemáš cigárko?“

„Ale jo, co bych neměl,“ odpověděl jsem tónem stejně žoviálním a podal mu krabičku. Jednu si zapálil, ještě jednou se na mě tázavě zadíval, jako by žádal o svolení, a dvě další si strčil do kapsy košile. Do mokré kapsy. Jen jsem pokrčil rameny.

„To je bašta,“ vydechl blaženě dým. „Já jsem ňákej Saša. Strejda Saško.“

„Já jsem Kirill,“ představil jsem se neutrálně a bez ironie. Když strejda Saško, tak strejda Saško.

„Přišels hodně zdaleka, Kirille?!“

„Ale ne,“ odpověděl jsem a neurčitě rukou mávl kamsi směrem k věži. „Je to kousek.“

„Že by se votevřel novej přechod?“ zaradoval se muž. „No tak to se teda budeme mít! A vodkupa seš?“

„Z Moskvy.“

„To já jsem z Poltavy.“

Tímhle sdělením zřejmě všechna konverzační témata vyčerpal a s cigaretou stále sevřenou v zubech se svalil do trávy.

„Už jste tady dlouho, strejdo Saško?“ zeptal jsem se.

„Nó,“ neodpověděl hned a cigaretu si přehodil z jednoho koutku úst do druhého. „Takový dva roky. Nebo tři. Kdy to sundali Gorbače?“

„Myslíte Gorbačova?“ podivil jsem se. „Prezidenta SSSR?“

„Jo, toho!“

„To už je dobře deset…, ale co to povídám – patnáct let. Já už si ho ani pořádně nepamatuju,“ přiznal jsem se.

„Patnáct? No to je teda věc!“ nadchl se pro tohle sdělení strejda Saško. Čímž ovšem jeho zájem o dobu, již strávil mimo Zemi, totálně vyhasl. Založil si ruce za hlavu, cigaretu s požitkem dodumlal a nedopalek přímo mistrovsky vyplivl směrem k vodě.

„Žije tady hodně lidí?“ zeptal jsem se.

„Teďko docela dost,“ odpověděl ochotně Saško. „Nejdřív jsem tu byl úplně sám, teda sám – s kámošema… Ale pak se sem začali trousit další.“

„A jak jste se sem dostal?“

„No, znáš to…“ Saško si zhluboka povzdechl, ale nebyl v tom žádný bol, spíš jen tak z povinnosti. „Prostě jsem se chytil s jednim takovým… Pěknej blbec! Tak jsem mu jednu natáh a von mi to vrátil. No a já si nedal pokoj a řek si, že ho musim najít. A teda našel jsem ho. Bydlel v takovým divným domku… Kolikrát já šel kolem, ale nikdy jsem si ho nevšim. Tak jsme tam v noci přišli se dvěma kámošema. Nemysli si nic špatnýho, akorát jsme mu chtěli dát přes držku. No a že sme měli každej v ruce kus železa… To bys koukal, jak ten se uměl prát! A tak teda…“

Saško umlkl. Já jen přikývl a dál jsem se nevyptával. Jasně – tři venkovánkové, a třeba s lešenářskými trubkami v ruce, nemají proti funkcionálovi sebemenší šanci, zejména když do jeho výbavy patří i „boj muže proti muži“. To není jako přivázat do křesla pološílenou babku.

A pak je vystrčili sem…

„Jak se jmenuje tenhle svět?“ otázal jsem se.

„Nirvána,“ sdělil mi opět ochotně.

Zvedl jsem se a ještě jednou si prohlédl tu ubohou vísku a její spokojené obyvatele. Z jednoho domku vyšla tlustá zrzavá ženská a vyrazila jakési hrdelní, téměř neartikulované zvuky. V první chvíli jsem si neuvědomil, že nemluví rusky, ale spíš norsky, nebo možná taky švédsky.

Jeden z rybářů hned nato vstal, sebral tří – či čtyřletého klučinu, který seděl vedle něj, vysadil si ho na ramena a vydal se k domku.

Co mě docela zarazilo, bylo to, že o osud své udičky se naprosto nezajímal. Nechal ji prostě ležet na břehu, i s nahozeným vlascem, pohupujícím se ve vodním proudu.

Pohodlné to tu je, o tom žádná! Jako kriminál to vlastně nevypadá. A jako cvokárna taky ne. Je to veselý, útulný, bezpečný svět, v němž se člověk díky jakémusi rozmaru přírody vytrvale nachází ve stavu lehké euforie. Tomu funkcionálovi prostě někdo nevhod zkřížil cestu, ale rovnou ho zabíjet nebo mu vyhrožovat není proč. Prostě se ho zmocnil a strčil ho do Nirvány – odsud totiž nebude nikam odcházet sám a bez nucení. A z čirého humanizmu tu pro strejdu Saška a jemu podobné nastavěli ještě tyhle typizované montované domky (byl jsem přesvědčen, že strejda Saško i s kámoši by se na něco takového zvysoka vykašlali), vysadili jim tu jabloně… A jak to tak vypadá, na druhém břehu jsou i nějaká brambořiště. V řece ryby. Slepice snášejí vejce. A co víc tak k životu potřebujete?

A pokud se snad něco přece jen najde, tak jim to sem hned dodají, o tom jsem nepochyboval. Jak nějaký ten acylpyrin nebo tetracyklin, tak nějaké to šatstvo. A možná i sunar pro kojence…

Pochopil jsem i to, proč v té osadě žijí jen dospělí a úplně malé děti. Hromadné osidlování Nirvány začalo tak před sedmi osmi lety. Děti se tu vesele rodí (jak je vidět, všechny touhy euforie přece jen potlačit nedokáže), ale zatím ještě nestihly vyrůst. Nadávat mi za to nejspíš nebudou. Tenhle svět se funkcionálům určitě hodit může.

Ale proč jsem otevřel přechod zrovna sem?

A najednou jsem tomu naprosto jasně porozuměl. Chtěl jsem přece vidět Rusko budoucnosti. Kdo může za to, že v mém vědomí příští Rusko vypadá zrovna takhle: zabydlené netečnými zdrogovanými lidmi, kteří se jen líně hrabou v

zemi, neméně líně se rozmnožují a o nic na světě se nezajímají?

Politik mě přesvědčoval, abych otevřel dveře do Smyčky. Jenže o budoucnosti Ruska toho napovídal tolik, že jsem ve snu „objevil“ svět, který přesně odpovídal právě mé představě o tom, čeho se má vlast jednou dopracuje. Kdybych věřil v křišťálové paláce a mramorová města, tak by se možná našlo i něco takového.

Slova jsou past. Když si je během dialogu vysvětlíte špatně, tak se v podvědomí usadí právě ten první, nepřesný a možná úplně nesprávný význam – ať děláte, co děláte.

„A odkud sem přicházej lidi, strejdo Saško?“ zeptal jsem se.

„Je to kousek nahoru proti proudu,“ sdělil mi ochotně někdejší Poltavan. „Tam je přechod, úplně blizoučko. Dostaneš se tam za půl hodiny pěšky.“

„Aha.“ Na okamžik jsem se zamyslel, pak jsem z kapsy vytáhl cigarety a ještě pár mu jich dal. „Díky… Řekni mi, strejdo Saško, a nechtěl by ses někdy vrátit na tu svou Poltavu?“

„A co bych tam asi tak hledal?“ podivil se upřímně. „Salám na lístky a kuře jen vo státních svátcích?“

Vysvětlovat mu, že potravinové lístky stejně jako bývalý generální tajemník Gorbačov už dávno vyšly z módy, se mi nechtělo. Kdo ví, jak se na té Poltavě žije dnes? A kdo ví, jak by se tam strejda Saško po patnácti letech v tomhle ráji pro nenáročné dokázal prosadit.

„Dyť tady zůstaň,“ navrhl mi Saško. „Najíš se u nás, žena zrovna vaří výtečnej slepičí borščík.“

No jistě, samozřejmě. Když jsou tu chlapi i ženské, tak proč od nich očekávat nějaké klášterní manýry? Objevily se tu rodiny, a těm se narodily děti. Nebo naopak. To není důležité.

„Díky, ale já radši půjdu.“

„Jak myslíš.“ Strejda Saško se přizvedl a otřepal si písek z košile. „Když tak se vrátíš. Víš, jak je to tady vohromný? Ani chlastat se tu člověku nechce!“

Mě však nepřesvědčil ani tento argument. Tím spíš, že jsem byl velice zvědav na souseda funkcionála.

*

U vědomí, jak se strejda Saško orientuje v čase, jsem čekal, že mě čeká několikahodinový pochod. Vzdálenost však rozhodně nepřekročila tři kilometry, které jsem opravdu ušel asi za půl hodiny, a navíc vycházkovým tempem. Po levém břehu řeky ležely šťavnaté zelené louky, kdežto napravo, kudy jsem šel, se táhl stále týž zanedbaný ovocný sad.

Kolega celník žil na řece. To „na řece“ platilo doslova: v těch místech ji přehradila nepříliš vysoká hráz, v jejímž středu jsem objevil velké vodní kolo. Nu a nad hrází i nad kolem na mohutných dubových pilotech stál… že by mlýn? V každém případě tam od řemenice na hřídeli vodního kola vedl pohon a uvnitř stavby se cosi evidentně točilo a bouchalo to. K oběma břehům říčky vedly prkenné lávky plné dosti velkých škvír. Dveře, v každém případě ty vedoucí od pravého břehu, byly otevřené. Za nimi tančily rudé světelné skvrny, jako by tam hořel oheň.

Ostatně oheň tam hořel rozhodně, protože z komína k nebi stoupal proužek lehkého dýmu.

„Haló, sousede!“ křikl jsem a zůstal stát před můstkem. Kdovíproč mě napadlo, že vstoupit na něj bez povolení by nebylo správné. Bylo by to nezdvořáctví. „Tak jakpak se nám tu mele mouka?“

Zevnitř se ozval vlídný smích a ve dveřích se objevil ten celník ze sousedství. Urostlá ramenatá žena v kožených kalhotách a hrubé kožené zástěře, navlečené na holé tělo – bezděky jsem uhnul očima a utkvěle se jí díval jen do tváře.

Rusé vlasy měla stažené do tuhého uzlíku, podvázaného… Člověk by řekl stuhou, jenže tohle nebylo z látky, ale z droboučkých stříbrných prstýnků. V ruce ta žena třímala masivní železné kleště, v nichž svírala doruda rozpálený kus kovu.

„Nazdar, sousede!“ pozdravila mě. „Od samýho rána cítím, že se otevřely nový dveře a celou tu dobu čekám, až se objevíš. Ale mouku nemám, to promiň. Tohle není mlejn. To je kovárna.“

„Ty promiň…“ Těžko říct, co mě zarazilo víc – zda ta má hloupá chyba, nebo vzezření té… jak jí říkat… kovářky?

„Jsem kovář,“ vysvobodila mě s úsměvem. „Netrap se, slovo kovář se v ženským rodě neužívá. Jsem kovář Vasilisa.“

„Aha, a já jsem zase dobrý mládenec Ivánuška a hledám svou vyvolenou, kterou mi sebral Kostěj Nesmrtelný,“ odpověděl jsem poměrně pohotově.

Aňka mi často říkala, že moje žerty jsou dost pitomé. Je to tak, já se nehádám. Ale někdy se mi přece jen povedou.

Také teď kovář Vasilisa nechala ruku s kleštěmi klesnout a s čistou a upřímnou zvědavostí se mě zeptala:

„Fakt?“

„Ale kdež, jen jsem si vzpomněl na tu písničku,“ rozhodil jsem rozpačitě rukama. „Z kraje lesa… Vasilisa…“

„To je náhodou moc pěkný původní ruský jméno,“ usadila mě mírně dotčeně. „Ale jestli mi začneš říkat Vasjo, tak ti vrazím jednu za ucho. A ruku mám těžkou, toho už sis asi všim… Pojď dál, Kirille, u mě jsou návštěvy vítaný.“

Zatímco zpočátku se mi zdálo, že musí být starší než já, teď jsem si naopak říkal, že vypadá jako moje vrstevnice. Byla v ní jakási dobromyslná prostota, přesně ta, s jakou se jinak setkáváme snad jen v lidových pohádkách.

Celé přízemí stavby zabírala kovárna. Jak vypadají ty obyčejné, to nevím. Tady ovšem bylo pět nebo šest kovadlin, počínaje obrovitou velikosti kuchyňského stolu a konče titěrnou, na níž by se snad dala okovat i blecha. A

taky jsem tu uviděl tři výhně různých velikostí. Oheň planul v té prostřední. A pak tu byly ještě obrovité kožené měchy, které jako by sem sestoupily z výkresů Leonarda da Vinciho; právě ty poháněl vodní kolo. Měchy byly přitom zavěšeny tak, že se daly přesunout nad kteroukoli ze tří výhní. Po podlaze se všude válely kousky a kusy železa, vytvářející podivuhodnou mozaiku, která se skládala z rezavých automobilových pružin a třpytících se mečů.

„Tak co, líbí?“ zeptala se zvědavě. „Koukám, že docela jo. Víš co, já ti něco daruju…“

Do hromad šrotu na podlaze ale nesáhla. Odešla ke zdi a tam otevřela úplně obyčejnou skříň, jen místo košil a ložního prádla v ní byly zbraně.

„Na!“

Dostal jsem dlouhý kinžál v kožené pochvě. Rukojeť byla pevně, úhledně a velmi těsně omotána řemínkem ze syrové kůže. Ta zbraň vypadala krásně a na rozdíl od atrap z obchodů se suvenýry taky hrozivě.

„Děkuju,“ řekl jsem. Bylo mi jasné, že odmítnout ji nemůžu. „Poslyš, ale nože se darem dávat nemají…“

„Nejsem pověrčivá.“

„Zato já jo.“ Našel jsem v kapse rubl a vtiskl ho Vasilise do ruky. „Díky, sousedko. Ty jsi tedy opravdu mistro… mistr!“

Zarazil jsem se včas – slovo „mistrová“ by znělo případně tak u vyšívání nebo ručního pletení, ale ke kovanému kinžálu se naprosto nehodilo.

„Husa jsem!“ povzdechla si Vasilisa. „Kdo tohle všechno bude potřebovat, prosímtě?“ A mávla rukou. „Pojď nahoru, udělám ti čaj… Odkud jsi, Kirille?“

„Z Moskvy.“

„Já zase z Charkova.“

Bylo jí dvaapadesát. Vypadala přitom na třicet a kousek, ale to je u funkcionálů normální. Kdysi pracovala v traktorce, ovšem ne někde v účtárně nebo na odborech, ale v

kovárně. Tam se přirozeně perlíkem neoháněla, řídila kovací lis.

To ostatní byla klasika. V práci na ni zapomněli. Byla paličatá a dvakrát se tam nechala zaměstnat znovu, jenže nazítří už o ní zase nikdo nevěděl. Manžel jí i přes svorné kvílení všech dětí přibouchl dveře před nosem: „Zbláznili jste se, haranti? Máma vám umřela před třema lety!“ Jak se zdá, podvědomí se v podobných případech vždy snaží vysvětlit, co se to tu vlastně odehrává. O den později už ji nepoznaly ani děti. Zato jí pošťák přímo na ulici doručil telegram, který ji vybízel, aby se dostavila kamsi na okraj města. No a tam uviděla – ne, věž ne, opuštěný cihlový domek.

Dveře měla jen troje. Jedny přirozeně vedly do Charkova. Druhé do pustého kamenitého světa s ledovou zimou a dusivě horkým létem. Funkcionálové jí řekli, že tohle je svět číslo čtrnáct a že ho přísně vzato nikdo k ničemu nepotřebuje. Třetí dveře ústily sem do Nirvány. No a o tenhle svět funkcionálové zájem naopak jevili.

„Je to vyhnanství,“ řekl jsem a usrkl čaje. Vasilisa nahoře prostřela tabuli, jakou umí udělat jen ruská ženská – se samovarem, zavařeninami několika druhů, ovocem a bonbony. Nabídla mi ostatně i koňak, ale ten jsem odmítl. Převlékla se do světlých šatů a rozpustila si vlasy, takže už nevypadala tak extravagantně, ale jen jako hodně statná žena, které by slušel vrh koulí nebo kladivem. A zároveň to nebyla žádná mužatka, ale dokonce velice sympatická a pohledná ženská – samozřejmě pokud máte slabost pro ty hodně urostlé.

„Ne, to není jen vyhnanství,“ namítla Vasilisa. „I když takový lidi jsou tu samozřejmě taky. Když někdo třeba… Ale jinak je to docela perspektivní svět.“

To vyhnanství, k němuž otevřela dveře, jí zřejmě dost vadilo.

„Perspektivní?“

„No jistě. Žije se tu náramně pohodlně. Jen normální lidi jsou tu jako opilý.“

„To se mi ze začátku stalo taky. Všechno mi to připadalo ohromně pestrý… a takový krásný…“

Vasilisa chápavě přikývla a já si troufl přijít s předpokladem:

„Že by za tím byl kyslík?“

„Cože?!“ podivila se upřímně. „Proč kyslík? To dělaj psychotika…“

Nezbývalo mi než se překvapeně plácnout do čela. Já debil! Sám jsem sice nikdy žádné to narkotické svinstvo nevyzkoušel, ale symptomy jsou přece klasické…

„Je tu hodně mírný podnebí,“ pokračovala Vasilisa. „Tady ani sníh v zimě nepadá. No a v zemi žijou nějaký droboučký houby, který se spórama uvolňujou něco, co se účinkem podobá LSD – i když účinky nakonec nepřipomínaj LSD, ale spíš ESTET… Nediv se, já to náhodou celý řádně nastudovala. Stejně tu nemám co dělat, protože zákazníků je pár…“

Myšlenka kolonizovat Nirvánu (neboli Zemi 22) se v hlavách funkcionálů zrodila prakticky okamžitě. Odpovědnou za celý projekt byla jmenována Vasilisa. Kromě lidí, kteří se tak či onak dostali s funkcionály do konfliktu, sem vysílali taky alkoholiky a narkomany, které trvalý mírný rauš zcela zdarma, navíc nezkalený neblahými následky jako kocovina či klepotice, uváděl do stavu naprostého nadšení. V podstatě to byl narkomanský ráj. Odejít z Nirvány se nikdo nepokoušel.

Jabloňový sad byl myšlenkou samotné Vasilisy a jak jsem pochopil, ona sama ho taky před pár lety vlastnoručně vysadila. Možná v tom byl kus ironie, který ji přiměl, aby v Nirváně vytvořila symbol rajské zahrady, ale možná taky jen střízlivý kalkul – jabloň je z ovocných stromů nejméně náročná. Ostatně po několika týdnech naprosté dezadaptace byli obyvatelé Nirvány konečně schopni alespoň

minimálních aktivit – lovili ryby, v zahrádkách si začínali pěstovat nějakou zeleninu a pořizovali si slepice.

„Největší naděje vkládáme do dětí," vysvětlila Vasilisa. „Dospělí se postupně zčásti konsolidujou, ale že by vystřízlivěli úplně, se očekávat nedá. Zato děti, co se narodily tady, se už skoro přizpůsobily. Jsou laskavý a veselý. Trošku roztěkaný, ale edukovatelný."

„A učíš je ty sama?" zeptal jsem se.

„Ano." Neznámo proč sytě zrudla, jako bych ji přistihl při něčem neslušném. „Číst, psát a počítat. Ty větší už jsou si schopný číst samy a pořád mě prosej, abych jim přinesla další knížky. Hrozně se jim líbí třeba fantastika, zvlášť naše knížky o dětech, který choděj do kouzelný školy. A já už se jim jich nanosila! Ještě štěstí, že toho teď vychází hodně, každej měsíc aspoň jedna. Jedině Harry Potter se jim nezamlouvá, protože u toho se musí myslet, takže se nedokážou soustředit a zloběj. Často mezi ně chodím, abych věděla, jaký dělaj pokroky. Protože sama toho na práci moc nemám. Tak proč bych lidem nepomohla…"

„A co kdyby se zkusilo poslat je do našeho světa?" zeptal jsem se. „Aspoň děti. Proč tady maj takhle živořit?"

„Co by živořily?" rozhořčila se. „Maj tady rodiče, a ty je maj rádi. Nejsou tu žádný války ani zločinci a nikdo tu nikoho nezabíjí. Všichni maj co na sebe a co jíst a pít. Ty už zpátky k nám nemůžou."

„Proč?"

„Protože tam dostávaj absťák," vysvětlila Vasilisa.

„Poslyš, sousedko," pokračoval jsem po krátké odmlce. „A nezavlečeš ty houbičky taky k nám?"

„Neboj, v našem světě nepřežijou," odpověděla nevzrušeně. „To už mám vyzkoušený."

„No a kdyby se trochu zkultivovaly a posílily?"

Nechápavě na mě pohlédla. Rozesmála se, ale pak smích zase naráz ustal:

„To ne, sousede. To bych nedělala. Víš ty, co to je, když člověk seká dříví, trefí se do ruky, rozesměje se a začne se zájmem sledovat, jak mu teče krev?“

„Nevím.“

„Kdežto já jo.“

„Promiň.“ Až jsem se trochu zastyděl. „Někdy mám takový pitomý nápady.“

„To už jsem si všimla. Nedáš si zavařeninu?“

Odmítl jsem. Pak jsem vstal, prošel se po místnosti a podíval se okny ven. Při pohledu z Charkova to bylo první patro budovy, stojící někde v tiché a bez ohledu na pozdní podzim stále ještě zelené a slunečné uličce. Kolem zrovna procházeli jacísi nalehko oblečení lidé. Asi kilometr odsud na střeše vysokého stalinského baráku trčely jakési antény – vypadalo to málem jako televizní vysílač. Sympatické město, řekl jsem si. Napadlo mě, že jednou bych tam mohl zajít, dát si někde horké pelmeně a zapít je pravou ukrajinskou horilkou. Samozřejmě za předpokladu, že se někde poblíž najde kavárna nebo restaurace, protože od věže už jsem byl dost daleko. Asi bych mohl postoupit ještě o kilometr, možná dokonce o dva až o tři. Ale dál už rozhodně ne.

Krajina za druhým oknem takhle idylická zdaleka nebyla. Nízko visící šedá mračna, jimiž sotva prosvítalo slunce, a zasněžená pláň, po níž vítr honil bodavou ledovou tříšť.

„Hned za dveřma jsou dobrý dva metráky mraženýho ovoce. Tenhle svět používám místo mrazáku,“ vysvětlila Vasilisa. „Teda v zimě. Jenže tam je zima devět měsíců v roce.“

„Že by sever?“

„Ne, sever to není. Prej že naopak rovník. Ovšem je to svět hodně vzdálenej. Podle mě v tomhle případě přímo o Zemi nejde. Tam i samo Slunce moc nehřeje.“ Odmlčela se a dodala: „A Měsíc tam není vůbec.“

„A jak ses sem dostala?“ vyhrkl jsem tak trochu bez rozmyslu.

„Už se mi nechtělo žít, Kirille,“ řekla Vasilisa a přistoupila ke mně. Rozhodně se mě nepokoušela nějak rozlítostnit, jen mě prostě informovala. „Já muže milovala. No a když na mě zapomněly i děti…“

Umlkla.

„Promiň,“ broukl jsem a rozpačitě pokrčil rameny. „To mě nenapadlo. A je mi to hrozně líto. Já sám ženatej nejsem a se svou dívkou jsem se nedávno rozešel, takže pro mě to tak těžký nebylo. Snad jen rodiče, ale ty mý jsou zatím naprosto soběstačný. A bylo to pro tebe hodně tvrdý?“

„Ze začátku hrozně,“ řekla beze stopy nějaké teatrálnosti. „Ale čas léčí. Děti jsou živý a zdravý, a hlavně už vyrostly…“

Otočil jsem se, pohlédl na ni – a okamžitě jsem byl polapen do pevného obětí. Polibek kovářky (v daném případě je lepší nesprávný výraz „kovářky“ než správný „kováře“!) byl podivuhodně měkký, vášnivý a příjemný.

Vzápětí však ode mě Vasilisa odstoupila a povzdechla si:

„Promiň, Kirille. Jsi ještě mladej, nerada bych ti pletla hlavu. Takže budem kamarádi, sousede?“

Situace to popravdě řečeno byla hodně pitomá. Jasně jsem viděl, že osamělá a ustýskaná Vasilisa by se potřebovala docela banálně pomilovat. A to ne s usměvavým idiotem z některé nirvánské vísky, ale s funkcionálem.

Popravdě řečeno jsem stál o totéž. O sex. Bez závazků. S krásnou a nevšední ženou. Ještě nikdy předtím jsem se nemiloval se ženou, která by byla mohutnější a silnější než já, ale o to víc mě ta představa vzrušovala.

Jenže zároveň jsem cítil, že má v něčem pravdu. Nemá to cenu. Přinejmenším teď, když si na novou roli teprve zvykám, bych si tohle měl odpustit. Naše vztahy by se velmi pravděpodobně neodehrávaly v podobě nezávazného dovádění. Oba bychom si přáli, aby to bylo něco opravdu

podstatného. Vasilisa by pak nevyhnutelně dominovala. Což by se mně nelíbilo. Takže bychom se rozešli, ovšem rozhodně ne jako přátelé.

Kdežto když se teď tomuhle nahodilému a zbytečnému dobrodružství vyhnem…

„Máš pravdu," přikývl jsem. „Radši budeme kamarádi. Hele, a máš ráda moře?"

Hořce se ušklíbla.

„Já totiž ve věži mám přechod na Zemi 17," vysvětlil jsem jí. „Kdyby ses chtěla vykoupat a trochu se opálit, tak přijď."

„Tak za tohle ti děkuju, Kirille," řekla tentokrát velice vážně. „To je fajn. Udělals mi radost!"

A já byl odměněn ještě jedním polibkem, tentokrát nikoli vášnivým, ale především vděčným.

„Tak přijď," opakoval jsem rozpačitě. „Ale teď bych šel, pokud ti to nebude vadit. Mám nějakej večírek v Kimgimu."

„No vida!" Vasilisa se zamyslela. „Jak je to daleko od tvý funkce na ten večírek?"

„Tak pět kilometrů."

„Tak to je vyloučený. Ode mě k tobě je to vzdušnou čarou sedum. A od kovárny nemůžu dál než tak devět. Ale u tebe se rozhodně stavím."

„Ale určitě!"

Vznášel se mezi námi onen lehký pocit nejistoty, který se nevyhnutelně rodí mezi mužem a ženou, kteří se spolu chtějí milovat, ale pak si to najednou rozmyslí. Něco takového se mi zatím stalo jen jednou v životě, ale věděl jsem, že tohle není dobré protahovat. Musel jsem se co nejrychleji rozloučit – jedině v takovém případě existuje šance, že se vztah nepokazí.

„Eště mám dost práce," řekla Vasilisa nepříliš přesvědčivě. „A ty už nejspíš taky máš naspěch. Půjdeš zpátky přes vesnici?"

Pokrčil jsem rameny.

„Nevadilo by ti, že bys mi s jednou věcí pomoh? Už dávno se chystám, že těm chudákům pošlu nějaký šatstvo. Šlo by to?“

„Že váháš.“

16

Nevím, jak pro koho, ale podle mě v sobě každý dobročinný skutek nese stín jisté trapnosti. Když hodíte pár mincí do pouzdra od kytary, na kterou hraje mladý chlapec v podchodu, když vložíte bankovku zanedbatelné hodnoty do třesoucí se dlaně žebrající stařenky nebo odnesete do kostela své hadry „pro chudé“, vždycky si připadáte poněkud provinile.

Proč asi? Protože jste bohatší? Žebrák, který trpně postává před obchodem, nemusí nutně vydělávat míň než vy. Protože jste úspěšnější? Jenže úspěch je přece věc velmi vrtkavá a vaše dobročinnost rozhodně nezaručuje, že se jí dočkáte taky, když se ten úspěch od vás odvrátí.

Věcí zcela zásadní je tu zřejmě samotný fenomén žebroty a jejího schvalování. Není divu, že Kisa Vorobjaninov žebrání do posledního okamžiku odmítal, a když ho nakonec tlak Ostapa Bendera zlomil, tak ho dohnal až k vraždě. Nutit k žebrotě je stejně odporné jako nutit k prostituci. A každá mince vhozená do žebrákovy plechovky je přinejmenším zčásti podpora žebroty.

Proto jistě není marná stará moudrost, která praví, abychom jinému člověku nedávali rybu, ale rybářskou síť.

Jak jsem se tak po říčním břehu sunul zpět k osadě, cítil jsem se za tohle zvláštní místo odpovědný. Jistě, nebyl jsem to já, kdo si vymyslel tak extravagantní vyhnanství ani plány dalšího osidlování Nirvány. Jenže já jsem funkcionál. Jeden z těch, kdo sem současné obyvatele těchto míst strká. A stává se tak vlastně drogovým dealerem. A dělá tu z lidí bezmocný materiál, jehož jedinou funkcí je rozmnožovat se.

Což je přísně vzato jediná přirozená funkce každého člověka. Jenže my ostatní máme alespoň iluzi, že v nekonečném řetězci generací nejsme jen jeho bezvýznamný článek, který jednou nevyhnutelně skončí v zemi. Jeden má iluzi peněz, jiný iluzi moci a ještě další zase iluzi tvorby.

A právě z toho asi plynou rozpaky při setkání s lidmi, kteří už o všechny iluze přišli a jejich život se omezuje na ty nejjednodušší úkony – pít a jíst, spát a pářit se či zamlžovat si vědomí drogami a alkoholem.

Procházka po břehu řeky s těžkým rancem na zádech k podobnému filozofování přímo vybízela. Ona je to vlastně základní vlastnost ruské národní povahy: vyzývat k soucitu s ubohými, cítit s mrzáky a blázny a uvědomovat si osobní vinu za nedokonalost světa. A právě tohle je zřejmě vlastnost, která zemi brání, aby si taky našla svou „národní ideu“ a pak z ní profitovala. Proč se mi ale v tom případě nechtělo Dimovi jako onu národní myšlenku navrhnout heslo „běda slabému“? Možná by to zemi bylo ku prospěchu, jenže to už by byla jiná země.

Ve vesnici bylo vše při starém, jen rybářů poněkud ubylo: sedělo jich tu tak pět a všichni mě vítali přátelským úsměvem imbecilů. Očima jsem zapátral po svém známém, ale strejda Saško si zřejmě po borščíku ze slepičky šel dát šlofíka. Vasilisa mi doporučila, abych věci předal buď jemu, nebo jistému Markovi, anebo ženě jménem Anna. Jak jsem pochopil, právě ti tři byli nejstarší a nejadaptovanější obyvatelé Nirvány.

„Marku!“ zavolal jsem. „Anno!“

Odpověď žádná. Jen přes říčku na mě přátelsky civí pár moulů. Povzdechl jsem si a začal se brodit přes vodu. Taky mě mohlo napadnout, že nejlepší by bylo řeku přejít po hrázi u kovárny… Ale nic. Šaty mi uschnou.

Mokrý, a proto pěkně vzteklý, s maratonkami plnými jílu, jsem vylezl na levý břeh. Ranec se svršky se taky celý promočil a byl strašně těžký. Kdybych nebyl funkcionál, nejspíš bych ho neunesl. Kinžál v kožené pochvě, který mi

věnovala Vasilisa, mě lehce pleskal po stehnu. Takovýhle dar jsem věru moc nepotřeboval, ale odmítnout ho nebo zahodit mi připadalo hloupé.

„Kde bych našel Annu?“ zeptal jsem se ostře nejbližšího rybáře, mladého, strašlivě vychrtlého mládence s nezdravě zažloutlým obličejem. Při bližším zkoumání se ukázalo, že ty ryby loví velice originálně: jeho vlasec se ve vodě pohupoval bez háčku.

„Anna,“ přikývl mladík. „Anna…“

Oči měl prázdné a smyslu zbavené. Od toho se nejspíš nic nedovím.

„Anna je tam,“ sdělil mi muž vedle mládence – o něco starší, ale vypadající podstatně zdravěji. „Tam.“

Podíval jsem se směrem, který nejistě ukazoval, znechuceně se podivil jeho dlouhým a špinavým nehtům a přikývl jsem:

„Děkuju.“

V domku, který mi ukázal, jsem Annu skutečně našel. Dveře byly dokořán a v jediné místnosti s podlahou ještě mokrou po nedávném vytírání jsem našel dvě ženy. Jedna z nich ležela nehybně zády ke mně na hrubé pryčně, halabala stlučené z prken. Přestože na sobě měla jen kalhotky a podprsenku, působila dojmem, že spánek na holém dřevu jí nijak nepohodlný nepřipadá. Druhá, oblečená do puntíkovaných kartounových šatů, cosi přepírala v červeném plastikovém lavoru, postaveném na vratký stolek stejné barvy a ze stejného materiálu, stojící uprostřed místnosti. Ta žena vypadala taková omšelá a hodně použitá, ale zároveň jako by pro ni byla typická paličatost a vytrvalost. Na košili, již máchala ve vodě, se dívala laskavě, jako by to bylo kotě nebo štěně, jehož se právě ujala a teď z něj oplachovala špínu ulice.

„Ty jsi Anna?“

„Ano.“ Můj příchod u ní nevyvolal ani stín nějaké zvědavosti. Možná že tohle je jejich největší problém – že na nic nejsou zvědaví.

„Tohle posílá Vasilisa.“ Hodil jsem ranec na podlahu. Mokře pleskl. Byl to snad závěs či přehoz na postel, do nějž kovářka zabalila své dary – evidentní second hand. Skrz mokrou látku se jasně rýsovala i podrážka dětské botičky.

„Dobře,“ řekla žena. „Děkuju.“

Bylo vidět, že nechat se vyrušit od praní nehodlá. Soudě podle výrazu její tváře se jí ta činnost dokonce zamlouvala. Prané košili cosi tiše špitala a já měl pocit, že jí ze rtů odečítám: „Ty moje krasavice…“

Pěkná hrůza. Představil jsem si hospodyňky, které se mazlí s vysavačem, hrají si s kastroly a zbožňují pračky. Domácí práce přestaly být otročinou a stala se z nich zábava, k čemuž stačilo do vzduchu rozptýlit nepatrné množství přírodní drogy…

„Co je jí?“ pohlédl jsem už na odchodu na ženu na pryčně. Ta se pohnula, jako by můj pohled zachytila zády.

„Je tu nová,“ sdělila mi Anna. „Tak spí. Všichni nováčkové nejdřív hodně spěj a hodně přemejšlej.“

Žena, podřimující na pryčně, ve mně vyvolávala znepokojení. Jako… jako bych ji už někde potkal… To samozřejmě nebyla takhle nalehko, spíš naopak… Oblečená dosti teple…

Přistoupil jsem k lůžku, vzal tu ženu za rameno a opatrně ji otočil.

Dívka, která před dvěma dny na podlahu věže nepozorovaně upustila vzkaz, se na mě usmála a řekla:

„Celnice…“

Z koutku úst jí prýštil tenký pramínek slin. Pravou tvář měla otlačenou o dřevo, a proto celou rudou.

Kdyby mě bývala nepoznala, tak bych možná zaváhal, ale takhle ani na okamžik.

„Půjde se mnou,“ řekl jsem.

„Jí se ale moc dobře nechodí,“ řekla Anna tónem, v němž rozhodně nebyl žádný protest, jen sdělení. Zřejmě to byla nejsilnější negativní emoce, jíž byli obyvatelé Nirvány schopni.

„To nevadí, já jí pomůžu," řekl jsem a přehodil si polonahou slečnu přes rameno. Být funkcionálem vlastně přináší i řadu výhod! „Kde se tu vzala?"

„Mistr ji přived. Včera."

„Jakej mistr?"

„No mistr." Jméno patrně neznala. „Mistr se bude zlobit, že jí někdo vodved."

„To nevadí," opáčil jsem. „Hlavně že se nezlobím já. Rozuměno? Hlavní mistr je vždycky ten, co je zrovna nejblíž."

Myslím, že za mnou ještě něco pronesla, ale to už jsem vycházel ze dveří ven. Rozhlédl jsem se a připadal si v tu chvíli jako převychovaný Terminátor, který zachraňuje Saru Connorovou, anebo jako středověký žoldák, který si v dobytém městě na pár dnů uchvátil děvče pro vlastní povyražení.

Mou sympatickou zajatkyni se mi nikdo odebrat nepokusil. V pohledech několika mužů se mihl jen přirozený zájem, ale to bylo všechno.

„Vy jste tady teda dopadli, vy troubové," zabručel jsem jen a vstoupil do vody. Menší studená lázeň holce určitě jen prospěje.

*

Jednu přestávku jsem nakonec přece jen udělal. Nedaleko od věže, kdy už jsem docela dobře mohl dojít až k cíli, jsem se přece jen rozhodl zkontrolovat, jak se daří mému břemeni.

Dívka se blaženě usmívala a její pohled jako by směřoval do vlastního nitra. Popleskal jsem ji po tváři a zaslechl cosi jako tiché fňuknutí, tak jsem si řekl, že s vyptáváním zatím počkám. Zapálil jsem si cigaretu a radoval se z toho, že zakusím alespoň chvilkové potěšení ze

svinstva mnohem obvyklejšího, než je ten zdejší trvalý a nesmyslný rauš.

„Celnice…," řekla opět dívka. Pak se zamračila. Vypadalo to, jako by se pokoušela zaostřit pohled na mě. „Nnne… nenechávej…"

Pochopil jsem a pohladil ji po dlani.

„Neboj. Nenechám tě tu."

Uvolnila se a její pohled se znovu zamlžil a jako by zhloupl. Kouřil jsem, díval se na ni a překvapeně si uvědomoval, že ve mně nevyvolává žádné sexuální emoce. Ale absolutně žádné, přestože je o moc hezčí než třeba Vasilisa… a popravdě řečeno i než moje Aňka. Ani opálené mladé tělo, ani příšerně drahé krajkové prádlo mě jednoduše nevzrušovalo. Za což patrně mohly ty pološílené, zmagořelé oči.

Nebo je to snad tím, že na takhle atraktivní ženskou jsem si prostě rovnou ani nepomyslel? To je totéž jako si dělat chutě na filmovou hvězdu nebo fotomodelku. Pro patnáctiletého kluka je to docela užitečné, protože to bystří erotickou fantazii. Jinak jsou takovéhle krasavice tak pro ty, co světem jezdí v bentleyích a jaguárech.

Nebo pro funkcionály.

S povzdechem jsem cigaretu zamáčkl do měkké hlíny, uchopil jsem dívku do náruče, ona mě zcela přirozeně objala kolem krku a vyrazili jsme dál. Takhle se mi samozřejmě šlo hůř. Jenže poté, co mě poprosila o pomoc, už jsem ji nemohl nést přes rameno jako srolovaný koberec.

Během čtvrthodiny jsem blaženě se culící dívku donesl do věže. Ostatně ta už ani zdaleka nevypadala tak úchvatně, jak se mi jevila na začátku – byla z hrubého bílého kamene, žádný mramor, přinejlepším tak nějaký docela obyčejný vápenec… Kopl jsem do dveří, a když se přibouchly, loktem jsem zastrčil závoru. Co teď? Že bych ji vzal do Moskvy, někam ke Sklifosovskému, na špičkovou toxikologii? Ne, to radši ne.

Vyšel jsem s ní do patra a rozhodným krokem zamířil do koupelny. Posadil jsem ji do vany a ona se mátožně pohnula, přidřepla si a instinktivně se zkříženýma rukama chytila za ramena. Povzdechl jsem si a řekl jí:

„Promiň… Nic špatnýho jsem tím nemyslel…“

Stejně jako předtím se stále usmívala. Jak dlouho na ni ta droga ještě bude působit? Asi jsem se měl zeptat Vasilisy…

„Opravdu nic špatnýho,“ opakoval jsem ještě jednou, jako bych se snažil přesvědčit někoho neviditelného, rozepnul jsem jí podprsenku a pomohl stáhnout kalhotky. Ačkoli – tohle přece není první ženská v životě, kterou svlékám. První ne… Asi šestá. Vlastně pátá.

Pokud bych ovšem chtěl být opravdu poctivý a počítat jen případy, které dospěly až do hrdel a statků, tak třetí.

Že by hygienické procedury nějak zvlášť potřebovala, se rozhodně říct nedalo. Nirvána byl svět velice čistý a nějaká ta případná špína dost nenápadná. Já ji ale potřeboval přivést k vědomí co nejrychleji.

Asi tak tři minuty jen seděla pod pramínky horké vody. Pak jsem upřímně zalitoval, že mám jen obyčejnou vanu a ne nějaké drahé zařízení s vířivkou a bublinkami, ale přesto jsem nasadil skotské střiky – zhruba na deset vteřin jsem pouštěl jen ledovou a poté ji střídal horkou. Když jsem zjistil, že to nefunguje, ledovou lázeň jsem prodloužil na dvacet vteřin. Což je úžasná zábava, to vám tedy řeknu. Zvlášť když je venku zima a voda z kohoutků teče opravdu ledová.

Asi tak po pěti minutách jsem přece jen dosáhl úspěchu.

„Nnnnech toho…“ zamumlala. „Tttto stačí…“

„Výborně!“ zajásal jsem. „Jak se jmenuješ?“

Zvedla mokrou a teď už zdaleka ne tak blaženou tvář.

„Na… na…“

„Nataša?“

„Nasťa… sta…“

„Stankevičová?“

„Stačí!“

Řekl jsem si, že pro začátek to vlastně není špatné. Vodu jsem zastavil a z věšáku jí podal župan. Poslušně vstala, já jí ho přehodil přes ramena a pomohl jí z vany ven.

„Můžeš mluvit? Nezblbneš zase?“

„To nevím…“

„Tak pojď!“

„Po… počkej.“ Odstrčila mě a pohlédla na záchodovou mísu. „Mně se chce… Běž ven.“

Vyšel jsem ven s neodbytným podezřením, že za nějakých pět minut budu nucen se vrátit a Nasťu tam objevím s původním přiblble blaženým úsměvem ve tváři. Jenže se ukázalo, že je silnější, než jsem si myslel. Dostala se z koupelny ven sama, i když se mi hned začala hroutit do náruče, a poctivě se přiznala:

„Všechno mi před očima plave…“

V kuchyni jsem ji posadil na podlahu, protože ze židle by spadla. Udělal jsem jí šálek silného kafe: toho jsem nabral tři lžičky, přidal další tři lžičky cukru a všechno to zalil vařící vodou. Na chuť jsem nedbal, jen aby v tom bylo co nejvíc kofeinu a energie. Donutil jsem ji to vypít, podíval se kimgimským oknem ven a jen zakroutil hlavou. Už byl večer. Nepřijít do Felixova restaurantu by bylo hloupé. Až vyzývavé. Vypadalo by to, že se nehodlám se sousedy stýkat.

„Tak jak jsi na tom?“ zeptal jsem se.

„Teď to se mnou švihne,“ pronesla Nasťa už skoro zřetelně. „Jsem úplně hotová…“

„Ale co se to s tebou stalo? Proč tě strčili do Nirvány.“

Jenže to jsem po ní asi chtěl moc, alespoň zatím. Dívčiny oči se neustále zavíraly a kácela se na podlahu. Pochopil jsem, že z ní už nic nedostanu, odvedl ji do ložnice a uložil do své postele. Okamžitě tvrdě usnula, a dokonce začala tiše chrápat.

„Nojo,“ utrousil jsem jen a přehodil přes ni přikrývku. „Tak dobrou noc.“

Asi je to přirozené. Když člověka zbavíte drogy, vyvolá to buď agresi, nebo útlum. To druhé mi rozhodně bylo milejší.

Rezolutním krokem jsem obešel celou místnost a podíval se do všech oken.

Moskva. Dost pod mrakem, ale neprší. Stmívá se, okna se rozsvěcejí, ale pouliční lampy ještě nezapnuli.

Kimgim. Ulička je slepá a neosvětlená, takže tady je tma větší. Zato je tu všechno pod sněhem. Nebe je zatažené těžkými mraky, ale zatím z nich nic nepadá.

Země 17. Nádherný západ slunce nad mořem. Nebeský blankyt přechází v sytou modř, pak se barví do fialova a nakonec se mění v klasickou tropickou tmu. To vše je přizdobeno růžovým večerním širáním. Takovéhle obrázky si jako pozadí na monitor počítače dávají staré paní účetní nebo mladičké sekretářky.

Nirvána. Jabloňová idyla. Tráva je zelená a nebe modré… Ale tady je slunce ještě vysoko.

Jaké asi bude mé páté a poslední okno?

Pokrčil jsem rameny. Já to nijak ovlivnit nemůžu – co se tam objeví, to tam bude.

Byl nejvyšší čas vyrazit k Felixovi. Asi by bylo docela žádoucí vzít si na sebe oblek, jenže ten jsem si zatím nepořídil… Nezbylo mi než se omezit na čisté ponožky a vyžehlenou košili. Připravil jsem si i kinžál a stále ještě mokrou čepel otřel dosucha. Až si tady jednou pořídím krb, tak si nad něj darovanou zbraň budu věšet.

Na stole jsem nechal vzkaz pro Nasťu: *Nikam nechoď, mohlo by to být nebezpečné. Čekej na mě. Vrátím se k ránu.* A po krátkém přemýšlení jsem připojil i podpis: *Celnice.*

Zhasl jsem a dveře do Kimgimu otevřel s ponurým odhodláním překonat mnohakilometrovou cestu k restaurantu co nejrychleji, v Cajově stylu.

Jenže jsem Felixe podcenil. Hned vedle věže stály známé saně, na jejichž kozlíku se nudil a místo doutníku

pobafával z rafinovaně vytvarované dýmky číšník Karl. Jakmile jsem vyšel ven, seskočil a hlásil:

„Spřežení je připraveno, mistře.“

Na Karlovi bylo vidět, že nejen plní pokyny svého pána, ale že to dělá s chutí.

„Čekáš tu dlouho?“

„Ale ne,“ odpověděl mladý muž a já pochopil, že saně už tu stojí opravdu drahnou dobu. Podle stop ve sněhu bylo vidět, že koně nechal pravidelně proběhnout sem a tam, aby neprochladl. „Budeme čekat i na vašeho přítele?“

„Ne. Ten se vydal na cesty,“ poznamenal jsem chmurně, nalezl do saní, přehodil přes sebe houni a mohli jsme vyrazit.

*

Nic nového pod měsícem. Dokonce ani pod cizím.

Na dveřích restaurantu visela tabulka ZADÁNO. U dveří stál teple oděný a velmi reprezentativně vyhlížející majordomus a vysvětloval rozhořčenému mladému páru: „V žádném případě nemohu sloužit, máme tu podnikový večírek, doporučuji návštěvu restaurace U krále rybáře… Dovolte mi, abych jako omluvu našeho podniku nabídl sklenici našeho skvělého svařeného vína…“

Párek se rozčiloval dál, poukazoval na to, že tu měl objednaný stůl a po mně pokukoval víc než nevraživě. Bylo vidět, že Felixův restaurant je v Kimgimu vyhlášený.

„Račte dál, mistře,“ uklonil se mi majordomus a potom se znovu začal věnovat odmítnutým hostům. Jeho tón se měnil tak snadno, jako by měl někde na zádech přepínač jako dětská hračka, s polohami „zdůrazňovaná úcta“ a „neoblomná zdvořilost“.

Vstoupil jsem do hlavního sálu a svou bundu hodil šatnáři.

Zábava se teprve rozbíhala.

Sešlo se tu nějakých dvacet lidí. K tabuli, což byl velký kulatý stůl, jakým by jistě nepohrdl ani král Artuš, zatím nikdo nezasedl. Felix říkal, že v Kimgimu je deset fukcionálů, což znamená, že polovina přišla z jiných světů. Hned jsem zahlédl Rózu Bílou – v dlouhé černé róbě a s hlubokým výstřihem, který se k jejímu věku příliš nehodil. V jedné ruce třímala pohár šampaňského, ve druhé pak tlustý dýmající doutník. Stará dáma mi blahosklonně pokynula a cosi sdělila postarší plné ženě, která stála vedle ní. Žena si mě pozorně prohlédla a nato mě obdařila nyvým úsměvem. Výstřih měla také vyzývavý, ale v tomto případě to mělo své opodstatnění. Zato světle tyrkysovu barvu toalety jí evidentně musel poradit někdo, kdo jí vyloženě nepřeje.

Byl tu i Czayes, ve smokingu a s motýlkem u krku. Právě cosi důtklivě vštěpoval pozorně naslouchajícímu číšníkovi. Ten přikyvoval, ale Czayes svou objednávku neustále upřesňoval. Vypadal impozantně, jako důstojný pokračovatel vymírajícího aristokratického rodu. Dokonce i ten jeho hranatý obličej jako by k téhle roli přirozeně patřil.

Velmi vybraně byli oblečeni téměř všichni hosté, docela jako by dostali pozvánky s klasickou poznámkou „black tie“. Muži byli ve smokinzích a s motýlky, ženy v koktejlových šatech. Spíš neformálně tu byli oblečení snad jen dva tři muži… ačkoli ne. U okna se s dívkou v růžových šatech nenuceně bavil muž oblečený do světlých kalhot a lněné košile. Letmo jsem pohlédl na jeho tučný zátylek a řekl jsem si: To bude funkcionál-módní návrhář. Ale jak jsem na to přišel? To nevím. A jak jsem připadl na všechna ta slova typu „black tie“, „nenucený“, „neformální“ a vůbec na všechny ty charakteristiky, které si vymysleli melancholičtí diktátoři oficiálního oblékání…

No nic, to přežijou. Zastrčil jsem palce za řemen džínsů a zamířil ke stolu. Vedle mě se okamžitě vynořil číšník s podnosem. Sáhl jsem tedy po poháru šampaňského.

„Kirille!“ Felix už mi spěchal vstříc. Také on byl dokonale oblečen a v rukou třímal kožené desky – že by menu? „Ani nevíš, jak jsem rád, že sis pro nás našel chvilku času! Prosím o pozornost, přátelé! Dovolte, abych vám představil Kirilla z celnice v tovární čtvrti.“

Jeho radost byla nepředstíraná a stejně tak i zájem ostatních funkcionálů. Kdosi tiše a noblesně začal tleskat, k čemuž se hned připojili i ostatní. Ten potlesk trval několik vteřin, jako by to byli nervózní ruští cestující po napjatě očekávaném, ale naštěstí měkkém dosednutí letadla na ranvej.

„Ve městě dnes už máme čtyři přechody,“ pokračoval Felix, „což považuji za dobrý důvod k menšímu banketu. Objevily se tu nejdřív nové dveře do Země 17, do Země 2 a… co je to dnes, Kirille?“

„Nirvána,“ řekl jsem.

„A která oblast?“

„To nevím. Je tam vyhnanecká osada,“ řekl jsem s pohledem soustředěně upřeným na Felixe. „A ještě jedna celnice. Funkcionál se jmenuje Vasilisa.“

„Tak Vasilisa…“ Felix se zamyslel. „Musím se podívat do… Já se podívám. Osad je tam asi třicet, takže musíme nejdřív… No výborně, Kirille! Nirvána se občas taky hodí. Zatím jsme tam měli jen jediný průchod, ale je v naprosto neobydlené oblasti, což je nehumánní, a budovat nový tábor je zase obtížné a neúčelné.“

„Felixi!“ Najednou jsem pochopil, co mě na jeho slovech tak zmátlo. „Řekl jsi, že máte nový dveře na Zemi 2?“

„No jistě. Do tvého světa.“

„A co Země 1?“

Felix se zasmál a mávl rukou, jako by odháněl dotěrnou mouchu:

„To je hloupost, nelam si s tím hlavu. Jedničku si necháváme v rezervě. Prostě aby nevznikaly zbytečné spory

o to, kdo je první… Ale dovolte, abych pronesl přípitek, panstvo.“

Číšníci se okamžitě dali do pohybu. Někomu dolévali šampaňské, někomu přinášeli čisté sklo. Róza Bílá přešla na koňak a několik mužů její příklad následovalo.

„Na zdraví nového člena naší malé, ale družné rodiny!“ pronesl Felix. „Jsme samozřejmě různí, ale všem nám jde o společnou věc!“

Hosté pozdvihli číše. Několik funkcionálů mě protektorsky poplácalo po ramenou. Vyslechl jsem pár nic neříkajících, ale nejspíš upřímně míněných komplimentů. Czayes se vůbec choval, jako bychom byli staří známí, přátelsky mě bouchl pěstí do boku a familiérně se zazubil.

Felix dopil svůj sekt, obratně mě uchopil za loket a prohlásil:

„Na pár minut vám našeho hosta unesu! Nemáš hlad, Kirille?“

„Ale snad ani ne,“ zalhal jsem.

„Dlouho tě nezdržím. Když tak si s sebou vezmi pár chlebíčků.“ Sebral ze stolu talíř plný rozmanitě nazdobených jednohubek. „Vyzkoušej třeba tohle, je to velmi chutné…“

Pochybovačně jsem si prohlédl drobné košíčky, upečené z chlebového těsta a naplněné jakýmisi žlutozelenými korálky.

„To je kaviár z chobotnice,“ vysvětlil mi Felix. „Lehce nasolený.“

„Tý z nábřeží?“ zeptal jsem se.

„Cože? Ach tak – no ano. Všechno má svá mínus i plus, tak je to na světě odjakživa… A co jinak, jak si zvykáš?“

Vstoupili jsme spolu do malé pracovny, oddělené od sálu těžkými brokátovými závěsy. Stálo tu několik křesel, stolek s alkoholem a mísa s nějakými dobrotami. Svůj talíř jsem postavil hned vedle.

„Vcelku to jde, Felixi. Už jsem si skoro zvyk.“

Od našeho prvního setkání se nějak změnil. Najednou mi připadal nejistý, mírně zmatený a rozpačitý.

Jako… jako by se něčeho bál.

„Už tě zasvětili?“

„Ano. Byli za mnou dva chlapi a porodní asistentka.“

„No ano, jistě… Vy tam u vás hodně držíte se státní mocí. Ale nevadí. Ty hlavně pořád mysli na to, že na tebe nikdo nesmí činit žádný nátlak. Dokonce ani politici ne.“

Uvědomil jsem si, že jsem mu neříkal, co byli ti chlapi zač. Zatvářil jsem se ale, že jsem si jeho lapsu nevšiml.

„Jeden politik mě přemlouvá, abych otevřel dveře do Smyčky.“

„Proč? A ty bys to dokázal?“

„To nevím. Už jsem to zkoušel, jenže se otevřely dveře do Nirvány. Ale proč…“ Zamyslel jsem se a nalil si trochu koňaku. Přesněji řečeno nějakého místního brandy, ovšem soudě podle vůně víc než obstojného. „Tam je přece budoucnost, žejo?“

„Ne, budoucnost ne,“ zaškaredil se restauratér. „To je vulgární výklad. Má se za to, že svět Smyčky je téměř identický se světem Země 2, ale ve vývoji je o něco dál. Prostě jako by jeho dějiny začaly o třicet let dřív.“

„To je přece totéž! Ten politik má dosti ctižádostivý plány. Chtěl by znát budoucnost, aby byl hodně úspěšnej v našem světě.“

„Jistě, aby vládl,“ přikývl Felix. „Nakonec proč ne? Samozřejmě to zkusit můžeš. Ale otevřít právě tenhle přechod je moc těžké, opravdu moc… Zatím existovala jen jedna celnice…“

„To znamená, že ve Smyčce funkcionálové nejsou?“

„Nejsou,“ rozhodil Felix rukama.

„A kde se vzali?“

„Kdo?“ Felix se usmál, ale já měl dojem, že koutky úst se mu zachvěly.

„No funkcionálové.“

„Co je to za nesmysl?“ zvýšil Felix hlas, ale jen velmi opatrně. „My jsme funkcionálové! Já jsem ze Země 3. Ty ze Země 2. Lidská civilizace existuje od druhého po šestý svět. A jsou tu ještě dva světy, přístupné jen občas – Smyčka a Kaňon. Ve zbývajících světech lidi nejsou a v některých z nich se život nevyskytuje v žádné podobě… Ostatně právě kvůli tomu jsem si tě vzal stranou!“

A podal mi desky.

Uvnitř byly dva štůsky papírů, sepnutých kancelářskou svorkou. Ta první nesla název *Prokazatelně známé světy segmentu.* Druhý, o něco slabší, se jmenoval *Země 3, podrobný popis.*

„Věčně na to zapomínají,“ řekl Felix. „Absence ústřední správy je naše plus, ale zároveň i mínus. Tak je to vždycky. Je v tom plno informací, které by pro tebe mohly být užitečné.“

Rychle jsem očima přelétl první stránky prokazatelně známých světů.

Země 2. Tento svět je plně osídlen a prozkoumán. Politické zřízení multipolární. Nejdůležitější země – Spojené státy a Čína. Nejdůležitější jazyky – americká angličtina a čínština. Úroveň technického rozvoje – 1.

„Co znamená to úroveň technického rozvoje – jedna?“ zeptal jsem se.

„Tvůj svět je technicky nejrozvinutější a je pro ostatní v tomto ohledu vzorem,“ vysvětlil mi Felix. „Kdežto my jsme zase vzorem z hlediska ekologie. A všichni si za příklad berou nás.“

„Jasně – aby nikomu nebylo nic líto.“

„Přesně tak.“

„Díky, Felixi.“ Desky jsem zavřel. „Jenže mně se přece jen pořád zdá…“

„Musíš uznat, že se k tobě chovám velmi dobře, Kirille,“ pohlédl na mě snad až vyčítavě. „Vždycky jsem velmi rád, když se člověku dostane šance vstoupit do našich řad. A moc dobře vím, že nováčci se často snaží dobrat se jakýchsi

skrytých pák, základů naší společnosti. Jenže nic takového neexistuje, Kirille! Jsou tu jen funkcionálové-porodní asistenti, kteří zrod nových jedinců cítí a pomáhají jim s námi splynout. Jsou tu přátelé, kteří ti vždy a se vším pomohou, kteří tvůj život vyloženě prosvětlí. Jsou tu všelijaké světy, od nádherných pro příšerné. A tvoje Země je nádherná, Kirille, to jen ty si to neuvědomuješ. Máme samozřejmě i určité problémy… Občas se stane, že někteří lidé se o naší existenci dovědí a začnou spřádat všelijaká spiknutí…“

„Jasně, a ty pak vyženete do Nirvány.“

„Ano. Ti putují do vyhnanství na Zemi 22. Což zase není tak přísný trest, když si uvědomíme, že ilegálové se neštítí ničeho. No nemám pravdu?“

Pokrčil jsem rameny.

„Romantické pohnutky se mohou zrodit v komkoli,“ zamumlal Felix. „Obzvlášť v mladém muži, jemuž zkřížila cestu sympatická dívka…“

Naše pohledy se potkaly. Přikývl jsem a zeptal se:

„A co se stane s mladým funkcionálem, kterej takovýmu romantickýmu poryvu podlehne?“

„No, když to nezpůsobí žádnou škodu, tak nic.“ Felix si povzdechl. „Není vyloučeno, že takovému mladému muži se podaří naivní dívku, která se zapletla do nebezpečné hry, nakonec převychovat. Proti něčemu takovému by rozhodně nikdo nic neměl!“

„Aha.“ Přes evidentní vážnost téhle rozmluvy mi hlavou najednou blesklo klasické „Velký Bratr tě vidí“ a div jsem nevyprskl smíchy.

„Jenže mohou nastat i situace mnohem nepříjemnější.“ Felix podmračeně kroužil sklenicí v prstech, ne a ne se odhodlat k doušku koňaku. „Jednou se například objevila lékařka-funkcionál. Báječná holka. Bývala by mohla pomáhat jak nám, tak lidem. Proti tomu by rozhodně nikdo nic nenamítal! My všichni přece podle svých možností a sil pomáháme obyčejným lidem! Jenže to ona ne – raději se

spřáhla s gangstery, začala intrikařit, takže se nakonec musela rozhodnout pro jednu či druhou stranu. No a ona svou funkci opustila. Z funkcionála se zase stala člověkem. No co, to je nakonec její volba! Jenže pak se pustila do aktivit vyloženě partyzánských, teroristických, a skončilo to mučením pološílené staré paní. Ostatně tobě přece nezbylo nic jiného než ty hloupé kluky, podléhající romantickým tlachům, prostě pobít, prolít jejich krev!“

Na tohle jsem odpověď nenašel. Felix měl pravdu, na mých rukou ulpěla krev. Jenže co já měl v takové situaci dělat?

„Nic jiného se opravdu dělat nedalo,“ pokračoval Felix. „Ty za nic nemůžeš. Hlavní příčinou téhle situace je neprozíravost a zrada funkcionála!“

Několik dalších sekund jsme neřekli nic. Felix vstal. Jeho tvář se uvolnila, jako by právě se ctí splnil nepříjemný, ale nezbytný úkol.

„Pevně věřím, že ty se s podobnou zradou nikdy nesetkáš!“ pronesl slavnostně. „Stává se to málokdy, ale vždy je to velice těžké… Ale teď se musíme vrátit! Hosté čekají. Za chvilku se začne nosit na stůl.“

Z pracovny jsme vyšli právě včas: číšníci už roznášeli talíře s hlavním jídlem. Povšiml jsem si, že všichni jedí totéž, ale každý dostal svůj vlastní soubor nádobek s omáčkami a přísadami. U někoho to třeba byly jen dva džbánečky, ale jiný byl obdarován celou baterií lahviček, piál a malých omáčníků.

„Dejte mi koňak,“ požádal jsem číšníka při pohledu na cosi jako telecí medailónky. „Ačkoli ne, přineste mi radši vodku.“

„A jakou si pán bude přát? Máme tam Ruský standard, Stoličnou, Absolut, Kzarp, Ezgir, Limon Ezgir…“

„Ezgir,“ usoudil jsem nakonec.

Ta místní vodka byla úplně normální. Takovou si můžete dát v Tambově stejně dobře jako ve Stockholmu nebo v Paříži – zkrátka všude, kde lidi napadlo destilovat z

pšeničného zrní líh. Proti vodce jsem zkrátka nic neměl. Zato jsem měl vztek – na Felixe, na ilegály a partyzány všeho druhu i na sebe osobně. Potřeboval jsem se opít.

Čehož jsem taky úspěšně dosáhl.

Pamatuju si jen, jak jsme se s Felixem znovu separovali a pili jakýsi velice starý a vzácný koňak – samozřejmě až po té vodce, takže jsem žádnou chuť necítil, ale o to nadšeněji jsem chválil buket. Celnická paměť mi úslužně nabízela jakási specifická slůvka z degustátorské hantýrky a Felix jen souhlasně pokyvoval hlavou.

Pak najednou někam zmizel a já se v jeho pracovně dlouze líbal s jakousi mladou malířkou-funkcionálem. Ta mě přemlouvala, abych s ní odjel do jejího ateliéru, že tam okamžitě začne pracovat na mém aktu. Já to odmítal a odvolával se na to, že dneska jaksi nemám den, že třetí kocovinu rychle po sobě už bych asi nepřežil a že ta kocovina je s ohledem na množství a skladbu zkonzumovaných alkoholických nápojů nevyhnutelná. Domluvili jsme se tedy, že do toho aktu se pustíme někdy příští týden a dívka se velice rychle a samozřejmě přeorientovala na Felixe.

Na samý závěr večera jsem se bratřil s jakýmsi Němcem, jehož celnice do Kimgimu ústila z malého německého lázeňského městečka Wiesbaden. Němec se dlouze hrabal v jakýchsi mapách a poté slavnostně prohlásil, že přes Kimgim se krásně dostanu do toho jeho Wiesbadenu, kde jsou k maní jakési vyloženě zázračné koupele. Na ty jsme si hned připili ještě jednou a začali jeden druhého přesvědčovat o tom, jak si je ruská a německá národní povaha blízká, o tragičnosti rusko-německých válek a také o oné velké roli, kterou Rusko a Německo musejí sehrát v Evropě. Němec byl politicky korektní a neustále dodával: „Ve sjednocené Evropě!“, čemuž jsem se já smál a se smíchem jsem namítal: „Ale klidně třeba v rozdělený!“ Nevím proč, ale připadalo mi to velmi vtipné a legrační.

Pak jsem se prakticky bez jakéhokoli přechodu ocitl u své věže. Bylo velice chladno. Číšník Karl mě přemlouval, abych šel do věže a uložil se ke spánku. Já mu zase vysvětloval, že anžto jsem funkcionál, můžu si klidně ustlat rovnou tady ve sněhu. Karl si to celé ale tak bral, že jsem ho přece jen poslechl a odpotácel se domů.

Tam jsem se pohodlně stočil pod schody a usnul jsem. Na dívku ve své posteli jsem dočista zapomněl, ale výstup po schodech mi připadal tak obtížný, že jsem se do něj raději vůbec nepustil.

17

Jednou jsem se doslechl, že víc než polovina mladých autorů, kteří posílají své geniální opusy do nakladatelství, zahajuje svůj román scénou kocoviny: Hrdina ráno rozlepí oči, pln odhodlání se popadne za pukající hlavu, marně vzpomíná, kolik toho večer vypil, chroustá aspirin a lačně loká vodu. Pak se ale s následky vlastní blbosti hrdinsky vyrovná, natáhne na sebe drátěnou košili či skafandr, chopí se aktovky nebo usedne ke klávesnici a vyrazí do ulic či na internet. Srdnatý souboj hrdiny s mírnou otravou alkoholem, křečemi v útrobách a dehydratací je ale vždy stejný. Právě tímto způsobem zřejmě mladí autoři chtějí čtenáři pomoci ocitnout se v kůži svého hrdiny – protože jen málokdo z nás měl příležitost zachránit galaxii či porazit Černého Vladaře, zato souboj s klasickou opileckou kočkou zná skoro každý.

Ve skutečnosti ovšem pochybuji, že takový hrdina po opici, a může to být třeba i šlachovitý trpaslík či mladý džedáj, dokáže v tomto stavu něco vyválčit. Kocovinou je třeba se protrpět, snít si při tom o zdravém životním stylu a tupě zírat na televizi. Ale páchat hrdinské skutky rozhodně možné není.

Otevřel jsem oči a pochopil, že budu nucen trpět. Když už jsem se zpil tak, že jsem ani nedokázal dojít do postele…

Jenže hlava mě kupodivu nebolela, cítil jsem se svěží, odpočinutý a plný sil. Vyspal jsem se totiž báječně. A zřejmě jsem si v noci klidně mohl lehnout do sněhu u věže a nic by se mi nestalo.

Pak jsem ale zjistil, že mě kdosi přikryl a že pod hlavou mám polštář.

Aha…

Vyšel jsem do patra, ale ve své posteli jsem nikoho neobjevil. Zato z druhého patra se ozýval nějaký tlumený hluk, tiše tam cinkalo nádobí. Učiněná rodinná idyla: Tak co bude dneska k snídani, drahoušku?

„Tak co bude dneska k snídani, drahoušku?“ zvolal jsem optimisticky.

Cinkání na okamžik ustalo a vystřídalo ho nesrozumitelné mručení. Po krátké odmlce, jako by někdo potřeboval rychle dožvýkat a polknout, jsem zaslechl:

„Podezřelej salám a okoralej chleba.“

„To si dám,“ odpověděl jsem a začal stoupat vzhůru.

Pravdou je, že Nasťa nevypadala zrovna nejlíp. Tvář měla bledou, pod očima temné kruhy. Stála u stolu a krájela salám. Na sobě měla jen mé bílé tričko, které bylo příliš dlouhé na to, aby se její fotografie dostala do rubriky „to musíte vidět!“, ale na nějaké to soft porno by to docela stačilo: spodní lem ukrýval zadeček i to ostatní, ale ke kolenům měl zatraceně daleko.

„Jak se cítíš?“ zeptal jsem se jí.

„Příšerně,“ přiznala se rovnou. „Chtěla bych se nažrat. Ne najíst, ale nažrat. A taky mám vztek. A potřebovala bych někoho zabít.“

„Že se cítíš příšerně, je v pořádku,“ ujistil jsem ji. „Ale někoho zabíjet by dobrý nebylo.“

„Že by pán měl nějaký zkušenosti?“ zeptala se posměšně.

„Díky tobě. Kdopak mi psal, abych se vydal za ním a našel bílou růži, že tam bude člověk, co odpoví na všechny otázky?“

„No a… co?“ Její tvář se proměnila. Teď se na mě dívala s rozpaky a obavami.

„Tak jsme vyrazili. V hotelu Bílá růže nás čekala léčka. No a…“

Energicky zakroutila hlavou:

„Ne! Tak, jak si myslíte vy, to nebylo! To je náhodou úplně jinak!“

Posadil jsem se ke stolu. Pohled se neustále pokoušel sjíždět do míst pod spodním lemem trička, ale dokázal jsem to potlačit a podíval se Nastě přímo do očí. Jenže ona to stejně postřehla, nebo mé pudové směrování vycítila. Posadila se. Dělil nás od sebe stůl.

„Tak mluv,“ nařídil jsem jí. „Co jseš zač?“

„Nasťa Tarasovová,“ zaslechl jsem a řekl si, že buď ji zpráva o léčce zaskočila, anebo jsem nasadil ten správný tón. V každém případě se ocitla v situaci, že se přede mnou musí zpovídat – asi jako vzorná školačka, kterou rodiče přistihli s cigaretou a lahví piva, jak se kouká na lesbické porno.

„Výborně. Kolik je ti let?“

„Devatenáct.“

„Ještě lepší! A máš aspoň nějakou školu?“

„Cože? Já… já studuju na univerzitě!“

„Asi matfyz, žejo.“

„Ne, historii a archivnictví…“

Nejdřív mě napadlo, že si ze mě dělá blázny, ale pak mi celnický cit napověděl, že říká čistou pravdu.

„To je dobře, že studuješ…,“ protáhl jsem. „A co to bylo za chlapa, co jsi s ním přišla do věže?“

„To se vás netýká!“

„Mě se týká všechno!“ Neudržel jsem se a sáhl po chlebu se salámem. „Pěkně sis to zavařila, tak radši vykládej! Co je zač?“

„No… to je přítel.“

„Jo přítel!“ zašpičkoval jsem ironicky.

„Tady nejde o to, co vy si myslíte.“

„Aha, takže já podle tebe pořád myslím na něco jinýho, než bych měl. Mě nezajímá, jestli s ním pícháš, nebo ne! Já potřebuju vědět, co je zač!“

„Lžete,“ vyhrkla najednou. „Zajímá… Ano, je to můj milenec. Ale já už jsem dospělá!“

„A co dělá?“

„Je podnikatel. Investiční činnost… a poradenství.“

„Chápu. No to je úctyhodný zaměstnání. Jak se dověděl o funkcionálech?“

Kruci, co to do mě vjelo? Že bych na toho chlápka opravdu žárlil?

„Nojo, to vy máte lepší práci, když otvíráte a zavíráte dveře,“ zamumlala ona. „Je to dobrej člověk. A daně platí, abyste si nemyslel… Sám mi to říkal…“

„To dneska říká každej. Tak odkud to ví?“

Jen pokrčila rameny:

„Já se ho neptala. Prvně mi to vykládal někdy před půl rokem… Nejdřív jsem si myslela, že je to jen vtip. Ale pak jsme začali chodit do Kigimu i jinam…“

„Do Kimgimu.“

„A není to jedno? Já s ním chodila často, ale přes jiný celnice. No a najednou mi zavolal, že ve čtyřce bude bezva koncert…“

„Ve čtyřce?“

„No na Zemi čtyři, v Antiku… Z Moskvy se tam rovnou dostává špatně, jednodušší je to věží u Semjonovský do devítky, tam se ujde kilometr pěšky k další věži, a jste ve čtyřce…“

Najednou mě napadlo, že celnice asi budou všude v takovýchto shlucích. Protože kdyby je osud po světech poházel jen tak halabala, sotva by asi vznikaly situace typu „kilometr pěšky k další věži“. Já mám věž v Kimgimu a v Nirváně přece taky na dosah… Takže stejné to bude i v Moskvě.

„No dobrá, tak jste se vypravili do Antiku na koncert. A dál?“

„Přijela jsem k Míšovi a on mi povídá, že se objevila nová věž a že to půjde přes Kimgim, což bude rychlejší. Tam se sice musíme vrátit na Zemi, do Wiesbadenu, ale odtud se to dá krásně vzít do Frankfurtu a pak už rovnou do Antiku…“

Podíval jsem se na tu dívku s jistým novým pocitem. Jistě, dnes není nic zvláštního slyšet větu jako „Tak jsme přes víkend sklouzli na Krym“ nebo „Sobotu a neděli jsme strávili v Turecku“. A vlastně i turisté, kteří si vybírají komplikovanější trasy – „Odletíme do Francie, protože tam se nejsnáz dostane vízum, půjčíme si auto, zajedeme do Itálie a tam si teprv odfrknem.“ – To všechno je normální střední třída. Nějací stopaři, kteří se stovkou eur v kapse cestují do Portugalska a zpátky, už vůbec nestojí za řeč.

Ale tohle? Vypravit se na koncert přes dva další světy jen kvůli úspoře času – to už tedy stojí za pozornost.

„Jakej byl koncert?“ zeptal jsem se.

„Nedostali jsme se tam. Škoda. Byla to skupina Kraj – flétny a bubny, opravdu moc krásný…“ Nasťa se zarazila: „To vy asi neznáte, že…“

„No dobře, to sem stejně nepatří,“ řekl jsem a maně si uvědomil, co všechno už člověk slyšel po všelijakých návštěvách nebo našel na internetu. Myslím skupiny hrající podivnou etnickou hudbu, o nichž neexistují žádné informace, jen záznamy, a které mají velice úzký okruh fanoušků, žijící drby a mýty. Kolik takovýchto skupin asi nakonec nepatří do našeho světa? Kolik takových záznamů k nám doputovalo z Kimgimu, Antiku nebo jiného obydleného světa, aby se to tu rozpustilo v oceánu pozemské hudby? „Rozhodli jste se jít přes mou celnici. Co znamenal ten tvůj vzkaz?“

„To nebyl můj vzkaz.“

„Ale Nasťo! Já přece viděl, jaks ho upustila!“

„To ano. Míša mě o to poprosil.“

„Cože?!“

Povzdechla si:

„Nojo, Míša. Poprosil. Mě. Chtěl si z vás vystřelit. Prej že jste ještě úplný kluk a ničemu nerozumíte. Prej že vám necháme tenhle vzkaz a vy že se za námi vypravíte, najdete ten hotel a budete muset vyslechnout stařenino vyprávění. Jednou jsme tam přespali…“

Umlkla a upřela na mě upřímné modré oči, které přece nemohou klamat. Já ale jen zakroutil hlavou:

„Jistě, mělas tu dost času, aby sis na mě tuhle pohádku připravila… Jenže já jsem celník, Nasťo.“

Nechápavě pokrčila rameny:

„No a co?“

„Lež jednoduše cítím. Takže ty hloupý bajky si klidně nech pro sebe. Proč jsi mě nalákala do toho hotelu?“

„Ale my jsme tím opravdu nic špatnýho nemysleli…“

„No jistě. Právě proto banda mladých debilů mučila tu starou paní a pokojskou. A dokonce i dítě. A pak zaútočili na mě…“ Učinil jsem významnou pauzu, jíž ona hned využila:

„Žije Illan?“

„Myslíš tu slečnu? Bývalou lékařku-funkcionála?“ Někdy mi to zapaluje docela rychle. „Ptát se budeš pak. Nejdřív musíš odpovídat.“

„A proč jako?“ postavila si najednou hlavu.

„Třeba proto, že jsem funkcionál.“ Sebral jsem ze stolu lžičku a opatrně ji zabalil do kapesníku.

„Vida, Sherlock Holmes!“ vyprskla málem opovržlivě.

„No a co kdybys mi něco řekla čistě na znamení vděku?“ zeptal jsem se. „Že tady vůbec sedíš a piješ čaj, místo abys slintala na dřevěný pryčně ve společnosti nešťastnejch imbecilů…“

Zrudla.

„Díky… Pravda je…“

„Tak už vykládej,“ udeřil jsem na ni znovu.

Chvíli váhala, ale pak odhodlaně pohodila hlavou a vyhrkla:

„Já jsem ilegálka!“

„Jak dlouho?“

„Pět let!“

„Ohó,“ podivil jsem se. Vypadalo to, že mluví pravdu. „Ale to jsi musela navštěvovat kroužek Mladý revolucionář!“

„Zachránila jsem Illan. Ona se nějak rozkmotřila s těma svýma… a utekla do našeho světa. Pronásledovali ji. Tak jsem ji schovala a ona mi to všechno vylíčila.“

„Aha, takže s tím hodným panem Mísou ses neseznámila jen tak náhodou,“ poznamenal jsem pomalu. „To byl bojovej úkol.“

„To se vás netýká!“ vybuchla znovu Nasťa.

„Dobře, dobře,“ uklidnil jsem ji. „Jak myslíš. Tak aspoň mně, zlýmu funkcionálovi, vylož, proti čemu to vy, hodný a statečný holky, bojujete.“

„Tu ironii byste si snad moh odpustit,“ odpověděla mi. „Náhodou jsou mezi námi i kluci. A já… si vůbec nemyslím, že jste zlej. Je mi moc líto, že na vás útočili… a že se to všechno takhle zvrtlo.“ Najednou se usmála a zcela nečekaně dodala: „Vy jste náhodou ohromně sympatickej.“

Ztratil jsem vítr z plachet a jen broukl:

„Jenže kam se hrabu na Míšu, žejo… Poslyš, a nemohla bys mi tykat? Jsem jen o kousek starší než ty.“

„Jasně, zvlášť po tom včerejšku…,“ pousmála se Nasťa. Její nejistota pominula. Zřejmě hned poté, jakmile si uvědomila, že se mi líbí.

Takhle je to vždycky! Sotva taková slečna pochopí, že vám není lhostejná, hned je tu koketérie a nezdravé sebevědomí.

„Je mi opravdu velice líto,“ povzdechl jsem si upřímně, „ale nic takovýho se nedělo. Až na tu studenou sprchu a skotský střiky. Tak co, tykáme si?“

„Jak si přeješ.“

„Já jsem funkcionál tepve tři dny, Nasťo. Tím pádem plno věcem vůbec nerozumím. A taky se mě nikdy nikdo neptal, jestli tím funkcionálem chci bejt, nebo ne. Zatím ale nevidím jedinej důvod, proč by mladá sympatická holka měla proti funkcionálům bojovat.“

„My bojujeme proti moci funkcionálů.“

„Tobě straší na cimbuří, viď,“ naklonil jsem se přes stůl a poklepal jí klouby prstů po hlavě. Zaskočilo ji to tak, že se

ani nesnažila uhnout. „Máš ty všech pět pohromadě? Asi ne… O jaký moci to meleš?“

„Ve všech světech udržujete kontakty s místní elitou a pracujete pro ni!“ vychrlila na mě. „Dostává se vám výsad, který normální člověk nemá. Máte svou tajnou policii. Informace o možnosti cestování mezi světama přísně tajíte.“

Pokrčil jsem rameny:

„No to jsou opravdu obludný zločiny, jen co je pravda. Co je třeba tak zločinnýho na spolupráci s místní elitou? Copak funkcionálové schvalujou nějaký zákony? Nebo tlačej na místní vlády?“

„To nevím,“ připustila poctivě. „Ale vy prostě srůstáte s mocí…“

„Všichni na světě srůstaj s mocí. Básníci opěvujou vládce a podnikatelé zase lobujou za výhodný zákony. Co my s tím máme společnýho? My si žijem svůj vlastní život. Podřizovat se musíme my moci, a ne ona nám. My prostě sloužíme, to je celá pravda.“

„Říkáš to přesně! Vy nesloužíte lidu, ale moci!“

„A jak si představuješ takovou službu funkcionálů lidu? Když je tu jeden funkcionál asi tak na sto tisíc lidí. A může takovej doktor-funkcionál za den přijmout… no, kdyby to měla bejt jen tisícovka pacientů? Nebo já. No můžu já skrz tu svou vodárnu denně pustit deset tisíc lidí, který chtěj k teplýmu moři?“

„A proč bys nemoh?“ odsekla skoro vyzývavě. „Tak prostě otevřeš dveře, a ať si jdou…“

Na okamžik jsem se zamyslel, ale pak jsem zakroutil hlavou:

„Kdepak, to by nešlo. Mou povinností je s každým osobně promluvit. A zkontrolovat, jestli něco nepašuje. V každým případě potřebuju na jednoho jedinýho člověka aspoň minutu.“

„Jaks na to přišel?“

„Cítím to,“ odpověděl jsem. „To jsou prostě takový vědomosti… v čistý podobě. Já nemůžu všechny dveře ve

věži otevřít dokořán, Nasťo. Tak to bejt nemůže. Protože by to nefungovalo. Každej musí nejdřív vstoupit. Já za ním zavřu dveře. Pak se s ním dám do řeči. A pak ho teprve pustím do dalšího světa. Žádnej funkcionál nemůže obsloužit všechny, který by si to přáli. Stejně jako nemůžou všichni lidi, který si to přejou, nasednout do letadla a odletět na sobotu a neděli k moři. Na to by nestačily ani letadla, ani palivo, ani počet letišť. Nebo takovej mistr kadeřník… Všichni ho chválej, jak fantastický účesy dokáže vytvořit. Jenže je jich jen pár za den…“

Měl jsem pocit, že jsem ji přesvědčil.

„Aha, takže tím chceš naznačit, že jste zkrátka takový luxusní zboží, jo?“ zeptala se jedovatě.

„No, zboží snad ne… Představ si třeba pěvce. Má nádhernej hlas a slyšet ho by chtěli všichni. Jenže on může uspořádat jeden koncert denně, maximálně dva. A je to snad jeho vina, že nemůže vyhovět všem? Nebo lékař, kterej dělá unikátní operace a moh by mít tisíce pacientů denně…“

„No dobře,“ přerušila mě nevlídně. „Ale proč teda posluhujete jen moci?“

„Proč moci?“ odpověděl jsem otázkou. „Tuhle u mě byl třeba jeden satirik. A pak jeden zpěvák… s kamarádama. Nebo tvůj přítel podnikatel. Všichni, co dosáhnou nějakýho úspěchu, se o nás dřív nebo později dovědí a stávaj se našima klientama. Ale proberem si to dál. Ty tvrdíš, že my svý schopnosti využíváme jen pro sebe?“

Nasťa mlčela.

„Slyšelas někdy přísloví ‚kovářova kobyla chodí bosá‘? Bylo by přece divný, kdybychom jeden druhýho neléčili, nekrmili, neposkytli možnost odpočinout si… Anebo se prostě nechránili? Takhle to na světě nechodí, Nasťo! Já neznám hladovýho kuchaře nebo hoteliéra bez střechy nad hlavou! Co ještě bysme tu měli? Tajná policie ti vadí?“

Přikývla.

„No a kdo by jako měl střežit nás? To mám běžet na milici, kdyby se u mě něco stalo? Když tvoji přátelé napadli

v tom hotýlku chudinku starou paní a její naprosto nevinnej personál? Vy nás pořád jen z něčeho viníte, ale podívejte se na svoje vlastní metody!“

„Já nevěděla, že to takhle dopadne!“ vykřikla Nasťa. „Chtěli jsme se jen zmocnit několika funkcionálů. Konkrétně tebe, protože v tu chvíli jsi byl úplně nezkušenej a taky u tebe ještě nebyly otevřený všechny dveře, a pak Felixe, protože ten je v Kimgimu něco jako šéf!“

Zarazila se, protože se prořekla. Já ji ale zatím nehodlal chytat za slovíčka a jen jsem řekl:

„Takže poslední bod. Ty říkáš, že tajíme existenci paralelních světů. Dejme tomu. Jenže co se stane, když to veřejně rozhlásíme? Představ si, kolik dobrodruhů se rozhodne, že půjde dobývat nový území… A nejen ty, kde není ani noha, první by na řadu přišly světy obydlený… No a když přiznáme, že takový světy existujou, ale neotevřeme je, tak nás lidi začnou nenávidět. My jsme samozřejmě silnější a odolnější, ale armádě bysme se nejspíš neubránili. Tím spíš, že sami žádnou armádu nemáme. Takže kdyby přijely tanky…“

„Věž jako je ta tvoje se dá zničit jedině jaderným výbuchem.“

„Neřek bych, že by to někoho mohlo zastavit,“ poznamenal jsem zasmušile. „Nasťo, pochop, že je nás málo a to nás nutí se schovávat. Není v našich silách oblažit celej svět, vlastně všechny světy. Ale na co nám síly stáčej, tam lidem rádi pomůžeme, my se přece podílíme na všeobecným pokroku…“

„Teď mluvíš jako funkcionál.“

„Však taky jsem funkcionál! Ale dobře, jestli nemám pravdu, tak mi řekni, v čem!“

„Illan by ti to všechno vysvětlila.“

„Takže ty sama vlastně nevíš, proč proti nám bojuješ,“ uzavřel jsem to.

„Nojo, protože… ty to všechno vysvětluješ nějak jinak!“ Nasťu tahle debata viditelně rozhodila. „Když mi ty samý věci vysvětluješ ty, tak mi to připadá normální.“

„Tak mysli sama, vlastní hlavou,“ doporučil jsem jí spokojeně. „Ty hrdinná ilegálko… A k čemu bych vám vůbec byl?“

„Jseš nováček… a ve tvý věži ještě nejsou všechny dveře otevřený. Illan říkala, že potřebujeme najít Zemi 1! To je klíčovej svět.“

„A existuje vůbec?“

„Samozřejmě!“ vrhla po mně pohled málem obžalobný. „Naše Země je číslo dvě. A Illan si myslí, že funkcionálové přišli z jedničky.“

„Třeba já jsem místní.“

„No dobře. Ale první funkcionálové přišli ze Země jedna. A tenhle svůj svět nechávaj pro ostatní uzavřenej.“

„A kdo to je?“

„To nevíme. Asi jich bude hodně málo.“

„Klasická teorie spiknutí,“ řekl jsem důrazně. „Chápeš to? To je, když se všechno na světě vysvětluje piklema někoho tajemnýho. Zednářů, Mimozemšťanů nebo tajný celosvětový vlády.“

„To poslední bude asi ono.“

„Ale nic takovýho přece neexistuje!“ Mávl jsem rukou a vstal. „Tuhle mou nešťastnou věž potřebujou všichni. Politik se chce podívat do budoucnosti. A vy zase hledáte Zemi jedna, která prostě nikde není!“

„Kdo ti to řek?“

„Felix.“

Nasťa se zakabonila a zmlkla, ale já už nebyl k zastavení:

„Něco ti řeknu, má drahá návštěvnice: Seber se a plav domů. Hezky se uč, ať maj maminka a tatínek radost. Běž k holiči a nech se trochu zkrášlit pro strejdu Míšu, ten má úhledný a sympatický holčičky rád… Počkat, ale kde je on?“

Najednou jsem si uvědomil, že se mi zatím nepodařilo zjistit, jak se vlastně Nasťa do Nirvány dostala.

„To nevím. Vstoupili jsme do Antiku – a tam k nám najednou přistoupili… nějaký dva chlapi. Policajt a ještě jeden.“

„Funkcionálové?“

„Jo. Nějak si zjistili, že jsem zapletená do ilegálního odboje. Tak se mě začali vyptávat. Neřekla jsem jim nic. Pak jsem se vymluvila, že si musím odskočit a pokusila se utéct. No… samozřejmě mě dohnali. Nevím, co a jak udělali, ale probrala jsem se až ve vesnici. A přitom jsem hned věděla, co je to zač. Protože jsem o Nirváně slyšela už předtím. Jenže… jenže ačkoli jsem všechno věděla, tak vstát a odejít jsem nedokázala.“

„A ten tvůj přítel?“

Neřekla nic.

„Jasně,“ přikývl jsem. „Toho bych z ničeho nevinil.“

„Určitě by mě zachránil, kdyby to šlo! Ale přece se nevrhne na policajta. Nabeton by pro mě do Nirvány přišel, ale pozdějc!“

Celá se napjala a oči se jí zaleskly, jak se tak chystala, že se bude hádat. Jenže já jí nedal příležitost.

„To zní docela rozumně,“ přikýval jsem. „No nic. Moc mě těšilo, Nasťo. Jsem rád, že už se cítíš dobře. Když tak napiš nebo brnkni. A když půjdeš kolem, tak se klidně stav.“

Prudce se zvedla:

„Já tobě musím poděkovat, financ! Hezky tady posluhuj, to ti náhodou jde moc dobře! Páníčkové budou spokojený, financ!“

Vstala a hrdě vyrazila ke schodišti.

„Jinak se jmenuju Kirill,“ křikl jsem jí do zad. „To pojedeš přes město takhle v triku na nahý tělo?“

Zůstala stát jako přimražená. Efektní odchod se nezdařil.

„No tak pojď…“

Vyhrabal jsem pro ni své staré džínsy. Byla v nich jako v pytli, ale když se do řemenu provrtala další dírka, tak to celkem šlo. Zato maratónky jí byly skoro přesně, možná jen o číslo větší. Ukázalo se, že chodidla má velká.

„Kde bydlíš?“

„Na Timirjazevský.“

„Tak na.“

Podal jsem jí dvě stovky, to by na taxíka mohlo stačit. Ona peníze zcela samozřejmě strčila do kapsy. Najednou se zatvářila nechápavě – kapsu pořádně prohrábla a vytáhla odtud můj nepříliš čistý kapesník. S odporem ho odhodila na zem a ruku si otřela o nohavici.

Zatvářil jsem se, že to nevidím. Podíval jsem se oknem do Moskvy. Nepršelo tam; bylo sice chladno, ale slunečno. No nic, tak trochu promrzne. Obětovat svou bundu jsem nehodlal.

„Poslyš, financ, a kam…“

„Jmenuju se Kirill.“

„Kam jsi otevřel to poslední okno, Kirille?“

Měla pravdu. Dnes by se přece měl otevřít poslední přechod!

„To už se tě netýká,“ odsekl jsem. „Nezlob se na mě, ale tvoje vycházky do jinejch dimenzí končej. Hodně štěstí.“

Mlčky sešla dolů. Já odemkl dveře a vypustil jsem ji do Moskvy. Předtím jsem jí ještě naposledy pohlédl do očí. Schválně – odejde beze slova, aby zachovala glanc?

„Díky,“ řekla s viditelnou nechutí. „Za to oblečení… a tak vůbec… Přes naše ideový rozpory se chováš ohromně. Jako chlap.“

Teprve teď se otočila, pyšně zvedla hlavu a vykročila. Bylo to zvláštní, ale i v těch mých starých hadrech vypadala báječně.

Povzdechl jsem si a zavřel za ní dveře. Kam na ty výrazy asi chodí? „Přes naše ideový rozpory…“ Že by navštěvovala kroužek Mladý liberál?

„Dívenka překrásná ve křoví tu leží," zamumlal jsem smutně. „Jinej by ji vobtáh, já ji kopnul stěží…"

Stejně by mě zajímalo, jestli jsou na tom s osobním životem takhle špatně i jiní funkcionálové. Že by spolu všichni navzájem jen tak flirtovali? Ačkoli ne, Felix říkal, že má ženu a děti…

Ale s tím si hlavu lámat nebudu. To by mi tak scházelo – zaplést se s mladou dobrodružkou. Bab je plná Moskva!

Jakož i další čtyři světy, z nichž jeden jsem ještě ani neviděl.

Ovšem ačkoli pokušení bylo velice silné, nejdřív jsem vyběhl po schodech nahoru, zkontrolovat, jestli se ve věži neotevřelo další patro.

Otevřelo se. Byla to poměrně malá kruhová místnost s jediným oknem, vedoucím do Moskvy. Po zdech se táhly knihovny z leštěného tmavého dřeva, sahající od podlahy až ke stropu. Úplně prázdné. A pak tu byl ještě stolek a u něj hluboké pohodlné křeslo. A taky krb, samozřejmě neroztopený, ale jinak vypadal pravý.

Prázdné knižní regály vyvolávají zvláštní pocit. Takový beznadějně tísnivý. Jako byste vstoupili někam, kde narážíte na hromádky svlečeného šatstva, na boty a drobné osobní předměty – jenže lidé nikde, ti všichni někam zmizeli.

No nic. Naplnit knihovnu určitě dokážu.

Chvilku jsem jen tak postál a zíral na ty regály. Představil jsem si, jak bude útulné posadit se tady za studeného zimního večera, rozdělat v krbu oheň, tu a tam pohlédnout na ohavnou břečku v ulicích Moskvy a jinak si v poklidu číst. A k tomu kouřit dýmku. Určitě dýmku. Na stolku by mohl stát horký čaj s citronem. A možná i sklenka s trochou dobrého starého koňaku, který bych snad ani nepopíjel, jen mezi jednotlivými doušky čaje vdechoval jeho nádhernou vůni a znovu se začítal do knihy…

Povzdechl jsem si – nikoli s lítostí, že je to jen nedosažitelný sen, ale předtuchou okamžiku, kdy se ta

představa stane skutečností. Takhle to bude. Určitě. Jsem přece funkcionál. Rozený celník…

Ale stejně – proč jsem se stal právě celníkem? Proč nejsem třeba mistr obchodník, který má obchod nacpaný počítači, televizory a další slaboproudou technikou? To by přece bylo logičtější…

Pokrčil jsem rameny a sešel do prvního patra. Kdyby člověk chtěl všemu přijít na kloub, tak by se asi opravdu dopracoval jedině všelijakých celosvětových spiknutí! A to já nechci! Ať je všechny vezme ďas! Všechny ty politiky, ilegály i policajty. Když se poslední dveře otevřou do světa bez života, budu jedině rád. Třeba by to mohl být svět, do nějž se zřítil Měsíc, a kolem věže budou jen kypět jezera lávy, vyvrhované aktivními sopkami. Nebo by ho také mohla zničit nějaká strašlivá sluneční erupce a věž tam stojí v dunách skřípajícího písku, nad nímž vane dusíkový vichr. Špatné by taky nebylo, kdyby se v takovém světě Země neotáčela. Kataklyzmat, které by Zemi mohly učinit neobyvatelnou, si přece umím představit plno! To pak před politikem Dimou jen bezmocně rozhodím rukama, Illan s Nasťou pošlu do háje a budu si žít pěkně v klidu a míru.

Přesně s takovou představou jsem odšrouboval jištění posledního okna.

V první chvíli jsem měl dojem, že věž tentokrát stojí v lese. Těsně za oknem se pohupovaly větve stromů. Skrz sklo na mě upřeně civěla jakási drzá maličká lesní potvůrka – což mimo jiné znamenalo, že věž vidí i zvířata. Bylo tu zeleno, slunečno a panovalo tu léto; normální živé léto, a ne nějaká barvotisková Nirvána či velkolepá tropická nádhera – normální klidné a spořádané moskevské léto.

Jenže pak jsem skrz koruny stromů spatřil ostankinskou televizní věž.

Takže je to obydlený svět. Že by jeden z těch pěti? Země 4, 5 nebo 6? Anebo snad přece jen vytoužená Smyčka, svět, kde je všechno jako u nás, ale o něco dříve?

To si budeme muset ověřit.

Jakoby ve snaze tenhle okamžik co nejvíc oddálit jsem ještě obešel všechna ostatní okna. Ze všeho nejvíc mě zajímala Země 17. Co kdyby si to Koťa rozmyslel a vrátil se? A bylo by jedno, zda s uprchlicí, nebo bez ní.

Břeh byl ale prázdný, jen na pláži se v paprscích slunce povalovala prázdná pivní láhev. To je hloupé. Musíme tam všechno uklidit.

Jenže do toho se pustím až později. Ať jsem se přemlouval sebevíc, přece jen mě přímo šíleně zajímalo, jakou výhru mi přinesl poslední los.

18

Své zvláštní kouzlo má bezesporu i bezhlavost: Takové to odejít pro chleba a vyrazit si do jiného města; nebo se ráno seznámit s dívkou a večer si ji vzít; či bez váhání otevřít dveře, za nimiž se ozývají podezřelé zvuky; vlézt do výběhu za hrochem a poplácat ho po tlustém zadku; odjet do Thajska a oddávat se tam nechráněnému sexu. Zkrátka a dobře vrhnout se dobrodružství bez rozmyslu vstříc je velice lákavé.

Zvlášť když je vám sotva dvacet a ještě jste žádné pořádné dobrodružství nezažili.

Opravdové dobrodružství bezhlavost přímo vyžaduje. O kolik úchvatných a zajímavých zážitků by lidstvo přišlo, kdyby si lidé každý takovýto krok pořádně rozmysleli a připravili se na něj! To by polární expedice neuchovávaly petrolej v kanystrech, zaletovaných olovem, nevyužívali by jako nákladní zvířata poníky vynálezci křídel by nejdřív skákali ze stodoly za humny a teprve pak z Eiffelovky, adresáti elektronické pošty by neotevírali soubory s nápisem „nice game!“ a nepomáhali nigerijským princům získat dědictví v hodnotě dvou miliard dolarů. Zkrátka a dobře by se spousta událostí vůbec neodehrála – událostí komických, smutných, ale nejčastěji tragických.

Protože pořádné dobrodružství si žádá oběti.

Ještě před měsícem bych z věže do nového světa vyšel okamžitě. A nezastavilo by mě ani počasí, ani domorodci, ani naprostá neznalost místních poměrů.

Jenže já se změnil. Od chvíle, co jsem zůstal sám proti celému světu, jsem vše vždy ze všeho nejdřív promyslel. Ne snad nějak kardinálně, ale přece jen.

Vyšel jsem z věže do „své“ Moskvy, chytil si auto a odjel do supermarketu. Tlustý balíček peněz inspiroval k rozhazování. Velice dobře jsem ale pochodil v obchodu Camel Trophy, kde právě probíhal posezónní doprodej zboží: Opatřil jsem si tam cosi jako dlouhé šortky či kratší tříčtvrteční kalhoty, lehkou košili, větrovku s kapucí a odepínacími rukávy („Jednoduchým pohybem se dá proměnit v…“), kšiltovku a pohodlné sandály. Vysvětlil jsem, že odjíždím na jih, načež se zvědavost v očích prodavačů rázem proměnila v zasmušilost někoho, kdo se právě vrátil z báječné dovolené.

Když jsem se vrátil domů, k pasu jsem si připevnil Vasilisin kinžál. Zbraň sice asi potřebovat nebudu, vždyť já sám jsem teď nebezpečnější než jakýkoli revolver, ale nezabydlená zeleň za oknem, z níž neomaleně čněl hrot televizního vysílače, a letní oblečení vyžadovaly i další náležité rekvizity – mačetu, tropickou helmu a kulovnici na slony. Velký nůž se tak stal snadno dostupným a přitom přijatelným kompromisem. Mé zásoby potravin se skládaly z tabulky čokolády a lahve koňaku. S vodou v tomhle světě problémy rozhodně nebudou. Léky, jak se zdá, jednoduše nepotřebuji. Když můj organizmus umí přes noc zcelit zlomená žebra, okamžitě neutralizovat vliv drog a netrpí kocovinou, tak se průjmů či rýmy bát nemusím.

Pak jsem si vzal svazek papírů, který mi Felix vyjel z tiskárny počítače, prolistoval ho a podrobně se zastavil hlavně u světů osídlených lidmi.

Teprve pak jsem sešel dolů a vykročil… No, když vezmu v potaz tu ostankinskou věž, tak jsem tomuto světu mohl prozatím říkat Moskva 2.

*

Nevím proč, ale prvním dojmem z tohoto světa byla rosa v trávě. Nohy jsem měl okamžitě zmáchané, ale byl to

příjemný pocit, který jako by přišel z dětství, když jsem bosky běhal v písku kolem chaty. Bylo teplo, ale rozhodně ne vedro. Vzduch tu byl čistý a sladký, určitě ne městský. V uších mi zvonil ptačí zpěv – žádné krákorání vran či hašteření vrabců, ale cvrlikání jakýchsi ptáčků zpěváčků, které jsem ani neznal.

Celá ta krajina ale zřejmě nebyla tak liduprázdná, jak se mi původně zdálo. Mezi stromy se vinula pěšina – velice pečlivě upravená a v zákrutech označená kamennými směrníky. Stoupala na návrší, tam se obloukem vyhýbala mé vodárně, a za ní zase mizela v lese. Ačkoli, tohle bude spíš velký lesopark než normální les. Čímž odpadala otázka, kam se vydat. Vyrazím po pěšině, a to směrem k televizní věži.

Má vlastní věž se ostatně v tomto světě taky proměnila. Teď byla cihlová a asi v půldruhametrové výšce obložená prstencem hnědých dlaždic. Někde ve výši druhého patra následoval další pruh obkladu, tentokrát s basreliéfy. Kousek jsem poodešel, abych si je mohl pořádně prohlédnout, a pustil se dokola.

Ze všeho nejvíc ty basreliéfy připomínaly propagandistické plastiky stalinské doby. Na každé z keramických desek bylo vyobrazení šťastně se tvářícího člověka, který konal nějakou celospolečensky užitečnou práci. Dělník cosi vyráběl na soustruhu, rolník zvedal rukama snop, lékařka poslouchala fonendoskopem nemocného, fotbalista nakopával míč a starý muž s plnovousem psal na tabuli jakési vzorce (když jsem se podíval pozorněji, dokázal jsem přečíst kruciální $E = mc^2$). Dokonce i děti na jedné z nástěnných plastik si nepouštěly letadélko, ale věnovaly se čištění králíkárny.

Pokud jsem snad měl vycházet z toho, že vnější podoba věže v každém ze světů alespoň zčásti korespondovala s tím, co se tu dalo očekávat, byl to obrázek docela zajímavý. Že by to nebyla Smyčka s oněmi vytouženými „plus

pětatřiceti lety“? Co když je to naopak svět zatím neznámý, který je naopak o půl století za námi?

No nic – počkáme a uvidíme.

Vydal jsem se po pěšině. Mírně klesala a chůze po měkké hlíně byla příjemná a pohodlná. Potěšilo mě taky, že tentokrát jsem žádné hysterické nadšení nezakoušel. Jen obyčejnou radost z poklidné lesní procházky za pěkného počasí.

Ach bože, kdyby tak i v mé Moskvě bylo někdy takovéhle léto a takové živé, nezasviněné parky!

Když jsem během čtvrthodinky urazil asi tak půldruhého kilometru, zaslechl jsem před sebou veselé hlasy. Takže mě čeká dlouho očekávaný kontakt s domorodci.

Poněkud jsem zvolnil krok, nasadil co nejnevinnější a nejbezstarostnější výraz ve tváři a zaposlouchal se. Za stromy zatím nebylo nikoho vidět, což se dalo vysvětlit tím, že buď se ten zvuk lesem šířil tak snadno, anebo jsem začal lépe slyšet.

Byla to píseň. Vlastně ne, přesnější by bylo říkat písnička. Moc pěkný popěvek, který sice ne zcela čistě, zato však od srdce vyzpěvovaly dětské hlásky:

Chtěl bych se proletět v letadélku,
pod sebou uvidět překrásnou Moskvu.
To bych teprv mohl rukou mávat
všem svým přátelům, všem svým přátelům.

Chtěl bych se povozit na parníčku,
a kolem uvidět překrásnou Moskvu.
To bych tak teprve dokázal spatřit
tváře svých přátel, tváře svých přátel.

Chtěl bych se vypravit jen tak pěšky,
a kolem uvidět překrásnou Moskvu.
To bych pak teprve podal si ruce
se všemi přáteli, se všemi přáteli.

Písně samozřejmě mohou být všelijaké a takovéto popěvky tím spíš. Ke každému dalšímu jubileu básníci a textaři za peníze radnice své metropoli poskytují i onačejší dílka. Jenže na téhle písničce byly zvláštní hned dvě věci.

Za prvé byl ten zpěv dokonale upřímný. Od srdce. S prožitkem. Takhle si nejspíš ve starých dětských filmech zpívali pionýři, když vyráželi na sběr železného šrotu. A za druhé (čemuž jsem už vůbec nerozuměl) byla ta píseň rytmická! A s rýmy! Přestože text žádný rytmus nerespektoval a poslední slova veršů se rozhodně nerýmovala.

Teprve když jsem ty zpěváčky uviděl (píseň v tu chvíli právě ustala a děti se pustily do veselého štěbetání, velmi ústrojně se mísícího s ptačím zpěvem), pochopil jsem, v čem to je.

Děti nezpívaly rusky. Schopnosti funkcionála mi sice umožňovaly rozumět cizímu jazyku jako mateřštině, ale řeč vázanou převést nedokázaly.

Proč nezpívaly rusky, bylo jasné hned. Bylo by těžké očekávat, že by asi desítka černých dívenek a chlapečků zpívala zrovna v ruštině. Bylo jim tak od sedmi do dvanácti, kluci na sobě měli jen trenýrky, kdežto holčičky trenýrky a trička. Všichni byli bosi; u nás se bez bot takhle bezstarostně nedá běhat ani na vesnici, protože rychle narazíte na rezavé hřebíky či střepy lahví. Některé z dětí bylo trochu světlejší, jiné zase černé až do fialova, ale všechno to byli bezesporu čistokrevní černoši.

Děti doprovázela mladá dívka, také černoška, s kyprými našpulenými rty, oblečená do kytičkovaných kartounových šatů, jaké byste čekali spíš na děvčeti ze zapadlé ruské vísky. V ruce nesla velice oficiální kytici, konkrétně čtyři rudé růže, zabalené v celofánu.

Zůstal jsem zaraženě stát.

Co má zase být tohle? Že by Rusko, osídlené lidmi černé pleti? Jak nečekaná a radikální národní idea!

Dívka mě zahlédla jako první a přátelsky mi zamávala. Pak zvolala:

„Děti! Raz, dva, tři!“

Přestaly halasit a pobíhat v kruzích, což byl jakýsi velice důmyslný způsob pohybu: Jejich vedoucí šla po pěšině, kdežto děti kolem ní rotovaly jako šílené planetky, ale přitom se zvolna posouvaly stejným směrem jako ta dívka. Teď se seběhly do těsného a nehybného hloučku, zasvítily bílými zoubky a zaječely:

„Toprý ten!“

„Obrý en!“

„Dobrý den!“

„Brýden!“

Nebo dokonce:

„Rýden!“

Nejmenší holčička si počkala, až sbor dohalasí, a pak docela čistou ruštinou dodala:

„Nazdar!“

Obdařil jsem je dosti křečovitým úsměvem a zvolal jsem:

„Nazdar! Dobrý den!“

Rituál seznámení byl zřejmě u konce a děti se zase rozběhly na všechny strany. Dívka zůstala stát a očividně čekala, až k ní dojdu. Tak jsem přistoupil blíž.

„Dobrý den!“ pronesla černoška čistou ruštinou, poznamenanou jen mírným cizím přízvukem. „Nevadí vám to? Myslím ten křik…“

„Ale kdepak, co vás nemá!“ ujistil jsem ji překotně. „Copak děti můžou někomu vadit? Já mám děti náhodou moc rád!“

„Jenže tohle nejsou děti, to jsou netvoři!“ Teatrálně si s čela setřela neexistující pot a usmála se. „Já jsem Máša. Marianna Seilasi.“

„Těší mě. Kirill.“

„Jsou z Pobřeží slonoviny,“ pokračovala hlasem o trochu tlumenějším. „Jsou tu teprve týden.“

„Aha!“ Pochopil jsem, že z tohoto sdělení černé slečny jsem asi měl něco vyrozumět. „Chápu. A jak se jim zamlouvá Moskva?“

„Jsou samozřejmě nadšené. Proto jsme teď zpívali tu písničku o Moskvě. Vy umíte francouzsky?“

„To byla francouzština?“ vyhrkl jsem a okamžitě dodal: „No, trochu umím, ano: Všem svým přátelům, všem svým přátelům… Pěkná píseň.“

Marianna přikývla a přehlédla své svěřence.

„Už musíme jít. Na shledanou, Kirille. Děti – raz, dva, tři!“

„Naschletano.“

„Nezhledanou!“

„Nashledanou!“

„Nozedanou.“

Nejmenší dívenka se opět zachovala jako individualistka a na závěr dodala:

„Ahoj!“

Řekl jsem si, že pokud tahle holčička není ze všech jazykově nejnadanější, tak je docela určitě nejpohotovější. Děti se vydaly dál směrem k mé věži, kdežto já dál stál na místě a díval se za nimi.

Že by turisté? Z Pobřeží slonoviny? No to snad ne…

Nebo uprchlíci? To už vypadá pravděpodobněji.

Jenže co je to za Moskvu a Rusko, kde s otevřenou náručí přijímají uprchlíky z těch nejzbědovanějších afrických zemí?

Čím dál zajímavější!

Zamyšleně jsem se vydal dál. Kdybych teď potkal skupinu starých Japonců nebo těhotných Polynézanek, už by mě to naprosto nepřekvapilo. Jenže zatím se proti mně nevynořil nikdo. Zato pěšina se z ušlapané změnila ve zpevněnou, pak ve vydlážděnou a po dalších sto metrech v úzkou asfaltku. Podél ní se tyčily nepříliš vysoké pouliční lampy. Trochu hrubé, litinové, ale s čistými a nerozbitými skly.

A je to jasné. Tohle nebude moje Moskva.

Pak jsem se dostal až k silnici, byla to dvouproudová betonka. Od parku ji odděloval nízký plot z ocelového pletiva, který mi sahal asi tak po pás. Nejspíš tu byl proto, aby zvířátka nevběhla pod auto. Po druhé straně vozovky vedla řádka kamenných patníků, jaké obvykle vídáme na horských silnicích. Pro lidi tu byla malá branka, od níž přes silnici vedla klasická chodecká zebra, končící na malé, ale čisté vyasfaltované vyhlídce – zelené dřevěné lavičky, masivní betonové koše na odpadky a stojan s otočným mincovním dalekohledem. Normální vyhlídka. Takových už jsem v životě viděl plno. Jenže ne v Rusku.

Jako omráčený jsem otevřel branku, vykročil ven, pečlivě za sebou zabouchl a rychle se dostal na druhou stranu. (Nic tu nejelo, i když odněkud zdáli se ozýval dopravní ruch.)

Vyhlídka byla na vysokém srázu. Pod ním jsem objevil Moskvu.

Co je tohle za místo? Že by Vrabčí hory? To ne. Rychle jsem se zorientoval podle ostankinského vysílače a ostré siluety Kremlu. Kdybych se na tomhle místě náhodou propadl (docela slušný kopeček!) a ocitl se v říčce, tekoucí asi o dvacet metrů níž… Tak se ocitnu přesně tam, kde bych stál, kdybych zhruba stejnou cestu absolvoval v našem světě, tedy někde v okolí stanice metra Alexejevská.

To je nesmysl!

Že by má věž stála ve dvou světech na stejném místě, to by mě ještě nezaráželo. To se zřejmě stát může.

Divné mi připadalo něco jiného. Moskva se tu místy přece jen podobá mé Moskvě. Jenže reliéf krajiny je tu docela jiný. Možná řeknete, čemu se divím, když místy se u nás vzduch vůbec nedá dýchat a Měsíc ani nezahlédnete? Přece právě tomu! Jak mohlo ve zcela jiném terénu vyrůst prakticky stejné město? Jak je možné vrazit do centra ruské metropole takové kopce, ale Kreml a Ostankino přitom najít úplně stejné a přesně tam, kde stojí i normálně.

To je vyloučeno! Proč by asi Dmitrij Donskoj stavěl nejdůležitější pevnost knížectví málem na horském úpatí? To by ji přece vybudoval v místech, kde teď stojím, aby se Tataři a Mongolové měli čeho bát!

A takový Brežněv taky nebyl bohorovný marasmatik už od mládí. Pompézní televizní věže se po celém světě staví na kopci, když už se takový kopec v metropoli namane.

Nene, tohle je opravdu moc divné…

Přestal jsem rozumovat a přistoupil k dalekohledu. Vypadá opravdu jako mincovní, který se nepohne, dokud do něj nehodíte drobné. Jinak se můžete dívat jen jedním směrem, dokud vás to nepřestane bavit… Ale jsou i přístroje ještě nevraživější, které výhled prostě zakryjí, když jim žádné drobné nedopřejete.

Jenže tenhle dalekohled byl úplně zdarma, dokonce ani štěrbina na mince v něm nebyla. Přilnul jsem k okuláru a dychtivě si začal město prohlížet.

Kreml. Na první pohled vypadá docela obyčejně. Tak… A copak tam tedy máme na věžích…? Aha… Hvězdy. Rudé, rubínové. Takže se nám začíná rýsovat první pracovní hypotéza… Jenže když jsem našel státní vlajku, tak se mi ta hypotéza rozsypala.

Červenomodrobílá. Čemobí, jak zní mnemotechnická pomůcka pro lenivé školáky. Žádná rudá se srpem a kladivem.

Až je to člověku najednou líto! Já už si skoro myslel, že jsem se ocitl v nějaké komunistické utopii, která navzdory historické logice přece jen přetrvala.

Ale podívejme se dál. Maněžné náměstí… Co to má znamenat? Je celé zelené, s květinovými záhony a slunečníky letních kaváren – a to prosím v úplném středu města! To jsou věci… A kde je dejme tomu… památník Petra Velikého, který byl v době svého zrození sochou Kolumbovou? Přejížděl jsem dalekohledem po toku řeky Moskvy, ale známou kovovou příšeru jsem tam neobjevil. Dobře, a co třeba monument na Tišinském náměstí, zvaný

„šašlik“? Až jsem se na okamžik od okuláru odtrhl, pozvedl zrak k nebesům a procítěně zvolal:

„Díky tobě, Pane!“

Tahle Moskva se mi začínala líbit!

Můj pohled lačně přebíhal po moskevských ulicích, které jsem od dětství důvěrně znal. Támhle je Velké divadlo. V naprostém pořádku. A vedle obchodní dům CUM, taky v pořádku. Ačkoli – něco je tu jinak! Poslední patro je celé prosklené, vypadá to na nějakou restauraci s výhledem na město. Vasilij Blažený taky stojí tam, co stával. A co je tohle za chrám? Vypadá poměrně starý. V mé Moskvě je na tomhle místě nějaké ohavné ministerstvo…

Ne, takhle bych se daleko nedostal. Přestal jsem hledat významné budovy a raději se soustředil na hlavní městské třídy.

Rychle jsem tak odhalil hlavní rozdíly. Je tu víc starých staveb – chrámů, paláců i historických obytných domů ve středu města. Nechybí ovšem ani to, čemu se říká stalinská architektura. A když někde stojí nějaká nová budova, tak je organicky začleněná do starší zástavby. Předměstí se přitom nijak zvlášť nezměnila. Klasických panelákových noclehárен je tu pořád dost a dost, jen na těch sídlištích je víc zeleně a také silnice jsou v lepším stavu – všude jsou vidět takové miniparky a nečekané mimoúrovňové křižovatky, které sice nemají newyorský rozmach, ale přesto jsou solidní a účelné. Aut je v ulicích hodně, ale zácpy se skoro netvoří. Velmi časté jsou bulváry a pěší zóny. Na nějaké ztělesnění komunistického snu to sice nevypadá, ale jinak to působí velmi sympaticky.

Povzdechl jsem si a od dalekohledu odstoupil. Vytáhl jsem cigarety a zapálil si.

Ale stejně je to všechno dost kostrbaté. Jak mám rozumět tomu kopci? Z města, které jsem viděl dole, jako by vyhřezl, a to skoro v centru… Vyhřezl?

Znovu jsem se sklonil k okuláru a začal zkoumat nejbližší okolí kopce.

No ano, přesně tak to bylo. Vrch, na němž jsem stál, jako by zpod země vymrštila nějaká obludná síla. Jako by ho vyrvala, vytlačila, vyvrhla vzhůru. A to poměrně nedávno: Město už vzniklé rány zahojilo a přerušené ulice kopec buď obíhaly, anebo končily v místech, kde s tím architekti rozhodné nepočítali. Bylo dokonce znát, že některé domy pod úbočími jsou opravené a některé úplně nové, vystavěné už po katastrofě. Na místě trosek? Nejspíš.

A co ta říčka, tekoucí dole? Že by to byla Jauza? Ačkoli ne, ta musí být jinde. Jak se zdá, v mém světě tahle řeka není vůbec.

„To bylo zemětřesení," řekl jsem nahlas. „Asi zemětřesení."

Jenže to byl právě ten hlavní problém, myslím to „asi". V životě jsem neslyšel o zemětřesení, které by dokázalo do takové výšky vyzvednout takový kus země, obklopit ho stržemi a nechat u jeho úpatí proudit novou řeku.

Nebo že by se tu cvičili budovatelé města? Ti, kteří se pořád chystají otáčet sibiřské řeky na jih, a tak zatím vytvořili uprostřed metropole park na návrší? Taky hypotéza, mimochodem o nic horší než všechny ostatní.

Ale dost, jen hádat by nemělo smysl. Je třeba sejít z kopce dolů, nejspíš po té silnici. Dostat se do města a tam zjistit, kam jsem se to dostal a co se to tu odehrává.

Jenže capkat pěšky jsem nakonec nemusel. Ze silnice se ozvalo namožené hučení automobilového motoru. Asi za minutu vyjel ze zatáčky, ukryté za stromy, městský autobus. Byl krátký, měl jen dvoje dveře, ale byl vysoký a čelní sklo zabíralo celý předek vozu, takže bylo vidět i řidičovy nohy na pedálech. Tenhle model jsem neznal, ale vypadalo to stylově, trochu staromódně… a tak nějak rusky. Nevím proč, ale přesně takhle jsem to vnímal. Stejně jako obvykle rozeznáte francouzské auto od německého nebo japonské od amerického, také v tomto případě něco nezvučně signalizovalo: Já jsem domácí, já jsem byl vyroben tady!

Ostatně ze všech ruských aut ve mně tento pocit vyvolávala jedině niva a dnes už hodně stará poběda.

Autobus měkce přibrzdil naproti vyhlídkové terase. Dveře se otevřely a vystoupilo nějakých deset lidí. Tentokrát žádní černoši – tihle všichni vypadali na Rusy nebo přinejmenším na Evropany. Každý z nich jako by považoval za svou povinnost zdvořile se na mě usmát a stařeček v obleku a se špacírkou v ruce se dokonce prsty lehce dotkl okraje svého slamáku.

Ten slamák mě dorazil. V Moskvě není zvykem nosit na hlavě něco takového. Dokonce ani v parném létě. A nenosí je dokonce ani takovíhle dědulové, pokud ovšem už nejsou zcela senilní.

Zajímavé bylo, že každý z těch lidí v ruce držel nějakou kytici. Někteří měli růže, jiní karafiáty či tulipány. Zajímavé bylo, že ve všech těch kyticích byl sudý počet květin. Kam asi míří? Co je na vrcholu kopce, kam jsem nakonec nevystoupil? Hřbitov? Památné místo? Nebo snad hrobka místního vůdce?

Autobus krátce a zdvořile houkl. Řidič za obrovským čelním sklem na mě zamával: Jedeš se mnou?

Už jsem neváhal a rychle si nastoupil. Autobus byl úplně prázdný. Všichni zřejmě mířili právě sem, aby poté někam šli skrz les a tam položili květiny.

Prošel jsem uličkou mezi sedadly. A zase tu vše bylo trochu staromódní a vůbec se to nepodobalo světu, který je o třicet pět let před námi. Přitom vše vypadalo takové útulné a solidní – trochu omšelé, ale čisté, nepotrhané a nepořezané koženkové čalounění, břichaté lampy na stropě a všude nablýskané měděné tabulky s nápisy „Místa pro děti“, „Místa pro invalidy“, „Místa pro dámy v naději“ a „Místa pro unavené“. Tabulka o dámách v naději mě definitivně přesvědčila, že tady rozhodně nejsem svědkem vítězství komunizmu na jedné šestině světa. Ovšem to s těmi unavenými, to mě zase donutilo k pochybám.

Co tohle může být za svět, kristepane? V přehledu, který jsem ještě jednou zběžně prolistoval, se o ničem takovém nepsalo. Byla tam Země 2, tedy ta moje, Země 3, kde leží Kimgim a tisíce dalších městských států a kde chybí ropa, takže technický pokrok se tam zastavil. Pak je tu Země 4, Antik, což je velmi zvláštní svět (jako by ty ostatní zvláštní nebyly!), který už tisíce let vězí v antice, vyšlechtěné k naprosté dokonalosti, kde narazíte na geniálně jednoduché stroje a mechanizmy i na velmi specifické společenské vztahy (otroctví je tu povoleno, ale otroci mají zákonem zaručené právo na povstání, a to dvakrát do roka; povstalcům se přitom vydají zbraně, aby měli možnost svůj protest zahájit, a státní moc má zase právo se bránit). Země 4 je tvrdá teokracie, taková deformovaná, mírně zvrhlá verze křesťanství, okázale opovrhujícího elektřinou, ale s velmi vyvinutými biotechnologiemi, kde úřady o funkcionálech vědí a pokoušejí se je sledovat. Země 5 je civilizace vcelku přátelská a sympatická, která z hlediska technického rozvoje značně předčí Kimgim a už má blízko k prvním cestám do kosmu, ale má jednu zvláštnost, která společenské zřízení proměnila v rafinovaný rébus – sexuální pud tu podobně jako u zvířat funguje jednou za rok, a to na jaře.

Kam jsem se to ale dostal já? Do Smyčky? Nebo na Zemi 1.

Zůstal jsem stát za kabinou řidiče, kterou od cestujících oddělovala nízká přepážka, za níž jsem viděl nakrátko ostříhanou hlavu. Řidič se na mě neohlédl a dál pozorně sledoval cestu. Ostatně jsme nejeli dolů, jak jsem očekával, ale spirálovitě vzhůru po úbočí kopce. Teď jsme mohli být někde na úrovni Sadové okružní třídy, někde u kliniky Sklifosovského.

Jak jsem správně předpokládal, na přepážce bylo upevněno několik dalších tabulek. Jedna z nich, taky měděná, prozrazovala výrobce. Vyplývalo z ní, že jedu v autobuse značky ŠAZ, vyrobeném ve Ščukinském

automobilovém závodě roku 1968. Vida, je tak starý, a přitom v bezvadném stavu! Na dalších dvou tabulkách v plastikových rámech jsem si přečetl pravidla cestování městskou dopravou (nebylo tu téměř nic neobvyklého, vyjma poněkud šroubované první věty: „Drazí cestující! V moskevských autobusech se za projev dobrého tónu považuje stanovené cestovné pokud možno platit…“) a na druhé jsem objevil mapu s trasou Střed města – Památník. Z Moskvy se do schématu bohužel dostal jen zlomek, ale teď už jsem věděl, že se pohybuji po návrší podezřele pravidelného tvaru: jako by někdo do země zabodl kružítko a opsal jím půlkruh o průměru čtyř kilometrů. Má věž stála téměř přesně v bodě, kam bylo zabodnuto to pomyslné kružítko. Jinak známé moskevské ulice návrší obíhaly; vypadalo to, jako by do síťky z měkkého drátu dopadla těžká koule, protrhla ji a vše ve svém nejbližším okolí potrhala. Celé návrší bylo v mapě zbarveno zeleně a jmenovalo se Vrch paměti.

Tady se muselo něco stát. A to docela nedávno… Pozorněji jsem se zadíval na stromy, míhající se za oknem vlevo. Tak před půlstoletím tu došlo ke katastrofě, po níž celé návrší posázeli stromy a vytvořili tu park. Že by na památku obětí? Nejspíš.

Autobus mezitím minul další dvě vyhlídkové plošiny, na nichž ovšem nikdo nebyl. Řidič se na mě pokaždé ohlédl, ale já jen zakroutil hlavou. Soudě podle mapy měla silnice zabočit do lesa a skončit prakticky kousek od mé věže. Tam byla ve středu základny onoho půlkruhu konečná. A zřejmě ještě jedna vyhlídková terasa, orientovaná někam směrem k Preobraženskému náměstí. Proti nám projel ještě jeden úplně stejný autobus, tentokrát do posledního místečka nabitý. Řidiči na sebe zatroubili.

Vyjeli jsme na vyhlídkovou plošinu – tentokrát vskutku obrovitou a vydlážděnou žulovými deskami. Bylo tady několik přístřešků, poskytujících v prudkém slunci stín, parkoviště, na němž stály dva autobusy a asi deset osobních

aut, malá restaurace se zahrádkou a malá dřevěná kaplička – na pohled křehká, světlá a s pozlaceným křížem nahoře. Na samém okraji srázu se pak tyčila vysoká kamenná stéla, vedle níž se krčily cihlové trosky jakési malé stavby. Na černé desce před stélou ležely hory květin.

„Tak jsme tady," oznámil mi řidič a vypnul motor. „Stojím tu půl hodiny. Kdybyste měl naspěch, tak támhleten modrej za chvilku odjíždí."

Obdařil mě bělozubým úsměvem naprosto zdravého člověka, který nikdy nekouřil, denně si čistí zuby a pravidelně si je nechává prohlédnout kvalitním stomatologem. Byl to zhruba můj vrstevník a vypadal na poněkud jednoduššího, ale velmi sympatického chlápka. Na ruce snubní prsten, za kulatým tachometrem malá barevná fotografie ženy s dítětem.

„Díky," řekl jsem mu srdečně. „Já… se tady chci trochu porozhlídnout."

Jakmile jsem vystoupil, okamžitě jsem zamířil k monumentu, přesněji řečeno k těm cihlovým ruinám. Něco mi připomínaly.

Něco až bolestně známého.

19

Strach bývá všelijaký. Nikdy nevěřte těm, co tvrdí, že nejhorší je nebezpečí neznámé, nepochopitelné, ukrývající se bůhvíkde. Nejpříšernější ze všeho jsou věci viditelné a hrubé – studená ocel ostří nože na krku, nekonečná tma uvnitř hlavně, která na vás míří, těžký pach zvířete, které se na vás vrhlo, slaná voda, která se vám hrne do hrdla, či praskající prkno visuté lávky nad propastí.

Teprve pak je tu místo pro věty jako „Už tě nemám ráda“ nebo „To budeme muset operovat“, pro cosi supícího a hemžícího se v temnotách, pro hřbitov uprostřed bouřlivé noci, pro první seskok padákem nebo pro pohrůžky typu „Však my si tě najdem“.

Skutečný strach je plastický, výrazný a zaměstná vás plně. Ten vidíte, slyšíte, cítíte a nahmatáváte. A můžete si ho i ochutnat.

Hlaveň pistole páchne prachem a chutná po železe. Prasklé prkno zavání po hnilobě. Pokožka na krku, napnutá hrůzou, pod čepelí nože tiše šelestí. Strach vyžaduje všechny naše smysly bez výjimky. A když v sobě máte nějaký ten šestý smysl, tak ho okupuje taky.

Takže jsem vlastně měl štěstí. Stál jsem u monumentu a díval se na zříceninu, na bolestně známé ruiny věže. Přesně takové jako ta moje, ukrývající se mezi stromy sotva sto metrů odtud. Dokonce i kousek nástěnné plastiky se uchoval – králík v kleci a dětská ručka, která se k němu natahuje. Cihlové stěny celé ohořelé a takové natavené, nikde jediný ostrý úhel, jako by to byla kostka cukru, ponořená na okamžik do vroucího čaje.

Byla to zničená funkce.

Pomalu jsem pohledem přejel na stélu, na horu kytic, na černý mramor náhrobku i na bronzovou desku s nápisem:

Na památku obětí Moskevského meteoritu, který na Zemi dopadl 17. května 1919. Nehynoucí dík od všech Moskvanů budiž astronomům, a osobně soudruhu Kulikovi, kteří blížící se kosmický objekt zpozorovali a obyvatele města varovali před nebezpečím. Na soudruhy, kteří při katastrofě zahynuli, nikdy nezapomeneme.

O něco níž, neznámo proč už ne na desce, ale přímo na černém mramoru byl z jednotlivých bronzových písmen vyveden ještě jeden nápis:

PŘI PÁDU MOSKEVSKÉHO METEORITU ZAHYNULO 314 OBČANŮ NAŠEHO MĚSTA.

To je samozřejmě dost. Jenže logika věcí praví, že při podobné tragédii by těch obětí mělo být desetkrát, stokrát, tisíckrát víc! Dokonce i za předpokladu, že v devatenáctém roce bylo tohle místo součástí Moskvy jen symbolicky, protože to byla čistá periférie. Soudruh Kulik a jeho kolegové byli zkrátka pašáci. Jen si to představte. V roce 1919 zaznamenat kdesi v hlubinách kosmu blížící se meteorit, přesně spočítat místo jeho dopadu, a to s takovým předstihem, že můžete varovat lidi a stihnete je i přemluvit k evakuaci… Že by zrovna tahle událost stačila na to, aby se historie ubírala jiným směrem? Aby se sovětské Rusko postupně vyvinulo v cosi opravdu civilizovaného, přátelského, lidského? Ale proč tedy takový meteorit nedopadl do hlavního města taky u nás?

„Taktak," poznamenal zamyšlený hlas za mými zády. „Už je to dvaapadesát let…"

Jen jsem přikývl, protože do žádných debat jsem se pouštět nehodlal. Vzápětí mi to ovšem došlo.

„Kolik že jste to řek?" ohlédl jsem se překvapeně.

Za mnou stál starý pán, ten, co se mnou jel v autobuse, ve slamáku a se špacírkou v ruce.

„Dvaapadesát let," opakoval.

Aha, chápu. Takže tohle bohužel není Smyčka… To je její protipól. Svět, kde čas je za tím naším naopak pozadu. Objevil jsem nový obydlený svět.

Heuréka? Heuréka! Jenže vzápětí se mě zmocnil záchvat podezíravosti:

„Jak to, že jste tu dřív než autobus? To jste to stih přes les pěšky?“

„Je to kratší,“ usmál se. „Než vy jste to objel kolem dokola, tak my jsme proběhli po pěšinkách lesem… Já sem jezdím každý měsíc a znám tu každé stéblo. Lesem projdu za dvacet minut.“

„Každej měsíc? Vám tu taky někdo zahynul?“

„To ne, na to mě měl pánbu rád,“ pokřižoval se letmo. „Ale jak to tenkrát všechno bylo, si pamatuju do posledního detailu. No ano… Nechcete se třeba na chvilku posadit?“

A zvedl ruku se špacírkou, která ukázala na venkovní stolky blízké kavárny. Je to zvláštní – ukazovat na někoho nebo na něco prstem je nevychovanost. Ale jakmile v ruce držíte špacírku, rázem je z toho skoro vybrané gesto. Že by tohle fungovalo už někdy od opic? „Neukazuj prstem, jsi přece předek člověka a umíš zacházet s pracovními nástroji. Vem si klacek!“

„Dobře, jenomže…“ Zaváhal jsem. V autobuse se platit nemuselo, ale co tady?

„Nejste zrovna při penězích, mladý muži?“ usmál se starý pán. „Tak mi dovolte, abych vás na to pivo pozval.“

Žízeň už jsem na tom čerstvém povětří opravdu měl.

„Připadá mi to trapný,“ zahučel jsem nejasně.

„Jen pojďte, mladíku.“ Stařec už zaklapal hrotem hole po kamenných deskách. „A nebojte se, já nejsem starý zvrhlík, který loví mladé masíčko. Ani alkoholik, co hledá oběť, která by mu naslouchala. No tak!“

Rezignoval jsem. V tom jeho naléhání bylo cosi komického a zároveň dojemného. Za úchyla či beznadějného opilce jsem ho samozřejmě nepovažoval. Byl

to prostě řečný děda, který si o největším zážitku svého života rád popovídá.

Usadili jsme se pod béžovým slunečníkem, na jehož látce byla značka Spas-Kvas, vytištěná písmem s podivně známými obrysy. Stolek byl důkladný, hliníkový, zato židle lehoučké, plastové, ovšem opatřené starostlivě upevněnými polštářky ze syntetické látky. Přišel číšník, ještě úplně mladý chlapec. Černoch.

„Dobrý den, Kirille Alexandroviči," řekl starému pánovi s úsměvem. Stejně zeširoka a přátelsky se zazubil i na mě: „Dobrý den."

„Dobrý den," odpověděl jsem. Ten mladíček vyvolával bezděčné sympatie, až si člověk najednou přál hned si u něj něco objednat.

„Nazdar, Romane." Starý pán si sejmul klobouk a opatrně ho položil na volnou sesli. Špacírku si neznámo proč opřel o stůl, přestože přirozenější by bylo zaháknout ji na opěradlo. „Myslím, že bychom si každý mohli dát po pivu. Třeba Moskevské černé. Ačkoli ne, tady mladému muži je horko, tak mu přines Zlato Jauzy. No a něco k tomu, však víš. Už maminka upekla pirožky?"

„Zrovna je dává do trouby," rozkvetl Roman v úsměvu ještě nadšenějším.

„Tak to si zaslouží naše pozdravení a vděk, a my zase její pirožky," rozhodl se děda. Když číšník odešel, otočil se ke mně a spiklenecky podotkl: „Ty tomu nebudeš věřit, ale nejlepší pirožky se zelím v celé Moskvě peče jeho matka. Která zelí poprvé uviděla, když se nastěhovali do Svazu!"

Takže jsem přece jen ve Svazu.

„To je zvláštní," řekl jsem a rozhodně tím neměl na mysli kuchařské vlohy černé přistěhovalkyně.

„Dovolte, abych se představil," pokračoval starý pán. „Kirill Alexandrovič."

„Já jsem taky Kirill. Kirill Danilovič."

„Takže jmenovec! Ale to je příjemné."

U vchodu do restaurace stál venkovní výčepní pult s pivními pípami a vysokými skleněnými kužely s tekutinami různých barev – že by sirup do čepované sodovky? Číšník se rychle vrátil se dvěma půllitry. Těžko postřehnutelným pohybem před nás na stolek upustil tácky a na ně postavil dvě krásně orosená piva. Dědovi porter černý jako uhel s čepicí husté pěny, kdežto mně zase zlatavé světlé, které se ovšem nevyznačovalo onou nezdravou bledostí, jakou pozorujeme například u mexických či latinskoamerických značek.

To pivo bylo dobré. Studené, lehké a naštěstí bez obvyklé nakyslosti.

Hned poté jsme byli zásobeni i oříšky několika druhů, sýrovým nářezem a talířem s malými uzenými rybkami.

„Piroţky tu budou co nevidět.“ Roman přiložil dva prsty k bílému baretu, jako by chtěl žertem zasalutovat, a vzdálil se.

„Bylo to v květnu,“ začal své vyprávění stařec a usrkl piva. „Všelijaké fámy se po městě šířily už někdy od prvního, ale jen málokdo tomu věřil. Však víte, jaká tehdy byla doba. Všude jen zmatek a hlad… Osmého ale nakonec bylo třeba zahájit evakuaci. Všem bylo vysvětleno, že do vyklízené oblasti má dopadnout obrovský meteorit, ale lidi samozřejmě nikam jít nechtěli. Nevěřili tomu. Báli se o domy a o majetek…“ Zamyšleně pohlédl na pomník. „Píše se tam, že zahynulo tři sta čtrnáct lidí. To je ovšem lež! To jsou jen ti, co podepsali revers – že byli řádně varováni, ale že evakuaci odmítají. To je těch tři sta čtrnáct. Jenže nejmíň zhruba stejně lidí nenašli a nikam nezapočítali. Někdo prostě neotevřel, jiný se bál, protože od bolševické moci nic dobrého nečekal. A navíc se sem nahrnulo plno všelijaké zlodějské a tulácké verbeže – řetězem stráží se vždycky dá nějak proklouznout. A tak vykrádali byty a domy a veselili se.

V ulicích celou noc hořely ohně a všude se tu rozléhal opilý křik a vřískání ženských… Já jsem tu tenkrát byl v

ochranných oddílech. Tam bylo taky řevu, krasnoarmějci láteřili sprostě jako dlaždiči. No a ráno to báclo.“

„Vy jste viděl dopad meteoritu?“ zeptal jsem se.

„To samozřejmě ne, co vás nemá, Kirille! Jen jsem slyšel strašnou ránu, až se Spasská věž naklonila. Země se vlnila jako moře. A k tomu oslnivý záblesk, jako tisíc sluncí. A rachot – kdo nezačal hrůzou řvát a neotevřel tak hubu, tomu popraskaly bubínky. Pak lidi tvrdili, že viděli buď ohnivou kouli, která se sem řítila z nebe, nebo alespoň kouřovou stopu za ní… Ale to všechno je nesmysl, všechny ty koule, světlo a dým na obloze. Všechno to vyrazilo právě odsud, z tohohle bodu.

V okruhu padesáti verst shořely telegrafní přístroje…“

Přikývl jsem a pohlédl na trosky věže.

„No a pak tady postavili tohle pietní místo,“ přikývl stařec. „Všechno tu bylo spálené a proměnilo se v prach. Jen věž to vydržela. No není to zázrak?“

„To jo…“ Užuž jsem zvedal sklenici ke rtům, ale najednou jsem strnul.

Strašná rána. Země se vlní. Oslnivé světlo. Rachot. Elektromagnetický impulz.

„Vy říkáte, že shořely telegrafní aparáty?“

„No ano. Slyšel jsem, že radiostanice přestaly fungovat i na některých lodích v Baltském moři. I když lidi toho navykládají.“

Půllitr jsem zase postavil a zakroutil hlavou:

„To nebyl meteorit, Kirille Alexandroviči.“

„Samozřejmě, že ne,“ souhlasil okamžitě. „Jakýpak meteorit? A tak přesný propočet dráhy – v roce devatenáct! To byl jaderný výbuch!“

„Nojo, ale v roce devatenáct…“

„To tady se psal rok devatenáctý. Kdežto na mé a vaší Zemi byl už čtyřiapadesátý. Cvičení na střelnici v Tocku. Z letadla tam shodili čtyřicetikilovou jadernou bombu, ale to bylo jen na odlákání pozornosti. Hlavní nálož se tehdy vzduchem přepravit nedala, a tak ji dali dohromady přímo u

stěn věže," kývl starý pán směrem k ruinám. „Nálož jako hrom. Tak jsem pochopil, že je třeba vzít nohy na ramena… A věž to samozřejmě ve zdraví nepřežila. Jedna stěna se zhroutila a mezi oběma světy se snad na milisekundu otevřel přímý průchod. A všechna síla té exploze se napřela tam, tedy vlastně sem. Země se postavila na zadní. Unikátní krajinotvorný experiment se podařil. A taky asi Země dvanáct to odskákala, ale té mi líto není. Přece nebudu litovat pavouky?" zachichotal se děda. „Pavouci se mi nelíbili nikdy, zvlášť tak velcí a chlupatí."

„Takže vy jste ten celník, co otevřel dveře do Smyčky?" vykřikl jsem.

„Přesně tak, mladý muži. Jsem Kirill Alexandrovič Jegorov, bývalý pracovník KGB SSSR, bývalý major a bývalý hrdina Sovětského svazu. Za odmítnutí rozkazu, abych do Smyčky provedl oddíl sil zvláštního určení ministerstva vnitra, určený k likvidaci antisovětské vzpoury, jsem byl odsouzen k smrti."

„Ale ve Smyčce je přece čas o pětatřicet let dál než u nás! Já si myslel, že přechod zničili v okamžiku, kdy se dověděli o tom, že se rozpad Sovětskej svaz a že celn… a že vy jste uzavření přechodu odmítl…"

„Ti vám tam ale zaseli do hlav pitomosti! To je nesmysl, pane kolego! Čas na Zemi jedna má ve srovnání s naším světem naopak zpoždění. Přechod zničili, když Kaplanová vystřelila po soudruhu Uljanovovi, komunisti zpanikařili a k moci v sovětském Rusku přišla koaliční vláda. Stalin požadoval, aby ve Smyčce zasáhli naši vojáci a takzvanou vzpouru potlačili. A já ten oddíl přes celnici nepustil. Kníráče hned nato asi klepla pepka nebo ho oddělal někdo z našich, ale stejně si nedali pokoj. Skončilo to tak, že jsem byl obětován. Mí vlastní přátelé funkcionálové mě zradili. Držel jsem se ale hodně dlouho, protože věž je prakticky nezničitelná." A starý pán mě oblažil hrdým úsměvem.

„Dmitrij… to je jeden politik… chtěl vědět, jak tady lidi žijou… Prostě využít Smyčky jako pokusný stanice, s

kterou by se dala naše praxe porovnávat. Zjistit, co je dobrý a co ne, a díky tomu se vždycky rozhodnout správně…“

„Kirille, chlapče,“ zadíval se na mě děda s lítostí. „Tvůj politik přišel s křížkem po funuse. Pokusná stanice je tvoje a moje Země.“

Jako by mě zasáhl elektrický výboj. Střípky hlavolamu začaly zapadat jeden do druhého a vytvářet celkový obraz.

Obraz, který se mi nechtěl ani trochu zamlouvat.

Smyčka. Země 1.

Právě Smyčka je Země 1.

„A s ostatníma světama je to… stejný?“

Kirill Alexandrovič kývl, napil se piva a pokračoval:

„Samozřejmě. Projektování funkčních modelů společnosti je tu na vysoké úrovni. Podívejte se třeba na takový Antik. Byl jste tam někdy?“

Zakroutil jsem hlavou. Vysvětlovat mu, že funkcionál jsem teprve krátce, se mi nechtělo.

„No vidíte – tam se původně všechno vyvíjelo normálně. Jenže když přišla epocha renezance, někdo dostal efektní nápad: Co kdybychom lidského štěstí dosáhli jednoduchostí společenských vztahů i techniky? A celý tenhle svět byl pečlivě navrácen zpět, do antiky. Výsledek je dosti zajímavý, ale rozhodně ne hodný následování. Je tu jen pro kontrolu.“ Povzdechl si a pohlédl na hodinky. „Dáte si ještě pivo?“

„Ne, děkuju.“

„To já si ještě dopřeju, když dovolíte.“ A děda mávl na číšníka.

„Jak jste mě poznal?“ zeptal jsem se. „Vy přece… nebo jste pořád eště funkcionál? Nic takového jsem necítil.“

„Jen trošičku,“ odpověděl prostě starý pán. „Protože kontakt s věží jsem nikdy definitivně nepřerušil. Kdyby ji ten výbuch zničil úplně, asi bych umřel. Ostatně o své schopnosti bych přišel nabeton. Jenže jsem měl štěstí a z věže alespoň kousek zůstal. Takže naše poznám vždycky. No a tu a tam zbylo ještě něco jiného – sice s potížemi, ale

rozumím jazykům, no a dlouhověký sice asi nebudu, zato nejsem vůbec nemocný.“

Pohlédl jsem na špacírku.

„To je spíš jen pro parádu,“ usmál se Kirill Alexandrovič. „A pak – na dědka se nesluší, když si moc vyskakuje. Hůl vyvolává úctu okolí, působí dojmem solidnosti… No a tvoji věž jsem vycítil, jen jsi k nám otevřel průchod. Odjakživa jsem tušil, že pokud se sem do Smyčky někdo probije, tak to bude na tomhle místě. Bariéra mezi světy je tu asi pořád ještě hodně slabá. Však takový termonukleární výbuch není žádná legrace, Kirille, to tedy opravdu ne.“

„Ale to tu musí být hrozná radiace,“ utrousil jsem nejistě. „A přitom si tu lidi klidně sedej.“

„Radiace tu není žádná. Neboj se. Proč to tak je, nevím, ale radiace sem nepronikla.“

Roman přinesl další pivo a řekl:

„Pirožky už jsou hotové, Kirille Alexandroviči. Jen ještě trochu vychladnou.“

Starý pán přikývl a obrátil se zase na mě:

„Ptej se, ptej se na cokoli. Nestyď se.“

„Funkcionálové přišli odsud, Kirille Alexandroviči?“

„Jak přišli? Ti jsou tady pořád. Do ostatních světů vždycky zaskočí jen na čas. Hlavně aby tamní kandidáty uvedli do jejich funkcí.“ Starý pán se pousmál. „A taky se podívat, jak to tam vedou. Jako pozorovatelé, nebo jako rozvědčíci – říkej si tomu, jak chceš. Na mě mimochodem přišli hned, ale dlouho mě vůbec nekontaktovali a jen sledovali, jak se budu chovat. Ale mně se tu zalíbilo, Kirille. Tady i revoluce proběhla docela jinak, příteli Kirille. Téměř nekrvavě. Občanskou válku tu neměli vůbec. Našeho Ruska tu pro porovnání využívají už dlouho, takže místní revoluce byla pod kontrolou. Dlouhou dobu se pokoušeli zcivilizovat i Uljanova, dokonce mu ledacos prozradili a promítli mu i nějaké filmy – aby věděl, co všechno se odehrálo na naší Zemi. Jenže on se ze všech těch děsných pravd pomátl

dočista. Rozhodl se, že o funkcionálech bude informovat dělníky a že proti těmto utlačovatelům zahájí rudý teror. A přesně v tu chvíli ho odstranili. V zájmu historické kontinuity to navlékli na neúspěšný atentát na Lenina, který proběhl v našem světě, jenže tady ho rovnou oddělali. A zemi přeorientovali do jiných kolejí, ale přitom se dobrých idejí nevzdali, to si zase nemysli… No a když já jsem odmítl propustit sem naše hrdlořezy – protože jak by tu s nimi zatočili, jsem pochopil až později, tak jsem se tu zkrátka dobře zapsal. No a když jsem začal vykládat o té bombě – měl jsem tehdy strašný strach, že to profoukne až sem – tak za mnou přišli."

„Jasně – a naverbovali vás," upřesnil jsem to.

„No, jak se to vezme," svraštil Kirill Alexandrovič čelo. „Všichni jsme přece hlavně funkcionálové, nemám pravdu? Protože kdo já byl u státní bezpečnosti? Funkcionál. Měl jsem u sebe neustále služební zbraň a služební průkaz, a k tomu zvláštní možnosti a privilegia, jež mi podle služebního řádu náležely. No a když jsem se stal celníkem, nic se nezměnilo. My všichni jsme hlavně funkcionálové, Kirille. No a když je tenhle svět lepší? Když se tady dokázali vyhnout spoustám chyb a řekám krve, když tu druhá světová válka vůbec neproběhla, lidé jsou blahobytní a přívětiví a na Měsíci jsou už tři stálé osady – tak proč já bych měl nasazovat krk za kremelské hrdlořezy? Nebo za funkcionály z dalších odvozených světů, kteří si jen hrabou na vlastním písečku?"

„Jenže tamta Země je přece naše vlast!"

„Kirille…" Bývalý celník z tockého vojenského prostoru si znovu zhluboka povzdechl. „Tohle je přece ta samá vlast. Jenomže správná. Zbavená chyb. Přepsaná načisto."

„To bych prosil – po tolika pokusech na živejch lidech… Revoluce bez krve, kolektivizace bez hladu, žádný represe – no nemám pravdu? Válka tu taky nebyla a na Měsíci maj města!" Bezděky jsem zvýšil hlas. „Kdežto nás převálcovala velká vlastenecká a všichni se dodneška hádaj,

jestli sežrala jen dvacet milionů lidí nebo rovnou čtyřicet. Takže my jsme nanečisto, jo?“

„Já sám jsem taky bojoval, Kirille,“ řekl přísně starý pán. „Prošel jsem celou válkou.“

„Já vím – u NKVD. V oddílech Smrt špionům!“ vyhrkl jsem s obžalobnou výtkou v hlase, jakou bych od sebe sám nečekal.

Chvíli jsme po sobě jen popuzeně koukali a pak starý pán trochu zdráhavě odhalil karty:

„Nech toho vztekání, chlapečku. Prostě je to tak, že tenhle svět je prvotní. Proto se vývoj v dalších světech kontroluje právě odsud. A těch dalších obydlených Zemí není pět, ale přes dvacet! Nechovej se jako blázen, jmenovče. Když už se ti podařilo otevřít sem průchod, tak to znamená, že máš velmi dobré předpoklady. A tvé místo je taky tady!“

„To je nepoctivý!“ zaťal jsem se.

„Ve vztahu ke komu? Za nepoctivost by tvé schopnosti označil snad obyčejný smrtelník ze Země dva! Ale tobě to přece nevadilo! Tobě se líbilo být funkcionálem, no nemám pravdu? Nene, do očí se mi podívej, jmenovče! Tak líbilo, nebo ne?“ opakoval starý muž s jakýmsi až zvrhlým důrazem.

Neřekl jsem na to nic. Do očí jsem se mu taky nepodíval.

„A hlavně si nemysli, že tady se nad mořem piva tyčí tvarohové hory,“ poznamenal už klidněji Kirill Alexandrovič. „Víš ty, proč je tady všude tolik černochů? To jsou uprchlíci z našich afrických protektorátů. Pomáháme jim všichni, jak můžem. Ve zdejší Americe nikdy nebylo otroctví a Afrika dostala možnost rozvíjet se samostatně. Jenže z toho nakonec nic dobrého nevzešlo – jen války, násilí a rasizmus. Takže teď zpracováváme model postupného stahování části afrického obyvatelstva z jejich rodného kontinentu a snažíme se je asimilovat jinde. Odvážíme hlavně děti, u nichž úplně zpřetrháme dosavadní kulturně společenské svazky a rušíme běžné návyky.

Vychováváme je v našem duchu. Na to ovšem dětské domovy nestačí, ty děti je třeba osvojit do normálních ruských rodin. Třeba náš číšník je v Moskvě teprve sedm let. Vzpomínám si, jak tu běhal ještě jako úplný kluk a sbíral talíře – pořád se nemohl odnaučit cpát se zbytky. Oba jeho rodiče umřeli v Etiopii hlady, a on sám byl taky jen chodící kostřička…“

Projel mnou ostrý a neodbytný pocit nebezpečí. Pohlédl jsem na starého pána. Jeho oči se okamžitě zúžily, protože si uvědomil, že se prozradil.

„A jak je to teda s tou maminkou, co v životě neviděla zelí?“ nastoupil jsem na něj. „Co bude dál, soudruhu majore? Co pirožky, už zaujaly výchozí pozice?“

„Zaujaly,“ konstatoval suše bývalý major a bývalý celník. „Nehloupni, Kirille. Já mohl průchod nechat otevřený v rámci příslušného experimentu. Jenže to se už nikdy nebude opakovat.“

„To chcete říct, že uprostřed Moskvy vyvoláte jadernej výbuch?“

„Tvoje věž se dá izolovat i mnohem jednoduššími metodami. No a s tebou, s tebou už to nějak projednáme.“

„Jo? A co když to odmítnu? Co když vstanu a vodejdu?!“

„To se ti nepovede,“ odpověděl prostě a natáhl ruku ke klobouku, jako by si ho chtěl nasadit.

„To vám neradím, mistře. Vopravdu ne,“ řekl jsem pomalu. „Na nic nesahejte, zůstaňte sedět a nějaký výmluvný gesta si taky odpusťte. Romana sem nevolejte. Usmívejte se.“

„Co pivo, můžu pít pivo?“ zeptal se po krátké pauze.

„Můžete.“

Pomalu se napil. Byl jsem si jist, že mozek mu teď pracoval na plné obrátky. Mně samozřejmě taky.

Pokud se nemýlím… a nemýlím se docela jistě, už se kolem mě stahuje smyčka. Jen těžko ji budou tvořit ti, co tu byli přede mnou. Jenže před chvilkou sem přijel autobus

plný turistů; kradmo jsem tím směrem pohlédl. No jistě, je mezi nimi nápadně mnoho mladých nakrátko ostříhaných mužů, černých i bílých. Taky několik slečen, vyznačujících se nečekanými bicepsy a plavnými tygřími pohyby. A ještě jedna věc je na nich divná – oblečení neodpovídající vrcholu léta. Všichni mají přes ruku přehozené buď sako nebo plášť. A někteří navíc velké sportovní brašny přes rameno…

„Takže tohle nejsou funkcionálové," konstatoval jsem s úlevou. „Jen oddíl zvláštního určení. Víc jste nestihli, žejo?"

„Vzpamatuj se, chlapče!" okřikl mě podrážděně stařec. „Až z tebe kulomety udělají fašírku, tak ti žádné funkcionálské kousky nepomůžou!"

Po chvíli významného ticha jsem řekl:

„Mějte se tu co nejlíp, Kirille Alexandroviči."

S půllitrem v ruce jsem vstal. Nejlepší bude vyrazit k pultu a tvářit se, že si nutně musím dát ještě jedno a že jsem se číšníka nemohl dočkat. No a ode dveří do restaurace už se vrhnu za roh, přeběhnu přes silnici, hupsnu do lesa a za chviličku jsem u věže…

Kirill Alexandrovič mrštným pohybem popadl svou špacírku. Aniž vstal, prudce se rozmáchl a švihl po mně.

Mou první reakcí bylo přání hůlku chytit, vytrhnout mu ji z ruky a ránu tomu poťouchlému dědkovi vrátit! Raději jsem však uhnul. Převrhl jsem židli a nemotorně přitom máchl těžkým půllitrem ve vzduchu, ale díky tomu jsem stačil získat přesně těch několik centimetrů, aby se můj spánek nemusel s jeho holí seznámit opravdu důvěrně.

Ta udeřila do desky kovového stolku a prohnula ji, jako by stůl byl z plastelíny.

Cosi se ve mně vzedmulo a proběhlo to žilami jako horká vlna. Srdce mi v hrudi těžce buchlo a jeho tep se začal vůčihledě zpomalovat. Nastalo ticho. Vzduch mi najednou připadal pružný a drsný.

Hůl jsem starci vytrhl. Najednou mi nepřipadala jen masivní, ale dokonce těžká. To bude ocelová trubka, vylitá uvnitř olovem. Takový pozdrav Herkulův.

Svět kolem strnul. Něco podobného jsem zaznamenal už v hotelu Bílá růže, ale ne do takové míry. Číšník Roman, který se na nás upřeně díval, napouštěl ze skleněného kužele sirup do sodovky malé holčičce, která čekala na svou limonádu a zrovna netrpělivě nadskakovala ve snaze zjistit, co všechno se dá za pultem vidět; pro mě zůstala najednou viset ve vzduchu a dolů se snášela jako na padáku. Pohyboval jsem se jen já.

A Kirill Alexandrovič.

Pokusil jsem se přetáhnout ho špacírkou se stejnou metodickou vytříbeností, jako před chviličkou zaútočil on. Nedařilo se to: stařec mrštně uhýbal a nakonec hůl znovu chytil za rukojeť. S nečekanou zvídavostí jsem si uvědomil, že naše bleskurychlé pohyby, jež normální oko ani nedokáže fixovat, se v našich tvářích nijak nepodepisují. Mimického svalstva se zrychlení, které opanovalo celé tělo, nijak nedotklo. Naše tváře zůstaly i přes nesmlouvavost a nelítostnost souboje klidné a vlídné. Takhle by spolu asi bojovali roboti.

Několik vteřin jsme se nad stolkem o hůl přetahovali, ale síly byly vyrovnané. Jeho funkce byla sice pobořená, ale na druhé straně zase blíž než ta moje.

Pochopil jsem rovnost sil jako první a hůl jsem pustil o chviličku dřív, než na to přišel i Kirill Alexandrovič.

Rovnováhu udržel, protože jeho reakce byly mnohonásobně rychlejší než lidské; vynakládané úsilí však potlačit nedokázal a teď komicky couval s holí napřaženou daleko před sebe. K mému štěstí se mu do cesty šikovně připletla židle a on přes ni upadl na záda.

Pokračovat ve rvačce jsem se nechystal: bleskově jsem se otočil a rozběhl se k silnici. Můj čas byl ještě stále hodně zrychlený a toho bylo třeba využít. Cítil jsem v kostech, že tenhle fantastický stav dlouho trvat nebude.

Commandos už začínali postupně reagovat. Saka a pláště odletovaly jeden po druhém a v rukou střelců se objevily malé samopaly s krátkými hlavněmi. To všechno se z lidského hlediska dělo neuvěřitelně rychle, ale pro mě to bylo až směšně loudavé.

Mnohem větší starost mi ovšem dělalo několik mužů, kteří po zbrani nesáhli. Ti jen zvedli ruce, přitiskli si je ke krčním tepnám a zašklebili se, jako by museli snést krátkou, ale naštěstí očekávanou bolest. Probíhal jsem kolem nich zrovna ve chvíli, kdy dlaně od krků odtrhli a z rukou jim na zem padaly maličké jednorázové injekční stříkačky. Prakticky vzápětí se takto povzbuzení členové komanda rovněž začali pohybovat rychleji.

Vypadalo to na noční můru nebo možná na film o vpádu zombie – doposud neobratných a nemotorných, ale zrychlujících pohyb v okamžiku, kdy ucítí živou člověčinu. Ozval se první samopal – beze spěchu, s krátkými pauzami mezi jednotlivými výstřely: ta…, ta…, ta… Nad levé rameno se mi vzhůru k nebi odporoučela první dávka.

To je špatné. Moc špatné. Kulkám samozřejmě neuniknu. Zázraky se dějí jen ve filmu, lidské tělo se nedokáže pohybovat takovou rychlostí, aby dokázalo soupeřit se střelami.

Vrhl jsem se směrem k restauraci, abych se, i když tahle cesta byla delší, za tímto přirozeným štítem před palbou skryl a co nejrychleji ustoupil k lesu.

Od pultu mi ale naproti vyběhl číšník Roman. Vskutku vyběhl. V jedné ruce držel tác, na němž stála dvě piva, a v druhé dlouhý vyšívaný ubrousek s barevnými krajkami na obou koncích.

„Nezaplatils účet!“ vyštěkl na mě zapáleně.

Pohyboval se stejně rychle jako já! Byl to taky funkcionál!

Číšník-funkcionál! Co by ten tak všechno mohl a měl umět?

Například usadit příliš rozdováděné hosty…

„Uhni!“ zařval jsem a pokusil se ho oběhnout, ale on mi znovu zastoupil cestu. Pak mávl rukou a pohybem vskutku eskamotérským provlékl oba konce ubrousku uchy půllitrů. Látku zkroutil v jakousi houžev, uchopil ji uprostřed a tuto nevídanou zbraň, dva půllitry upevněné na koncích pruhu látky, roztočil nad hlavou. V krajkových lemech na obou koncích byly zřejmě vsazeny vzpruhy, které teď těžké sklenice držely. Nad Romanem se vznášela zvláštní kalná pivní duha, skládající se ze stříkanců pěny a žlutých krůpějí. Podivné bolaso roztáčel nad hlavou stále rychleji a postupoval proti mně.

Zatracená práce… Zezadu na mě míří dobré dvě desítky samopalových hlavní a před sebou mám přesídlence z Etiopie, který se rozhodl postavit se za svou novou vlast se zbraní tvořenou jeho pracovními nástroji.

Rozuzlení bylo tak nečekané, že jsem si ani sám pořádně neuvědomil, co to na něj křičím:

„Na kohos to zved ruku? Na svýho bílýho pána?!“

Efekt byl ohromující! Černý mladíček Roman, který na takovýto projev rasizmu ještě nikdy nenarazil, doslova zkameněl. Prsty jeho pravičky povolily a pivní sklenice, spojené ubrouskem, vzlétly vzhůru jako utržený rotor vrtulníku. Komandos, řídící se instinkty, a navíc povzbuzení stimulátory, reagovali jednoznačně – okamžitě začali pálit po třpytivém kruhu, stoupajícím k obloze. Na mě a na Romana začala pomalu dopadat skleněná tříšť, mísící se se stříkanci piva a cáry látky. Romana má slova omráčila tak, že zůstal stát jako solný sloup – přinejmenším do okamžiku, než jsem stačil proběhnout kolem něj a zmizet za rohem. V pravou chvíli: samopaly se za mnou znovu rozštěkaly, zařinčela skla restaurace a slyšel jsem i kulky, rozpleskávající se o zdivo. To jsou ale kreténi, vždyť je tam plno lidí!

Vrhl jsem se k silnici – a narazil přímo na skupinku dětí kolem vychovatelky Marianny.

Kdybych se před okamžikem tak hnusně neobořil na Romana, asi bych neuhnul. Běžel bych dál, a to tak, aby mě nekryla jen budova restaurace, ale i hlouček dětí. Kdyby po mně stříleli i přesto, nebude to moje vina.

A kdyby ty děti byly bílé nebo alespoň smíšené s černými a žlutými, neuhnul bych taky.

Jenže po té urážce, co jsem vmetl do tváře mladému číšníkovi, už jsem se za dalšími lidmi černé pleti, a navíc dětmi ukrývat nemohl. To by mou kletbu, jíž jsem užil jako obranné zbraně, měnilo v životní postoj.

Znovu jsem tedy zabočil vlevo – přímo do zcela odkrytého prostoru a s vědomím, že ústup se znovu prodlouží, ale bývalé obyvatele Pobřeží slonoviny jsem tak ponechal mimo palebný sektor.

Do toho jsem si prostě vlezl já sám.

První zásah jsem dostal, když už jsem skoro zmizel pod spásným příkrovem lesa. Kulky cvrnkaly do větví, sypalo se na mě listí i čerstvé třísky a zároveň se sem valil jakýsi podezřelý a nepříjemný hukot – a přesně v tom okamžiku jako by mě cosi postrčilo do ramene a nezpůsobilo bolest, ale zafungovalo jen jako přátelský štulec: Dělej! Utíkej rychleji!

A já utíkal. V rameni mi už začalo škubat, ale já běžel dál, urychlení stále ještě fungovalo, vzdálenost od památníku byla stále větší a kulky ze samopalů už mě najít nedokázaly.

Zato na nebi nad lesem se vynořily dva vrtulníky. Neměl jsem čas pořádně si je prohlédnout, jen jsem postřehl, že mají necivilní šedozelenou barvu a že každému pod břichem rozkvetly dva chomáčky ohně.

Hlavně ne rakety!

Byly to rychlopalné kulomety. Ne škorpióny s krátkými hlavněmi, s nimiž se na mě vrhli příslušníci zvláštní jednotky, ale skutečné stroje na válku. Kdesi přede mnou padl strom, který kulometná dávka podťala. Za zády se

ozval čísi křik, snad jen poděšený, ale možná také vyvolaný po zranění zbloudilou střelou.

Pokusil jsem se vyrazit ještě rychleji, ale to už nebylo v mých silách. Kdyby se můj organizmus pokusil takovýto pokyn splnit, asi by se mi šlachy a svaly utrhaly od kostí.

Druhá kulka mi přerazila nohu, když už jsem byl sotva nějakých deset metrů od věže. V holeni to křuplo a vytryskla z ní fontána krve. Zavyl jsem bolestí, upadl a skutálel jsem se ze srázu dolů. Věž už je přede mnou. Věž mě zachrání. Ta se dá zničit jedině jaderným výbuchem.

Další dvě dávky šly naštěstí vedle. Vzápětí vrtulníky zůstaly viset ve vzduchu a olovo teď chrlily neustále. Na pomoc jim spěchal třetí, a spěchal tak, že začal pálit snad z dvoukilometrové vzdálenosti. Kupodivu velmi přesně, protože několik střel udeřilo do cihlové zdi přímo nad mou hlavou. Zaslechl jsem měkké pleskání, s nímž se ploché olověné lívanečky odlepovaly od stěn.

Když už jsem se postavil na kolena, otevřel dveře a snažil se přeraženou nohu vtáhnout za sebou dovnitř, zasáhla mě třetí kulka. Někam do pasu, přesně doprostřed zad; rozdrtila mi několik obratlů, potrhala střeva a také močový měchýř, takže celý obsah pánve proměnila v kaši z krve a výkalů. Bolest vyrazila páteří vzhůru jako ohnivá řeka, ale hned zase pominula, jako by někde v mém nitru shořely pojistky, které nedokázaly snést nečekaný náraz proudu. Urychlení se rázem vytratilo a pomalý rytmus kulometných dávek se vmžiku proměnil ve cvrkot šíleného šicího stroje. Nohy jsem najednou necítil. Necítil jsem vlastně skoro nic, jen ruce se mi ještě instinktivně pohybovaly.

A těma rukama jsem se přece jen dokázal přitáhnout do věže, zanechávaje za sebou širokou krvavou stopu a útržky vlastního těla. Z posledních sil jsem ještě strčil do dveří a ty se měkce zavřely. Musím taky zastrčit závoru? Nebo je to jen pro parádu a věž si vchod zajišťuje sama?

To nevím, a ani vědět nechci. Já stejně nic zastrčit nedokážu.

Protože umírám.

20

Každý normální člověk ví, že být nemocný je špatné. Dokonce i banální chřipka s sebou přinese únavné teploty, bolest hlavy, pálení v očích, svalové křeče a protivný kašel.

Můžeme se ovšem na problém podívat i z druhé strany.

A vezměme si pro příklad třeba již zmíněnou chřipku.

Je studený, nevlídný den na přelomu podzimu a zimy. Všude po městě leží břečka z vody a špinavého sněhu. V práci se šturmuje (nabídněme i varianty: je-li to na střední škole, může to být písemka z matiky, kdežto na vysoké zase zkouška z pevnosti a pružnosti materiálů). Vy do toho všeho procitnete a rovnou si s odporem uvědomíte, že vás čeká dlouhý, ohavný a hodně těžký den. Jenže zároveň cítíte, že vámi cloumá zimnice, máte plný nos a hlavu jako cent. Po krátké debatě se ženou nebo s maminkou se rozhodnete změřit si teplotu.

Třicet sedm pět. To je dost, i když teploměr se může mýlit. Přeměříte proto teplotu ještě jednou a tentokrát už je to třicet sedm sedm!

Vše je jasné. Lékaři vaši nemoc samozřejmě nazvou „zánět horních cest dýchacích“, protože chřipková epidemie zatím vyhlášena nebyla, což se stalo proto, že je to pro stát finančně nevýhodné. Na čemž nakonec nesejde, protože léčba je v těchto případech vždy stejná. S jistými problémy se dovoláte nejdřív na středisko, pak do zaměstnání (v případech, kdy je pro vás na nějaké zaměstnání ještě brzy, zavolá maminka do školy) a na obou místech oznámíte hlasem bezděčně přitlumeným a málem pohřebním, že jste někde chytili chřipku. Pak přijede usmýkaná obvodní lékařka, rovnou v kozačkách dojde až k vaší rozházené

posteli, nepřítomně vás vyslechne, podívá se na teploměr a položí pár vyloženě rétorických otázek. A o hodinu později už zavinuti do županu a za soucitu celé rodiny sedíte v křesle a sledujete nějaký starý krvák či kreslené filmy. Pravidelně dostáváte horký čaj s medem, citronem a zavařeninou. Jste tázáni, které jídlo bude mít to štěstí, že ho dokážete do svého trpícího organizmu vpravit. Vašeho čela se co chvíli jemně dotýká chladná dlaň. Někdo z rodiny zaběhne do lékárny a přinese vám aspirin (máme ti koupit šumivý nebo normální?), vitamíny v jásavě barevných krabičkách a k tomu ještě tlustou a neuspěchanou detektivku od Rexe Stouta. Vy se dodíváte na film, vezmete si léky, vrhnete na ženu (nebo na maminku) úsměv hrdiny umírajícího na kulometné střílně nepřátelské pevnůstky a jdete si do postele číst o líném tlustém detektivovi a jeho čiperném a soustředěném pomocníkovi. Venku je syrovo a hnusně, Bůh si tam právě zkouší příští potopu, zmoklí lidé po sobě vztekle poštěkávají a věnují se všelijakým zbytečnostem.

Takže když se to vezme za správný konec, taková chřipka může být moc dobrá věc!

Když už ovšem nejste v péči maminčině a manželku či přítelkyni jste si neopatřili, tak to tak idylické být nemusí. Jenže za to si můžete sami a nadávat na nešťastné viry není proč.

Něco docela jiného ale je, když umíráte.

Strašná přitom není bolest. Ta dříve nebo později odezní – buď účinkem léků, nebo pro ni prostě nezbude místo. Strašné je zůstat sám s věčností, s pádem do bezedna. Svět se buď smrskne v jediný bod, což jste vy sami, nebo vybuchuje v nekonečný prostor, který není ani nelítostný, ani zlý, jenom absolutně lhostejný. Vy jste nikdo a vaše místo je nikde. Můžete věřit v Boha, zároveň se nebát smrti a rouhavě se jí smát. Když se ale vašich rtů dotkne dech věčného nic, umlknete. Smrt také není strašná a krutá. Ta jen otevírá dveře, za nimiž je naprosté pusto.

A vy učiníte ten krok.

Sami. Vždy zcela sami.

Já se chvílemi ztrácel v černém oceánu, chvílemi se zase vracel k pobřeží reality. V té realitě to bylo horší. Bolest sídlila někde hned vedle a zatím jsem ji nevnímal, stejně jako nevnímáte rychlost reaktivního letounu při pohledu na dalekou zemi, ale bolest vás stejně jako ta země neodbytně přitahuje. Podlaha pode mnou se vlnila a kroutila a točité schody věže se do stropu zakusovaly jako vývrtka.

Mě není možné zabít. To prostě nejde. Felix říkal, že ve své funkci jsem nezranitelný. A já už jsem přece doma, ve věži, já jsem celník…

Proč zrovna celník?

Těsně před smrtí trochu hloupá myšlenka, ale právě ta se stala oním kousíčkem života, kterého jsem se křečovitě chytil. Proč právě celník? Kdo pro mě vybral tenhle osud, a proč?

Já nechci umřít, dokud na tohle nebudu znát odpověď. Rozhodně nemám v úmyslu někomu se mstít. Protože všechno napravit a nad všemi zvítězit nedokážu. Přinejmenším ale chci znát svůj osud. Proto musím přežít.

„To se ti nepovede," šeptla temnota. „Trp. Zavři oči a řekni si: Umírám. Řekni to a zavři oči. Nic už není důležité. To všechno zůstalo v životě. Usni."

„Leda hovno…!" zasípal jsem při pohledu na rotující a rozplývající se schodiště. „Nasrat!"

Srdce mi bije. Plíce dýchají. Mozek neodumřel.

Jsem ve své funkci. Jsem ve službě. A není tak jednoduché mě zabít. Jak to všechno funguje, nevím, ale když se mi rány hojí beze stop, tak se tohle zahojí taky.

Nejdřív se musí zastavit krvácení. Už dál nesmím ztrácet krev. To, co už proniklo do břišní dutiny, to všechno je třeba odstranit. Krev a lymfu vstřebat sliznicemi, vyčistit a pustit zpátky do oběhu. Potrhané tkáně a obsah střev je třeba vypudit. Obratle se taky musejí obnovit. Mícho,

srůstej! Střeva, obnovte se! Močový měchýři, zacel se! Ledviny, regenerujte!

Kdesi v mém nitru se hystericky rozchichotal chytrý chlapeček Kirill, jehož tatínek byl lékař. A tma souhlasně přikývla.

Ano, já to všechno chápu. Tkáně lidského těla regenerují špatně. A tak rychle, aby to předstihlo počínající prudkou sepsi, se neobnovuje vůbec nic.

Jenže já jsem přece funkcionál. Téměř voják. Celník musí být schopen jít do boje, dostat přímý zásah z bezprostřední blízkosti a vrátit se zpět na své místo.

To znamená, že si s tím musím poradit.

Strop začal rotovat rychleji, žár v břiše sílil, a tak jsem si dovolil pohroužit se do spásných temných vod zapomnění.

Když se mi vědomí vrátilo, pochopil jsem, že je to žízní.

Srdce mi zběsile bušilo. Tělo plápolalo a v břiše tepala bolest. Dýchání mi znesnadňoval odporný puch.

Jenže ve srovnání se žízní byly tohle zanedbatelné maličkosti.

Potřebuju pít. Šumivou minerálku. Horký čaj s citronem. Ledový nakyslý kvas. Ačkoli ne, to všechno by byla opatření jen částečná… Já se musím přisát přímo k hubici baterie, otočit kohoutkem se studenou vodou a lokat ledovou, železem a zatuchlinou zavánějící vodu. Padnout hubou do louže, chlemtat bahnitou a teplou zatuchlou břečku a nohama přitom odkopávat všechny případné konkurující bratříčky Ivanušky…

Voda je v prvním patře. Na stole. A ve druhém patře je plno vody v kuchyni a v koupelně…

Jedině žízeň mě mohla donutit, abych se pohnul z místa. Ležel jsem tváří k zemi, což bylo dobré už samo o sobě. Vypjal jsem ruce před sebe a pokusil se jimi přitáhnout. Nešlo to. Zaschlá krev mě přilepila k podlaze. Znovu jsem se pokusil posunout kupředu a bezděky se přitom zapřel nohama.

Pohnuly se, dokonce i ta přeražená. Podíval jsem se dolů a pod špinavou a zacákanou nohavicí šortek jsem zahlédl růžovou kůži, vroubenou proužkem hnědého strupu.

Daří se mi to!

Jenže potřebuju vodu. Tady nejde jen o to, že umírám žízní – najednou jsem naprosto jasně pochopil, že můj organizmus bezpodmínečně vyžaduje vodu také k tomu, aby regeneroval a vyplavil z těla produkty rozpadu tkání. Ještě hodinku dvě bez vody, a umřu! Napůl vyhojený, s uzavřenými ranami a obnovenými orgány. Umřu žízní.

Ke schodišti jsem se dostal za nějakých deset minut. Škrábal jsem nehty podlahu, zabíral i bradou, nohama jsem dokázal sotva pohnout, ale dostal jsem se tam a opřel se hlavou o první schod.

A uvědomil si, že po schodech nahoru se nedostanu. V žádném případě.

Zmocnilo se mě zoufalství, podobné psychickému stavu plavce, který tone metr od břehu. Několikrát jsem se pokusil dostat na první schod alespoň tu hlavu. Marně. Tělo už udělalo všechno, co mohlo.

Voda byla hned vedle. O dvě patra výš jsem vody měl doslova co hrdlo ráčilo. Jenže jsem k ní nemohl proniknout.

A napadlo mě, že když Mohamed nemůže dojít k hoře, musí se hora vypravit k Mohamedovi. Pro vodu je to přece docela snadné.

Pohlédl jsem nahoru. Ať už je ta věž zbudována, jak chce, uvnitř musí být nějaké sítě včetně vodovodního potrubí. Taková trubka může prasknout a voda pak poteče dolů.

Trubka musí prasknout.

Rozhodně jsem se nepokoušel dosáhnout toho silou vůle – jako nějaký pološílený senzibil, předvádějící své neexistující schopnosti. To ne. Nevydával jsem žádné myšlené příkazy, protože to by bylo jednoduše hloupé. Ležel jsem pod schody a čekal, až ve druhém patře praskne trubka a po schodech dolů radostně vyrazí proudy vody.

Za chvilku se ozvalo charakteristické šumění a na schodech se objevily první pramínky…

Ani jsem nečekal, až se první příval přežene a spláchne ze schodů špínu. V tuhle chvíli by mě nijak nezarazil ani špinavý potulný pes, který by nahoře na odpočívadle zvedl zadní tlapu, stejně jako by mě nezmátly připlouvající odpadky či třeba poloprázdný kanystr s bůhvíčím.

Přitiskl jsem se tváří ke schodu a hltal jsem a hltal čůrky, které mi tekly přímo do úst. Pil jsem a pil a pil. Voda omývala mé tělo a roztékala se po podlaze. Polykal jsem ji, padal do mdlob, znovu se probíral a znovu pil. Celý jsem se třásl, v nitru jako by mi sálala pec a já musel pít, abych její pekelný žár uhasil. Pak jsem najednou začal zvracet, a tak jsem s pitím na pár minut přestal. Taky jsem se několikrát pomočil a podělal přímo do kalhot.

Na to kašlem. Tělo ze sebe vyvrhovalo zničené tkáně a já mu v tom nehodlal bránit. Sračky jsou přece mnohem lepší než to nekonečné ticho, které čekalo přímo za prahem. A voda tekla a tekla a omývala jak mé ztýrané tělo, tak zaneřáděnou podlahu. Plameny v mém nitru pozvolna uhasínaly.

Vleže jsem se na místě celý svlékl a špinavé šatstvo od sebe nohou odstrčil. Poté jsem po čtyřech začal pomalu stoupat vzhůru. I v téhle poměrně stabilní poloze jsem se povážlivě potácel, ale už jsem byl schopen pohybu.

V prvním patře jsem si udělal přestávku a sežral všechno, co jsem tam našel: polorozteklé úlomky čokolády, oschlý salám a stejně oschlý sýr. Díky tomu jsem v sobě nashromáždil dostatek sil na další výpad směrem do druhého patra, do kuchyně. Tady jsem našel cukr, čokoládu a další salám. A kondenzované mléko! Plechovku jsem probodl kinžálem, který jsem dostal od Vasilisy. Musím jí za něj poděkovat…

Pak jsem se přímo u stolu uložil na podlahu a několik hodin si pospal. V mém těle se cosi dál obnovovalo a srůstalo, ale to už se mohlo odehrávat i bez mé asistence.

Ono je to opravdu těžké, zabít funkcionála.

Rozhodl jsem se, že od této chvíle budu mít v přízemí u každých dveří velkou láhev minerálky.

*

Z okna Smyčka vypadala stejně jako dřív. Nové pro mě bylo jen prostřílené listoví stromů a čerstvé bílé jizvy na kmenech. Zašklebil jsem se a promnul si břicho. Tam bylo také vidět bílou skvrnu neopálené kůže, velkou asi jako dlaň. Tak tady jsem před pár hodinami měl díru…

Ať jsem se ven díval sebepozorněji, nic podezřelého jsem zjistit nedokázal.

Zvedl jsem ruce a přiložil je k oknu. A pak jsem je prudce roztáhl, jako bych okno otevíral.

Někomu z odstřelovačů ukrytých v lese povolily nervy. Ozvalo se tiché mlasknutí, jako když plachý jinoch poprvé v životě políbí dívku. Po skle dolů pomalu klouzala olověná placička, z níž trčel ocelový hrot. Prohlédl jsem si kulku s jakýmsi nepřítomným zájmem a pak jsem neviditelnému střelci ukázal prostředník. Těžko říct, zda tady tohle gesto funguje jako u nás…

O sklo se rozplácla ještě jedna kulka.

Pokrčil jsem rameny a zavřel okenice. Takže to bychom měli, do Smyčky je pro mě cesta zarubaná. Jedině že bych se tam probíjel násilně. Pod rouškou tmy, s přístrojem pro noční vidění a ověšený zbraněmi… Blbost. Na místě obyvatel Země 1 bych v první řadě ke dveřím věže položil miny, pokud možno s možností odpálení z dálky, a do lesa bych posadil několik lidí s prstem na knoflíku. Ostatně několik velkorážních kulometů, zamířených přímo na dveře, by taky dokázalo udělat své.

Nejhorší na tom bylo, že o všech těch minách a kulometech jsem přemýšlel naprosto klidně a bez afektu. Po nějaké touze se mstít ani památky. Něco se ve mně

proměnilo. Už jsem se nechystal hrdinně bojovat. Jediné, co jsem si přál, bylo držet se od Smyčky co nejdál.

Taková kulka dokáže v hlavě vyvolat podivuhodné proměny i v případě, že vás trefí do zadnice.

Odešel jsem do koupelny a tam si nabral plný kbelík vody. Vyprané oblečení už se sušilo. Prasklou trubku jsem naštěstí opravovat nemusel, spásná díra se zatáhla sama. Vyzbrojil jsem se hadrem, v který jsem proměnil zbrusu novou košili, a začal jsem vytírat podlahu v přízemí. Špinavou vodu jsem po nepříliš dlouhé úvaze vyléval do Nirvány, aby to tam neměli tak alabastrově čisté.

Pokud nemám nějaké domácí práce rád, tak je to žehlení a mytí podlahy. Jenže zatímco otázku žehlení lze vyřešit tím, že člověk začne nosit džínsy a trička, mytí podlahy vás dokáže zbavit jedině služka. Anebo manželka.

Zrovna když jsem celou podlahu setřel poprvé, stál nad ní s mokrým hadrem a uvažoval, zda to nemám přejet ještě jednou, tentokrát načisto, někdo zaklepal na dveře. Ze Země 17, tedy z Rezervace.

Dobře jsem věděl, že je tam jen Koťa a Illan. Jenže čert nikdy nespí: Co když funkcionálové ze Země 1 vyslali do Rezervace přes jinou celnici partu zabijáků.

Přistoupil jsem ke dveřím a zaposlouchal se. Bylo tam ticho. Škoda že ve dveřích není špehýrka. Nemám já pro jistotu vyběhnout nahoru do prvního patra?

„Kdo je tam?“ zeptal jsem se.

„Nepřítel!“ vyštěkl popuzeně Koťa. „Co blbneš, Kirille?“

Chviličku jsem se rozmýšlel a pak položil další otázku:

„Vo čem byla ta tvoje poslední povídka? Myslím ta, cos ji vepsal do poznámek o mně – abys nezapomněl…“

Koťa chvíli zaraženě mlčel, až nakonec zkroušeně zamumlal:

„Neblázni, člověče… Nejsem tu sám…“

„Tak vo čem to bylo?“

„Vo sportovním tréninku!“ vyštěkl vztekle. „Vo tom, jak cvičit pružnost těla.“

Teprve teď jsem otevřel.

Za Koťovými zády stála Illan. Oba vypadali přesně tak, jak mají vypadat obyvatelé velkoměsta po čtyřiadvaceti hodinách, strávených v divoké přírodě: byli pomačkaní, ušmudlaní a utahaní.

Koťa na mě strašlivě zakoulel očima, asi jako puberťák, který si domů poprvé přivede děvče a jeho rodiče na to reagují sentimentálními vzpomínkami typu „proboha ty už jseš velkej, a to se to eště nedávno počurávalo do postýlky“.

„Jasně!“ řekl jsem. „Přesně tenhle článek pro Sport-Expres jsem měl na mysli… Tak račte dál.“

Koťa hupsnul do věže, kdežto Illan si mě nejdřív znepokojeně a podezíravě prohlédla a teprve pak ho následovala.

„Copak, děláš velkej úklid?“ zeptal se Koťa s pohledem přebíhajícím od mokré podlahy k hadru v mé ruce. „To bych do tebe neřek!“

U Illan jsem měl dojem, že si mě prohlédla s jistou úctou. Ženu nic nepotěší víc než muž uklízející domácnost.

„Musel jsem,“ konstatoval jsem krátce a popotáhl si slipy, protože jsem uklízel polonahý. „Hned jsem zpátky…“

„Počkej,“ zarazila mě nečekaně Illan. „Ukaž…“

Podívala se mi na břicho a potom mě obešla kolem dokola jako vánoční stromeček. Nakonec přidřepla a opatrně se dotkla mé holeně.

Trpělivě jsem vyčkával.

„To bylo ze samopalu?“ zeptala se a pohlédla na mě zdola vzhůru.

„Z kulometu.“

„Ty jsi…“ vstala a znovu si mě podezíravě změřila. „To se ti přece nestalo tady, že ne? Tys otevřel další dveře? A kam?“

„No tam.“

„Ty idiote! Idiote, idiote a ještě jednou idiote!“ Tvář jí znetvořilo neuvěřitelné zklamání. „My už jsme měli všechno připraveno… Měli jsme plán a potřebovali jsme jen otevřít na Zemi 1 průchod! A tys tam prostě vlez a je po všem, co? Že ten východ někdo střeží?“

Přikývl jsem.

„Teď věž ze všeho nejspíš pohřbí do betonu,“ řekla trpce Illan. „A všude nacpou miny a čidla a podobně. To už tady prý jednou bylo… Proboha proč ses do toho světa tak hrnul? Proč jsi nepočkal na nás? To sis myslel, že zrovna ty jsi ze všech nejtvrdší?“

„Aha – a proč ty jsi nepřišla za námi, když jsme se dostali do Kimgimu?“ odpověděl jsem na otázku otázkou. „Pročs nám neřekla všechno, co vo funkcionálech a vo Zemi 1 víš? Proč jste se na nás vrhli s klackama a nožema? Nepovažovalas náhodou za nejtvrdší ze všech sebe samotnou?“

Koťa znepokojeně koukal chvilku na mě a chvilku zase na ni.

„Máš pravdu,“ povzdechla si Illan. „Promiň. Asi pláču na špatném hrobě… Mohla bych se někde dát do pořádku?“

„Jak do pořádku?“

„No jestli bych mohla do koupelny.“

„Ale samozřejmě. Je to nahoře.“

Illan se letmo dotkla Koťovy ruky a vydala se po schodech do druhého patra. Já vychutnal blažený výraz Koťovy tváře a zeptal jsem se ho:

„Tak co, je to ženská, nebo dáma?“

„Jmenuje se Illan,“ odvětil krátce.

Překvapeně jsem na něj pohlédl, ale na nějakou kousavou odpověď jsem se nezmohl.

*

„Nejdřív jsem se z toho taky radovala jako dítě," řekla zamyšleně Illan.

Večeřeli jsme. V každém případě se den jak v Moskvě, tak v Kimgimu chýlil k západu slunce, takže k večeři mělo to naše stolování nejblíž. K mému úžasu se Illan i z mých staromládeneckých zásob proviantu podařilo udělat skoro domácí jídlo – jen musela Koťu vyhnat do Moskvy pro brambory a mraženou slepici. Takže jsme měli slepičí nudlovou polévku a jako hlavní jídlo pečené brambory a vepřové z konzervy. S lahůdkami nabízenými Felixovým restaurantem se to samozřejmě nedalo srovnat, ale musel jsem uznat, že bych tuhle večeři nevyměnil ani za tu nejluxusnější žranici.

„Chtěla jsem být lékařkou," pokračovala Illan. „Prostě to byl můj sen. Pracovala jsem jako ošetřovatelka a přitom jsem se šprtala… Doufala jsem, že se dostanu na Angvarskou lékařskou akademii. Angvar je zhruba tam, kde je váš Stockholm, náramně prestižní místo. Je to tam hrozně drahé, takové peníze bych prostě neměla, a tak jsem musela zkoušky udělat na výbornou, abych dostala stipendium a právo na bezplatné studium." Odmlčela se. „Myslím, že bych to dokázala. Jenže jednou jsem přišla do práce a na mém místě už seděla jiná dívka. A rodina, do níž jsem chodila, mě taky nepoznala. Nejdřív jsem si myslela, že mě chtějí vyhodit a nezaplatit, tak jsem se urazila a ztropila hrozný skandál. Jenže pak na mě zapomněli i přátelé."

„A nakonec i příbuzný," přikývl jsem.

„Jsem sirotek," odpověděla krátce. „Otec byl biolog, maminku si přivezl z Orientu, tehdy ještě úplně mladičkou dívenku… Říkal, že si ji musel vzít, aby ho nenarazili na bambusový kůl… Samozřejmě to myslel v legraci, měl maminku moc rád. Pak jezdili všude spolu – do Afriky, do Asie…, až se mi jednou nevrátili z Indie, máte tam u vás přece takový ostrov, ne? Ačkoli ne. Z Indonésie. Prostě se nevrátili. Vychovávala mě babička, ale ta nakonec taky umřela. A žádné jiné příbuzné jsem neměla."

„Promiň,“ zahuhlal jsem.

„Nejdřív se mi to opravdu moc líbilo,“ pokračovala Illan. „Nene, nejsem žádná husa a chápala jsem, že funkcionálové se nesmějí prozradit před lidmi a žít si, jak by se jim chtělo. Ale rozhodla jsem se, že budu mít svou kliniku. A taky jsem ji měla. Nebyla sice velká, ale dobrá. Předpokládala jsem, že tam budu léčit jak funkcionály, čehož ovšem nebývá zapotřebí, tak obyčejné lidi. Že ke mně budou jezdit pacienti z celého světa. Věděla jsem, že každému se stejně pomoct nedá, ale řekla jsem si, že se o to budu snažit… A pak jsem se zamyslela. Víte, Kirille, takhle to být nemůže… Porodní asistenti tvrdí, že nám jen pomáhají při zrodu, jenže tak to v přírodě nechodí.“ Usmála se. „Protože porodu předchází početí. Musí tu být nějaká síla, která nás v ty funkcionály promění. Musí v tom být nějaká logika: proč jste to zrovna vy a já. A musí to mít nějaký cíl.“

„Plno věcí na světě se přece děje bezcílně,“ namítl jsem. „Třeba chřipkovej virus se vás chytí úplně náhodou.“

„Naopak,“ ušklíbla se. „Chřipkový virus dává dobrý pozor, aby si vybral ty se slabou imunitou. Tohle jsem si nejdřív myslela taky, že v sobě máme nějakou predispozici. Jako to bývá ve škváru – člověk si žije úplně normálně a najednou bác, a je z něj superman! U vás je takových knížek všude plno. A u nás vlastně taky dost.“

„Protože tohle ‚bác, a je z něj superman‘ by chtěl každej,“ usoudil jsem.

„Jenže tak to není,“ pokrčila Illan rameny. „Ve skutečnosti zadarmo nikdo nic nedostane. To si třeba vypěstujete náramné svaly, ale přetížíte organizmus, zničíte si srdce a ztratíte čas, který jste mohl vynaložit na vzdělání, na čtení, na návštěvy muzeí či na cestování. Anebo se naopak stanete velkým vědcem, ale je z vás dýchavičný krátkozraký tlusťoch s hemeroidy. Kdežto my to máme všechno dohromady: Jsme silní, inteligentní, skoro nesmrtelní a nezranitelní… Kromě opratě nás nic neomezuje.“

„Opratě? Aha, rozumím.“

„A právě tohle se mi nechtělo líbit,“ pokračovala Illan. „Začala jsem se ptát. Felixe, Caje. Karity. Protože to jsou u nás v Kimgimu největší autority. Byla jsem se podívat i ve vašem světě nebo v Antiku. Všechno jsem si porovnávala a chtěla odhalit nějaké zákonitosti. Až mi okolí začalo naznačovat, že se zabývám pitominami. Že když jsem lékařka, tak mám sedět u sebe ve špitále a čekat, až přijdou pacienti, jednou si Caj dokonce postěžoval, že utrpěl nějaká zranění a mě že na klinice nenašel. Jaké by policajt mohl utrpět zranění…“

„No a pochopila jsi něco?“ zeptal jsem se. „Objevilas ty zákonitosti, co jsme zač a proč jsme takový?“

Jen zakroutila hlavou.

„Ne, to se mi nepodařilo. Ale dostal se ke mně do nemocnice bývalý funkcionál. Nějaké procento schopností mu zůstalo, a tak mě vycítil. Umíral. Caj se ho pokoušel zabít, ale on to nakonec zaonačil tak, že unikl – sám byl kdysi taky policista. Jmenoval se Petrid a pocházel z Antiku.“

*

Jmenoval se Petrid a narodil se ve světě, jemuž funkcionálové říkali Antik. Byl to svět ustrnulé utopie, svět Moora a Campanelly, přesně té utopie, v níž musí i nejchudší rolník mít alespoň tři otroky. A tento svět, z něhož by sociolog asi dostal hysterický záchvat, existoval a rozvíjel se, jenže ten rozvoj byl velice zvláštní. Kolonizována byla Afrika i Amerika, ale až do Austrálie to nedospělo a ponechalo ji to ve věčném spánku doby kamenné.

Petrid byl také otrok, ale pak se zúčastnil úspěšného povstání, získal práva svobodného občana a stal se

úspěšným statkářem. Jako čtyřicetiletý se proměnil ve funkcionála.

Jenže za dalších pět let zabil celníka, svou funkci opustil a unikl do Kimgimu. Neustále ho pronásledovali, a když se setkal s Illan, už byl hodně zmrzačený. A ta se pokusila ho zachránit. Illan uměla ledacos, i když technika na jejím operačním sále by u pozemského chirurga zřejmě vyvolala pobavený úsměv. Sešila mu protržená játra a odoperovala poškozenou slezinu; jinak to nešlo, protože bývalí funkcionálové jsou regeneračních schopností zbaveni nadobro. Petrid ale tu a tam přišel k vědomí a mluvil s ní. Chápal, že umírá a že ho už nikdo nezachrání, ale pořád se chichotal a vykládal nějaké nesmysly. O funkcionálech, kteří tahají kaštany z ohně, o úplně prvním světě, o tom, že je všechny oklamali, že on měl být císař nebo básník, o nedokonalosti světů, které jsou znetvořené jako krásné stromy vystavené ruce špatného sadaře. Illan z toho nemohla pochopit, jestli jen blouzní, nebo jestli opravdu něco ví. Pracovala, pokoušela se zachránit život, který z Petrida unikal, ale pořád s ním mluvila, protože se snažila jak udržet ho při vědomí, tak se od něj něco dovědět.

A pak přišel Caj.

Illan na něj křikla, aby nepřekážel. On jen pokrčil rameny, odhodil ji stranou, Illaniným skalpelem Petrida podřízl jako slepici a v klidu se vzdálil. Pokusila se mu v tom zabránit, ale dokonce i ve své funkci byla proti policajtovi bezmocná. Zabíjet a prát se nebyla její práce.

Od toho dne ale začala trénovat. Přes veškeré schopnosti, které v sobě měla, se začala učit umění sebeobrany. Brala hodiny karate a boje zblízka, šermovala a chodila na střelnici. Ostatní si toho všimli. Nejdřív se jí smáli, pak ji začali kárat a nakonec ji požádali, aby těchto pobuřujících aktivit zanechala. Byla z výchovně poznávacích důvodů ostrakizována, jak to pojmenoval Felix.

Skončilo to tím, že k ní přišel Caj a začal ji metodicky mlátit. Nene, on ji nechtěl zabít, byla to jen taková

výchovná debata. Jenže ho čekalo velké překvapení. Illan byla na takovýto vývoj událostí připravena a vylákala policajta do pasti. Nakonec ho zastavila dvěma výstřely z brokovnice přímo do obličeje.

„Dokonale jsem ho zaskočila. A asi jsem ho dokonce mohla zabít. Byl oslepený, oči mu vytekly a celý obličej se proměnil v krvavou kaši. Stačilo znovu nabít a dorazit ho. Jenže to jsem nedokázala, byla jsem taková krůta měkkosrdcatá. Tak jsem mu jen prostřílela kolena, aby mě nemohl dohnat. A odešla jsem. Přerušila jsem se svou funkcí kontakt. A odjela do města, kde žádní funkcionálové nebyli – to jsem věděla naprosto jistě. Usadila jsem se tam a začala tam pracovat. Je to sto kilometrů od Kimgimu a já měla pocit, že to je dostatečně bezpečná vzdálenost. Jenže já se nechystala věčně se jen skrývat. Měla jsem to štěstí, že jsem před smrtí zachránila takového kluka, šéfa místní pouliční bandy. Nic vážného, byli to jen takoví podměreční výtržníci. Dříve nebo později by se samozřejmě proměnili v normální gangstery, ale to jsem jim nedovolila. Vylíčila jsem jim, kdo jsou to funkcionálové, a přesvědčila je, že je to všechno naprostá pravda. Oni se rozhodli, že bojovat s nedotknutelnými funkcionály je mnohem lepší zábava než se navzájem třískat přes hubu a dopouštět se drobných krádeží v přístavu…“

„Je mi líto, ale tehdy jste mi jinou šanci nedali,“ řekl jsem jen.

„Je to moje vina,“ přikývla Illan. „Já jsem se… nakazila jejich metodou řešení problémů. Začali jsme na funkcionály útočit a pokoušeli se vzít do zajetí ty, co znali pravdu o první Zemi, ty, co funkcionály řídí a hlavně co je z normálních lidí vytvářejí.“

„To říkal už soudruh Lenin soudruhu Stalinovi, že vyvlastňování a banditizmus bez znalosti zásad třídního boje nám nepomůže,“ poznamenal jsem.

„To vopravdu říkal?“ podivil se Koťa.

„No… podle komunistický mytologie něco takovýho asi řek.“

Illan si odkašlala. Mýty minulosti ji patrně nezajímaly.

„Vykládej radši o Zemi 1,“ požádala mě. „Oni na tebe zaútočili? Jak se to stalo? A proč?“

„Země 1 je Smyčka,“ řekl jsem jí. „Svět, o kterým se tvrdilo, že je vo třicet pět let dál než my. Jenže to všechno je lež…“

21

Z nepřátel se přátelé stávají daleko méně často než naopak.

To je přírodní zákon. Všechno na světě směřuje od složitějšího k jednoduššímu. Život umírá, skály se rozpadají na prach, komplikované ornamenty sněhových vloček se rozpouštějí v kapky deště. Oheň během pár minut spolyká strom, který tu rostl několik desítek let. Lahvička s kyselinou během tří vteřin rozpustí barvy na plátně, na němž jeho tvůrce nechal polovinu života. Kulka v jediném okamžiku přetrhne nit života chlapce, kterého jeho matka nosila devět měsíců pod srdcem a dalších osmnáct let ho hýčkala, jak jen mohla. Jedno jediné slovo promění staré kamarády v zavilé nepřátele dřív, než stačí doznít. Asteroid, který přetne oběžnou dráhu planety, zahubí vše živé; výbuch supernovy spálí všechny její oběžnice; hmota a energie se neúprosně šíří prostorem a mění živoucí a kvetoucí vesmír v nehybnou nicotu.

Rozpad, zkáza a smrt jsou děje velmi prosté. Jednoduchosti vzdoruje jen život, který se proti těmto přírodním zákonitostem bouří. Traviny a zvířata si rostou a smrti a rozkladu si nevšímají. Taky lidé si žijí, aniž by o takových věcech přemýšleli. Navzdory jednoduchým a pohodlným zákonům přírody si navíc vytvářejí své vlastní vztahy, podstatně složitější, než jsou veškeré stroje, přístroje a mechanizmy, které sami vytvořili. Co je spalovací motor ve srovnání se spalující lidskou vášní? Jaký fotoaparát je schopen zachytit západ slunce lépe a úplněji než malířský štětec či básnické slovo? Copak výbuch jaderné bomby

může být ničivější než Čingischánova zběsilost či Hitlerovo šílenství?

Člověku je vlastní zkáze vzdorovat. V tomhle odvěkém a lítém boji, v němž nelze zvítězit, ale v němž nesmíme ani ustoupit, spočívá samotný smysl naší existence.

A přesto je to velmi těžké – stát se přítelem včerejšího nepřítele. A ještě těžší je ho za toho přítele opravdu považovat.

*

Vylíčil jsem Illan všechno, co jsem se stačil dovědět. Začal jsem politikem a jeho prosbou najít a otevřít Smyčku. Stručně jsem jí vylíčil i svůj příchod do Nirvány. Zpočátku poslouchala skoro bez zájmu a ožila až ve chvíli, kdy jsem začal mluvit o Nastě. Země 1 ji však v každém případě zajímala mnohem víc.

„Přesně tohle jsme si mysleli," přikývla, když jsem skončil. „Samozřejmě tu musel být někdo, pro koho je to výhodné. Takoví se najdou vždycky!"

O tomhle jsem si já myslel něco docela jiného – vždycky se najdou jedině pitomci – ale hádat jsem se nechtěl.

„No a co se chystáš podniknout teď, celníku? Už jsi o tom přemýšlel?"

To je samozřejmé, že jsem o tom přemýšlel…

„Hlavně to nechce žádnou válku! Ani guerillovou. Nejdřív to musíme říct i jinejm funkcionálům. Vysvětlit jim, že naše světy jsou jen kotce pro pokusný krysy."

Zaškaredila se:

„Myslíš? A k čemu to bude dobré?"

„Všichni společně budeme schopný se jim postavit. Na co stačej funkcionálové ze Země 1, na to stačíme taky."

„Nestačíme. Protože jedině oni jsou schopní měnit lidi ve funkcionály."

„To snad. Jenže naše světy je zajímaj jenom jako pokusný laboratoře. Třeba takovej Antik. Tam si klidně experimentujou s otrokářskou společností. No nemám pravdu? A pokud tahle zvláštnost jednou zmizí, tak je to přestane zajímat. U vás je zaujala zase absence větších států."

„Ale zajímá je taky technický pokrok. A ten se v Antiku zastavil na úrovni mechanizmů. V teokratické Pevnině zkoumají tamní všeobecný důraz na biologické programy."

„No právě!" přikývl jsem horlivě. „Přesně k tomuhle potřebujou celnice – aby se ze světa do světa nedostávaly zakázaný technický a vědecký vymoženosti. Protože kdyby se Antiku dodala železnice a parní mašiny, vašemu světu elektronika a spalovací motory…"

„To by nešlo, nemáme ropu."

„No dobře, tak aspoň elektroniku a elektromotory. Tady jde zkrátka vo to, že když se jednou poruší čistota experimentu a světy se začnou měnit, tak už pro Zemi jedna nebudou k ničemu. A jim nezbude než nás nechat na pokoji. A hledat si jiný pokusný objekty."

„Jsi si jist, že hledají právě tohle?" zeptala se Illan. „Co když nás jednoduše vyrábějí?"

Celý jsem se ošil a zakroutil hlavou:

„Tím jsem si jistej. Jak bys chtěla vytvořit svět bez ropy? To bys jako zasahovala do geologickejch procesů před miliónama let? Cestovat v čase neuměj. A i kdyby uměli – horama nepohnou a atmosféru taky nezměněj. Oni hledaj, Illan. Jejich celníci jsou možná dál než my a uměj vyhledávat světy na objednávku. Anebo je jich mnohem víc, a víc světů dokážou najít právě proto. Kirill Alexandrovič se prořek, znaj mnohem víc obydlenejch světů než my."

„Takže ty navrhuješ, abychom technologie různých světů promíchali?"

„Jasně, je třeba narušit čistotu experimentu," ušklíbl jsem se. „Představ si, že konáš chemický pokusy. Na hořáku se ti pomaličku prohřívaj čistý roztoky. A najednou někdo

přijde a potají ti kapaliny z pěti zkumavek promíchá. Co ty na to?“

„Za prvé by některá z těch zkumavek mohla vybuchnout,“ upozornila mě. „A za druhé chemik znehodnocené roztoky vylije a zkumavky vypláchne.“

Nastalo tíživé ticho.

„Ale kde berou takový možnosti?“ zeptal se naprosto zdrcený Koťa. „To u nás chtěj vyvolat jadernou válku?“

Pokrčil jsem rameny.

„A proč ne? Jak můžeme vědět, nakolik ovládaj politiky? Někdo třeba kejvne, rozpoutá jadernou válku a za to se mu dostane slíbenýho útočiště v jiným světě, na Zemi 1.“

Illan si povzdechla a řekla:

„Rozhodně si nemysli, Kirille, že jsem proti tvému plánu. Něco na něm je. Jenže sám nic nedokážeš. Nejdřív tě musí podpořit většina funkcionálů. A zahájit válku proti Zemi jedna.“

„Ty myslíš, že ji nezahájej?“

„A k čemu by jim to bylo, Kirille? Válka je přece především otřes, a to pro všechny světy. Komu by se chtělo dočkat se toho, že klidně a hladce běžící život se najednou sesype a všechno kolem se zblázní? Jedině těm, co nemají co ztratit. Kdežto funkcionálové co ztratit mají. Zatraceně mají!“

„Ale to je přece potupa – uvědomovat si, že jsi jen pokusnej králík!“

Snad vůbec poprvé na mě pohlédla se sympatiemi:

„Přesně tak. Tohle si myslím taky. Jenže se obávám, že většina z nich si to uvědomuje a stejně nedělá nic, radši zatne zuby.“

„No dobře,“ přikývl jsem. „Tak co navrhuješ ty? Máš nějakej plán?“

Chviličku se mi zdálo, že teď něco podstatného řekne, ale ona jen zakroutila hlavou.

„Půjdu k Felixovi,“ rozhodl jsem se.

„To nepomůže. Už jsem přece říkala…“

„Jenže to ještě nevěděl nic vo Zemi 1!“

„A jsi si tím jist?“

Zauvažoval jsem a musel uznat, že takovou jistotu nemám.

„Možná bych teda nejdřív moh promluvit s ostatníma funkcionálama,“ navrhl jsem váhavě. „A když mě podpořej, tak se teprve vypravit k němu…“

„Jak si můžeš myslet, že takového nováčka někdo podpoří? Felix je vážený muž s velkou autoritou…“

„No jasně, a ještě ke všemu se u něj všichni výtečně stravujou.“

„To je taky pravda. Ale nejdůležitější je, že jakmile začneš popichovat lidi, nebude ti nakonec věřit vůbec nikdo. A Felix ti to nezapomene.“

„No tak teda půjdu rovnou k němu!“

„Ty jsi ale moula! A co když on sám sem přišel ze Země 1? Co když všechno v Kimgimu kontroluje právě on?“

Koťa, který znepokojeně koukal z jednoho na druhého, najednou vyskočil:

„Už dost! Nechte toho! Hlavně se nehádejte a myslete na to, že všichni máme stejnej cíl! Zabránit tomu, aby se nám někdo hrabal v životech!“

„My se přece nehádáme,“ ubrala Illan okamžitě na důrazu. K svému vskutku hlubokému úžasu jsem si uvědomil, že Koťovo osobní kouzlo na ni platí stejně jako na sedmnáctiletou gymnazistku odkudsi z venkova. „Jedno ale pochopit musíš, Koťo…“

„Já nic chápat nemusím a ani nechci! Pokud se tady teďka pohádáme, tak z toho nic dobrýho nevzejde!“ Koťa hrdě vztyčil hlavu a blýskl brýlemi. Jeho hlas najednou zněl vyloženě mentorsky: „Především je třeba všechno promyslet. Zvážit pro a proti každýho jednotlivýho řešení. A teprve pak jít vyjednávat s Felixem nebo pořádat nějaký partyzánský hrátky!“

„Souhlasím," řekl jsem s úlevou. Ze všeho nejvíc by mi vadilo, kdyby někdo začal trvat na tom, že je třeba okamžitě zahájit válečné operace. Protože umírat se mi opravdu nelíbilo, nelíbí a líbit nebude.

Illan bez valného nadšení přikývla.

„Ty by sis nejdřív měl vodpočinout, Kirille," pokračoval Koťa. „Trochu se z toho sebrat. Chvilku dělej jenom toho celníka! Určitě ti tu někdo věčně klepe na dveře a ty pořád jen brousíš ze světa do světa!"

„Protože svý okolí musím řádně prozkoumat," odrazil jsem jeho námitky. „To je moje profesionální povinnost."

„No dobře, ale nějakej ten odpočinkovej čas si budeme muset vzít všichni," nedal se Koťa. „Abysme se vzpamatovali. My s Illan se teď chystáme zajet ke mně do Moskvy a na pár dní si vorazit. Slibuješ, že bez nás tu zatím nic nepodnikneš?"

Pohlédl jsem na ně a jedovatou poznámku o povaze jejich odpočinku rychle spolkl.

„Slibuju."

*

K večeru se začali hrnout návštěvníci.

Nejdřív z Moskvy dorazili jeden po druhém tři muži, mířící do Kimgimu. Dva jsem neznal, třetí byl populární televizní reportér. Další byla slečinka, taky z Moskvy, která chtěla do Rezervace. Svlékla se donaha, vykoupala se, potom jen tak vyzunkla celou láhev drahého šampaňského a zase šla zpátky.

Pár zákazníků dorazilo i z Kimgimu. Jako první tu byli starší manželé, kteří mířili naopak do Moskvy a zdvořile se mě vyptali, které z nejbližších kin bych jim doporučil. Poradil jsem Vesmír na Výstavě úspěchů národního hospodářství. Pak přišel ostýchavý mladík inteligentního zevnějšku (s ohledem na ducha Kimgimu by ale asi bylo

přesnější říct „aristokratického“) a zamířil na Šeremeťjevo 2. Napadlo mě, že výraz „vypadal jako z jiného světa“ je mnohem přesnější, než jsou ti, kdo ho používají, vůbec ochotni připustit.

Z Nirvány a Smyčky přirozeně nepřicházel nikdo. Musím se přiznat, že po jistou dobu jsem čekal Vasilisu. Dokonce jsem si najednou uvědomil, že zrovna teď asi dumá o tom, zda má vyrazit, nebo ne. Pak ovšem pocit brzké návštěvy zmizel.

Takže si to rozmyslela.

V Moskvě začalo pršet. V Kimgimu začalo sněžit. Vybavil jsem si svůj byt, v téhle chvíli prázdný a smutný. A moskevské ulice, po nichž spěchají pozdní chodci. I útulné dvorky Kimgimu a šplouchání studených vln, v nichž se skrývají obrovské chobotnice.

Že bych zašel k Felixovi? Ne, rozhodně ne proto, abych mu něco vykládal, jen se najíst a napít… Jenže to nejde. Neudržel bych se a začal se o tom bavit.

Ačkoli – máme tu ještě jednu možnost, jak povečeřet na příjemném místě, a navíc i v zajímavé společnosti… S mírnou zlomyslností jsem vylovil vizitku politika Dimy a vymačkal číslo.

„Ano!“ ozval se osobně a já pochopil, že mi byla prokázána ta čest mít k dispozici jeho soukromý mobil.

„Tady Kirill,“ představil jsem se. „Z celnice.“

Nejdřív bylo chvíli ticho. Následoval opatrný dotaz:

„Zboží… už dorazilo?“

„Ano, už jsem to proclil,“ pronesl jsem s potěšením a zapojil se tak do hry „dobrý den, soudruhu poručíku“. „Jenže vznikly problémy. Bylo by dobrý se sejít. Možná někde v restauraci.“

„Pošlu pro vás auto,“ řekl Dima. „Až bude na místě, zavolám.“

Vyšel jsem do patra a dal si sklenku koňaku. Pohlédl jsem na ostankinskou televizní věž, která byla ve Smyčce osvětlená úplně stejně jako u nás. Nato jsem postál u okna

do Rezervace a nadýchal se čerstvého mořského vzduchu. Na noc budu vždycky otevírat jedině tohle okno.

Politik se ozval mnohem dřív, než jsem očekával.

„Auto máte za dveřmi," řekl mi. „Řidič se vám prokáže mou vizitkou."

Hra na ilegály pokračovala. Chudáci důstojníci státní bezpečnosti, kteří do funkcionálských tajů nebyli zasvěceni! Co ti se napátrají, s kým to Dima mluvil a kam potom poslal auto. A nic nezjistí…

Seběhl jsem po schodech dolů a vyšel z věže ven. Vizitku, kterou mi řidič ukázal, jsem prozkoumal se smrtelně vážnou tváří. S lehkou závistí jsem se podíval za halasící mladou partičkou, která si bez ohledu na chlad a déšť kamsi vesele vykračovala. Co na tom, že za chvilku budou nasávat kyselé pivo někde v laciném bufetu? Rozhodně jsou na tom líp než já. Protože nevědí, že náš svět je jen pokusný pozemek.

Mnohem příjemnější než na ilegály je hrát si na špióny. Protože špión operuje v cizí zemi, kdežto ilegál ve vlastní, a navíc okupované.

Jenže já neměl na vybranou.

*

Pro schůzku politik vybral restauraci s kuchyní neexistujícího státu Tibet. Ostatně bylo vidět, že majitelé restaurace s pekingskými mocipány rozhořčeně nesouhlasí – všude po interiéru visely tibetské vlajky a další atributy státnosti. Bezděky jsem si pomyslel, že v mé situaci v tom lze hledat jistý symbolický význam.

Bodyguard mě odvedl do malého salonku, okamžitě zase odešel a pečlivě za sebou zavřel dveře. Dima už seděl u stolku.

„Posaďte se," řekl mi. V jeho úsměvu se zračilo napětí, ale jinak se tvářil přátelsky. „A poslužte si, je tu vynikající

tibetská kuchyně. Doporučuji tygří krevety v nálevu. A velice svérázné víno.“

„Tygří krevety?“ Několik vteřin jsem v duchu listoval v učebnicích zeměpisu a biologie. „To je originální. A netušil jsem, že by v Tibetu rostla taky vinná réva…“

Dima pokrčil rameny:

„V životě jsem tam nebyl. Ale je to směs normálního vína a saké. Takže pokud tam roste, asi jí moc nebude…“

Hádat jsem se nechtěl. Mým přáním ani tolik nebylo najíst se a napít, jako si spíš s někým popovídat, ale ty krevety byly dobré, myslím, že by je schválil i Felix, no a víno, to mi připadalo přinejmenším originální. Politik se taky pustil do jídla, ale zároveň mi mezi jednotlivými sousty dokázal odvyprávět průběh dnešního zasedání Dumy, kde jeho frakce bojovala proti schválení antilidového zákona, ale nakonec ho zablokovat nedokázala. S jakýmsi nezvykle unaveným cynizmem jsem si pomyslel, že taková menšinová frakce si opravdu může krásně dovolit pranýřovat každý protilidový zákon. A menšinové frakce to dělají rády a s chutí. Jakmile se ale dostanou k moci, všechno se najednou změní…

„Otevřel jsem dveře do Smyčky,“ řekl jsem a chytil krevetu za ocásek, který trčel z nálevu ven. „Tohle je teda fakt dobrý! Takže jsem se do té Smyčky dostal. Proboha ale kdo vám nakukal, že tam je čas vo pětatřicet let dál?“

„Já neřekl přesně třicet pět. Je to tak plus mínus…“

„Jenže ten čas je tam pozadu.“

„Cože?!“ Dima ztuhl. Pak usrkl vína a podíval se kamsi skrze mě.

Jasně jsem si uvědomoval, jakou rychlostí teď pracuje jeho mozek. Natvrdlíci se v politice obvykle neprosadí, obzvlášť v naší. A také v ní není místo pro altruisty. Teď se Dima pokoušel pochopit, jaký užitek může ze Smyčky mít za těchto okolností.

„Nelamte si s tím hlavu," vysvobodil jsem ho. „Na Smyčku můžete s klidem zapomenout. Už jste někdy slyšel něco vo Zemi 1?"

„To je hypotetický svět, odkud přišli první funkcionálové," odpověděl bez rozmýšlení Dima. „Jeho existenci ovšem všichni vyvracejí…"

A pohlédl mi do očí.

„Přesně tak," přikývl jsem. „Přesně tohle je Smyčka. Jako laboratoře ho využít nemůžete, protože pro ně jsme pokusný králíci my. Země 1 prostě experimentuje ve všech světech, který objeví. Nevím, jak to dělaj, ale nějak se jim daří usměrňovat jejich vývoj, jak si sami usmyslej. Pokud tomu dobře rozumím, tak u nás zkoušej existenci a princip supervelmocí."

Přísně vzato mě to s těmi supervelmocemi napadlo až v téhle chvíli. Když jsem ale viděl, jak to politika zaujalo, začal jsem tuhle myšlenku rozvíjet:

„Nejdřív si vyzkoušeli, co to udělá, když mezi dvěma antagonistickýma velmocema nastane rovnováha sil. Jenže tuhle variantu zřejmě úplně vytěžili, a tak Sovětskej svaz rozvrátili a zkoušej si, co to udělá s Amerikou jakožto s jedinou supervelmocí. Kdežto u nás se zaměřili spíš na rozvoj techniky."

„To bych ani neřekl," namítl politik. „Kosmonautika u nás prakticky skončila."

„Protože ji nepotřebujou. Kdyby se někde skutečně podařilo vybudovat mimozemský osady, tak by se mohly vymknout zpod jejich kontroly. Zato taková elektronika…"

„A víš to určitě?" skočil mi hned do řeči Dima.

„Ne, jen předpokládám. Ale můžu se mejlit."

„A co… vaši? Jak to snášejí, že si z nich někdo udělal pokusná zvířátka?"

„Jako funkcionálové?" Pokrčil jsem rameny. „To nevím. Ale řek bych, že ty se bouřit nebudou. Protože kdo z nich udělal mistry? No přece ty ze Země jedna! Takže za prvý jsou jim vděčný a za druhý se jich bojej. Protože kdo z vás

funkcionála umí udělat, ten si svůj dáreček zase může vzít zpátky.“

„Krucipráce, ale to je úplně jako u nás v politice!“ spráskl Dima teatrálně ruce a poněkud křečovitě se rozesmál. „Nojo. Tak co budeme dělat? Taková síla – a vyplýtvá se bez užitku. Doufám, že mi rozumíš. Mě zajímá jen to, jak vaše možnosti využít ve prospěch celé země.“

Neurčitě jsem zamručel.

„Ty mi nevěříš?“ Politik se zvrátil do opěradla křesla a zpytavě se na mě zadíval. „To bys neměl. Jistě, politika je hazardní hra bez pravidel. Jenže moc na rozdíl od peněz není zajímavá sama o sobě, ale vždy jen společně s reakcí okolí. Moc je vždycky ctižádost. Politika ostatní musejí buď milovat, nebo se ho bát. V každém případě si ho však musejí vážit a chválit ho. Proč by člověk měl bažit po moci, když předem ví, že pro dějiny zůstane jen zbabělým přizpůsobivcem, kapitulantem, mrťafou a slabochem? Když by se na něj vzpomínalo ne za to, co vykonal, ale jen a jen za to, co natropil? To by mě nebavilo! Dobře se najíst a vyspat jde i bez politiky. Tisíce lidí si tohle včas uvědomí a do politiky se prostě necpou. U nás si ale bohužel poměrně mnozí pletou politiku s podnikáním. Což ale není můj případ. Ve mně odjakživa bylo víc ctižádosti než stupidní lakoty.“

„Heleďte, ale tohle vám nikdo věřit nebude,“ vyhrkl jsem upřímně. „Tohle normální lidi nevěřej žádnýmu, kdo se dostal k moci. Protože u nás je to zařízený jednoduše – lidi jsou zvlášť a politika taky zvlášť. Jedna známá chovatelka psů mi vykládala, že když si k ní pro štěně přijedou nějaký zbohatlíci z Rubljovky, tak její toho pejska rovnou líto. Protože normální člověk si vo těch z Rubljovky automaticky myslí, že jednoduše nejsou ničeho dobrýho schopný. Dokonce ani postarat se vo psa.“

„Já vím, Kirille, i když na Rubljovce nežiju. Proto taky potřebuju zázrak. Od vás funkcionářů.“

„A co konkrétně? Sílu?“

„V čem spočívá síla?“ otázal se Dima rétoricky. „Ve svalech? V penězích? V informacích? V osobním kouzlu? Síla může vypadat všelijak. A je třeba umět jí využít v jakékoli podobě… Můžu já se na účet jiných světů například obohatit?“

„Jako že byste skrz věž tahal nějaký zboží jako pendler? To sotva. Protože vám ho tam proclej.“

„To vím. A informace ze Smyčky nezískám žádné. No,“ zaváhal na okamžik, „nemohl bys mi třeba pomoct v něčem jiném?“

„Potřebujete někomu dát přes hubu?“ zeptal jsem se. „Nic jinýho pro vás udělat nemůžu.“

Politik se rozesmál.

„Ale můžeš. Ještě jsou tu technologie.“

„Země je přece ze všech nejrozvinutější.“

„To bych neřekl. Je tu třeba Pevnina.“

„Jenže přesouvat neznámý technologie ze světa do světa je zakázaný.“

„A kdo to zakázal?“ Dima pohlédl na láhev s vínem, ale nalil si minerálku. „Ti, co na nás konají pokusy? Co myslíš, Kirille, je rozumné, když jeden pokusný delfín druhému říká: Z klece utíkat nesmíme, protože ošetřovatel to zakázal?“

„To rozumný samozřejmě není. Jenže já se bojím, že jiný funkcionálové mi neporozuměj.“

Politik zamručel. Pak zatočil sklenicí, usrkl a řekl:

„Ono je to zkrátka pořád stejné… Když jsem v politice začínal, tak jsem si myslel, že jsem schopen něčeho dosáhnout. Samozřejmě pro sebe, ale taky pro vlast. A přísně vzato pro celý svět. Jenže pak jsem se dověděl pravdu. Že nejdůležitější na světě nejsou ani naši vůdcové, ani prezidenti Spojených států. Protože jsou tu ještě mistři. A ti ne že by snad rovnou vládli, ale že jejich názor se respektuje. Je to prostě taková naplněná rusofilská noční můra o zednářích… Teď konečně chápu, k čemu to ti mistři

všechno potřebují… Co myslíš, můžu já teď jít za prezidentem a všechno mu to říct?“

„Jak já mám vědět, co můžete a co ne,“ řekl jsem. „Mě by tam nepustili určitě, a jak je to s váma, to nevím.“

„No a když budeš chvilku mluvit vážně?“

„Fakt nevím. Třeba to tam úplně nahoře už dávno všechno vědí. A vy jim tak nic nového nezjevíte. Ale i kdybyste zjevil – tak co? Uspořádaj snad celosvětovou šťáru na funkcionály? Nebo začnou věže bombardovat jadernejma pumama? K čemu by to bylo dobrý? Kdo to stihne, ten zmizí v jiným světě. A ty ostatní se přikrčej. Vy je přece od obyčejnýho člověka rozeznat nedokážete. Takže voni jsou ve výhodě.“

„Přesně tohle se mi na tobě líbí,“ skočil mi zaujatě do řeči, „že pro tebe to pořád ještě jsou ‚oni‘ a ne ‚my‘. Takže ty si myslíš, že bojovat proti nim nemá smysl?“

„Normálníma metodama ne. To je jako sekat sirup sekerou. Víte třeba, jaký jsou možnosti takovýho porodníka-funkcionála? Třeba Natálie Ivanovový?“

„Nevím.“

„No vidíte – a ta možná přišla právě ze Země 1. Co se asi stane, když ji zkusíte sebrat? Co když najednou i ty největší drsňáky z vašeho komanda vočaruje a poštve je zrovna na vás? Co když dokáže přežít i atomovej výbuch? Běžný funkcionálové jsou vždycky připoutaný k nějakýmu objektu, ale u ní si teda jistej nejsem. Vy prostě síly takovýho nepřítele odhadnout neumíte a nikdy to umět nebudete. Vy ani nevíte, na kterým mocenským postu můžou některý z nich sedět. Přijdete s hlášením k prezidentovi – a von je třeba sám ze Země 1!“ Odmlčel jsem se a pak jsem dodal: „A jak mám třeba já vědět, co jste zač vy? Jste politik Dima? Nebo taky funkcionál ze Smyčky? Co když jen zkoušíte mou spolehlivost a právě proto mě přemlouváte, abych porušoval celní předpisy?“

Dima dopil vodu, povzdechl si a řekl:

„Takže teď konečně chápeš, Kirille, co je to politika… Já abych šel. O účet se nestarej, už je zaplaceno.“

Už ve dveřích se otočil a dodal:

„Já nejsem ze Smyčky. Jsem odsud, Pozemšťan. Ale stejně mi nevěř, protože věřit se nesmí nikomu.“

„Víte, jak to říkal Müller v Sedmnácti zastaveních jara?“ neudržel jsem se: „Věřit se nesmí nikomu, ale mně ano.“

„Müllerovi věřit můžeš,“ odpověděl mi. „Mrtvým se věřit dá.“

Zavřel za sebou dveře a já na ně pohlédl, jako by na nich měla zničehonic vyvstat nějaká moudrost. Dal jsem si ještě trochu vína.

Politika mi bylo líto. Ten opravdu ze žádné Smyčky není. Je mladý, ambiciózní, pokouší se najít kouzelnou hůlku a s její pomocí se vyškrábat až na samý vrchol moci. Národní idea… Pche! Jakou asi národní ideu mohou mít bílé myšky v kleci? Jedné budou píchat injekce, druhá poslouží jako žrádlo pro krajtu a pár jich nechají, aby se množily a přivedly na svět další bílé myšky…

Kouzelné hůlky už nejsou. Došly.

V dětství jsem velice rád četl. Teď už čtu o dost míň – tu a tam nějakou detektivku, sci-fi, nějaký ten módní román… Ale jako dítě jsem četl opravdu rád. Rodiče mě to naučili. Pohádky, sci-fi… Takže v kouzelné hůlky taky věřím. A s radostí bych nějakou Dimovi dal, jen ať to zkusí. Horší už to nebude.

Anebo mám raději být optimista? A naopak připustit, že to může být ještě horší?

Dopil jsem víno a sklenici odsunul stranou. Věru podivné pití. Takové exotické…

A najednou mě napadlo, že dnes ráno se z Turecka měli vrátit rodiče.

*

Už přes tři roky jsem žil sám. Přísně vzato to byla jen a jen zásluha rodičů samotných. Já bych na vlastní byt šetřil ještě dobrých deset let. Oni mi ten byt darovali a z domova mě vlastně vypoklonkovali. Zpočátku jsem se na ně dokonce trochu zlobil, a to i přes veškeré výhody, jež samostatné bydlení přináší. Pak jsem se porozhlédl po přátelích a známých, kteří naopak ještě bydleli doma, a pochopil jsem, že ti moji předkové samozřejmě měli pravdu: Jakmile vyrostete ze školních škamen, život s maminkou a tatínkem vás jen kazí. Nevadí, že vyděláváte slušné peníze a rodiče třeba dokonce živíte – jakmile dál bydlíte u rodičů, přestanete dospívat. Přebíráte jejich názory i jejich životní styl. Sebe sama konzervujete do podoby otce v mladším vydání. Tohle je dobré a opravdu to funguje jedině v rolnických rodinách, a i tam jen v případě nejstaršího syna. Proto taky ve všech pohádkách úspěchu dosahují mladší synové, kteří musejí z domova odejít někam rovnou za nosem. Tisíce těchto mladších synů se na cestách ztratí, ale někteří z nich si svého modrého ptáka přece jen chytí. K pracovitým nejstarším synům, hrbícím se nad pluhem na rodné hroudě, takový modrý pták obvykle nezalétne…

Stál jsem u vchodu domu mých rodičů, kde jsem strávil celé dětství, a díval se do oken. Stmívalo se. V kuchyni už se svítilo.

Chápal jsem, že až tam přijdu, tak mě nepoznají, stejně jako mě nepoznali v telefonu.

Ale stejně jsem musel vyjet výtahem nahoru a zazvonit u jejich dveří. A proč?

Protože se něco měnilo. Něco se mělo stát. To jsem si uvědomoval. A zmocnil se mě nedobrý pocit, že je dlouho neuvidím. Možná už vůbec nikdy.

Kód u vchodu zůstal naštěstí stejný. Vstoupil jsem dovnitř a přivolal výtah. Na Galku z prvního patra, která zrovna sbíhala po schodech, jsem se díval naprosto klidně. Kdysi dávno, někdy v osmé třídě, jsme se právě tady u

výtahu líbali… Změřila si mě opatrným pohledem a vyšla z domu.

To je v pořádku, Galjo, já nejsem ani maniak, ani zloděj…

Výtah přijel. Vystoupil jsem z něj v našem patře, chviličku počkal a teprve pak stiskl tlačítko zvonku. Kroky uvnitř se ozvaly prakticky okamžitě – a já byl najednou přesvědčený, že rodiče si mě pamatují. Že o mě mají starost. Že mě čekají. A určitě mě poznají.

Dveře otevřel otec. Otevřel hned, aniž by se předtím podíval špehýrkou ven. Což je hrozný zvyk, za který mu nadává maminka i já.

„Co si přejete, mladý muži?“ zeptal se mě přívětivě.

Díval jsem se na něj a najednou mě napadlo, že zestárl. Přestože teď byl krásně opálený a bylo na něm vidět, že si dobře odpočinul. Za poslední rok prostě zestárl, i když se hlídá, sportuje, alkoholu neholduje a zakouří si jednou za měsíc, když se sejde s partou kamarádů. Jako by mi někdo stáhl nějakou roušku z očí a já si uvědomil, že mí rodiče už opravdu nejsou mladí. Však jejím taky hodně přes padesát…

„Dobrý večer,“ pozdravil jsem. „Já… já bych potřeboval mluvit s Kirillem.“

„S jakým Kirillem?“

„Bydlí tady Kirill Maximov?“

„No…“ Otec se zamyslel. „Maximov jsem já. Ale já se jmenuju Danila.“

„Vy?“ Stále jsem na něj upřeně zíral a poškrábal se na obočí rozpačitým gestem člověka, který pracně hledá slova. „To ne, Kirill je můj vrstevník. Sloužili jsme spolu na vojně, ale já ztratil adresu. Vím jen, že žije někde v téhle čtvrtí. Tuhle adresu mi dali na informacích. Takže syna Kirilla nemáte?“

V jeho tváři se mihlo cosi jako starý ale stále ještě nezhojený smutek.

„Ne, mladý muži.“

„Ani synovce?“ hrál jsem svou roli dál. „Takže taky ne. Promiňte, to asi bude nedorozumění…“

Do předsíně vstoupila i matka. Nestačil jsem koukat – ta naopak vypadala mladší, než jsem si ji pamatoval! To by člověk nevěřil. Spíš by si myslel, že porod a péče o dítě ženě na kráse nepřidají…

„Co se děje, Danilo?“ zeptala se.

„To je omyl,“ odpověděl jí, aniž se otočil. „Tady ten mladík hledá nějakého Kirilla Maximova a na informacích mu dali naši adresu…“

„Nezlobte se, že jsem obtěžoval,“ zamumlal jsem.

Ale otec se na mě díval dál – snad s jistou váhavostí či pochybami. Nebo možná zamyšleně. Jsem mu podobný, on své rysy v mé tváři zaznamenal a to ho vyvádělo z konceptu.

Podobně se na mě zadívala i matka. Jistě, ta musí tu podobu vidět ještě zřetelněji…

„Promiňte,“ omluvil jsem se ještě jednou a ustoupil k výtahu. Musel jsem čekat, protože mezitím odjel do prvního patra. Otec se na mě ještě chviličku díval a pak zavřel dveře.

Zaposlouchal jsem se. Možná pomohly funkcionálské schopnosti, ale možná matka promluvila tak nahlas, že ke mně každopádně dolehlo:

„Ten kluk je ti podobnej.“

„Co tím chceš říct?“ ozval se otec s lehkým podrážděním.

„Ale nic… to já jen tak.“

„Dobře, ale stejně!“

No prosím! Teď si máma bude ještě ke všemu myslet, že otec má utajovaného levobočka. To to dopadlo!

Jak asi proběhlo mé zmizení u nich? Že by se mé doklady rozpadly, má podoba z fotografií vymizela a na účtech za činži se číslo v kolonce „počet osob“ změnilo z trojky na dvojku? Ale co jejich paměť? Matka třeba zapomněla i to, že byla kdysi těhotná. Nebo si myslí, že dítě

zemřelo při porodu. Co asi v jejich paměti nahradilo léta, která prožili se mnou? Veselé večírky a výlety s přáteli? Anebo prázdné, trpké a studené večery, které strávili ve dvou, vždy jen ve dvou…

Opřel jsem se čelem o špinavé sklo zrcadla ve výtahové kabině.

Okraden jsem nebyl jen já. Je okradli taky – o mě. A místo toho jim dali jen nepotřebný „volný čas“ a prázdno v duši.

A totéž se zřejmě děje, když funkcionálové kradou celé státy a světy. Ještě někdy nedávno tu byla naše země. V čemsi jistě hrozná a pomatená, přinášející lidem strázně a problémy a zasluhující přísné pokárání. Jenže pak najednou šup – a země nikde. A ještě se vám dostane vysvětlení, že nic takového nikdy neexistovalo, že je to jen vidina, klam a mam. A že všichni musí být vděční, že se těch problémů zbavili. Že nemusejí nic dělat a za nic nést odpovědnost. A to prázdno v duši, to je přece normální. To vám propůjčuje tu lehkost.

„Jak já vás všechny nenávidím,“ zašeptal jsem. A zpočátku jsem ani nevěděl, že jen opakuji Illanina slova.

Že bych šel k nim? Jsou přece u Koti. Když budeme spolu, bude to snazší… Jenže velkou radost by ze mě asi neměli. Třetí je v této situaci namístě jedině v hanbatých povídkách, jimiž si Koťa vydělává na živobytí.

Ostatně já přece nakonec můžu jít i jinam.

22

Když existují žena a muž, kteří se sotva znají, ale zároveň jeden druhého přitahují, dříve či později nastane takový zvláštní okamžik: „Najednou mě napadlo…“ Anebo nenastane a vztah končí dřív, než začal.

Podstata tohoto okamžiku spočívá v tom, že v bytě té ženy (což je častější případ) nebo muže (to spíš zřídka) zadrnčí zvonek nade dveřmi. Nebo telefon. A ten iniciativnější pronese úvodní zaklínadlo: „Najednou mě napadlo, že bych se u tebe stavil.“ Někdy se k tomu dá ještě dodat: „Měl jsem dojem, že na to čekáš“, ale to už závisí na tom, nakolik živou máme romantickou žilku v duši. Nejdůležitější je to „najednou“.

Najednou mě napadlo, že bych se u tebe stavil. Najednou mě napadlo, že bych ti zavolala.

Promiň, asi se to nehodí, sám nechápu, co vlastně budeme dělat… Nezlob se, ale když už jsem šla kolem, tak jsem si řekla…

V takovýchto případech má zásadní význam nahodilost, či dokonce absurdita takového jednání. Protože láska je nelogická z podstaty – to proto ji tolik nemají rádi ti, kteří se jen omylem narodili jako lidé, a ne jako kalkulačka či počítač.

Příběh „Najednou mě napadlo…“ sám o sobě ještě nic nezaručuje. Je docela dobře možné, že ti dva si dají čaj a zase se v klidu rozejdou. Anebo si vlezou do postele, ale rozejdou se taky.

Jenže pokud se „Najednou mě napadlo…“ neodehraje, tak se láska zatím nekoná. Možná je tu přátelství, puzení,

blízkost a mnoho dalších pěkných věcí a pocitů. Ale láska to není.

*

Hrdinná mladá ilegálka Nasťa Tarasovová žila na Preobražence. Což samozřejmě není čtvrť právě sympatická. Bydlela ale v pěkném novém domě s ostrahou, kde měla ateliér v posledním patře, který jí s největší pravděpodobností koupil hodný podnikatel Míša. Její adresu jsem znal, protože prošla mou celnicí. To byla další zvláštní celnická schopnost, která se ve mně vyvinula.

Kde žije Míša, jsem přirozeně věděl taky. V milionářském ghettu na Rubljovce, jak se na seriózního člověka sluší a patří.

Přes ochranku u brány jsem prošel bez problémů. Zdvořile jsem uvedl jméno, příjmení i číslo bytu, a když mě strážný požádal o doklady, jen jsem zakroutil hlavou. Najednou mi připadalo, že jsem cosi jako Wolf Messing opouštějící Lubjanku, nebo snad Obi-Wan Kenobi, který si právě omotává kolem krku císařské, a prohlásil jsem:

„Ty žádný moje doklady nepotřebuješ."

„To nepotřebuju," přikývl strážný a otevřel vnitřní dveře vrátnice. „Příjemný večer."

Poněkud zklamaný absencí pestrobarevných vizuálních efektů jsem vstoupil na dokonale udržovaný pozemek, na němž podél kamenem dlážděných chodníků svítily lampy a kde na psím hřišti znudění obyvatelé v jemném deštíku venčili své čistokrevné miláčky.

Videofon u vchodu do domu mi taky nečinil nejmenší obtíže – poslepu jsem vymačkal kód a vstoupil dovnitř. Tam ještě ve skleněné kukani seděla přísně se tvářící vrátná, ale ta mě ani neoslovila.

Pěkný dům. Vestibul byl naprosto čistý, plný květin a velkých dřevěných truhlic s interiérovými stromky, a nad

tím vším se vznášela složitá směs nejrůznějších vůní, zřejmě suma kosmetiky všech dam a pánů, kteří těmito místy procházejí. Ve výtahu chyběl snad už jen mramor; pohyboval se měkce, všude kolem třpyt zrcadel a tichá reprodukovaná hudba.

Před dveřmi výtahu v posledním patře mě ale čekalo překvapení. Jmenovalo se Víťa, vysoké bylo přesně metr devadesát a další metr mělo v ramenou. Pamatoval jsem si ho od návštěvy Michaila s Nasťou, když se hrnuli na ten koncert v Antiku.

Bodyguard mě taky poznal. Odlepil se od stěny, rozpačitě si mě změřil očima a pak pohlédl na dveře bytu, které měl střežit.

„Dobrý večer, Víťo," pozdravil jsem ho.

„Tam nemůžete," odpověděl mi zničeně.

„Já můžu."

Víťa zakroutil hlavou.

Což znamenalo, že buď jsem se málo soustředil, anebo se do duše prostomyslného hlídacího psa vešel jen jeden pán.

„Nemůžete," opakoval nešťastně. „Já vám jasně říkám, že tam nemůžete!"

„No a co teda budem dělat?" zeptal jsem se.

Zasmušil se. Bylo znát, že moc dobře ví, že ani všechny jeho skvěle trénované svaly a dokonalá profesionální příprava ho před tímhle naprosto neškodně vypadajícím funkcionálem neuchrání.

„Tak mi aspoň jednu vražte, nebo co!" požádal mě. „Abych měl monokla…"

„S tím si poradíš sám," odsekl jsem nedůtklivě. „Jsi přece chlap!"

Nechal jsem ho smutně zírat na vlastní obrovitou pěst a sám zamířil ke dveřím. Když už jsem chtěl zazvonit, povšiml jsem si, že jsou pootevřené.

„Ťukťuk," prohodil jsem, když jsem vstupoval.

Jenže mě nikdo neslyšel – ti dva se hádali.

Na měřítka tohohle domu byt vlastně nijak velký nebyl – tak padesát čtverečních metrů. V podstatě jeden velký volný prostor se dvěma sloupy, jež zdobily poličky a jakési nepříliš vkusné malůvky oné úrovně, na jakou narazíte na izmajlovském trhu s obrazy. U jedné stěny obrovská kulatá postel, na protější zdi plochý plazmový televizor a hned vedle křesla konferenční stolek. V rohu kuchyňský kout, oddělený od zbytku místnosti barovým pultem, a dokonce i koupelnu od pokoje dělila jen přepážka z barevných skleněných dlaždic. Jako celek opravdu velice sympatické. V devatenácti se takovéhle byty vyloženě líbí, kdežto v pětadvaceti vyvolávají překvapené dojetí a nejasný pocit, že mládí už je pryč.

Nasťa s Michailem stáli u baru. V jejich rukou jsem zpozoroval vysoké sklenice s jakýmsi nápojem. Jenže teď měli jiné starosti než koktejl. Vypadalo to, že si nápoje dokázali jen připravit a umíchat a jakmile si nalili, začali se hádat. Michail na sobě měl převlečník, Nasťa byla v krátkém domácím župánku.

„Tys ani prstem nehnul!“ křičela Nasťa. „Tys mě tam nechal chcípat!“

„A proč ses proboha s nima sčuchla? Já už to náhodou všechno vím!“ odpovídal jí ve stejném tónu. „Ty slepice!“

„Ale tys mě opustil!“

„Všechno bych domluvil a dostal bych tě odtamtud,“ reagoval ostře Michail. Měl jsem dojem, že nelže. „Ale v tu chvíli se nedalo nic jinýho dělat! Časem bych se pro tebe vrátil.“

„Jasně – až bys vopíchal celou vesnici!“ nedala se Nasťa takovýmto slibem uchlácholit. A Michail to definitivně zkazil:

„Ty mi tak máš co vyčítat! Vojela jsi toho celníka?“

„Ne,“ řekl jsem přesně v okamžiku, kdy mu Nasťa vrazila facku. „Nespala se mnou.“

Michail si promnul tvář a obrátil se ke mně. Zachytil jsem jeho pohled a uvědomil si, že jsem přišel v pravou chvíli – jinak by to Nastě s chutí vrátil…

„Co tu děláte?“ zeptal se mě chladně.

„Že bych se vám musel zpovídat?“ podivil jsem se, a aniž bych se zul, přešel jsem po měkkém koberci přes celou místnost a posadil se do křesla. O nos mi zavadila vůně jakéhosi velice chutného jídla. Panebože, proč já bych pořád tak žral? „Jdu kolem, Nasťo, a tak mě najednou napadlo, že bych se stavil. Nemáš nic proti tomu?“

„Samozřejmě ne,“ odvětila víc než nenuceně. „Mám ti něco umíchat?“

„Gin s tonikem.“

„Saphyr, beefeater nebo gordons?“ opáčila tónem zkušeného barmana.

„Ani sám nevím,“ zaváhal jsem, „ale všechno to zní velmi lákavě… Co byste mi poradil vy, Michaile?“

Křečovitě stiskl čelisti. Najednou se neuvěřitelně podobal Ippolitu Matvejevičovi z Ironie osudu, když zjistí, že doktor Žeňa se holí jeho strojkem.

„Samozřejmě saphyr,“ odpověděl naprosto klidně. „Hodně štěstí, pane celníku. A tobě taky, Nasťo.“

„Nazdar,“ odpověděla mrazivým hlasem Nasťa, která zrovna otevřela lednici a zvonila láhvemi.

Michail postavil svou sklenici na pult, otočil se na patě a zamířil k východu. Tam zastavil a suše podotkl:

„Žádám tě, abys mi už nevolala. Protože s… teroristy nehodlám mít nic společného. Teprve teď jsem pochopil, žes mě zneužila!“

Dveře se zabouchly. Pokrčil jsem rameny. No – odešel docela se ctí. Nějaká ta „kurva“ nebo „hysterka“ by bývala zazněla zbytečně hloupě a nepatřičně. Ale jinak v jeho slovech bylo hodně pravdy.

„Tenhle byt budu muset pustit,“ poznamenala zamyšleně. „Je psanej na Michaila… Ačkoli – tady se platí

takovej nájem, že bych na to stejně neměla. Tak já ho zneužila. No to je ohromný!“

„Nezlob se, ale v tomhle má pravdu,“ zastal jsem se ho. „Co ty na to?“

Pochybovačně na mě pohlédla, nasypala do sklenice led a zeptala se:

„A proč tebe to zajímá?“

„Třeba chci vědět, jestlis ho měla ráda, nebo ne.“

„A co von mě? Copak von mě taky nezneužíval?“ Podala mi sklenici a posadila se na barovou sedačku. „Co tu chceš?“

„Dyť ti to říkám. Jdu kolem, a tak mě napadlo…“

„Jasně,“ přikývla chápavě.

„Byl jsem u rodičů,“ vyhrkl jsem. Až mě to samotného překvapilo. „Nepoznali mě. Jsou teď úplně sami, byl jsem jejich jediný dítě. Táta hodně zestár.“

Postavila sklenici na pult a zadívala se na mě s nečekaným pochopením.

„Nic si z toho nedělej, Kirille.“

„Pokouším se.“

„Aspoň že jsou živi a zdrávi. To moje matka před dvěma lety umřela. A táta chlastá. Nevím si s ním rady, vůbec mě neposlouchá… Míša mi pořád sliboval, že to domluví s nějakým doktorem-funkcionálem, ale nějak to pořád nevycházelo. A jak je vidět, už nevyjde.“

„Však se ti vrátí,“ ujistil jsem ji s křečovitou jistotou v hlase. „Určitě se ti vrátí.“

„To ne, Kirille. Je hrozně vyjukanej. Už mu vysvětlili, že jsem se připletla do ilegálního hnutí, který v různejch světech bojuje proti funkcionářům.“ Tiše zasupěla. „Až to člověku lichotí, že nás berou tak vážně.“

„Jo, Illan je v Moskvě,“ vzpomněl jsem si. „U mýho kamaráda.“

„Já vím, už mi volala. Co s náma bude, Kirille?“

„Jak to myslíš?“

„Voni nás vyčmuchaj.“

„To jo," připustil jsem. „Ale řek bych, Nasťo, že když se tý svý utkvělý představy vzdáte…"

„Tak co?"

„Tak vás nechaj na pokoji. Už jsem mluvil… Prostě se to týkalo přímo tebe. Ale řek bych, že Illan daj pokoj taky."

Přikývla, ale neřekla nic.

„A pokud jde vo Zemi jedna, tak jste s Illan měly pravdu. Byl jsem tam."

„Za pátýma dveřma?" ožila rázem.

„Jo. Je to svět, vodkuď přišli funkcionálové. Všechny zbylý světy jsou jen jejich pokusný laboratoře. Kde si zkoušej, co se stane, když se vytvoří teokratickej svět, nebo otrokářskej, nebo přetechnizovanej, nebo třeba svět bez států… To jediný je zajímá. Jinak vod nás nic nechtěj a nepotřebujou. Takže můžeme žít úplně v klidu. Najít si svět, kterej nám vyhovuje, a tam se usadit."

„To je ale vostuda," usmála se nejistě.

„Tak tohle je jen mladistvej maximalizmus," usadil jsem ji hned. „Protože z tý pokusný laboratoře si tak dalece nic dělat nemusíme. Svoboda je stejně nemožná. Jeden velikán minulosti přece řek, že když člověk žije v nějaký společnosti, tak je na ní prostě závislej."

„To řek Lenin."

„Tak to teda měl pravdu. Takovej Robinson byl taky svobodnej jen do chvíle, kdy se vobjevil Pátek." Usrkl jsem ginu s tonikem. „Jistě, máš pravdu, mně se to taky ani trochu nezamlouvá. A mimochodem po mně na tý Zemi jedna stříleli. Byl jsem raněnej. Div jsem nechcíp!"

„Jo?" změřila si mě podezíravě.

„Nám se všechno hojí rychle. Takže mám s těma mizerama svoje vlastní účty. Ale bojovat s nima nemůžeme. Jen si uvědom, jak skončily ty vaše pitomý dětinský přepady. Jak to dopadlo? Tak, že jsem ty kluky vodrovnal. Ale i kdybyste se mě zmocnili, nebo třeba Caje, Felixe či eště někoho jinýho! No a co? Prostě by sem přišli funkcionálové ze Země jedna a nadělali by tu nový

policajty. A vám by naplácali. Někoho by strčili do Nirvány, kdežto jinej by ani tohle štěstí neměl.“

Vyloženě dětským gestem si promnula koleno a zeptala se:

„Takže ty s nima nebojuješ?“

„Ne,“ zakroutil jsem hlavou. „Protože bičem, jak známo, kyj nepřerazíš. Já už jsem mimo. Budu si pracovat na svý celnici a oknem do Země jedna budu sypat vodpadky a dělat na ně neslušný posunky. Dokud je to nepřestane bavit a voni celou věž až po střechu nezalejou do betonu. No a… kdybys chtěla; tak se ke mně můžeš nastěhovat.“

„Jasně, takže ty mi zdvořile navrhuješ, že by sis mě vydržoval,“ vyprskla opovržlivě. „To vypadám jako děvka, nebo co?“

„Ne. Líbíš se mi.“

„Díky, ale stejně nechci.“

„Co nechceš?“

„Prostě ti říkám, že nechci. Já se nehodlám krčit jako myš před smetákem. To je jedno, jestli s Illan svýho dosáhneme, nebo ne. My budeme bojovat! Lepší je umřít vestoje, než žít na kolenou!“

Vyznělo to komicky, naivně, ale naprosto upřímně. Povzdechl jsem si. Bylo mi jasné, že polemizovat s ní by nemělo smysl. A v tu chvíli se ode dveří ozvalo:

„To byste si ale měla rozmyslet, slečno.“

Zopakoval jsem stejnou chybu, jaké se předtím dopustili Michail s Nasťou. Dveře jsem nechal otevřené a nezvaný host toho využil.

Bylo mu tak čtyřicet a vypadal naprosto nenápadně. Byl podsaditý, na nose silné brýle, hlava nápadně proplešatělá. V rukou rozpačitě žmoulal mokrý klobouk a já si hned uvědomil, že lidí v klobouku dnes na ulici moc neuvidíte. Na sobě měl fádní šedivý oblek, taky notně zmoklý, na nohou zablácené polobotky. Celkový dojem podtrhovala špatně uvázaná kravata. Takhle obvykle vypadají

staromládenečtí učitelé, kteří žijí s maminkou a do dětí monotónně hučí cosi o důležitosti Bazarova či Oblomova.

Ale byl to funkcionál.

„Co vy jste zase proboha zač?!“ obořila se na něj Nasťa a seskočila ze své sesle. „Učiněnej den votevřenejch dveří!“

Taky jsem vstal a nenápadně se postavil mezi mladou ženu a „učitele“.

„To je policajt-funkcionál,“ vysvětlil jsem jí. „Náš, moskevskej.“

Muž přikývl:

„Máte naprostou pravdu, Kirille. A nezlobte se, že jsem vás přepadl takhle bez ptaní, mám prostě takovou práci. To jistě chápete, jmenuju se Andrej. A jsem velmi rád, že jsem se s vámi mohl seznámit.“

„A že jste ke mně nezašel na návštěvu?“ zeptal jsem se. „Je to vodárna u metra Alexejevská, otevřeno máme nonstop.“

„To by bohužel nešlo. Je to na mě trochu daleko, přerušil bych kontakt s funkcí. Normálně sloužím na jihozápadě, tady jsem jen na výpomoc…“ Provinile se usmál. „Přísně vzato je mi tahle situace krajně nepříjemná, ba v jistém smyslu až odporná…“

Pohlédl jsem na Nasťu. No vida, jak se nám najednou třesou rtíky. Vypadá to, že ji to docela dostalo.

„Co chcete dělat?“ zeptal jsem se ho.

„Nejdřív to budu muset vyřešit tady se slečnou,“ rozhodil váhavě rukama.

„Poslyšte, Felix mi řek, že může zůstat u mě,“ vyhrkl jsem překotně. „Znáte přece Felixe!“

„Ne, ale to není důležité. Jinak má ovšem ten váš Felix naprostou pravdu. Chápejte, že já rozhodně nemám nic proti tomu, aby tato sympatická mladá dáma žila s vámi. Já jsem za ní byl vyslán, abych si s ní promluvil a požádal ji, aby se napříště chovala o něco zdrženlivěji. Bohužel jsem ale slyšel její poslední výroky. Bylo to velice poetické, to o myši pod smetákem a životě na kolenou.“

„Tak co kdybychom se pokusili situaci napravit?“ řekl jsem a přátelsky se usmál. „Vy vyjdete na chodbu, vrátíte se a já se Nasti zeptám ještě jednou.“

Muž se zamyslel. Pak pokrčil rameny a s nadějí v hlase pronesl:

„Inu, proč ne? Pochopte prosím, že mně se tahle práce ani trochu nezamlouvá! Vzděláním jsem historik, taková archivní krysa. Sedím si v uprášeném kumbálu a přehrabuju se ve starých listinách, což mi ostatně činí obrovské potěšení. Mimochodem jsem učinil řadu velmi zajímavých objevil! Jenže publikovat nic z toho nemohu, v časopisech na mě okamžitě zapomenou, dopisy se ztrácejí, soubory v počítači mizí – ale to jistě znáte sám, tyhle naše věčné problémy. No nic, pro mě je odměnou už sama vědecká práce. Kdežto tyhle povinnosti jsou pro člověka zcela jiného typu. Tak já jdu.“

A vyšel z bytu ven.

Podíval jsem se na Nasťu.

„To je nějakej kašpar,“ poznamenala tiše.

„Je to policajt-funkcionál,“ opakoval jsem ještě jednou. „Ten nás oba dokáže v tenký vrstvičce rozmáznout po stropě, chápeš to?“

Ozvalo se klepání na dveře, policista vstoupil znovu a rukávem saka si přetřel brýle.

„Nasťo!“ řekl jsem hodně nahlas. „Bejt tebou, tak se na ty nadutý snoby ze Země jedna prostě vykašlu! Hraní na partyzány nech a přestěhuj se ke mně. Mám tam i moře. A do výborný restaurace je to taky kousek.“ Andrej zářil a s přisleplým úsměvem pokyvoval hlavou. Pak si brýle nasadil a se zvědavým očekáváním se zadíval na Nasťu.

„Už jsem ti to jednou řekla,“ odpověděla tiše. „Ne. Já se s okupací smiřovat nebudu.“

„No vidíte to,“ řekl Andrej trpce a narazil si na hlavu mokrý klobouk „Proč je to mládí vždy tak hloupé a nespoutané? Proč na mě vždycky zbyde všechna ta špína, to

hnusné počasí, všechny ty odporné kroky, které musím podnikat…“

A vykročil k Nastě – beze spěchu, a k tomu si cestou otíral ruce o sako, jako by se mu najednou zpotily dlaně. Vlastně byl takový celý, mokrý a lepkavý, snad z toho deště, ale možná opravdu z vlastního potu.

„Stůjte,“ oslovil jsem ho. „No tak zastavte, Andreji! Jste přece normální dospělej chlap! Tak snad vidíte, že mele pitominy! Já jí teď zavezu k sobě a vona se tam časem vzpamatuje.“

„To nejde,“ řekl smutně. „V tom spočívá moje funkce. Nepřekážejte mi laskavě, Ki…“

Zasáhl jsem ho do břicha. Ve výskoku a mocným kopem, jakých užívají jedině hrdinové asijských krváků.

Odlétl pozpátku ke dveřím. Povážlivě se zapotácel, ale rovnováhu udržel. To už jsem stál v postoji… ani nevím, jak se jmenuje. Moudří Číňané či Japonci tomu rozhodně nějak říkají, třeba „opilý jeřáb“, „močící medvěd“ nebo „hloupý funkcionál“.

„Tos neměl!“ vmetl mi do tváře vyčítavě. „Co to děláš? My jsme přece totéž! Funkcionálové! A musíme si pomáhat!“

„Táhni vocuď,“ odpověděl jsem. „Vypadni. Já ji ne…“

Teď jsem zase nedomluvil já. Příštích deset vteřin jsme kroužili mezi sloupy a zasypávali jeden druhého ranami. Musel jsem vydržet několik velice bolestivých úderů do prsou a dospěl jsem k dosti nepříjemnému závěru, že policista se snaží zlámat mi žebra přímo nad srdcem. Zato jeho brýle se změnily ve skleněnou drť, jejíž střípky měl zabodané do celého obličeje a prsty na pravé ruce mu visely pod nepřirozenými úhly v bezmocném vějíři.

Bolest patrně necítil ani jeden z nás.

Pak jsem najednou zjistil, že stojíme přímo proti velkému francouzskému oknu, pevně držíme jeden druhého za ruce a oba se snažíme toho druhého prohodit sklem.

Ani jednomu se to však nevedlo.

„To je ale hloupá situace, pane kolego!“ vyrazil ze sebe prudce mrkající Andrej. Z pravého horního víčka mu trčel střep z brýlí a já pochopil, že jeho hrot mu při každém pohybu zraňuje oční bulvu. „Jsem příliš daleko od své funkce, takže jsem podstatně slabší než obvykle. Je to remíza, pat!“

„Vypadni,“ zasípěl jsem. „Vypadni a nech nás na pokoji.“

„Já nemůžu, to přece musíš chápat.“

„Nic nemusím!“

Do Andrejovy tváře se vloudila beznaděj.

„Takže budeme bojovat, dokud se neobjeví někdo třetí. Nemám pravdu?“

„Máš,“ řekla za jeho zády Nasťa a vší silou ho praštila litinovým hrncem.

Litinový kotlík, to je věru něco jiného než běžná moderní tenoučká pánev s několika vrstvami teflonu. Kotlík je taková tajná asiatská zbraň, spolehlivý bojový druh tatarsko-mongolských nájezdníků, nenahraditelný souputník nenáročných turistů i velkoměstských labužníků. Tato nádoba rozhodně nevyžaduje ani speciální nepřipalující se povrch pochybného původu, ani mycí prostředky, které rozpouštějí tuk dokonce i ve studené vodě, ani speciální kartáčky a houbičky. Takový pořádný litinový kotlík má všechny póry v kovu vyplněné zčernalými zbytky nesčetných předchozích jídel, které vytvářejí hladký a lesklý černý povrch, uchovávající v sobě vůně dávných plovů, zapečeného masa, šurpy a všech těch krmí, jimž během svého dlouhého života pomohl na svět. Ve starém dobrém kotlíku se i to nejjednodušší jídlo promění v bájnou pochoutku z Pohádek tisíce a jedné noci. Samotný kotlík je přitom s přibývajícími léty těžší a těžší, protože na sobě nese ony antracitové stopy minulosti.

Také tenhle kotlík za sebou měl slavné dějiny a byl plný plovu. Soudě podle toho, jak volně a rozsýpavě se vzduchem rozlétla rýže, do tmavočervena zbarvená

sezamovým olejem, zlatě se třpytící kostičky mrkve, dráždivě voňavé hlavičky česneku a nadýchané kousky skopového, ten plov asi vůbec nebyl špatný. Ba co víc, byl to určitě pravý a nefalšovaný plov.

Andrej obrátil oči v sloup, celý zhadrovatěl a sesul se k zemi.

Pohlédl jsem na Nasťu a ona na mě.

„Mám jednoho známýho černocha," řekl jsem jí. „Ten zase rád mává půllitrama. Docela by se mi líbilo, kdybych vás dva viděl proti sobě – v ringu."

„Pomohla jsem ti?" zeptala se.

„A jak," souhlasil jsem živě. „Už vod chvíle, cos řekla, že s okupací se nikdy nesmíříš."

„Když já nerada lžu," pokrčila rameny, otočila se a kotlík postavila na bar. Lehce jsem do Andreje kopl, ale historik zatím ležel bez pohybu. Přistoupil jsem k barovému pultu a hrábl do kotlíku.

Pak jsem všechny zbytky ze dna smetl ke kraji, bez ohledu na stále ještě horký olej jsem hromádku uchopil do špetky a strčil si ji do pusy. Zalykaje se vůněmi a slinami, které se mi neznámo odkud nahrnuly do celé ústní dutiny, jsem pochvalně vydechl:

„Teda to je neuvěřitelně dobrý!" S lítostí jsem si prohlédl zbytky jídla, rozházené po celé podlaze, a zeptal jsem se: „Kde ses naučila tak skvěle vařit plov?"

„Můj táta vyrost v uzbeckým kišlaku. Učili ho to tam místní vousatý dědci."

„A co mlátit lidi do hlavy kotlíkem? Že by to byl uzbeckej národní zápas?"

„Národní ženskej zápas."

Pohlédl jsem na hodinky.

„Dávám ti tři minuty na sbalení a pak vocuď padáme."

„A co když nebudu chtít?"

„Tak vodejdu sám," přiznal jsem se poctivě. „To, že jsme porazili policajta, je zázrak. Náhoda."

Dál už se nedohadovala. Otevřela skříň, vytáhla odtud látkovou tašku a začala do ní házet nějaké hadříky a další drobnosti. Pak toho na okamžik nechala a hodila mi klubko nylonové šňůry na prádlo.

„Na!“

„A na co?“

Zarazila se a pak se zeptala:

„To ho chceš dorazit?“

Podíval jsem se na smolařského historika. Upřímně řečeno jsem vůči němu žádnou nepřízeň necítil. Ještě před dvěma minutami bych mu bez váhání zlomil vaz, kdyby se taková příležitost naskytla. Ale teď…

Přiklekl jsem k němu a svázal mu ruce za zády. Pak jsem mu stejnou šňůrou omotal i nohy. Nylon pro tenhle účel není nejlepší, protože zbytečně klouže, a tak jsem se snažil všechny uzly utáhnout co nejpevněji.

„Jsem připravená,“ křikla na mě Nasťa. „Vlastně ne…“

Bez váhání ze sebe shodila župánek a začala se soukat do džínsů. Demonstrativně jsem pohlédl na hodinky:

„Máš ještě dvacet vteřin.“

„Normální mužskej by mě naopak poprosil, abych nechvátala,“ odsekla.

„Já náhodou jsem normální. Ale chci zůstat naživu,“ vrátil jsem jí to pohotově.

*

Za tu dobu, kterou jsem strávil u Nasti, se počasí neuvěřitelně zkazilo. Venku cákal studený déšť, navíc bičovaný studeným větrem. V mracích se ale přitom jakýmsi zázrakem vytvořila průrva, v níž zářil obrovský úplněk. Ulice byla liduprázdná a nikoho jsem neviděl ani u dalekého vchodu do metra. Řidiči proto nějakou ohleduplnost hodili definitivně za hlavu a loužemi projížděli nezmenšenou rychlostí.

„Chyť nějaký gumy!“ nařídil jsem Nastě. „Řekni, že chceš na Alexejevskou, za jakýkoli peníze!“

„Copak ty tu nejsi autem?“ podivila se. Pak se pokusila otevřít deštník, jenže vítr jí ho skoro vyrval z rukou.

„Já ani neumím řídit! Ale jak to, že nemáš auto ty?“

„Pro mě Míša vždycky posílal řidiče.“

„To si tak někdo žije…“ Rozhlédl jsem se kolem. Nic, zatím je to v pořádku. Další policajti na obzoru ještě nejsou.

Nakonec nám zastavil starý žigulík. Řidič toho černého taxíku se ani nevyptával, kam chceme a co mu za to dáme, jen broukl „nastupte si“ a okamžitě vyrazil. Posadil jsem se dopředu vedle něj a ostražitě si ho prohlédl. Co kdyby…

Ale ne, tohle vypadá na člověka. Takový úplně obyčejný chlap, už starší, životem usmýkaný a takhle večer k smrti utahaný.

„Eště že vás to nespláchlo,“ zabručel dobromyslně. „Jako by se to nebe zrovna protrhlo. A podívejte se na ty červený mraky, z těch bude k ránu určitě rovnou sněžit… Vás by teda jeden moh ždímat, slečno. Na tohle počasí nejste vobležená právě nejlíp.“

„Nojo, no,“ ozvala se bodře. „My jsme byli na návštěvě a museli jsme utýct.“

„A co že tak najednou?“

„Jeden blbeček se tam zmazal jako štětka a začal si dovolovat,“ oznámila mu Nasťa. „Péťa měl co dělat, aby ho zkrotil. Jenže to víte – to už pak na žádnej mejdan není.“

Zase konspirace a hra na partyzány! Zamručel jsem cosi hodně mužného, přesně jak se v podobných případech na hrdinného Péťu sluší a patří.

„Jak na to tak koukám, budete mít na tváři pořádnýho modráka,“ řekl řidič, který po mně letmo sklouzl pohledem.

Promnul jsem si pravou část obličeje.

„Tam ne, na levý straně. Že byste to necejtil? To bude modrák jako hrom. Jako by do vás mlátil boxer, nebo co.“

„Vy se tomu asi budete smát, ale byl to historik.“

Opravdu se zasmál:

„Jó, historie – to je síla! Jenže na pěsti tam dochází málokdy, tam se všechno dá vyřešit škrtem pera. Dejte si na to kousek syrovýho masa, to pomáhá.“

„Já mu dám pusu, to pomůže taky, a možná ještě líp,“ rozhodla se Nasťa.

Zpětným zrcátkem jsme si vyměnili pohled. Nasťa se usmívala.

Marná sláva, cosi pravěkého zůstalo ve vztazích muže a ženy dodnes. Stačí se kvůli ženské poprat.

„A kam vlastně pojedem?“ zeptal se řidič.

„Domů,“ odpověděl jsem. „Na Alexejevskou.“

23

Pokud se dá věřit Borghesovi, tak se všechny náměty, a tudíž i veškeré události světa dají snadno shrnout do tří základních schémat: Je to cesta za pokladem, obléhání nebo obrana pevnosti a cesta domů. Někteří skeptici tenhle seznam doplňují ještě sebevraždou a pedanti zase mluví hned o tuctu archetypálních příběhů. Poťouchlíci rádi zdůrazňují, že ona zlatá tři témata pojednávají o lásce, o Indiánech nebo o Novém roce. Borghes by se nejspíš nehádal, protože láska je cesta za pokladem, bojovní Indiáni a bitva o pevnost k sobě taky nerozlučně patří, no a jen těžko bychom hledali něco, co by se dalo srovnat se silvestrovskou nocí. A když, tak snad návrat domů, jiného nic.

V dobrém příběhu všechny tyto náměty přicházejí pěkně jeden po druhém. Odysseus se vypraví za pokladem, obléhá Tróju a pak pluje domů. Ivan-carevič putuje pro jablka mládí, vykrádá hrad Kostěje Nesmrtelného a nakonec se vrací ke svému tatíčkovi. Vlk postupně útočí na tři prasečí domečky a pak musí potupně odtáhnout s nepořízenou.

Moje cesta za pokladem se zcela evidentně proměnila v obranu pevnosti. Jen tu šanci vrátit se domů jsem neměl žádnou.

* * *

U věže na nás nikdo nečekal. Ze všeho nejdřív jsem zkontroloval všechny dveře. Pak jsem vyšel do prvního patra a prohlédl i okna.

Všude ticho a klid. Nikde nikdo.

„Je to v pořádku?“ zeptala se Nasťa.

„Díky tobě,“ neudržel jsem se. „Teď si laskavě uvědom, k čemu jsme dospěli. Já ti přece navrhoval hned, abysme jeli ke mně. Takže jsme nakonec tady, akorát že já mám na krku rvačku s policajtem!“

„Tu máme na krku oba.“

Jen jsem mávl rukou, sáhl do kapsy pro mobil a zavolal Koťovi. Čekat jsem musel docela dlouho a nebylo divu – blížila se půlnoc.

„Co je?“ ozval se otráveně.

„To je Kirill. Nasťa je u mě.“

„Jaká Nasťa? Jo ta, co nechala ten papírek…“

„Jo. Přišel si pro ni policajt-funkcionál. Tak jsem mu ji sebral a přivez k sobě do věže.“

„Ty jsi zmlátil policajta?“ nadchl se hned Koťa. „No to je nářez!“

„To jo, větší už ani bejt nemůže. Každou chvilku si pro mě asi přijdou.“

„To bych neřek,“ zamyslel se Koťa. „V takovýhle situaci rozhodně nevyrazej do akce hned, nejdřív si to všechno pořádně prokoumaj.“

„Ale mohli by se zastavit i u tebe.“

„A co já s tím mám společnýho?“

„Ty zase poskytuješ útočiště Illan. A řek bych, že ta je bude zajímat přinejmenším stejně jako Nasťa.“

Temně zasupěl a zeptal se:

„Co mi navrhuješ? Mám někam vodjet?“

„Asi jo. Nebo přijeďte sem. Řek bych, že ve věži vás dokážu ochránit. Dokonce i před policajtama. Ale zeptej se Illan, ta by se v tom měla vyznat líp než já.“

„Hned to bude…“

Chvíli bylo ve sluchátku ticho. Čekal jsem, tiskl mobil ramenem k uchu a díval se na Nasťu. Stála u okna vedoucího do Smyčky. Otočila se, jako by pocítila můj pohled:

„Takže tohle je Země jedna?“

„Jo.“

„Pěkná. V dálce je vidět televizní věž.“

„Jasně. Ostankinská. Přesně stejná jako ta naše. Asi ji považujou za povedenou stavbu.“

„A nač jim to všechno vlastně je?“ vyhrkla zcela nečekaně. „Když tam všechno maj takový bezvadný a jsou tak mocný… Dyť by si klidně mohli žít jako lidi. Přátelit se s náma, a ne nás vykořisťovat.“

Najednou jsem pochopil, že je to přece jen ještě malá holka.

„Když jako lidi, tak to znamená vykořisťování, Nasťo. Bohužel.“

„Ale tak to bejt nemá!“

„Jenže to tak je.“

„Musíme je v každým případě porazit!“

Zasmál jsem se:

„Porazit? To budeš sama muset vykořisťovat jiný. Posílat je na smrt. A rozdrtit tak všechny plány těch ze Země jedna. A jakmile zvítězíš, tak než stačíš mrknout, všechno si vymění místa. A jiná holka, tentokrát ze Země jedna, bude říkat: Proč nás nenechaj žít? To je nespravedlivý!“

„No a jak to teda má bejt?“ zeptala se mě tiše. „Kdo je silnější, ten je v právu?“

V mobilu se naštěstí znovu ozval Koťův hlas a zbavil mě tak povinnosti odpovídat na nepříjemné otázky.

„Kirille? Illan říká, že hrnout se k tobě by nebylo dobrý. Že bude lepší, abysme spíš zmizeli z Moskvy někam pryč. Zná několik oblastí, kde žádný funkcionálové nejsou a že policajti se tam taky nedostanou. Nechcete třeba s náma?“

„A jak bysme to asi udělali?“ vybafl jsem podrážděně. „Copak si neuvědomuješ, že já jsem taky přivázanej k věži?“

„A jo, promiň,“ zarazil se Koťa. „Jasně… Tak to sebou hodíme. Budu koukat ti co nejčastějc volat.“

„Volej.“

No prosím.

A je vymalováno. Jistě, Koťa má samozřejmě pravdu. Lepší bude, když se zatím někde přikrčí. Kdežto já… Já tu musím – ne bojovat, to rozhodně ne. Spíš bych se měl pokusit konflikt urovnat. Ať je to, jak chce, tak jsme zatím přinejmenším nikoho nezabili…

„Voni nepřijedou?“ zeptala se Nasťa.

„Ne,“ připustil jsem. „Illan si myslí, že by radši měli odjet. Někam do míst, kde zatím žádný funkcionálové nejsou. Prej takový místa zná. Vidíš, ty bys vlastně mohla jet s nima!“

„To zní lákavě,“ řekla a odmlčela se. „Že by ten tvůj kámoš byl zrovna můj ideál chlapa, to teda říct nemůžu, ale něco zajímavýho v sobě má… A co hodláš dělat ty?“

„Vyjednávat. Zkusím s nima uzavřít mír. Místo tu mám fakt dobrý a funkcionálové mě potřebujou.“

„Tak to zůstanu s tebou,“ prohlásila rozhodně.

„Já vím, a zase řekneš, že proti nim budeš bojovat. Doufám, že už sis všimla, jak strašně to nemaj rádi.“

„Slibuju ti, že už vo tom mluvit nebudu. Ale myslet si budu svoje a když, tak zalžu!“

Jen jsem bezmocně rozhodil rukama. Zalže! Policajtovi-funkcionálovi! Už ji vidím…

Nasťa mezitím přistoupila k dalšímu oknu a najednou mě k němu přivolala:

„Kirille… Podívej se, jaká je to nádhera!“

A byla. Úplněk vypadal přesně jako u nás, jen byl snad ještě větší. A pod ním blyštivá mořská hladina zářící miliony světýlek. Vzduch se skoro nehnul a moře klidně dýchalo, kolébajíc na nízkých vlnách ty jiskřičky.

„To svítí plankton,“ řekl jsem. Ta slova ze mě vylétla bezděčně a naprosto nevhod.

„Jo tak plankton! No to je zajímavý!“ řekla a dál se dívala z okna. „To když ti holka řekne, že ten měsíček je

krásnej, tak se s ní začneš bavit o chemickým složení regolitu nebo o albedu měsíčního povrchu?“

„Popravdě řečeno prvně v životě vidím slečnu, která by znala slovo regolit,“ přiznal jsem se bez mučení. „Takže ne, to se mi ještě nestalo.“

„Já znala jednoho kluka, matematika,“ přikývla Nasťa. „Hodně jezdil vlakem a zamiloval se do průvodčí, která byla schopná bavit se s ním vo funkcionálech. Samozřejmě myslím matematický. Tak z toho vlaku vystoupili spolu a málem se vzali.“

„Málem? A co jim v tom zabránilo?“

„To už si nepamatuju, ale řekla bych, že vůbec nerozuměla tenzorickýmu počtu…“

Opatrně jsem ji uchopil za ramena. Sklonil jsem se k ní a tvář zabořil do jejích vlasů. Pomalu se otočila ke mně a políbili jsme se. Klouzla mi v rukou, prudce se otočila, přitiskla se ke mně a pohlédla mi do očí. Byli jsme skoro stejně velcí a já si tak trochu mimo mísu pomyslel, že všechny moje předešlé lásky byly alespoň o půl hlavy menší.

„Teda jestli teďka vyjdeme… tam,“ kývla z okna ven, „tak to bude jako v mizerným hollywoodským dojáku.“

„Já mám mizerný americký dojáky rád,“ odpověděl jsem. A v tu chvíli jsem tomu dokonce sám věřil.

Jenže na pláž jsme nešli hned. K posteli to přece jen bylo podstatně blíž.

* * *

„Nezlobíš se na mě, Kirille?“

„Ne.“ Ležel jsem na dece, hozené na písek, díval se do průzračného nočního nebe – vzduch byl tak čistý, jako by cosi neznámého veškerou atmosféru Rezervace odválo do vesmíru – a hladil jsem Nasťu po tváři. Hledal jsem rukama

její rty a snažil se zapamatovat si rysy po hmatu jako slepý. „Proč taky, ty hloupá?“

„Protože jsem tě rozeštvala… s vašima. Promiň. Byla jsem hrozně napružená. Míša se zachoval jako ten poslední zbabělec a ty jsi najednou taky začal bejt opatrnej.“

Najednou se přizvedla na loktech a pohlédla na mě; v měsíčním světle byla její kůže stříbřitě matová. A pleskla se přes ústa.

„Co blázníš?“

„Jsem husa. Proč o něm mluvím? To chlapi přece nemaj rádi…“

„A vida, my jsme nějaký informovaný… Klidně si vo něm mluv, mně je to jedno.“

„Ne, už ne. Já už vo něm ani slyšet nechci. Natožpak mluvit. A fakt se ti líbím?“

„Ano.“

„Illan říkala, že funkcionálové navazujou vztahy s obyčejnýma lidma jen zřídka. Myslím dlouhodobý vztahy. Vzpomínáš si, jak to říkal Kouzelník v Obyčejným zázraku? Že jeho žena zestárne a zemře, kdežto on bude žít dál a dál…“

„Kam na ty rozumy chodíš? Nejsi ty nakonec taky funkcionál? Třeba knihovnice-funkcionálka.“

„Proti tomu bych náhodou nic neměla,“ řekla mi a přejela mi rukou po břichu. „To musí bejt zajímavý.“

„Nahoře budu mít knihovnu,“ pochlubil jsem se. „Teda už ji tam mám, ale zatím je prázdná. A když se teď s funkcionálama dohodnu… Ale co to melu, samozřejmě se s nima dohodnu! Tak budeme mít nádhernou knihovnu. A požádám je, aby z tebe taky udělali funkcionála.“

„A to jde?“

„Nějak to přece dělat musej…“ Natáhl jsem k ní ruku a dotkl se jejích ňader. „Ačkoli ne, já nechci, aby z tebe byla knihovnice. To by sis zkazila oči a musela bys nosit brejle. A pořád bys chodila s nosem zabořeným do knihy.“

„Ty si budu sundávat. A zabořená budu do tebe. Takhle…“

Měkce se přesunula na mě. Políbila mě na rty, na krk, na břicho a klesala stále níž.

„I funkcionál může bejt někdy unavenej, Nasťo!“ zašeptal jsem tragicky.

„To bysme se na to podívali…“

„Ale to je… nepoctivý…“ Ovšem za okamžik už jsem vyjekl: „A tohle je teda ještě zákeřnější!“

Tiše se zasmála. Asi minutu jsem se díval na její siluetu na pozadí oblohy, hýčkanou měsíčním svitem a mořským vánkem, jak se přizvedá a zase klesá. Pak jsem zaslechl, jak se její dech zrychlil, chytil jsem ji za ruce a stiskl je. Nasťa vydechla, sotva slyšitelně zasténala a přitiskla se ke mně; jejím tělem ještě otřásaly měkké vlny, ale neustala a teď jsem z nejstarší a nejkrásnější lidské rozkoše zaúpěl já.

„Ty podlamuješ mýho bojovýho ducha,“ řekl jsem jí po chvilce. „Protože mě čekaj komplikovaný jednání a já se místo toho budu jen blaženě culit a odpovídat, co mi slina na jazyk přinese…“

„Tak se vzpamatuj…“

„Jo. To budu muset.“ Posadil jsem se. V srdci jsem cítil neklid. Kolem byla jen pustá pláž, na čisté obloze Měsíc, ve vlnách tiše hasly odlesky světla a vedle mě ležela krásná dívka – co víc by si člověk ještě mohl přát? Asi klidné zítřky… „Nemáme se vykoupat?“

„Máme.“

Lehce se zvedla a oba jsme se tryskem rozběhli k vodě – přesně tak, jak to vídáme v laciných filmech.

„Ale uvědom si, že vůbec nevím, jestli tě miluju, nebo ne!“ vykřikla na mě a vrhla se do vody. „Já! To! Ne! Vím!“

„Já taky ne!“ odpověděl jsem stejně rozmarně.

A byla to pravda. Jenže právě proto, že jsme se nebáli o tom mluvit, tahle pravda dožívala své poslední dny.

*

Návštěva se dostavila ráno.

Probudilo mě klepání na dveře, které se ozývalo zdola. To klepání nebylo ani hlasité, ani hrozivé, a dokonce ani naléhavé. Ale neúnavné. Ťukťuk. Pak dlouhá pauza. A zase – ťuk. Zase pauza. A znovu ťukťuk.

Do všech oken svítilo slunce.

Ťukťuk.

Ať to byl, kdo chtěl, stál dole u dveří a beze spěchu na ně klepal. Měl plno času, možná všechen čas světa, a také velmi mnoho trpělivosti, rozhodně víc, než je dáno člověku.

Nasťa se taky probudila a posadila se na posteli. Znepokojeně se na mě podívala.

„Obleč se," řekl jsem jí. „Koťa má pravdu, náš oddechovej čas je u konce."

„Myslíš, že zaútočej?"

„Ale kdepak, co tě nemá! Já bych řek, že pro nás maj nějakej návrh." Uklidňujícím gestem jsem ji pohladil po rameni. „Zřejmě po nás budou něco chtít, po tobě i po mně… No a my budeme smlouvat. Slíbíme, že jim nebudeme překážet… Jen tě moc prosím, abys byla upřímná! Lež okamžitě cítěj!"

Ťuk. Ťukťuk.

Klepání se ozývalo od moskevských dveří, které vydávaly nejkovovější zvuk. Škoda. Mnohem radši bych slyšel klepání z Kimgimu, odkud by přišel Caj.

„Neboj, budu přesvědčivá." Nasťa vstala a začala se kvapně oblékat. Bílé kalhoty, bílá blůzka s krátkým rukávem. Letní oblečení, které z hlediska podzimní Moskvy vypadalo prostě nesmyslně. „Víš, je mi trochu divně."

„Klid," mrkl jsem na ni. „Ve špatným hollywoodským bijáku vždycky vyhrávaj dobrý kluci a holky."

„A to jsme jako my?"

„Lepší nenajdeš!"

„Kirille…"

„Copak?“

Zakroutila hlavou:

„Ale nic. To ti řeknu až pak.“

*

Ulice byla ještě prázdná, jak bývají prázdné moskevské ulice v šest hodin ráno, když napadne první sníh. V malých městech lidi chodí brzy spát a vstávají brzy. Jedině v Moskvě, která chodí spát po půlnoci, bývají ranní zimní ulice prázdné.

Za dveřmi stála Natálie Ivanovová. Byla taky nalehko, jen v odřených džínsách, nevkusné košili s obrovskými rudými růžemi na černém podkladu a v okopaných maratonkách – že by opravdu pracovala na tom Čerkizovském tržišti? Lehce sněžilo a Natálie měla vlasy připudrované do takové pomíjivé šedi.

„Můžu dál?“ zeptala se.

„A kdybych řek ne?“

„To by věci jen dál komplikovalo,“ odpověděla smrtelně vážně.

„Tak… pojď dál.“

Do prvního patra vystoupala těsně za mnou (otáčet se k ní zády se mi moc nechtělo, ale tím spíš jsem si nepřál dát najevo nějaký strach). Nahoře se rozhlédla a zeptala se:

„A kdepak je ta tvá přítelkyně?“

„Dělá snídani.“ Přistrčil jsem jí židli. „Radši si sedni, ať nám nevyneseš spaní.“

„Díky.“ Posadila se, nahrbila se nad stolem a bradu si opřela do dlaní. Chvíli se na mě jen dívala, ale pak se nepatrně pousmála a mrkla na mě: „Tak co, svěřenče, cos nám to všechno proved?“

„Něco asi jo,“ reagoval jsem pokorně.

„Nevadí, něco vymyslíme.“ Znovu zvážněla a vzápětí vyčítavě dodala: „Co tě to proboha popadlo? Kde se v tobě

bere ta pýcha? Otevřel jsi dveře do Smyčky – teprve podruhý za celou historii našeho světa. Což je teda výkon, to ti neberu! Protože to je, jak bych to řekla… složitej energetickej proces. Asi jako plavat proti prudkýmu proudu. Ale ty sis s tím poradil. A uvítali tě tam? No samozřejmě. A navíc ti učinili velkorysej, nádhernej návrh – aby ses stal jedním z nás.“

„Z vás?“

„Když už všemu rozumíš sám, Kirille, nemá smysl, abych ti věšela bulíky na nos. Já jsem samozřejmě ze Smyčky. Mou prací je probouzet funkcionály.“

„A proč to děláte?“ zeptal jsem se. „To vaše experimentování bych eště chápal. Ale k čemu potřebujete nás? Jen tak do party? Anebo jako domorodý služebnictvo? Nebo proč jsem to zrovna já, a ne ctižádostivej politik Dima či podnikatel Míša?“

„Copak ty to nechápeš?“ zeptala se s upřímným údivem Natálie. „No tak to je pak těžký… Nene, Kirille, nic ti vysvětlovat nebudu. My si nejdřív musíme pár věcí probrat.“

„Jen do toho,“ pobídl jsem ji tlumeně. „To mi sem zase dáte atomovku?“

„Máme i jiný metody,“ řekla prostě. Bez pohrůžek, jen jako informaci. „No a ta bomba… Potřebovali jsme si vyzkoušet, jestli vaše technologie můžou způsobit nějaký škody našim… Tak co já s tebou budu dělat, Kirille?“

„A je to tak, že se mnou můžeš udělat, co chceš?“

„Ano,“ odpověděla opět velmi prostě. „Takže na nějaký vyjednávání klidně zapomeň. Jak se rozhodnu, tak to bude. A to můžeš bejt rád, že máš takový všeobecný sympatie…“

„Děkuju,“ poznamenal jsem chmurně.

„Do Smyčky chodit nebudeš. Přinejmenším prvních deset let.“ Ušklíbla se. „A aby tě to nepokoušelo, okna a dveře ti zabetonujem.“

Tragický výraz ve tváři jsem si uchoval, ale ledová hrouda v mé hrudi jako by rázem roztála. Přece jen jsem

měl pravdu! Funkcionálové mě nebudou chtít zlikvidovat. Protože mě potřebují. Nebo protože jsem jim sympatický.

„Ale dostaneš přísnou důtku v podobě domácího vězení – dejme tomu na rok. Jo? Potraviny budeš dostávat. Ovšem vycházet z věže…“ Najednou se znovu pousmála jen koutky úst; byl to falešný úsměv, ale kupodivu si člověka získával. „No dobře, ať nežeru! Můžeš chodit do Rezervace. Jinak bys tady úplně shnil. Souhlasíš?“

„Ano,“ odpověděl jsem ihned.

„Andreji Petrovičovi se omluvíš,“ pohrozila mi vyčítavě prstem. „Copak tohle jde? Využít jeho příliš velký vzdálenosti od funkce, poprat se s ním a ještě ke všemu ho zranit? To se nedělá! Protože to navíc podkopává autoritu policie jakožto instituce.“

„Jasně, omluvím se,“ ujistil jsem ji. „Je mi to opravdu trapný. Protože to je… moc inteligentní člověk. S takovou omluvou nebudu mít problém.“

Nahoře zařinčelo nádobí. Pohlédl jsem na schodiště. Natálie taky, načež si povzdechla.

„A teď to nejsložitější…“

„Ona tu zůstane se mnou,“ skočil jsem jí okamžitě do řeči.

„Všechno má svý meze, Kirille. Včetně naší shovívavosti. Tu holku jsi měl nechat v Nirváně, tam jí bylo nejlíp. Nehledě k tomu, že se za měsíc dva mohla vrátit, to by tak akorát zase dostala rozum.“

„Ale to je přece moje vina, a ne její.“

„Takže: Za prvé se podílela na těch teroristickejch aktech.“ Natálie demonstrativně vztyčila jeden prst. „Za druhý ukrývala uprchlou delikventku. Za třetí porušila slib nic neprozrazovat a při ničem nepřekážet, kterej musí složit každej, kdo se o funkcionálech doví. Za čtvrtý místo pokání prohlásila, že ve svý činnosti bude pokračovat. A za pátý, a to je to nejnepříjemnější – zaútočila na funkcionála! Na policistu-funkcionála při plnění služebních povinností!“

A Natálie otevřenou dlaní s roztaženými prsty prudce bouchla do stolu.

„Už se to nestane," vyhrkl jsem. „Už nikdy žádnej terorizmus a žádný přechovávání uprchlíků. Toho jejího pokání se dočkáte. A já se Andreji Petrovičovi taky omluvím."

„Tohle není mateřská školka, Kirille," zakroutila Natálie rezolutně hlavou. „Tady se nedá říkat ‚já už to víckrát neudělám' a pak zlobit dál. To ne, Kirille. Pokud jde o Nasťu, už je rozhodnuto."

Cítil jsem, jak se všechno ve mně začíná bouřit. Položil jsem ruku na hřbet té její a přitiskl ji ke stolu.

„Nasťa nikam nepůjde," řekl jsem. „To je všechno. Konec. Tečka. A basta."

Natálie se zachmuřila a její tvář byla najednou ještě nepříjemnější.

„Já si to myslela hned, že s tímhle budou největší komplikace… K čemu ti prosímtě je bejvalá matrace bezvýznamnýho podnikatele? Ty děláš, jako by ženský byly úzkej profil! Klidně si vyber, jakou chceš: zkušenou mrchu, slušnou paní a milující matku, naivní puberťačku – jen se koukni oknem ven, zadkama jich tam kroutěj celý pluky!"

„Já už si vybral."

„Jenže s tímhle problémem jsme *už* hotoví," řekla Natálie. A já najednou pochopil, že důraz udělala na slově „už".

„Nasťo!" zařval jsem a vyskočil ze židle. „Nasťo!"

Neodpověděl mi nikdo.

„Ale v jednom ti vyjdu vstříc," pokračovala Natálie, jako by si vůbec ničeho nevšimla. „Z věže skutečně nikam neodejde."

Vrhl jsem se ke schodům a vyběhl o patro výš. Dveře do kuchyně byly otevřené.

Nasťa ležela na zemi hned vedle sporáku. Na pánvi se pozvolna připalovala sázená vejce – víceméně bezděky jsem si uvědomil, že je připravovala tak, jak se to někdy

dělá pro děti: dva žloutky tvoří oči a z plátku slaniny se udělá usmívající se pusa. Kovová lopatka, jíž se chystala přehodit vajíčka z pánve na talíř, odlétla až někam do kouta.

*

Když jsem se nad ní sklonil, v očích ještě měla poslední závan života. Života a strachu, protože ty vždy nerozlučně kráčejí ruku v ruce. Měl jsem pocit, že mě ještě zaznamenala. Možná se dokonce zaradovala. V následujícím okamžiku však do těch očí vstoupila smrt a strach odnesla.

Zuřivě jsem zakroutil hlavou.

Tak tohle ne!

Copak to jde? To je přece můj dům. Můj hrad. Dokonce i přihlouplý personál potrhlé babky Bílé se dokázal zhojit během pár minut. Jsem celník. Jsem skoro voják. Nebyl pro mě problém dát se dohromady, i když jsem místo břicha měl sekanou. A tady nevidím ani jedinou ranku!

„Nasťo!“ vykřikl jsem. „Neumírej!“

Uchopil jsem ji za ramena a zatřásl jí, přestože jsem už moc dobře věděl, že je po smrti. Od chvíle, co se jí zastavilo srdce, se držela ještě nejmíň minutu. Když upadla, slyšel jsem nad hlavou řinčení té lopatky… Ale proč nevykřikla? Že by nemohla? Anebo nechtěla. Prostě nekřičela. Ale tu minutu ještě žila a čekala, až přijdu.

„Žij!“ nařídil jsem jí. „Žij!“

Položil jsem jí ruce na prsa. Představil jsem si, jak z mých prstů vyrážejí neviditelné výboje a srdce znovu nahazují, jako normální elektrické šoky z defibrilátoru…

To přece musím dokázat!

Je to tak?

Jenže se nedělo nic.

Srdce se zastavilo a dívka zemřela. Na tom nic mystického není.

„Umřela,“ řekla Natálie. To už stála ve dveřích a měřila si mě zádumčivým pohledem.

„Tak ji oživ!“ vykřikl jsem.

„Ne!“

„Protože nemůžeš? Nebo nechceš?“

„Nechci,“ přiznala Natálie. „Jasně jsem řekla, že jsou věci, který neodpouštíme. Jedna z nich je útok na policajta. Uklidni se. Je po všem.“

„Já jsem klidnej,“ odtušil jsem a pohlédl na Nasťu.

„No výborně. Ta holka měla už tři chlapy, a to jí ještě nebylo devatenáct. K čemu bys takovou potřeboval? Přece nejsi tak pošahanej, abys mi tu vykládal, že to byla láska? Žádná láska, jen sex! Přesně proto jsem vás v noci nechala na pokoji, aby sis to užil!“

„Proč jsi tak… hnusná?“ pohlédl jsem na ni.

„Abys pochopil, že my můžeme bejt i hnusný.“ Přimhouřila oči. „Tu holčičku jsme k ničemu nepotřebovali. Kdežto tebe bychom si rádi uchovali. Když tohle strávíš, tak se dostaneš mezi nás. No a když ne, tak se naopak přidáš k ní.“

„Takhle to teda je?“

„Přesně tak.“

Přejel jsem dlaní po Nastině tváři a zatlačil jí oči. Pak jsem jí urovnal blůzku, vytaženou z kalhot. Vstal jsem a postěžoval si:

„Já nechápu, proč to plácla. Že lepší je vestoje umřít. Policajt přece řek, že nám dá šanci… A to nelhal, ne?“

„Ne. Nechali bysme ji žít.“

„Taková pitomost,“ zasmušil jsem se. „Všechny ty halasný slova a krásný pózy: Neprojdou, A přece se točí, Vlast nebo smrt, Za své přesvědčení jsem ochoten dát život – to všechno je přece nesmysl, když pak přijde opravdická smrt… To je tak pro děti. A pro dospělý, který těma dětma manipulujou…“

Natálie souhlasně přikývla.

„Jenže stejně se točí,“ pokračoval jsem. „No nemám pravdu? Točí se, neprojdou, vlast zůstane vlastí, i když se smrt stává smrtí, a umírat se nechce nikomu, jenže někdy je jednodušší umřít než zradit… A ty jsi zlá šeredná baba, kterou nikdy nikdo neměl rád, a dokonce i do našeho světa jsi nepřišla proto, že máš ten svůj ráda – ty prostě potřebuješ jedině moc.“

Natálie spráskla ruce jako učitelka, jejíž oblíbenec skvěle vyřešil integrální rovnici, ale vzápětí nedokázal říct, kolik je dvakrát dvě.

„Jsi svině,“ pokračoval jsem. „Vy všichni jste svině. A nejde vo to, že nás nenápadně řídíte a postrkujete a že si světama točíte, jak chcete. Stejně by nám někdo vládnul a manipuloval nás. Nevadilo by mi ani, že berete svobodu a místo tý podstrkujete zlatou klec. Protože svoboda se nedá měřit na čtvereční kilometry. A nevadilo by snad ani, že nám berete rodiny a přátele. My si je přece pamatujem, a to je to nejdůležitější. Svině jste proto, že nás berete těm, co nás maj rádi! A nenecháte jim na nás ani vzpomínku. Jenže tobě teď ani tohle nestačilo, co? Lidi jsou pro vás jen figurky, kterejma se šoupě po šachovnici, z jednoho pěšce se udělá dáma, kdežto jinej prostě musí ven, protože do týhle partie se nehodí…“

Umlkl jsem. Umlkl jsem proto, že jsem všechno pochopil. To nejdůležitější.

Pochopil jsem, proč mě proměnili ve funkcionála.

A zeptal se:

„Kým jsem se to měl stát?“

24

Představte si, že máte velkou klec a v ní malé pokusné človíčky. Že je těžké si to představit? No dobře, tak ať je to velká klec s bílými pokusnými myškami.

Těch klecí je kolem vlastně víc a do každé z nich kdysi umístili myší párek. Pravda, samec v jedné kleci byl sterilní, v druhé se rozbilo automatické pítko a myšátka utopilo, do třetí vlezla divoká krysa a všechny její obyvatele zakousla, na čtvrtou spadla infračervená žárovka, kdežto z páté se myši dostaly ven a rozběhly se na všechny strany. Jenže značný počet klecí přece jen zůstal obydlený. A když chcete zlepšit život myšat ve své kleci, pokukujete po ostatních, jak se jim tam vede. Tyhle třeba žijí jako jedna velká rodina. Vypadá to komicky. Ale uvidíme, třeba se to osvědčí a budeme kolektivizmu učit i náš svět. Kdežto tihle zase sedí každý ve svém koutě? Tak budiž, sledovat budeme i tohle, co kdyby to bylo lepší?

A vás osud myší v jiných klecích vlastně příliš nezajímá. Rozhodně nejste sadista a proti těm hebkým a milým stvořením naprosto nic nemáte, jenže důležitá je pro vás jen jedna jediná – ta, kterou jste si pořídili jako poslední. Ke zvířátkům, která žijí tam, vás to skutečně táhne.

Ty ostatní se dají docela dobře využívat k pokusům.

Jakže? V kleci, kde všechny myšky seděly po koutech, se několik jedinců sčuchlo a teď se pokoušejí dát dohromady malé stádečko? To tedy není v pořádku! Tato pokusná skupina se musí vrátit do původního stavu! Jistě, mohl byste příliš vzpurné myšky pobít nebo je spláchnout do záchoda. Ale vy nejste krutý. Vy nastavíte do koutů klece malé útulné domečky, dáte do nich hodně sýra a

myšky narušitelky veřejného pořádku rozmístíte pěkně po jedné do těch domečků – a na krátký řetěz. Můžete jim dokonce uvázat pestrobarevné pentle a jako kompenzaci za nesvobodu je usilovně krmit vitamíny. Ze všeho nejspíš si na to zvyknou, a dokonce s tím budou spokojené.

No a v jiné kleci byste zase do vody mohli přidat nějaký chemický preparát. Třeba budou myšky z toho dobře míněného dryáku veselejší. Ne, nebudou, protože pochcípaly. Škoda.

Ve třetí, kde se myši učí běhat v kole po směru hodinových ručiček, je zase třeba izolovat všechny jedince, kteří mají tendenci běžet opačným směrem. Nejrozumnější jsou opět malé domečky – a tam přivázat ke žlabu se zvlášť chutnou potravou.

Časem pochopíte, že část starostí o pokusné klece je možné přesunout na myši samotné. Nejlépe ty, které mohly narušit čistotu experimentu, a byly tedy uvázány na řetěz. Ty pak, když se něco stane, hlasitým pískáním přilákají vaši pozornost. A krutě pokoušou i každého svého soukmenovce, který se pokusí také vyrazit stejnou cestou. (Když jsem začal běhat proti směru hodinových ručiček, dostal jsem domek a porci sýra! Jenže co když se najde někdo jiný, kdo změní směr běhu – nedostane náhodou mou klícku a můj příděl?)

A proces se nám pozvolna rozbíhá! Zvířátka v naší oblíbené kleci se cítí báječně. Vyhnula se morové ráně, která se přihodila v kleci číslo osm, když jste tam přestali uklízet; a nepochcípala ani na kurděje jako obyvatelé klece číslo dvacet pět, kteří byli v rámci experimentu převedeni na jiný typ stravy; ani se navzájem nevyvraždila jadernými zbraněmi… Ačkoli počkat! Jaképak jaderné zbraně? Nezlobte se, ale my přece mluvíme o pokusných myších!

Proces už běží! Teď jste si jisti, že dříve či později vyšlechtíte populaci sympatických a šťastných myší.

Alespoň v jedné vybrané kleci.

*

„Tak čím jsem se to měl stát?“ zeptal jsem se Natálie.

„No vida,“ přikývla. „Konečně to pánovi dochází… To nevím, Kirille, to není součást mý kompetence. Pokud si vzpomínáš, tak jsem porodník a gynekolog.“

„Jenže porodník a gynekolog tu není jen kvůli porodům.“

„To jistě ne, někdy musí naopak udělat potrat. Jenže proč mám jednomu pomáhat na svět a jinýmu naopak, to mi nikdo nesděluje. A řeknu ti, že je mi to kolikrát samotný líto…“ Natálie se rozhlédla a zhluboka vzdychla: „Měls to tady krásný. Hned je vidět, že jsi slušnej člověk. Škoda. Škoda, Kirille.“

Zvedla jednu ruku a máchla jí podél zdi.

Nejdřív se v omítce objevila tenká hadovitá puklina. Pak kdesi v hloubi zdiva cosi křuplo a z praskliny se začal sypat ryšavý cihlový prach, jako by se tam do práce pustil zubatý ocelový červ.

Najednou mě píchlo vpravo pod žebry. Krátce a ostře. Bolest se ozvala a hned zase pominula.

Natálie přimhouřila oči a znovu se rozmáchla, jako by dirigovala neviditelný orchestr.

Věž se otřásla, jako by se pod ní začala deformovat zem, která nedokázala dál snášet tlak pěti světů. Vypadalo to, jako by každá cihla ve zdi poskakovala ve snaze silou mocí se udržet na svém místě.

Najednou jsem nemohl popadnout dech a zhroutil jsem se na podlahu. Jen s obtížemi jsem se udržel alespoň na kolenou, ale rukama jsem se musel opřít o zem. Čistá žlutá prkna mi tmavla před očima, pokrývala se sítí šrámů, práchnivěla a prohýbala se.

„Tak vidíš, Kirille,“ pronesla ke mně mentorsky Natálie, „vždycky se to nepovede – zemřít vestoje.“

Bořila mou věž; nade mnou moc neměla, ale to bylo jedno. Mohla zničit mou funkci.

A až zmizí má funkce, tak umřu i já.

Pokusil jsem se vstát. Podařilo se mi to: věž ještě pořád stála a to znamenalo, že jsem stále ještě byl funkcionál. Dokonce jsem učinil několik kroků směrem k ní. Chtěl jsem zaútočit… udeřit… chytit ji pod krkem…

Natálie se jen usmála a znovu proťala hranou ruky vzduch. Točité schodiště za jejími zády jako by explodovalo: dřevěné zábradlí vylétlo vzhůru a začalo hořet, popraskaly a s rachotem se zřítily litinové části konstrukce a nosný sloup se pokřivil, jako by změkl v nesnesitelném žáru.

Zády mi jako ohnivý prut projela bolest a v planoucích čůrcích se rozběhla i po žebrech. Ve snaze uniknout ohni, který mi proklál páteř, jsem sebou prudce zaškubal, jenže jsem upadl naznak, přímo k Natáliiným nohám.

Naklonila se ke mně, pohlédla mi do očí a zeptala se:

„Tak co, Kirille? Eště se držíš?“

Nejhorší na tom ovšem bylo, že z jejích slov nezaznívala krutost, zlomyslnost, sadistická extáze či opovržení. Naopak spíš soucit a snad jen trocha zvědavosti. Takový experimentátor, který nic netušící myšce vstřikuje pod kůži smrtelně nebezpečný jed, může mít zvířátka upřímně rád…

Teď se hlavně musím uklidnit. Vyhnat z duše lepkavý strach. Kdo zpanikaří, jako by už prohrál.

Ona je silnější. Umí jak z lidí dělat funkcionály, tak je funkcí zbavovat. Jenže síla nerozhoduje o všem. Skupinka chlapců a dívek dokázala vzít do zajetí funkcionála Rózu, protože ta ve své výbavě neměla schopnosti bojovníka. Já jsem zase dokázal v souboji zvítězit nad policajtem, protože jsem byl blíž ke svému těžišti síly, k věži.

A teď jsem přímo ve věži. Ta se sice pomalu bortí, ale stále ještě stojí. Tady jsem si sám zahojil smrtelná zranění. Pomůže to tentokrát? Nepomůže… Tak dál: Věž se noc co noc přestavovala podle mých přání a mého vkusu. Když jsem to potřeboval, dokonce v ní popraskaly trubky. Nepomohlo by tohle?

Třeba ano.

Když se mi věž podřídí.

Já ale nevím, jaké síly věž nutí, aby se proměňovala. Jestli se nemýlím, tak to strašně nerada dělá před svědky. Jenže teď umírá.

„Ty jsi… zaútočila na celníka," dostal jsem ze sebe s námahou. „Ty taky porušuješ… zákony funkcionálů. A já se můžu… bránit."

Řekl bych, že tahle slova ji docela pobavila.

„No prosím. Tak se braň."

Tleskla – a v oknech se smutným řinčením popraskala všechna skla. Znovu zvedla ruku a jako by chytila za něco, co já jsem neviděl. A zatáhla k sobě.

Ze stropu se sypaly šupiny bílé barvy. Přímo nade mnou se otevřel šev mezi stropními panely.

Zatmělo se mi v očích. Hlavu jako by mi stáhla ocelová obruč.

A přesně v tu chvíli se oslnivě rozzářila žárovka, houpající se na volném vodiči, skleněná baňka praskla a kabel se začal natahovat dolů k zemi. Co se děje, jsem pochopil, až když tenké tyčinky, mezi nimiž dohořívalo wolframové vlákno, se jako hadí zuby vpily do krku Natálie Ivanovové.

Porodní asistentka zaúpěla a prohnula se do oblouku. Kabel stále ještě klesal a v dalších a dalších smyčkách jí oviíjel šíji. Pak škubl vzhůru, a Natáliiny nohy opustily podlahu.

Vstal jsem. Ještě jsem se potácel, ale nejostřejší bolest už pominula.

Natáliin obličej očividně brunátněl. Se zoufalým úsilím dokázala prostrčit pod oprátku dlaně a smrtící sevření alespoň trochu povolit. Elektrického proudu, který dál a dál trýznil její tělo, jako by si ani nevšimla.

„Tomuhle já říkám smyčka," uvědomil jsem si najednou při pohledu na ni název jejího světa. „Stát se můžou i takovýhle věci!"

„Nech toho!“ vykřikla doslova přiškrceně.

Zasmál jsem se. A opravdu mi to bylo k smíchu. Tak ona zabije Nasťu, pak chladnokrevně začne zabíjet mě, a najednou bude ječet „nech toho“!

„Řekni moc prosím.“

„Moc prosím!“

„Řekni já už to nikdy neudělám.“

Oči jí zuřivě blýskly. Kabel ji vytahoval výš a výš, až těsně ke stropu.

„Ty idiote! Jestli zahynu – tak všechny vaše funkce budou v háji, protože jsou ode mě odvozený. A věž se stejně sesype! Ze stovek funkcionálů budou zase obyčejný lidi!“

„No výborně,“ řekl jsem a spokojeně pokýval hlavou. „Snad si nemyslíš, že pro to začnu brečet?“

„Dovolíme ti, abys byl dál funkcionálem!“ vykřikla z posledních sil.

„Zdechni, ty stvůro,“ odpověděl jsem prostě. „Ty zdechni, a z nás budou zase lidi!“

„Nikdo… to… nedovolí…“ zachroptěla ještě. „Kurátor… to napraví…“

A vyškubla dlaně zpod oprátky.

Strop nad ní se rozestoupil a otevřel hladová betonová ústa, která už čekala a lačně se zachvívala. Armovací dráty z betonu čněly jako křivé rezavé tesáky. Kabel porodní asistentku vtahoval mezi železobetonové panely, které se užuž chystaly znovu semknout.

Natáliiny ruce ještě jednou proťaly vzduch. Pak se od sebe rozlétly, jako by cosi roztrhly. Jako by zničily nějaký cíl, který já ovšem neviděl.

Věž zasténala. Ze zdí už vypadávaly celé cihly. Podlaha se začala stavět na zadní a vlnila se jako voda. Zářivé slunce nad Rezervací pohaslo a okno do Země 17 zatáhla neproniknutelná šedá mlha.

Ve stejném okamžiku jsem pocítil smutek a něhu, s jakou se na mě dívalo cosi velkého, mohutného a

umírajícího. Takhle se na své dětské fotografie dívá stařec požehnaného věku, v jehož duši už pro lítost a žal nezbylo žádné místo. Tělem mi jako silný výboj proběhlo lechtivé jemné bodání, pak se cosi natáhlo a prasklo to jako neopatrně napínaná struna.

Má funkce umírala a přerušovala se mnou kontakt.

Na několik dalších nekonečných vteřin se všechny mé smysly neuvěřitelně zjitřily. Slyšel jsem křupnutí Natáliiných krčních obratlů i houkání předměstské vlakové soupravy, odjíždějící ze zastávky Severjanin. Uviděl jsem, jak na čele umírající porodní asistentky vystupuje pot a jak se třpytí optiky teleobjektivů, sledujících mou věž z té ostankinské televizní v nekonečně daleké Smyčce. Zachytil jsem i trpký pach připalovaných sázených vajíček na mém sporáku a smrad zkaženého masa, z něhož u stanice metra Alexejevská pekli šašliky. Uvědomil jsem si slanou chuť krve na svých rtech i kysele chutnající elektrický proud, trýznící tělo Natálie Ivanovové. Pocítil jsem, jak mi na vlasy dopadají prachové vločky malby ze stropu, a dokonce i jak Zemi pružně postrkují holínky vojáků u věčného ohně na hrobě neznámého vojína.

A pak ještě něco. Něco marnivého, neobvyklého a obyčejnému člověku nepříslušejícího. Cosi jako vzpomínky, ale s obráceným znaménkem. Taková míchanice z barev, zvuků, pachů, chutí i hmatových vjemů.

…Řekněte mi, Dmitriji, je u vás třeba zvykem… Protínám rukama šedý závoj, snažím se cosi nahmátnout a připadá mi, jako bych plaval v huspenině… Těžký kovový dusot, zvonivé kovové kroky… Rty mi rozežírá nesnesitelně trpká hořkost… To břemeno je nesnesitelné, už ho asi neudržím…

Svět byl najednou nesnesitelně barevný a urážlivě maličký. A pak se smrskl do jediného bodu – do mě. Tělo mi ztěžklo a já se zapotácel.

Je těžké znovu se stávat člověkem. Skoro stejně těžké jako na samém počátku, kdy jste vytrženi z bezpečí

mateřského lůna, poprvé se zatím neuvyklými plícemi nadechnete hořkého vzduchu, naplno si uvědomíte přitažlivost zemskou a bezútěšně pláčete – údivem a taky z pocitu křivdy.

Všechny mé funkcionálské síly, všechen zapůjčený um a schopnosti zmizely.

Věž se hrozivě otřásla. Elektrický kabel posledním těžkým švihem vtáhl Natálii do průrvy uprostřed stropu – a betonové stropní desky zaklaply.

Křuplo to, odporně a vlhce.

Nohy v laciných tureckých džínsách, jež se rychle barvily do tmavoruda, sebou naposledy škubly.

Věž se hroutila.

A já vyskočil do posledního okna, které se ještě nezatáhlo šedivým kalem mezisvětí. Bez rozmýšlení, s rukama před hlavou, asi jako když skáčete do plaveckého bazénu. A za mými zády se sypaly cihly, praskaly trámy, syčela voda mocně tryskající z trubek a lámala se prkna.

Vstříc mi letěla tvrdá zasněžená zem – a já pro jistotu zavřel oči.

* * *

Jáma byla hluboká asi tak půldruhého metru. Shora bylo vidět jen sněhový poprašek, ale jinak byla až ke dnu zavalená nikoli běžnými velkoměstskými odpadky, ale hnijícím listím, zavadlou mokrou trávou a ořezanými větvemi. Co to asi je, že by kompost některého z místních domovníků? Jak to, že jsem si jí nepovšiml dřív? A jakým zázrakem se to ocitla právě pod oknem, z něhož jsem vyskočil?

Zázraky se přece nedějí!

Lehce jsem se uhodil, ruku si poškrábal o ostrý pahýl, za límcem jsem měl všelijaké zbytky rostlinstva, na sobě jen

košili a letní kalhoty, byl jsem celý zoufale zmáchaný, ale žil jsem. Všemu navzdory jsem žil.

Kdežto Nasťa zemřela.

A funkcionálka-gynekoložka Natálie Ivanovová zdechla.

Napodruhé se mi ji přecejen podařilo zabít.

Klouzaje po sněhu jsem se z jámy vyhrabal ven. Podezíravě jsem se do ní ještě jednou ohlédl. A vrhl se k věži.

Stejně jako dřív stála kousek stranou od železniční trati a pořád vypadala jako stará opuštěná vodárna. Pouze letopočet 1978 nade dveřmi tentokrát chyběl. To je rok mého narození a je zvláštní, že mi to nedošlo už dřív.

Stopy zkázy nikde žádné. Pravda, okno asi tři metry nad zemí bylo rozbité, ale co byste od zanedbané vodárny taky chtěli?

Trhl jsem zrezivělými dveřmi a ty se skřípěním povolily. Uvnitř byla tma a zářil tu jen paprsek světla, dopadající oknem, k němuž se teď přidalo světlo z otevřených dveří. Stropy a patra samozřejmě nikde – jen vysoký dunivý prostor, shora přišlápnutý prorezlým dnem vodní nádrže. Po podlaze se válely úlomky cihel, skleněné střepy, osiřelé kusy železa a smetí. Tady by asi byl ochoten žít jen zcela zpustlý a nezaopatřený bezdomovec.

Nasťa ležela hned za dveřmi.

Sedl jsem si vedle ní a přiložil jí ucho na hruď. Potom jsem se pokusil nahmátnout pulz.

Zázraky se nedějí.

Ačkoli – kdyby byla funkcionál… Pokud se opravdu všichni, z koho Natálie nadělala funkcionály, po její smrti znovu stali lidmi… Ale ne, to je jedno. Život je život a smrt je smrt. Funkcionál je schopen maximálně si se smrtí zahrát na slepou bábu – když je na to dost místa a tma je dostatečně černá. Jakmile si vás ale kostnatý pařát najde a poklepe vás po rameni, tak už cesty zpátky není.

„Promiň," řekl jsem jen. „Tys měla zůstat v Nirváně. Odpusť, Nasťo."

Samozřejmě neodpověděla a nemělo smysl utěšovat se tím, že kdyby mohla, tak by mi asi opravdu odpustila.

Já sám jsem se přece taky zachoval jako trouba. Jen jsem byl o něco opatrnější a prozíravější než Nasťa. Choval jsem se… Jak jsem se vlastně choval? Jako funkcionál. Jednal jsem přesně v tom rámci, který mi vymezili.

A přitom nemělo smysl vrhat se bezhlavě ze světa do světa. Taky jsem neměl hrdopyšně odmítat nabízené spojenectví a rovnou se sebejistě vrhat do boje. A přitom až do chvíle, kdy se staly věci nenapravitelné, dokud nezahynula Nasťa a dokud se mě nepokusili srazit na kolena, jsem tu vlastně měl prostor k manévrování. Jenže já ho nevyužil.

Takový politik by se na mém místě asi zachoval rozumněji. Ten už by dokázal sehrát s nimi rozvláčnou hru…

Jenže na jejím konci by zjistil, že černého Petra v ruce drží on.

Takže lámat si s tím hlavu nemá smysl. Tuhle hru totiž prohráváte už v okamžiku, kdy přistoupíte na její pravidla. Je to jako v kasinu – prostě si vsadíte na číslo nebo na barvu, na nulu nebo na sudou či lichou. Konečným vítězem se stejně stává podnik. Jakmile přijmete pravidla jejich hry, stáváte se jedním z nich. V tom je celý ten háček. Jako ve starém románu, který jsem četl v dětství: Když se naučíte tajnému jazyku nepřítele, začínáte v něm myslet. Myslet jako nepřítel. Anebo jako je to v ještě starší legendě: Když zabijete draka, sami se stáváte drakem. Každý, komu by se snad podařilo přelstít funkcionály ze Země 1, by nakonec byl stejný jako oni. Protože snem politika Dimy bylo přesně totéž, co s námi dělají obyvatelé Smyčky – získat pokusnou laboratoř, tréninkové cvičiště. Samozřejmě z těch nejušlechtilejších pohnutek…

Když se pouštíte do boje s člověkem, nemáte na vítězství nejmenší šanci. No a když se stanete funkcionálem, tak zase žádné vítězství nepotřebujete.

Chtělo by to třetí cestu, jenže ta není k mání.

Pohladil jsem Nasťu po studené tváři. Musím sem zavolat sanitku. Ale ne hned. Nejdřív odsud musím zmizet. Skončit na policii, když už jsem zase jen člověk, se mi nechtělo. To bych pak musel moc a moc dlouho dokazovat, že jsem se v té vodárně ocitl náhodou a tělo zavražděné dívky tudíž objevil taky náhodou. A přitom to byla dívka, s níž jsem strávil předešlou noc.

Jenže opustit ji jen tak, ležící na úlomcích cihel a rozbitých láhvích, jsem taky nemohl. Špičkou boty jsem tedy vyčistil malý plácek, Nasťu zvedl a opatrně přenesl tam. Ruce jsem jí natáhl podél těla.

Pravá dlaň byla otevřená, kdežto levá sevřená v pěst. Po krátkém zaváhání jsem prsty její levičky narovnal.

A našel třpytivý kovový prstýnek. Samozřejmě ani zlatý, ani stříbrný. Vypadalo to na chromovanou ocel, kdybych byl stále ještě celník, okamžitě bych dokázal určit přesné chemické složení, cenu i výši cla.

Prstýnek…

Zvedl jsem ho a chvíli obracel v rukou. Nevím proč, ale připadalo mi důležité vědět, kde se tu vzal. Nasťa stála u sporáku… a chtěla z pánve sebrat sázená vejce… No jistě, to je ono. Je to obroučka z rukojeti kovové lopatky. Takové tam byly na všech příborech – na lžících, nožích, na vidličkách i na sběračkách.

Ale proč zrovna tahle přežila?

Protože ji svírala ruka mrtvé dívky? Lidská ruka, která ke světu funkcionálů nepatřila?

Zkusil jsem si ten kroužek nasadit na prsteník – padl mi naprosto přesně, jako bych si ho vyzkoušel a koupil někde ve zlatnictví.

Jasně, necháme to tak.

Ještě jednou jsem pohlédl do tváře mrtvé a vstal jsem.

A za dveřmi zaslechl kroky.

„Kirille! Co se to tu stalo! No to jsou mi ale věci!“ Ve dveřích stál Koťa a nechápavě si prohlížel tmavou a

špinavou prostoru uvnitř. „Vypadá to tu jak po útoku machnovců… Bojoval jsi? Zaútočili na tebe ze Smyčky?“

„Kde ses tu vzal?“ zeptal jsem se já jeho. „Měli jste přece vodjet.“

„Něco mi napovědělo, že mám vyrazit sem,“ rozhodil jen rukama. „Prostě jsem cítil, že je zle… Takže dámu jsem nechal v Šeremeťjevu a ženu se za tebou…“

Jakmile si jeho oči zvykly na to šero, umlkl.

„Nasťa umřela,“ řekl jsem. „To vidíš sám…“

„A proč?“

„Zabila ji Natálie. Porodní asistentka-funkcionálka.“

„To je mi líto,“ zamumlal Koťa. „To je mi vopravdu moc líto… Ale kde je Natálie?“

Pokrčil jsem rameny:

„Když jsem ji viděl naposled, byla od pasu vejš silná jako list kartonu. Řek bych, že už není nikde. Protože něco takového nevydrží ani funkcionál.“

„Tys ji zabil?“ zeptal se nedůvěřivě.

„Nojo. Vona zabila Nasťu a začala ničit věž. Já zase dokázal zničit ji. Ale věž to nepřežila.“

„Takže teď jsi znovu jen obyčejnej člověk.“ Což nebyla otázka, ale konstatování.

„Nojo.“

„Ale jaks ji dokázal zabít?“

„To je mý tajemství,“ pronesl jsem tajuplně. „A šel bych pryč. Nastě už stejně nepomůžem.“

Vyšli jsme z věže ven, já zavřel dveře, shrábl ze země hrst sněhu a kliku jsem řádně otřel. Nechávat tu otisky prstů by nebylo dobré.

Koťa mi pohlédl do očí.

„Jaks to udělal, Kirille? Dyť to byla porodní asistentka! A Illan mi řekla, že takový jsou schopný zabít každýho funkcionála, kterýho stvořili. Takže tvá věž spadla, je z tebe zase člověk – a přestos ji dokázal zabít? Tomu nevěřím!“

Bylo mi těžko. Opravdu hrozně těžko. A v těch mokrých kalhotách a košili s krátkým rukávem na zasněžené zimní ulici taky strašná zima…

„Tak já ti to pošeptám," pronesl jsem a pátravě se rozhlédl kolem. A naklonil se k jeho uchu: „Je to tím, že každej funkcionál má takový strašně citlivý buňky hned za ušima. No a když mu vrazíš jednu za ucho, tak ho to rozhodí tak, že umře."

Koťa popuzeně vyprskl a napřímil se. A pohlédl mi do očí:

„Nekecej, Kirille…"

„Jediný, co nevím, je," pokračoval jsem stále stejným šeptem a naprosto si nelámal hlavu s tím, zda mě Koťa uslyší, nebo ne, „jestli to bude působit taky na kurátora! Bude, nebo ne? Co myslíš?"

„Nevím," řekl a sundal si brýle.

„No tak že bysme si to vyzkoušeli na tobě?" nedal jsem si pokoje.

25

Ten Borghes ale nakonec pravdu neměl.

Kromě tří velkých základních témat existuje přinejmenším ještě jedno, které si zasluhuje stejnou pozornost.

A to když zradí přítel nebo milovaná bytost.

Kdyby Helena neutekla s Paridem a kdyby se veselí řečtí panovníčci nevypravili vybojovat si slávu (či popravdě řečeno bohatství) a neobléhali Tróju, kdyby na cestě domů tolik nebloudil Odysseus, válka by nikdy nezačala. A kdyby Bill Bones neoklamal své společníky a neutekl s mapou, Jim Hopkins ve společnosti pana Trelawneye a doktora Liveseye by se nikdy nevypravil hledat ostrov pokladů, piráti by neútočili na pevnost a smolař Ben Gunn by se nakonec domů nikdy nevrátil.

I když na druhé straně – nebýt Heleniny zrady, nikdy bychom se nedověděli ani o Penelopině věrnosti.

Láska a přátelství jsou věci, kvůli nimž musíme snášet i nevěru a zradu.

Jenže být oddaný je vždycky těžké.

Koťa si povzdechl a sklopil oči. Potom provinile pokrčil rameny a řekl:

„Můžeš to zkusit… Jak víš, že jsem kurátor?“

„Natálie mi to řekla.“

„Ta ti to říct nemohla,“ zakroutil hlavou. „Natálie sama nevěděla, že jsem kurátor. Ta neměla tušení, že jsem vůbec funkcionál.“

„Jasně. Řekla mi jen to vo tom kurátorovi. Tebe už jsem si spočítal sám. Bohužel ale pozdě.“ Už jsem to nevydržel a zvýšil hlas: „Protože se nestává, že by se v počítačovým

souboru uchovala třeba jen zmínka vo funkcionálovi! To se nestává! Ten policajt a bejvalej historik si stěžoval, že dokonce ani dneska jeho dopisy nikam nedojdou a fajly v počítači se smažou. Pokud je smyslem celý tý věci to, aby někdo člověka vytrh z jeho života a aby se mu zabránilo udělat něco důležitýho, tak se žádný informace uchovat jednoduše nemůžou. Prostě žádný stopy! Mizej fotografie, školní sešity i dětský kresby – absolutně všechny údaje a zmínky. A tvůj počítač že by byl z tohohle pravidla výjimka? K smíchu! Nedělej si ze mě šoufky, Konstantine!“

Přikývl a rozhodil rukama:

„Nojo, no… Takhle je to vždycky. Člověk to chce udělat co nejlíp… Pro mě bylo těžký už cpát tě mezi funkcionály, a eště ke všemu prostřednictvím tý husy! Taková frigidní a zlá kráva! Já si na tu partu ze Smyčky sám nepotrpím, pokud ti to snad udělá radost.“

„Takže ty nejsi ze Smyčky?“

„Ne, Kirille! Tak jednoduchý to zase není. Přece sis nemyslel, že ze Smyčky prostě někam vyšlou výsadek porodních asistentů s velitelem v čele a ten pak začne předělávat svět…“

„Zhruba tohle jsem si myslel.“ To už mi zuby drkotaly tak, že si toho všiml i Koťa. Povzdechl si, rozepnul teplou bundu a podal mi ji. Sám zůstal jen ve svetru.

„Vem si to!“

„Ale ne, díky,“ zakroutil jsem hlavou.

„Tak si ji aspoň hoď přes sebe! Už jsi jen obyčejnej člověk, moh bys nastydnout.“

Dál už jsem nevzdoroval, na to bylo až moc chladno. Bundu jsem s jistými obtížemi zapnul.

„Vono je to všechno trochu jinak,“ pokračoval Koťa. „Síla, kterou získává funkcionál, není z něj… Vlastně je i odjinud, než jen z něj. Ta patří taky světu, ve kterým žije. Takže není možný, aby si sem prostě přišel někdo ze Smyčky a začal tu z lidí dělat funkcionály. Nejdřív si tu museli najít kurátora. Teda někoho, kdo se, samozřejmě s

jejich pomocí, všechno naučí. A pak bude… dejme tomu kontrolovat celkovou situaci. Nakonec musí přijmout globální rozhodnutí a vzít za něj na sebe osobní odpovědnost.“

„Takže ty si vocuď?“ zeptal jsem se tupě.

„No to bych prosil! To víš, že vocuď!!“ zasmál se.

„Kolik je ti let?“

„Vo něco víc, než se zdá, to jo,“ mávl nedbale rukou. „Ale podle mě je mládí nebo stáří záležitost duše. No nemám pravdu?“

„Koťo!“ Uvědomil jsem si, že jen stěží hledám slova. „A jak se to teda děje! Proč? Jak je možný, že jim dovolíš, aby s náma tohle dělali?“

„A co jako?“ rozhořčil se. „To si myslíš, že ty blbečkové na Smyčce maj nějakej ráj na zemi? Leda prd! Přibrzdili technologickej rozvoj, kreténi… Řekli si, že si z každýho světa vemou kousek a z těch kousků si pak postavěj svůj… Jenže teď maj například po celý Africe války. A proč? Protože na Smyčce nikdy nebylo otrokářství – takhle je to zamotaný! Teď museli celej světadíl obklíčit a pokoušej se smířit všechny ty Velký Etiopie, Slunečný Sudány atakdále – a to se nevede! Zato se všude válej zástupy utečenců. Z cizích chyb se poučit nedá, Kirille!“

„Ale voni to přece dělaj!“

„To se jim jenom zdá. Jenže já vždycky měl a pořád mám zato, že bez pokroku ve vědě a technice každá civilizace začíná stagnovat a umírá. Takže jsem pro naši Zemi zvolil cestu urychlenýho vědeckotechnickýho rozvoje. No jasně, to jsem zvolil já! Protože mi nabízeli i jiný varianty.“

„Války,“ vedl jsem si dál svou. „Dyť my taky máme samý války. A pohromy.“

„To je nevyhnutelnej důsledek pokroku,“ odsekl mi. „Uvědom si, že něco se musí obětovat vždycky. Buď celý státy dokážou vykosit epidemie, nebo si lidi jdou po krku sami. Já musel učinit volbu za celou Zemi, Kirille. Tak to

prostě je. Ale udělal jsem to proto, že lepší volbu jsem neměl.“

Můj hněv pominul. Splaskl jako prasklý balónek. Možná že za to alespoň zčásti mohlo Koťovo osobní kouzlo. Ale zčásti i jeho sebevědomě znějící vysvětlení.

„Já tě nenutím, abys mi věřil na slovo,“ pokračoval unaveně. „Se Smyčkanama už se nějak dohodnu, ty se se mnou přít nebudou. A když bude nejhůř, tak průchod votevřu sám. To dokážu!“

„No a co?“

„Zajedem si tam. Abys viděl, jestli je tam ten sladkej život, nebo ne. A sám pochopíš, jestli by se pro naši Zemi hodil lepší osud než ten, co máme!“

Pokročil ke mně a zatahal mě za rukáv.

„Nech mě,“ utrousil jsem.

„Nebuď naštvanej, Kirille! Tohle všechno jsem ti prozradit nemoh. Já mám taky nějaký závazky a povinnosti. Jestli chceš, tak mi třeba můžeš dát přes hubu, klidně přes ty citlivý body! Klidně, bránit se nebudu!“

„Jenže Nasťa je stejně mrtvá.“

„A jak jsem to asi měl vědět?“ zvolal Koťa. „Jak já tohle moh vědět? Kdybys Natálii nevoddělal ty, tak jí tu palici urvu sám. Všechno spělo k dohodě, Natálie vám jen měla stanovit takový jako domácí vězení, ale to bylo všechno! I když – já dobře věděl, že těmhle sexuálně neukojenejm babám se věřit nemá! Mně je Nasti taky líto, Kirille, jenže vzkřísit mrtvý nedokážu ani já.“

„A je ti jí fakt líto?“ zeptal jsem se.

„Jasně. Moc líto. Nejsem žádnej anděl, ale kdybys toho v životě viděl tolik, co já, tak z toho zešedivíš a po nocích budeš ječet hrůzou.“ Jeho pohled byl najednou neuvěřitelně tvrdý. „Jenže když umírá mladá krásná holka, tak mě to vždycky hrozně sebere.“

„Ty jsi mizantrop, Koťo,“ odpověděl jsem unaveně. „I když jsi kurátor.“

„Nojo. Kdybys prožil dvě světový války a plno revolucí, tak budeš taky takovej… A pojď už, Kirille! Teď je zima i mně! Co furt střečkuješ jako patnáctka u gynekologa?“

„A hnusák.“

„Až za sebou budeš mít tisíc bab, tak…“

„Já nejsem ty. A hlavně už nejsem funkcionál, takže podobný výkony mi nehrozej.“

„Proboha nech toho!“ Teď už mě doslova vlekl. „S tím si poradíme. Najdem ti něco zajímavějšího. Nechtěl bys dělat porodníka, co ty na to? Že bys nebyl na řetěze. Jen bys musel pracovat v jiným světě, takový jsou zkrátka pravidla… Ale třeba v Kimgimu se ti přece líbí, ne? Třeba v Orysaltynu, to je báječný město. Maj ho tam místo Moskvy. Tam se stavuju každou chvíli…“

Z toho, co se odehrálo za poslední hodinu, už mi šla hlava kolem. Potřeboval jsem se opít. Nebo si lehnout a spát. Ale vůbec nejlepší by bylo ožrat se a spát.

Když mě ale Koťa dovedl k nissanu, skromně stojícímu v postranní ulici, dost mě to zaskočilo. Auto to nebylo právě nejluxusnější, ale já si byl až do tohoto okamžiku jist, že Koťa vůbec řídit neumí a že s tou jeho krátkozrakostí by to ani nešlo.

„Proč nosíš brejle?“ zeptal jsem se, když jsem usedal dopředu vedle volantu.

Nastartoval a zapnul topení. Pak si promnul ruce a několikrát si na ně dýchl – bylo vidět, že opravdu promrzl. Posměšně si mě změřil.

„Brejle? Protože se v nich víc líbím ženskejm. Vypadám v nich naivnější a nesmělejší.“

Tohle jsem ponechal bez komentáře.

Motor se prohřál a Koťa vyrazil. Ihned jsem pochopil, že řidič je přímo virtuózní. Ale virtuózně dělá asi všechno. Však je taky kurátor.

„Vono je to takhle nakonec lepší,“ poznamenal zamyšleně. „Nasti je mi samozřejmě líto… Ale zase už se aspoň nemusím přetvařovat. Když už jsi utrženej z toho

svýho řetězu. Tak co, chceš bejt porodníkem? Je to ohromně zajímavý, to mi teda můžeš věřit! A kromě toho musí v takový funkci pracovat člověk s duší, s opravdickým citem… Ne jako ta Ivanovová… Teda já ale umírám zvědavostí, Kirille! Jaks to dokázal, voddělat ji?“

„To jsem vlastně nebyl tak úplně já. To věž.“ S povzdechem jsem si vybavil ten zvláštní pocit, když se neodvratně přetrhávalo mé pouto s funkcí. „Bylo to jako v thrilleru. Strop se rozestoupil, Natálii se kolem krku ovinul elektrickej kabel a vytáh ji nahoru. A pak se ten strop zase zacvak. Jako čelisti.“

Koťa prudce strhl volant. Zrovna jsme vyjížděli z tunelu k Rižskému mostu, on však nezabočil na hlavní třídu, ale do ulice vedoucí do Ostankina, takhle brzy ráno úplně pusté. Dojel až k jakýmsi garážím a hangárům a zastavil. Pohlédl na mě s netajeným zármutkem:

„To je špatný, Kirille. Ty si ani neumíš představit, jak je to špatný.“

„Ale proč? To snad žije dál?“

Koťa zakroutil hlavou:

„Znáš ten vtip vo chlapečkovi a Dědovi Mrázovi?“

„Jakej?“

„No jak ten chlapeček uvidí Dědu Mráze a křičí: Ty jsi živej! Ty existuješ! A Děda Mráz si povzdechne a odpoví mu: Jo, já jsem skutečně živej a existuju. Ale tebe teď budu muset zabít.“

Motor tiše vrněl a z topení na nás fučel teplý vzduch. Kdesi v dálce zaklapala kola ranního předměstského vlaku. Po mostě už se hnaly šňůry aut – město se probouzelo, město vstupovalo do nového dne.

Koťa si mě prohlížel přísně a vyčítavě.

„Co se stalo, Koťo?“

„To tebe už nemusí zajímat,“ řekl trpce.

Popadl mě jednou rukou za krk a stiskl. Jen levička mu stačila na to, aby mě sevřel jako do kovářských kleští. V

očích se mi zatmělo a svět kolem se roztančil jako ve valčíku na rozloučenou.

„Ani nevíš, jak je mi to líto," ozval se z vatového prázdna jeho hlas.

Z posledních sil, v nichž nebylo po nějakém rozumu či jen kalkulu ani stopy, jsem slepě a bezmocně udeřil pravičkou někam jeho směrem. Rána mířila kamsi na hlavu či na krk. Koťa učinil nedbalé gesto, jako by odháněl mouchu a já pochopil, že tenhle pohyb mi měl zpřelámat všechny kosti v ruce.

Jenže nezpřelámal.

Byl to mohutný, velmi silný blok, ale já ho prorazil a má neohrabaně sevřená pěst Koťu zasáhla přímo do brady.

Všechno to vypadalo tak, jako by autem proletěla obrovská železná koule, která místo bouraného domu zasáhla Konstantina Čagina přímo do huby. Jeho ruku z mého krku jako by odvál vítr. Ve vějíři tryskající krve vyletěl z auta ven i s levými předními dveřmi. Sklo se rozlétlo na kousíčky a plech dveří se mu obtočil kolem krku jako obludný španělský límec. V letu ještě zavadil nohou o volant a vytrhl ho ven i se sloupkem. Volant odletěl dobrých deset metrů daleko; už ve vzduchu se k životu probudil i airbag, takže na zem ta nešťastná součástka, která absolutně za nic nemohla, přistála jako nějaká meziplanetární sonda.

Kosťa ležel a nechápavě kroutil hlavou. Ze dveří odletovaly poslední střípky, takže to vypadalo, jako když se otřepává lední medvěd, který zrovna vylezl z vody.

Já nerozuměl vůbec ničemu, ale z auta jsem vylezl taky. Kdesi v ocelových útrobách nissanu žalostně vypískl alarm, ale hned zase utichl, jako by dospěl ke správnému závěru, že teď už naprosto není v jeho silách cokoli na situaci změnit.

„Tys mi kecal!" zaječel Koťa. Jeho hlas neznámě skřípal a vypadalo to, že po té ráně a během letu utrpěl jeho krk

dosti vážnou újmu. Ostatně být normální člověk, tak má hlavu rovnou utrženou.

„Ty mi tak máš co vykládat!“

„Ale jaks to… A proč jsi…“ Koťa potácivě vstal a polekaně ke mně vztáhl ruku. „Počkej! Musíme si promluvit!“

Šel jsem k němu. Zatím jsem ještě nechápal, jak se mi taková rána, hodná kvalifikovaného policisty-funkcionála, vůbec povedla. A tím spíš jsem nevěděl, jestli se mi podaří tenhle trik zopakovat.

Zastavit jsem se už ale nemohl. Teď přece nemůžu ukázat, že jsem v rukou měl jediný trumf a že všechno ostatní už jsou jen karty, které nestojí za řeč.

„Byli jsem přece kamarádi,“ spustil Koťa nejistě, ale okamžitě zase zmlkl. Pochopil, že na srdečný dialog to teď věru nevypadá.

A tak plavným gestem, jako by dirigoval neviditelný orchestr, nakreslil přímo do vzduchu rafinovanou vlnovku. Doslova nakreslil. Vzduch za jeho prsty se rozsvěcel a skládal do jakýchsi exotických znaků.

Koťa i s předními dveřmi od auta na krku pokročil kupředu, vstoupil do planoucího nápisu – a beze stopy zmizel.

Oheň pohasl a v podobě bílého dýmu, páchnoucího po síře, se pomalu rozplynul.

Přidřepl jsem a opřel se o špinavé kolo auta. Promnul jsem si krk. Připadal jsem si strašlivě utahaný.

Chromovaný kroužek na prsteníku se skromně třpytil.

„Díky, Nasťo,“ hlesl jsem neznámo proč. Bylo to patetické a zbytečné, ale udělat jsem to prostě musel.

Najednou se mi strašně chtělo kouřit. Moje cigarety zůstaly kdesi v troskách věže, a tak nezbylo než vstát a prohrabat schránku v palubní desce nissanu. Cigarety jsem tam skutečně objevil – proletářské elemky, které Koťa běžně kouřil, a pak taky pěknou čtvercovou krabičku stříbřité barvy s nápisem Treasure. Ty budou asi drahé. Řekl

jsem si, že nějaká skromnost by byla zbytečná, krabičku otevřel a zapálil si.

Celkem slušná cigárka. Pokud nestojí přes padesát, tak bych si je tu a tam koupit mohl…

A najednou mi v kapse zazvonil mobil.

Nejdřív jsem to nechal být a labužnicky jsem vychutnával cigaretový kouř. Pak jsem ale přístroj z kapsy vytáhl a aniž bych se podíval na displej, ozval jsem se:

„Haló!“

„Proboha, kde vězíš, Kirille!“

Až ve mně hrklo.

„To jsi ty, tati?“ nechtěl jsem stále věřit svým uším.

„Na matku to snad nevypadá! Ta je celá bez sebe, že se vůbec neozveš! A kytky jsou taky celý zvadlý. Kdys je zalejval naposled?“

„Cože?“

„No kdy jsi naposledy zalil kytky!“

„Asi tak… před pěti dny.“

„Snad nekouříš, Kirille?“ zeptal se najednou podezíravě otec.

„Jo.“

„No to by mě nenapadlo, že se jednou dovím něco takovýho. Pevně doufám, že je to jen normální tabák! Ale kde se pořád flákáš?“

„No… Chvilku tady, chvilku tam. Poslední dobou hlavně kolem Alexejevský. Byl jsem v Kimgimu, v Rezervaci. A jednou jsem si zaběh taky do Smyčky.“

„No vidíš, a já doufal, že z těch nočních podniků už jsi výrost,“ povzdechl si otec. „Tak co, nestavíš se tady? Matka pořád chystá nějaký dobroty a já už strčil do lednice flašku turecký rakije. Když přijdeš, dostaneš panáka.“

„To víš, že přijdu,“ ujistil jsem ho. „Hned teď. Už jsem se vás nemoh dočkat. Mám vás hrozně rád. Jenom se ještě stavím na Rižským nádraží. Co myslíš, dá se na Rižským koupit lístek do Charkova?“

„No to určitě,“ poznamenal táta, zcela šokovaný mou nečekanou sentimentálností. „A co budeš dělat v Charkově?“

„No… mám tam něco na práci,“ odpověděl jsem vyhýbavě a podíval se na své nohy v promočených tenkých botkách. „Ačkoli… Ale jasně, určitě se stavím. Co váš klíč od mýho bytu, je v pořádku?“

„No a co by s ním bylo, přece se nerozsype na prach!“

„I to by se mohlo stát,“ ujistil jsem ho. V telefonu to varovně píplo a já zašlápl cigaretu do sněhu. „Tati, kleká mi baterka. Hned jedu.“

Chytit nějaké auto bylo nakonec docela těžké. Těsně před mostem a ještě ke všemu mladému klukovi v letním oblečení a ve viditelně cizí bundě se nikomu zastavovat nechtělo. Nakonec u mě přibrzdil dýchavičný žigulík, takový typický moskevský černý taxík.

„Potřeboval bych do Perova,“ řekl jsem, sotva se dveře otevřely.

„Á, starej známej! Jen se posaď, kamaráde!“ obdařil mě širokým bělozubým úsměvem řidič. A já si vzpomněl, že právě s ním jsem se před necelým týdnem motal sem a tam po celé Moskvě a sháněl alespoň nějaký důkaz své existence.

„Díky.“ Posadil jsem se a hluboce se zamyslel. Můj náborový příspěvek totiž taky zůstal v jiném světě. „Hele… je to trapný, ale…“

„Nemáš prachy?“

„No nemám,“ zamumlal jsem. „Jakmile dojedeme k našim, tak si vod nich pučím!“

„Vod rodičů si nepučuj, to dospělej chlap nedělá,“ poznamenal přísně Kavkazan. „Až mít budeš, tak mi to dáš.“

„Ale jak tě najdu?“

„Když tě vezu už podruhý, tak tě potřetí určitě povezu taky.“

Uvelebil jsem se na prosezeném sedadle co nejpohodlněji a tupě a nezúčastněně zíral, jak řidič drze přejíždí přes všechny pruhy a zabočuje na třetí městský okruh. Pak jsem vrazil ruce do kapes Koťovy bundy.

V levé jsem objevil peněženku, kterou jsem bezostyšně otevřel a řidiči řekl:

„Takže planej poplach. Prachy máme."

Pokud se v něm nějaké podezření zrodilo, nechal si to pro sebe.

Ve druhé kapse jsem objevil Koťův mobil.

Zvědavě jsem si prošel telefonní seznam – některá jména jsem znal, jiná ne. Zastavil jsem se u příjmení Melnikov. Chvilku jsem se rozmýšlel – bylo opravdu ještě hodně brzy – ale pak jsem na to číslo zavolal.

„Prosím," ozval se zdvořilý, ale netrpělivý hlas neustále zaměstnaného a solidního autora populárních sci-fi románů.

„Dobrý den, Dmitriji Sergejeviči," pozdravil jsem. „Tady Kirill Maximov, kamarád Koť… Konstantina Čagina. Byli jsme u vás asi před týdnem, vzpomínáte si? Volám z jeho telefonu."

„Ééé – ano, už si vzpomínám!" Spisovatelův hlas byl najednou o něco méně oficiální. „Vy jste ten mladý muž, co mi vyprávěl takový… příběh. Jak se vede teď? Už vás lidé poznávají?"

„Určitě jste pochopil, že to byl námět románu, co chci napsat," řekl jsem. „Moc se omlouvám, že jsem vám to vylíčil zrovna takhle, jako reálnou věc. Ale já hned věděl, že jste mi to nezbaštil."

„Mladý muži, kdybyste se takových příběhů už navymýšlel tolik, co já," rozesmál se spokojeně spisovatel. „Inu, jen pište! Samotného mě zajímá, jak se z toho vykroutíte. Co chcete udělat třeba s tou občankou?"

„Tam budou stačit chemikálie," řekl jsem. „Ve škole mě hrozně bavila chemie."

„Aha," řekl víc než spokojeně Melnikov. „Tak na to jsem taky přišel. Nikdy spisovatele fantastické literatury

nepovažujte za nějaké mystiky, to si opravdu zapište za uši!“

„Můžu se ještě na něco zeptat?“ poprosil jsem. „Je to jen banální otázka: Jak se ve sci-fi říká světu, který je se Zemí paralelní?“

„Co máte na mysli?“ nepochopil hned spisovatel.

„No, dejme tomu, že se podaří objevit planetu, která je skoro jako Země. Jak se jí bude říkat? Země dvě?“

„To je docela pravděpodobné,“ připustil Melnikov. „Například u jednoho klasika americké sci-fi najdete…“

„Ale co když se takových světů objeví třeba deset?“ nenechal jsem ho domluvit.

Melnikov umlkl a pak se podezíravě zeptal:

„No… dejme tomu, že by se to stalo. A co?“

„To se jim bude říkat Země 2, Země 3 a tak dále?“

„Já bych řekl, že v takovémto případě bude to číslování začínat jedničkou,“ odvětil Melnikov bez váhání. „Název Země dvě zdůrazňuje jedinečnost našeho světa. Ovšem když je ona číselná řada delší, nebo dokonce dlouhá, pak je originalita naší Země nejlépe zdůrazněna tím, že prostě žádné číslo nemá.“

„Děkuju mockrát,“ řekl jsem vyloženě procítěně. „Mě napadlo zhruba totéž. Ještě jednou moc děkuju!“

Zavěsil jsem a pohlédl na řidiče:

„Něco se děje?“

„Vždycky se něco děje. Třeba já mám gumy holý jako pleš. A silnice je jak sklo! Co si to ten primátor vůbec myslí? Takový velký město, aut je plno a prachů je přece taky plno…“

Jen jsem seděl a se zavřenýma očima naslouchal jeho rozšafným nářkům.

„Lidi už vymysleli snad všechno na světě, ale jakou to má cenu? Tuhle se bojuje, támhle se hádaj. Svět je jen jeden – a my ne a ne se vo něj podělit. Vopravdickýho štěstí se prostě dosáhnout nedá…“

„Nebojte,“ uklidnil jsem ho. „A věřte mi, že to všechno jednou přijde.“

Auto nadskakovalo po hrbolatém asfaltu a tu a tam dostávalo smyk. Musím zajet k rodičům. Koupit si lístek na vlak. Najít Kešu. A pokud přichází doba zlých kouzel, tak já v sobě musím najít odvahu zůstat dobrý. Přejel jsem palcem po chladném kovovém prstýnku a opakoval:

„Všechno jednou přijde.“

2004–2005

Sergej Vasiljevič Lukjaněnko

Jeden z předních současných ruských autorů fantastické literatury se narodil 11. dubna 1968 v kazašském Karatau (městečko v Džambulské oblasti na jihu země). Vystudoval obor lékař-psychiatr na Státní lékařské fakultě v tehdejší Alma-Atě, avšak této profesi se prakticky nevěnoval. O fantastiku se zajímal již od dětství – mezi jeho oblíbence patřili Krapivin a Heinlein. Delší dobu působil jako zástupce šéfredaktora časopisu Miry (Světy), zaměřujícího se na fantastiku, a právě tehdy – ve druhé polovině 80. let – se pustil do psaní svých vlastních povídek. První z nich, Narušení (*Narušenije*), vyšla v časopise Zarja (Úsvit) již v roce 1988. Úspěchy jeho krátkých příběhů ho po několika letech přivedly na dráhu profesionálního spisovatele; nutno říci, že oblibu u čtenářů získal hned od začátku své tvůrčí dráhy. Po rozpadu Sovětského svazu se přestěhoval do Moskvy, která mu brzy přirostla k srdci. Žije tam dodnes a v tomto městě se odehrává i nemalá část jeho knih.

Jako první byla Lukjaněnkovi publikována sbírka **Atomový sen** (*Atomnyj son,* 1992), obsahující průřez jeho dosavadní povídkovou tvorbou. V témže roce vyšel i jeho první román, jenž mu okamžitě přinesl popularitu. **Rytíři Čtyřiceti ostrovů** (*Rycari Soroka Ostrovov*) jsou příběhem skupiny dětí, unesených mimozemskou rasou na jinou planetu, aby tam mezi sebou bojovaly o šanci vrátit se domů.

Daleko výraznější však byla trilogie Lord z planety Země (*Lord s planěty Zemlja*) z roku 1994, tvořená romány **Princezna, pro niž stojí za to zemřít, Planeta, která není** a **Skleněné moře.** V těchto klasických dobrodružných space

operách se mladý hrdina ze současnosti (zpočátku spíše antihrdina) ocitá ve vzdálené budoucnosti Galaxie, kde usiluje o záchranu mladé šlechtičny, svádí boje s náboženskými fanatiky, a dokonce zasahuje do velkého konfliktu lidstva s mimozemskou civilizací.

Díky dilogii **Hranice snů** (*Linija grjoz*, Triton 2005) a **Vládcové iluzí** (*Imperatory iljuzij*, Triton 2005), která v Rusku poprvé vyšla v roce 1996, se Lukjaněnko ocitl mezi naprostou špičkou ruských autorů sci-fi. V dokonale propracovaném vesmíru se mezihvězdný tulák a profesionální bodyguard Kay Altos zaplétá do záležitosti, která může změnit osud celého lidstva. Obě knihy bývají označovány za „filozofické space opery"; a třebaže toto hodnocení ne zcela sedí, rozhodně se nejedná o bezduché akční příběhy, nýbrž o texty s „něčím navíc", jak už je u Sergeje Lukjaněnka zvykem.

V roce 1996 se na trhu objevila také povídková sbírka **Odložená pomsta** (*Otloženno*je *vozmezdie*), v jejíž titulní novele je velice věrohodně vylíčen svět, zdevastovaný jadernou válkou, a dark fantasy **Chlapec a Temnota** (*Maľčik i Ťma*) – posledně jmenovaná kniha později vyšla také jako Dveře do Temnoty.

Na další trilogii Lukjaněnko spolupracoval se spisovatelem, básníkem a hudebníkem Julijem Burkinem. Knihy **Dnes, mami!** (*Segodňa, mama!*, 1997, připr. Triton), **Ostrov Rus** (*Ostrov Rus'*, 1997) a **Car, carevič, král, králevic…** (*Car', carevič, koroľ, korolevič…*, 1997) spojuje kromě hlavních postav také kousavý humor a satira. Autoři se bez servítků vysmívají všemu a všem – od žánrových klišé až po stav současné ruské společnosti.

Po zvláštním mystickém thrilleru **Podzimní návštěvy** (*Osennije vizity*, 1997) přišla další kniha, která se v Rusku stala kultovní. Kyberpunkový román **Bludiště odrazů** (*Labyrint otraženij*, 1997, Triton a Argo 2007) vzbudil tak velkou vlnu zájmu (především mezi počítačovými nadšenci), že se dočkal řady dotisků i dvou pokračování

Lživá zrcadla (*Faľšivyje zerkala,* 1998, Triton a Argo 2008) a **Průzračné vitráže** (*Prozračnyje vitráži,* 2000, Triton a Argo 2008). Děj se odehrává v nedaleké budoucnosti, kdy vedle skutečného světa existuje i masově používaná virtuální realita – Hlubina. Ze všech jejích obyvatel jsou nejzáhadnější diveři, kteří se v digitálním neskutečnu cítí jako ryby ve vodě a dokážou dělat věci, o nichž se dnešním hackerům ani nesní.

K vesmírným science fiction se autor vrátil v románech **Hvězdy, ty studené hračky** (*Zvjozdy cholodnyje igruški,* 1997, Triton a Argo 2006) a **Svět Stínu** (*Zvjozdnaja těň,* 1997, Triton a Argo 2007). Lidstvo se do vesmíru dostalo příliš pozdě. Galaxie je již rozdělena mezi Silné rasy, pro něž jsou rasy nových kosmických cestovatelů pouhými bezvýznamnými služebníky. Nebyli by to však lidé, aby se svému osudu nevzepřeli.

Že mu není cizí ani žánr fantasy, ukázal Sergej Lukjaněnko v knize **Zlé časy pro draky** (*Ně vremja dlja drakonov,* 1997), na níž spolupracoval s jiným výborným mladým autorem Nikem Pěrumovem. Originální fantasy je i román **Chladné břehy** (*Cholodnyje běrega,* 1998) a jeho pokračování **Nadchází jitro** (*Blizitsa utro,* 2000), odehrávající se v alternativním světě, v němž se místo Ježíše Krista objevil Nevlastní syn Boží, který lidem přinesl magii a zcela tím změnil běh dějin.

Konec roku 1998 přinesl knihu **Noční hlídka** (*Nočnoj dozor,* Triton a Argo 2005), o které asi není třeba se zvláště rozepisovat. Stačí jen poznamenat, že nesčetněkrát dotiskovaná, zfilmovaná a cenami ověnčená sága o věčném boji sil Světla a Tmy přinesla spisovateli obrovský věhlas doma i ve světě, velké peníze a také obavy z toho, aby u čtenářů nebyl navždy zaškatulkován jen jako „autor Hlídek“. Druhý díl **Denní hlídka** (*Dněvnoj dozor,* Triton a Argo 2005) napsal ve spolupráci s Vladimirem Vasiljevem, třetí – **Šerou hlídku** (*Sumerečnyj dozor,* Triton a Argo 2005) – opět sám. V roce 2006 spatřila světlo světa kniha

Poslední hlídka (*Poslednij dozor*, Triton a Argo 2006), jež má celý cyklus definitivně uzavřít (třebaže, jak si uvědomuje i sám autor, je *definitivně* příliš silné slovo).

Lukjaněnkův několikaletý příklon k fantasy však neznamenal, že by autor zanevřel na sci-fi příběhy, odehrávající se ve vzdálené budoucnosti. Patří k ním román **Genom** (*Genom*, 1999), v němž je lidská rasa geneticky rozdělena na dva odlišné „poddruhy" a čelí hrozbě v podobě agresivních mimozemských vetřelců. **Tance na sněhu** (*Tancy na sněgu*, 2001), zasazené do téhož pochmurného světa, sice byly napsány později, odehrávají se však sto let před událostmi Genomu.

Román **Spektrum** (*Spektr*, Epocha 2005) v Rusku vyšel v roce 2002 a znamenal návrat ke svižným dobrodružným space operám z počátečního období Lukjaněnkovy tvorby. V nedaleké budoucnosti se před lidstvem otevírá celý vesmír – je totiž kontaktováno mimozemskou rasou Klíčníků, přinášející technologii teleportace mezi planetami.

V roce 2004 se čtenáři, čekající na další Lukjaněnkovu knihu, dočkali alespoň povídkové sbírky **Gadget** (*Gadžet*, 2004), obsahující celou řadu žánrově odlišných příběhů – starších i těch nejnovějších. Autor se během tohoto období kromě práce na Poslední hlídce a tvorbě filmových scénářů věnoval také psaní povídek, vycházejících v časopisech i v rozličných tématických antologiích.

Kirill, hlavní hrdina knihy **Nanečisto** (*Černovik*, 2005), je doslova vymazán ze světa. Přátelé, sousedé, kolegové z práce, ba i milovaná dívka na něho zničehonic zapomínají, jeho občanský průkaz se rozpadá v prach. Kdo za to může? Kirillovi nezbývá, než aby se to pokusil odhalit.

Sergej Lukjaněnko žije, jak již bylo řečeno, v Moskvě. Je ženatý. Chová několik domácích zvířat, rád vaří a kouří svou oblíbenou dýmku. Jeho největším koníčkem je psaní – což je nejspíš dobře, neboť ho právě psaní zaměstnává natolik, že mu už na nic jiného prakticky nezbývá čas. Za své knihy získal řadu cen; je nejmladším držitelem Aelity,

nejprestižnějšího ruského SF&F ocenění, jež se uděluje za největší přínos rozvoji fantastických žánrů.

Lukjaněnko je autorem, který nezklame. Jistě, jako každý spisovatel má lepší a horší knihy, žádná z nich však nebyla propadákem, žádná neurazila čtenářskou veřejnost. V jeho dílech snad každý nalezne to své – ať už je milovníkem přímočaré akce, nebo literárním gurmánem, pro nějž jsou nejdůležitější důmyslná podobenství o relativnosti dobra a zla a věčné hledání místa člověka ve světě. Navíc mu není cizí žádný z fantastických žánrů – umí napsat vše od kyberpunku přes space opery až po hrdinskou fantasy.

Navzdory tomu, že Lukjaněnkova spisovatelská dráha již trvá téměř patnáct let, stále mu neschází chuť do psaní a množství nápadů. Existuje nemálo autorů, kteří psali kvalitně jen do doby, než se proslavili, a ve svých dalších dílech už pouze pilně vykrádali sami sebe. Lukjaněnko se však nenechal zkazit literárním věhlasem ani vysokými honoráři. Stále zůstává spisovatelem, který má rád své čtenáře, a každá jeho další kniha přináší něco nového a originálního. Počkejme si tedy, čím nás překvapí příště. Rozhodně je nač se těšit…

Konstantin Šindelář

Sergej Lukjaněnko
Nanečisto

Z ruského originálu Černovik,
vydaného nakladatelstvím Izdatělstvo AST
v Moskvě roku 2005,
přeložil Libor Dvořák.
Vydalo nakladatelství Triton,
jako svou 1173. publikaci, v edici Trifid svazek 291.
a nakladatelství Argo jako svou 1150. publikaci
v Praze roku 2008. Vydání první.
Odpovědná redaktorka Marcela Turečková.
Ilustrace na obálce Milan Fibiger.
Grafická úprava obálky Dagmar Krásná.
Sazba Petr Teichmann.
Vytiskly Těšínské papírny.

ISBN 978-80-7387-154-3 (Triton)
ISBN 978-80-257-0045-7 (Argo)

Knihy nakladatelství Argo distribuuje
knižní velkoobchod KOSMAS,
e-mail: odbyt@kosmas.cz, www.firma.kosmas.cz.
Knihy je možno zakoupit v internetovém knihkupectví
www.kosmas.cz.

Knihy nakladatelství Triton si můžete objednat
na internetová adrese www.tridistri.cz.
Tamtéž naleznete informace o zvýhodněných cenách
SF klubu Trifid.

407